

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Seymour_Gerald-Cas_cekani.PDB

PDB Name: Seymour_Gerald-Cas_cekani
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 3.9.2006
Modification Date: 3.9.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

GERALD SEYMOUR

Čas čekání

Přeložil Jiří Vrána

Prolog

Otevřel dveře, aby vynesl plastický pytel s odpadky ke vstupní brance. Kočka vyšla s ním, když vtom k nim severní vítr přivál zvuk prvního výstřelu.

Před necelou minutou nad domem přeletěla stíhačka, z níž oknem viděl světla a plameny forsáže, nízko, až se dům zatřásl.

Pytel s odpadky vysypal na chodník před brankou. Kočka zamňoukala, v promrzlé zemi nemohla vyhrabat díru. Nyní uslyšel štěkot samopalů, vzdálený, ale jasně zřetelný v nočním tichu.

Pastor se otřásl. Měl si přece jen vzít kabát, protože závan mrazivého větru mu pronikl pod košili. Zpoza domu zaslechl další výstřely, kvilivý zvuk větru narážejícího do drátů elektrického vedení, pak jeho poryv přes střechu domu a kolem mohutné cihlové věže kostela přes ulici. Z domu na něj volala žena: „Proč jsi nechal dveře otevřené? Pouštíš dovnitř zimu!“

Kočka se rozběhla nazpět k otevřeným dveřím. Uslyšel další výstřely a nad ostrým rohem střechy spatřil světlici mizící v nízké oblačnosti. Vrátil se dovnitř, zabouchl dveře a rukama se poplácal na ramenou a hrudníku, aby se zahřál. V dále pronikavě zaječela siréna. Vešel do obývacího pokoje. Kočka už spokojeně seděla ženě na klíně. Řekl, že na základně se střílí, že asi mají noční cvičení. Žena ani nezvedla oči od pletení - právě pletla dupačky pro nejmladší vnouče a její čelo bylo samá vráska, jak se soustředila na práci. Spíše pro sebe zúčastněně poznamenala, že vojáci na základně asi prožívají špatnou noc.

Pastor seděl u stolu v obývacím pokoji a připravoval si kázání na nedělní mši. Listoval v bibli a dělal si poznámky. Ona odložila pletení, že už půjde spát. Kočka ležela na ošoupané podložce před zvolna hořícím ohněm otevřeného krbu. Z rádia tlumeně zněl Beethovenův koncert v podání orchestru z Prahy. Slyšel ženu, jak jde nahoru po vzrjícím schodišti. V místě, odkud přišel - jižně od Lipska, východně od Erfurtu - jej biskup učil, že důležitější je naslouchat Bohu než lidem. Pro muže takového postavení to byla jednoduchá věc, pro pilného a skromného pastora těžký úkol. Kolem se rozprostíralo jen ticho a klid. Již šestatřicátým rokem sloužil jako pastor evangelické církve a cenzura mu nepřípadala jako něco nepatřičného: neměl nic podstatného, co by řekl, žil v mezích vymezených režimem a k jeho mála radostem patřilo vždy v listopadu opustit se ženou malé průmyslové město mezi Lipskem a Erfurtem a přijet sem, na větrem a bouřemi bičované pobřeží Baltského moře. Pobyl tu vždy tři týdny, aby zastoupil místního pastora, který odjížděl na semináře a konference. Počítal, že se sem na důchod přestěhuje natrvalo, pokud mu to bude dovoleno, a poslední léta života prožije u moře. Nyní si psal poznámky k nedělní mši. Ve svém kázání a v práci neučiní nic, co by mohlo zabránit vysněnému povolení. Kolik mu zbývá do důchodu, věděl přesně: dvacet měsíců a tři dny.

V posledním týdnu přelétala nízko letadla s burácením nejprve nad základnou a potom nad pastorovým domem každou noc. Nikdy předtím však neslyšel v noci střelbu. Poslouchal, jestli ještě neuslyší další střelení, ale nedělo se nic. Vypnul rádio, schoulil se u ohně a láskyplně hladil kočku. Dopil šálek kávy, vstal a zamířil do kuchyně v zadní části domu. Stál u dřezu a v mrazivé vodě šálek oplachoval. Znovu uslyšel klapot samopalů, opět jakot sirény a další jednotlivé výstřely.

Pomalou vystoupal po schodech. Ve ztemnělé ložnici žena zamumlala cosi ze spaní. Přešel do koupelny, aby si umyl obličej, podpaží a vyčistil si zuby. Pustil vodu a rozeplnul si košili.

Okno koupelny v zadní části domu nemělo záclony a ve dne byl odtud pěkný výhled, vlastně nejlepší z celého domu. Z okna koupelny viděl spoře osvětlené, liduprázdné náměstí, kolem něhož stály dvoupatrové paneláky. Viděl také úzkou cestu, klesající k pobřeží, a kolem ní starší zástavbu, větrem ošlehané stromy tvořící bariéru mezi domky a pobřežím. Na hřebenech vln

lesknoucích se za hradbou stromů se tvořila pěna, zpěněná byla i stopa za člunem plujícím na hladině. Místní lidé tomuto místu říkali Salzhauff, za ním dále na obzoru se temně rýsovala další pevnina. Tam však nikdy nebyl - poloostrov byl pro místní nepřístupný. Byl to vojenský prostor.

K nebi stoupalo další mihotavé světlo. Opět ho pohltil nízko plující mrak. Záblesk světlice, mrakem rozmazaný, potom klesání s oslnivým svitem k hladině. Ještě než dopadla, vznesla se další, vzplála, a totéž ještě jednou. Po obvyklé

poklidné temnotě Salzhauffu nebylo ani památky. Bylo to divadlo, ze kterého nemohl spustit oči. Voda z kohoutku bez povšimnutí odtékala do odpadu.

Spatřil malý rybářský člun pohupující se ve vlnách a mířící napříč zálivem. Viděl také kaskádu záblesků, stopy svítících kulek vycházející od pobřeží, rudé čáry hasnouce ve vodě, jako by hledaly kořist a cíl.

Teď měl zavřít vodu a zapomenout na mytí. Měl vyjít z koupelny na chodbu a zavřít za sebou dveře ložnice. Měl se otočit zády k jasů světlíc nad Salzhauffem, nevidět stopy svítících střel, člun mířící nezadržitelně k místu, kde se rudé stopy protínají. Měl jít do ložnice ke své spící ženě a zabořit oči a uši do tiché tmy polštáře.

Voda ale tekla dál. Nahnul se přes umyvadlo a otevřel okno, aby lépe viděl. Závan studeného vzduchu zvenku téměř nevnímal. Pochopil. Nešlo o cvičení. Nebyla to součást výcviku mladých vojáků ze základny. Pozoroval dál.

Stopy trasovacích střel se zvolna sbíhaly ze čtyř nebo pěti zdrojů na břehu poloostrova. V místě společného průsečíku hasly ve vodě. Rybářský člun směřoval k tomuto bodu. Náhlý poryv větru k němu donesl zvuk výkřiku zkresleného reproduktorem megafonu. Jakoby na povel stopy trasovacích střel zmizely. Ze člunu zasvítilo ostré světlo reflektoru směrem k Salzhauffu.

Jeho oči již byly staré a unavené. Sundal si brýle a důkladně je vyčistil cípem košile. Teď viděl trochu lépe. Kužel reflektoru zachytil ve vodě se pohupující útvar, pak jej ztratil, znovu zachytil a sledoval. Rybářský člun místo nejprve několikrát obeplul, pak vypnul motor a setrvačností se k němu přiblížil. Viděl, jak vytahují jakýsi předmět na palubu. Loď nastartovala, otočila se a zamířila k molům na kraji městečka. Ještě teď mohl pastor zavřít okno, vypnout vodu a jít do ložnice ke své ženě. Nic by neviděl, nic by nevěděl... Rybářský člun se rychle blížil ke břehu, za ním byla zřetelná zpěňená stopa.

Spatřil, jak jakýsi muž vyskočil z loďky na molo, zachytil lano, které mu kdosi hodil ze člunu, a přivázal jej. Před budkou kormidelníka stála pětice mužů, hlavy skloněné k něčemu, co bylo uprostřed jejich kruhu, jako by se rybáři těšili z neobvyklého úlovku. Bílé světlo z lampy na střeše vrhalo jejich stíny na molo. Závan větru k pastoru zanesl slabý zvuk znějící jako smích.

Díval se dál. Najednou se všichni sehnuli a zvedli svou trofej. Za oblek a za vlasy uchopili tělo mladého muže. Jeho postava byla štíhlá a zdálo se, že se klepe, jako by jí otřásla velká bolest. Odvlekli ho od mola směrem ke břehu, kde se kupily hromady zasychajících mořských řas vyplavených při nedávné bouři. Hodiny na věži kostela začaly odbíjet celou. Na konci mola, kde začínala silnice, stála dvě auta. Kabiny byly osvětlené a dveře otevřené dokořán. Nocí se nesl ostrý zvuk kostelního zvonu. Čtveřice mužů vlekla mladé tělo směrem k autům. Pátá postava, vysoká, se vzpřímenou a sebevědomou chůzí, šla za nimi a udílela pokyny. Zdálo se, že mladík je raněn anebo zcela vyčerpan dlouhým pobytem ve studené vodě. Jeho nohy plácaly po prknech mola a vypadalo to, že by upadl, kdyby jej nepodpírali. Hodiny na věži kostela již zmlkly, bylo po desáté. Byli na konci mola, blízko přistavených aut.

Pastor to všechno viděl velmi zřetelně... Oč lépe by mu bylo, kdyby nic neviděl, nic neslyšel.

Kapitola první

Zůstali pozadu.

Vpředu šel plukovník, gratuloval a klaněl se hrdinovi večera. Pobočníci šli po stranách svého velitele, pyšně a spokojeně. Byli skrápění večerním deštěm.

Perry Johnson se nechal jít napřed, Ben Christie byl po boku svého majora. Věděl, že ten starý chlapík má každou chvíli odejít do důchodu, a svým způsobem s ním cítil. Zůstal tedy v jeho blízkosti, aby mu nabídl pomocnou ruku a uši ochotné naslouchat. Šlo to dobře, měl neutuchající potlesk. A to byl teprve začátek - ve Washingtonu Američanům, a to jsou větší borci, tento muž předvede ještě daleko víc. Přestože však šlo jen o ochutnávku, Ben ihned poznal, že jde o prvotřídní kvalitu, takovou, na jakou člověk jen tak nenarazí, a navíc německou. Tři důstojníci a dva seržanti, kteří byli přítomni tiskovce, nesli deštníky nad hostem, plukovníkem, brigádním generálem a civilními úředníky z Londýna. K obvyklému rituálu patřilo vzít vzácnou návštěvu večer do důstojnického kasina.

Ještě ani nebyli pětadvacet kroků od bloku B, asi dvě stě metrů před kasinem, a ubohý starý Perry, pamětník starých časů, to nevydržel a začal to ze sebe sypat:

Jen se na něj podívej, jak je namyšlený. Zapomeňme na to, co bylo, teď jsme všichni kamarádi... Nevěřím mu ani nos mezi očima... Byli zákešní, byli odporní. Když jsem byl v Berlíně, nemoh jsem kvůli nim celé noci spát. Furt nás postrkovali, vyšetřovali, prověřovali, každý den, každý týden, každý měsíc. Na bráně Brigade měli své lidi, který nás fotografovali, jak procházíme tam a zase zpátky. Měli zaplacené popeláře, kteří odpadky z tábora schválně vysypávali a pak je odváželi do ztrát a nálezů v podzemce, odkud je vyzvedávali a převáželi nazpět přes Zeď. Rukama jim prošel každíčký kousek papíru, který jsme vyhodili, poznámky, telefony, podpisy, hodnosti. Museli jsme zaměstnávat Němce ze západního Berlína, někteří z nich byli opravdu slušní, všechny jsme ale museli považovat za potenciální zkorumpované zrádce. Pomocnice v knihovně, uklízečky, s každým jsme museli zacházet jako se špinou. Pod nos nám cpali 'odpůrce' a 'uprchlíky', aby nás nachytali a deklasovali. Potkal jsem pár skvělých a odvážných lidí, ale museli jsme s nimi jednat jako se sračkama. Chodili přes čáru, což jim umožňovala dohoda čtyř mocností, a pak tě sledovali. Když jsi byl sám, čtyři rány ve tmě a pak tě ztloukli, žes na to měsíc nezapomněl... Bezcitní parchanti. Řeknu ti, vážím si morálně silných lidí, a dokážu se taky srovnat s nemorálními, když na to přijde. Co ale považuji za zruďný, je totální amorálnost, vůbec žádná pravidla, žádné principy - a to byli oni. Bojuješ proti Stasi a musíš podezřívát každého - Němce nebo Brita - který sedí vedle tebe v kantýně. Pořád ve střehu... To je ale teď jedno, teď jsme všichni bezva kámoši... Tys nebyl v Německu, v těch starejch dobrejch časech - byls v Belfastu, že jo? Nic proti Belfastu, ale srdcem Intelligence Corps bylo Německo. Jednoduchý život, v Zóně nebo v Berlíně, my proti nepříteli. Nebezpeční byli samozřejmě ruský vojáci, ale skutečné nebezpečí představovalo MfS, Ministerium für Staatssicherheit, zkráceně Stasi. To byla tajná policie bývalé NDR, jejich státní bezpečnost. Agenturní síť zdědili po gestapu a výcvik získali v

základnách KGB. Ve špionáži a v kontrarozvědné činnosti byli skvělí a bezohlední. Dokázali destabilizovat vládu v Bonnu, nám nadělali spoustu starostí. Byli třešničkou na dortu... Nemysli si, nejsem naměkko. Nehráli podle našich pravidel. Jejich metoda, to bylo zastrašování, korupce, strach, manipulace, destrukce osobnosti. Dokázali poštvat přitele proti příteli, manželku proti manželovi, děti proti rodičům, to vše bez skrupulí. Vyvolávali psychologický teror, to byla jejich specialita, a když ani to nepomohlo, použili osvědčenou metodu sklepního mučení, sametek a vražd. Za to, že ta zatracená, bezvýchodná NDR přežila déle než pár let, vděčí právě Stasi. To oni udržovali ten režim gerontů v chodu po celých pětadvaceti let..."

„Starali se ti o zábavu, Perry, že jo?"

„Nechtěl mě předělat ze dne na den, příteli... Pro mě je to jako trn v patě, tohle kamarádství s ‚novými‘ přáteli. V Německu je celá jedna generace zastrašená bývalou tajnou policií Stasi, tou bandou s krví na rukách. Co myslíš? Že jsem starej sentimentální posera? Možná jsem... Takže když Zeď strhli, co myslíš, kam se podělo na sto tisíc příslušníků Stasi? Myslíš, že se všichni propadli do země? Pravda, několik z nich mělo co nabídnout novému sjednocenému německému impériu. Kontrašpionáž v Rostocku společně se Sovětskou armádou a tak dál. Jasně že tenhle bastard má co nabídnout."

Došli skupinu mířící do kasina. Důstojníci a seržanti se odpoutali, kasino pro ně bylo zakázané území. Ze vzdáleného konce chodby k nim doléhala směs smíchu a hlasů od baru. Z kabátů skleпали kapky vody. Kasino se nepodobalo kantýně jízdy, dělostřelectva nebo ženistů, na zdech žádné válečné výjevy, žádné portréty vyznamenaných hrdinů, nic, co by připomínalo zašlou slávu. Plukovník, host a jeho pobočníci společně s generálem z Londýna a úředníky přešli k oknu.

Ozval se silný hlas: „Perry, kamaráde, probij se tím zástupem. Objednávku mám u sebe."

Perry Johnson, chudák, potěšen, že byl takto osloven, přešel ke svému plukovníkovi, vzal si lístek s objednávkou a mrkl bezmocně na zástup dožadující se služeb jediného barmana za pultem. Přistoupil k Benu Christiemu: „Tady je nával jako na bingu. Jak to, že je tady u baru jenom jeden chlápek? Přiveďte sem Barnesovou!"

Christie se otočil a spěšně zamířil ke dveřím. Slyšel Perryho, jak volá, že posily jsou na cestě, pitomec jeden.

Utíkal v dešti kolem bloků F a H, minul ohavné mobilní buňky. Běžel dolů chodbou ke G/3/29.

Seděla u svého uklizeného stolu. Byla na něm vyrovnaná hromádka dopisů určených k podpisu, vedle poznámky o telefonních hovorech přichozích a odchozích. Jeho pes seděl u jejích nohou a v tlapkách cupoval na kousky obal od sušenek.

„Všechno v pořádku, desátnice? Žádné problémy? Šel jsem trochu..." Pokrčila rameny. Co jí bylo po tom, kdyby to trvalo celou noc? Proč by měly být problémy?

„Prosím tě, v kantýně nám chybí lidi. Major Johnson by ti byl velmi vděčen, kdyby..."

Nedala na sobě nic znát. „Čekala jsem na tebe, myslela jsem, že bys mohl..."

„Nelson nezlobil? Sorry..."

Vstala, z věšáku vzala kabát a uhladila si vlasy. „Zůstaň, hochu. Jasně že nezlobil."

Zamkla vnější dveře a šla za ním.

„Promiň, ale jak jsi věděla, že tě budeme potřebovat?"

Vyšli ven do deště.

Suše odpověděla: „V administrativní budově probíhá audit. Pak je tu večírek na rozloučenou, který pořádá major Walsh - nápoje zdarma vyhnaly všechny krysy z děr. Desátník kantýny, ten pihovatej, má chřipku. Penny má dovolenou..."

Zašklebil se. „Pro mě to bude ten nejčernější den, až tě navrhnou na povýšení."

Jen si zkus moji práci. Jak to šlo tobě?"

Dnešní den začal pro desátnici Tracy Barnesovou přesně stejně jako každé ráno. Šestnáct minut po sedmé odemkla vstupní dveře do budovy G/3, sešla dolů prázdnou chodbou a druhým klíčem si odemkla místnost 29. V místnosti G/3/29 byla vždy před 7.20. Zbytek personálu, major Johnson, kapitán Christie, důstojníci, seržanti a úředníci se v budově G/3 objeví až před devátou. Té volné chvíle si velmi cenila: vždycky říkala, že jí pomáhá zvládnout každodenní nápor.

Na vaříč postavila konvici s vodou. Třetím klíčem za použití znalosti kombinace otevřela trezor. V něm měla schovanou kávu, čaj, sušenky a jablko. V místnostech budovy G/3 sídlila jednotka zpravodajské služby Templer Barracks z Ashfordu v Kentu, zabývající se výhradně tematikou RUSKÁ FEDERACE/VOJENSKÉ SLOŽKY/ANALÝZA. To bylo království desátnice Tracy Barnesové. Voda v konvici začala vřít. Vzala si sušenky a jablko. Mohla vzít do ruky jakýkoliv dokument, kteroukoliv mapu nebo fotografii z rozměrných ocelových kartoték, zamčených v pracovně majora, v kanceláři kapitána a v příjemně působící místnosti, která byla její pracovnou. Mohla se probírat v důvěrných datech databáze informací uložených v počítačích oddělení G/3, propojujících Templer Barracks s londýnskými kancelářemi Obranného zpravodajství a s novou základnou Bedfordshire v Chicksands. Znala všechny kódy nutné k bezpečnému přenosu faxů. Major Johnson a kapitán Christie jí často říkali, že je nepostradatelná...

Na stropě vedle zářivky se nahromadila kapka vody, spadla a rozprskla se na linoleu.

„Doprčic," řekla, „už toho mám tak akorát dost."

Strop se vždycky promáčel, když pršelo od východu. Déšť zesílil a na stropě se vytvořila další kapka. Šla zavřít trezor - ten musel být vždy uzamčený, když bylo oddělení prázdné - a chystala se zajít dolů chodbou do prádelny pro hadr a kýbl, když zazvonil telefon. Pracovní den Tracy Barnesové právě začal.

Vyšli ven do deště a do tmy. Tady se s ní mohl bavit uvolněně, nemyslet na rozdíl v hodnotách. Dešťové kapky dopadaly na její zlatavé vlasy a zářily v nich jako drahokamy.

„Začátek byl zdoluhavý, kvůli plukovníkovi. Museli jsme si vyslechnout jeho přednášku na téma ruské vojenské hrozby, ruského chaosu a anarchie, jejich ohromné síly v konvenčních i nukleárních zbraních, ale bez politické autority,

kteřá by bezpečně ovládala prst na spoušti. Připadalo mi to trochu odtaziť - mám ti o tom povídat?"

„Ano, pokračuj.“

„Jednalo se o profil jednoho Rusáka, takového Rasputina u ministra obrany - za starých dobrých časů studené války se kamarádil s jedním chlapíkem ze Stasi. Vypadá to, že bez něj se teď ministr ani neuprdne. Jmenuje se Rykov, Pjotr Rykov, bojoval v Afghánistánu jako výsadkář a byl velitelem raketové základny v bývalém východním Německu. Víme o něm zoufale málo. Naše zásobárna je prázdná a Němci přišli s jeho kámošem, kterého vydávají za prvotřídní zboží.“

Kdyby v Rusku došlo k vojenskému převratu, tehle Rykov bude ministroví přes rameno do ouška šeptat, co má dělat. Pravda, možná trochu nepříjemná, je, že ten Němec byl výborným zdrojem organizace HumInt, dokonce nejlepším, jakého jsem znal. Perry trpí, myslí si, že se paktujeme s Luciferem. Znáš Stasi, ne, bylas v Berlíně?"

„Když jsem začínala, bylo to moje první místo, dělala jsem v kanceláři... Mimochodem, mám pro tebe skvělou zprávu, kapitáne. Zapsali tě na intenzivní kurz srbochorvatštiny, takže máš místenku do Bosny. Tvoji paní to jistě potěší. Chci říct, že se bude muset starat o pejska.“

„Do prdele.“

„Máš to na stole.“

Došli ke vstupním dveřím kantýny. Zapomněl se a otevřel těžké dveře s tím, že ji pustí napřed.

Zůstala stát. Začervenala se. Ztracené hodnosti - on důstojník, ona služebně mladší poddůstojnice. Prošel, ona za ním. Cestou si v chodbě odložili kabáty na zapomenutou židli. Zaslechli hláhol.

Perry Johnson na ně hulákal: „Diky, Bene. Už umírají žízni. Desátnice, objednávka je na tři limonády s ledem, pro naše hosty, sedm ginů s tonikem, dva pomerančové džusy, jeden s ledem a pět piv. Budete potřebovat tác.“

Na její tváři se objevil ironický úsměv, hraničící s drzostí. „Na čí účet, majore? Na váš?"

Odešla k baru. Ben se za ní díval. Zdálo se mu, že kopa kapitána Wilsona do holeně. Určitě vrazila loktem do kapitána Dawsona! Když zezadu procházela kolem majora Donoghua, ťukla mu na pravé rameno, a když se po ní otočil, zavrtěla zadkem. Stála vpředu, lokty roztažené na barpultu.

Chytla barmana za ruku a držela ji. Ben měl chuť jí zatleskat. Nebylo v tom nic vulgárního, byla prostě perfektní.

Pomyslel si: důstojník a desát-

nice, ženatý důstojník a svobodná desátnice, to by ho zruinovalo a ji zničilo... Sakra, Jugoslávie. Chlapi, co tam byli, říkali, že je to hrozné, že Belfast je ve srovnání s rokem v Sarajevu nebo Tuzle a Vítezu procházkou rájem... Do prdele. Musí zavolat Trish... Sakra... Úplně se ztrácela za naloženým tácem. Usoudil, že kdyby jí chtěl pomoci, jen by překážel... Zase ty Trishi-ny slzy... To musela být její bota, protože major Donoghue ustupuje, a znovu - kapitán Wilson jí dělá místo... a Trish zase začne ječet, až přijde řeč na toho ztraceného psa... Mířila k Perrymu.

Plukovník a civilní úředník stáli u Němce, každý z jedné strany. Němec byl k nim otočen zády. Ruce vystřelily a hmatly po sklenkách. Ani jí nepoděkovali, byla jenom desátnice, a kromě toho ji už nebudou potřebovat. Oslava na počest majora Walshe má během deseti minut končit, pak bude čas. Viděl, jak oba pobočníci berou svoje pití, potom plukovník. Na tácu zůstal poslední drink, limonáda s citronem a ledem. Plukovník poklepal Němci na rameno. Tracy vedle něj vypadala jako trpaslík. Němec se mezi řeči otočil, usmíval se.

Ben je viděl oba, Němce i desátnici Tracy Barnesovou.

Její obličej rázem ztuhl, z očí zbyly jen dvě čárky.

Němec se natáhl po sklence, na tváři stále vlídný úsměv.

Napětí v její tváři povolilo a oči se rozhořely nenávistí a vztekem.

Rozmáchla se a tác i se sklenicemi vmetla Němci do tváře. Ten zavrával. Plukovník, pobočníci a civilní úředníci zůstali stát jak solné sloupy.

Vtom se desátnice Tracy Barnesová vrhla na Němce a srazila ho k zemi na koberec. Její tělo, ležící na něm, se změnilo v kopající, bijící, škrábající klubko. Přitom syčela jako rozčilená kočka: „Ty zasranej parchante, ty vrah!“

Ben Christie jenom zíral. Sukně se jí vysoko vyhrnula, jak ho kolenem znovu a znovu kopala do genitálií. V prstech měla chlupy jeho bradky a hlavu mu otloukala o zem, znovu a znovu.

Zoufalý výkřik pomsty, pronikavý jekot: „Normálně jsi ho zabil, ty hnusnej bastarde!"

Ruce od krve, krev měla i za nehty a Němec pořád jen bezbranně křičel. Její palec a ukazovák byly zabořené v jeho zavřených očích.

„Jak se ti líbí tohle? Ty hnusnej bastarde, ty vrah. Jaký to je?"

V hrobovém tichu bylo slyšet jen její křik. Jako první zareagovali Němcovi pobočníci.

Drtivá rána zezadu do krku, kopanec do žeber. Pobočníci ji odhodili a odvěkli stranou.

Němec se krčil v šoku, krvácel, popadal dech.

Slyšel, jak Johnson hrubě zařval: „Vynes ji vodcad', Christie. Strčte tu mrchu za katr." "

Pobočníci jen stáli nad svým svýjícím se šéfem, oba zjevně v rozpacích.

Probudil se svinsky prochladlý a k smrti unavený.

Julius Goldstein neznal nic zoufalejšího než letištní halu v zimě časně zrána. Kolem něj proudili první cestující, obchodníci a civilní úředníci, muži i ženy, zpola spící a nedbale oblečení, pořezaní od holení nebo s rozmazanými rtěnkami, a spolu s nimi do haly vnikal studený vzduch a zbytky sněhu, který roznášeli na svých botách.

Zíral do temnoty ozařované jen oranžovým svitem pouličního osvětlení. S příjezdem každého taxíku byla patrná prudkost sněhové vánice. Samozřejmě že ten grázl měl zpoždění. Grázlové mají vždycky zpoždění. Sám se snažil být přesný, taky Raub dorazil na letiště Tempelhof včas. Ovšem náš grázl jde pozdě. Byl unavený. Budík v jeho pokojíku v domě rodičů zvonil ve čtyři ráno. Nevyžadoval, aby s ním matka - bylo mu 29 let - ráno vstala, podala mu hřejivý župan, uvařila černou kávu, ale ona to pro něj udělala. Také otec přišel dolů do studené kuchyně. Mlčky a shrbeně seděl u stolu, ale byl tam s ním. Matka mu uvařila kávu a otec seděl v jeho blízkosti, protože, jak věřil, potřebovali

demonstrovat radost z postavení, jaké získal. Zdrojem jejich pýchy, potvrzené šálkem kávy a tichou přítomností u stolu, bylo jeho místo mladšího úředníka úřadu na ochranu ústavy. To nebylo špatné pro malého židovského hochu. Možná byl jen dokladem o naplnění tabulkového místa kvůli směrnicí o kvótě zaměstnávání občanů židovského původu ve státní správě. On to ale zvládal a oni překypovali pýchou. Přijel potěšit rodiče do Helmstedtu pouze na jednu noc a musel za to zaplatit vstáváním ve čtyři ráno. V půl páté již byl na dálnici a uháněl bláznivou rychlostí k Berlínu na letiště Tempelhof, aby nepřišel pozdě. Matka kolem něj poskakovala, měla starost, že mu bude zima, a vnutila mu otcovu šálu visící na dveřích od kuchyně. Nenosi ani šály, ani kravaty. Jeho košile tmavě modré barvy byla nahoře rozepnutá tak, aby Davidova hvězda na jemném zlatém řetízku byla jasně viditelná. Do synagogy ale nechodil.

Izraeli byl jenom jednou před sedmi lety a vůbec se mu tam nelíbilo.

Nosil svůj řetízek a hvězdu na důkaz svého osobního vztahu k minulosti.

jeho úřadu v Kolíně nad Rýnem z toho byli celí nesví.

Raub stál vedle něj a pohvizdováním dával průchod svému rozčilení. Goldstein se usmíval, jako by grázlova nedochvilnost nebyla vůbec žádný problém. Raub měl na sobě plášť tmavě hnědé barvy, hedvábnou šálu, proužkovaný oblek a bílou košili. Goldstein přesně věděl, co si Raub oblékne, a tak si obul běžné sportovní boty, seprané džiny, svetr, větrovku a rozhalenou košili. Raub měl kravatu, Goldstein měl na krku Davidovu hvězdu. Raub měl naleštěný kožený diplomatický kufřík, Goldstein měl plátěnou tašku přes rameno. Z amplionu vyzývali cestující k nástupu, poslední výzva. Raub měl u sebe letenky a palubní lístky.

Taxík prudce zastavil přímo před skleněnými dveřmi na zákazu zastavení. Šofér se otočil dozadu pro peníze, obličej rozzářený. Určitě dostane velké

spropitné, ten grázl nebude platit jízdné ze svého. Zahrne je do nutných výdajů: na jejich výši v případě toho grázla prvořadého významu nikdo nehleděl. Grázl vystoupil, po několika krocích došel ke skleněným dveřím, ty se před ním otevřely. Goldstein se znovu otfásl v závanu zimy a sněhu zvenku.

Goldstein a Raub byli pobočníci z BfV, Spolkového úřadu na ochranu ústavy, eskorta z oddělení kontrašpionáže.

Muž byl vysoké postavy, asi jako Raub a vyšší než Goldstein, široký v ramenou. Šel vzpřímeně, jako kdyby právě na nějakém prostranství vedl přehlídku a velel podřízeným. Vlasy měl pečlivě učesané, bradku krátce zastřiženou.

Přistoupil ke svým pobočníkům se samozřejmou a lehkou arogancí; Goldsteinovi se zdálo, že až s třídním odstupem. Předběhli celou frontu, na chvíli se zastavili u přepážky, aby Raub a Goldstein mohli bleskově ukázat pasy a identifikační karty. Nečekali na souhlas slečny u přepážky a rovnou pokračovali. Nikdy nespěchal. Pokračovali podél návěstí a tabulí s odlety. Cestovali prvním letadlem z Berlína na londýnské Heathrow...

... Ernst Raub měl chuť říci: „Neletíme s Interflugem, doktore Krause. Není to ani Aeroflot. Na tácku máte dva nože.“

Místo toho jen prohodil: „Vajíčko je výborné na to, že je to snídáné v letadle, že ano?“

Patřilo k jeho povinnostem chovat se k němu zdvořile, ale ve skutečnosti ho nenáviděl. Zdálo se mu, že jí jako prase.

Rád by řekl: „Když máte dva nože, můžete jeden použít na smažené vejce a druhý na marmeládu..." Utrousil ale jen:

„Osobně bych dal přednost džemu z letních plodů, ale i tak je marmeláda dobrá.“

Letěli první třídou. Goldstein ve svém hrozném oblečení seděl u okna, vedle něj Krause. Ernst Raub seděl přes uličku, když ale přešla letuška, naklonil se ke Krausemu.

Rád by řekl: „U Lufthansy podávají vždycky dva nože, v turistické i v první třídě. U Aeroflotu nebo Interflugu jich snad měli málo, nebo co?“ Pronesl ale: „Není nad pořádnou snídani. To je pak celý svět veselejší, že?“

Byli to hrozni ignoranti, tihle lidé, a byli tak primitivní. Ernst Raub měl známého v Kolíně nad Rýnem, původně vojáka, nyní zaměstnaného také u BfV, který mu prozradil, že když lidi jako Krause byli přijati do vysoké vojenské školy bundeswehru, byli tak zabezdění, že nevěděli, jak se chovat v bance, jak si zařídit pojištění, jak vybrat víno k večeři. V Kolíně vždycky řvali smíchy, když si v rodinném kruhu, u grilu a piva, o těchto lidech vyprávěli.

Opřel se v sedadle. Letadlo již vystoupalo a nyní klidně plulo nad turbulencemi a bouřkovou oblačností. Poškrábal si kůži na obličeji spálenou od sluníčka. Horší to bylo na ramenou, kde ho navíc dřela nová košile. Se ženou právě strávil dva krásné týdny na Seychelských ostrovech, bez dětí, o které se doma starali její rodiče. Tentokrát tam ale bylo Němců už méně

než před šesti roky, když tam byli naposled. Příliš mnoho peněz plynulo ze západního Německa do bezedné stoupy východní části země, příliš mnoho peněz lidem, kteří nechtěli pracovat a kteří neví, že na vajíčka a na marmeládu se používá pokaždé jiný nůž.

... Ernst Raub jej nesměl kritizovat, mohl mu pouze lichotit. Ernst Raub během šestnácti let ve Spolkovém úřadu na ochranu ústavy už mnohokrát pečeti zajišťoval kanceláře a stoly, kartotéky a počítače v budovách nejrozumnějších ministerstev v Bonnu a odváděl mladé úředníky k výslechu, kde šedivým a třesoucím se troskám recitoval obvinění ze špionáže. Mnohokrát už slyšel vzlykající a zadržávající výpovědi a jména těch, kteří tyto trosky zkompromitovali a zruinovali. Ponižovalo ho eskortovat a starat se o doktora Krauseho. Musel k němu ale být milý, tento muž byl vzácný a cenný jako drahokam.

Na letišti v Londýně je nezdržovali žádnými formalitami. Vystoupili před ostatními cestujícími a sešli po schůdcích na letištní plochu, kde již na ně čekala dvě neoznačená auta...

Major Perry Johnson, zničený a ve stavu krajního zoufalství, šel deštěm ke strážnici.

Hlavou se mu honily vzpomínky a každá další byla horší než ta předchozí.

Plukovník klečel na kolenou vedle doktora Krauseho. „Je mi líto, že nemohu nijak dostatečně omluvit to, co se stalo. Jsem z toho zdrcený. Jsem otfesen z toho, co se stalo hostu I Corps. Já a moji kolegové můžeme jen vyjádřit upřímnou lítost nad tímto hanebným a ničím nepodloženým útokem. Slibuji na svou čest, pane doktore, že celá záležitost bude náležitě vyšetřena a viník bude příkladně potrestán.“

Plukovník chtěl vzít Krauseho za rameno, ale mladší pobočník, snědý Žid, ten, který se vrhl na desátníci, jej zadržel.

Plukovník se tedy stáhl, oba pobočníci stáli u svého chráněnce, starší s pohrdavým úšklebkem. „Kapitáne Dawsons, okamžitě odveďte pana doktora a jeho doprovod na marodku. Chci, aby byli ošetřeni a aby o ně bylo co nejlépe postaráno. Takže jdeme, pohněte se, člověče!“ Kapitán Dawson se přisunul jakoby ve snách a nabídl Němci ruku, aby mu pomohl vstát, ale ten ho odstrčil. Na Krauseho tváři byla krev a klopytal v předklonu bolestí od kopanců do rozkroku.

Plukovník se otočil ke společnosti v místnosti. Stáli či seděli, všichni mlčky a v šoku. „Nemusím vám jistě vysvětlovat, jak je mi trapné, že se takováhle věc stala v naší kantýně a navíc našemu hostu. Pokud by někdo tento incident považoval za dobré téma pro drby uvnitř nebo mimo kasárna, upozorňuji ho, že v takovém případě ho zaživa stáhnou z kůže.“ Obracel se přitom na všechny, na brigádního generála z Londýna, civilní úředníky, na důstojníky s posledními sklenkami pití zdarma od majora Walshe i na barmana.

Plukovník rozvážně zvedl tácek, posbíral rozmetané střepy, kostky ledu, dva mokré plátky citronu z koberce a nesl je směrem k Johnsonovi. Na vínovém a bílém vzoru koberce zbyla jen nepatrná skvrna, jako by se ani nic nestalo. Podal tácek Johnsonovi, který jej držel v třesoucích se rukou. „Myslím, Perry, že je na vás dát tuhle paseku do pořádku. Zprávu chci mít do dvou hodin. Vaše desátnice, vaše zodpovědnost. A neberte na ni žádné ohledy, Perry. Vážený host byl surově napaden na návštěvě u I Corps, takže je vám jasné, že vaše vysvětlení musí být zatraceně podložené fakty. Co to všechno mělo, ksakru, znamenat?“

Plukovník ho nechal donést tácek k pultu, kde se k němu naklonil: „Předpokládám, že až podáte hlášení mně, budete muset také vyhledat majora Walshe a osobně se mu omluvit, protože ona je vaše desátnice, a tudíž máte zodpovědnost za to, že jste zmařil jinak příjemný a nezapomenutelný večer na počest devěťadvacetileté služby u Corpsu. Měl byste tak učinit dřív, než dnes ráno opustí Templer. Bylo to pod vaši důstojnost, stoupnout si prostě do fronty a přinést pár drinků?“

Nikdy neměl Harryho Walshe rád. Harry Walsh mluvil pořád jen o Irsku, tvrdil, že Irsko je centrum práce rozvědky, že Německo a Rusko sloužilo jako zdroj pouhého akademického sebeuspokojení, ze svého rohu u barpultu vykřikoval, že to je jen onanie. Když se vybíralo na křišťálovou karafu a soupravu skleniček, dal Perry Johnson jen padesát centů. Vyšel ven do tmy. Déšť mu padal do tváře a splýval s jeho slzami. Šel rychle.

To ráno přišel později než obvykle, a zpozdil se tak oproti programu, který si sám stanovil. Ze svého malého pokoje totiž telefonoval se svou sestrou, s tou dobrou duší, a úplně přitom ztratil pojem o čase. Taky těžko hledal téma k hovoru. Každou chvíli odbíhala od tématu a on nechtěl být nezdvořilý, nechal ji mluvit, takže teď přišel pozdě do své kanceláře v budově G/3. Tak jako tak, major Perry Johnson si těžko mohl dovolit nebýt zdvořilý, protože za třináct měsíců se má stěhovat z bytu v Ashfordu do jejího domku v Ambleside, v Lake District, který se tak stane jeho útočištěm v důchodu. Neměl kam jít jinam než k sestře a doufal, že při troše štěstí dostane sezónní práci v National Trust... To je ale pech!

„Dobré ráno, desátnice Barnesová.“

„Dobré ráno, majore.“

Ani k němu nevzhledla. Místo toho se podívala na velké hodiny na zdi nad kartotékou.

„No víte, dnes jdu trochu později... Měl jsem telefon, právě když jsem byl na odchodu... Pitomý ráno.“

Přerývaně ze sebe vyrážel omluvu. Bylo mu padesát tři let a byl prvotřídním expertem na bývalou Sovětskou armádu a dnes na novou armádu Ruské federace. Vedl odborné školení pro šéfa posádky, pro šéfa obranného zpravodajství a pro ministry. On, plyně hovořící německy, rusky a jazykem příslušníků afghánských kmenů, vždycky cítil potřebu se desátnici Tracy Barnesové omluvit, když přišel pozdě.

Nezvedla oči od obrazovky. „Dávejte pozor, kde stojíte, majore, stropem zase protéká. Byla jsem na správně, aby to okamžitě dali do pořádku. Prý někoho pošlou. Podle mne tady ale pomůže už jen buldozer...“

„Dobře, výborně - jaký máme dnes program?“

„Máte ho na stole, už na vás čeká. Jo, kapitán volal z mobilu, že se mu zaběhl pes, když s ním šel mimo areál, teda to je jeho verze...“

Odemkl si dveře.

„Nedávejte si tam ten kabát, majore, jinak úplně promočíte koberec. Vezmu ho ven vyklepat.“

„Vážně? Děkuju vám.“

Jaký pán, takový pes. Stačí říct - ukažte, dejte sem ten kabát.“

Stála u něj, pomáhala mu ven z kabátu a přitom si pro sebe nespokojeně zbrblala, jak z něho crčelo... Kromě své sestry a desátnice Barnesové neznal žádnou jinou ženu. K sestře do chalupy u jezera u Ambleside jezdil každoročně na svou třítydenní dovolenou, ale s desátnicí Barnesovou byl zbývajících čtyřicet devět týdnů. Pracovali spolu léta, a přitom ani nevěděli, kam jezdila na dovolenou. Nikdy se jí na to nezeptal, předpokládal, že jezdí ke své matce. Nikdo nemohl říct, že by jí to bylo proti mysli, ale major pokaždé, když přišlo na přetřes její povýšení do hodnosti seržanta, směl takový návrh v tichosti ze stolu a blokoval jakoukoliv možnost jejího postupu. Rozhlížel se po své kanceláři. Kromě obrázků nic osobního. Rozvrh dovolených pro jejich oddělení, rozpis nočních služeb, fotografie nových obměněných transportérů, nových minometů a nového ministra obrany. Obrázky byly jeho. Byl to nešťastný člověk, a zejména teď, když jistota studené války zmizela na smetišti dějin. Stejný osud čekal jeho dlouholeté pracovní zkušenosti a znalosti. Obrázky se vázaly k nejlepšímu období jeho života. Nejoblíbenější byl obrázek Poslední pozice 44. regimentu u Gundamuku; malá skupinka mužů kolem svého důstojníka třímajícího prapor, s vystřílenou municí, jen s bajonety ke své obraně a s domorodci kroužícími kolem nich v zimním sněhu průsmyku Khyber. Potom také Zbytky armády, obraz od lady Butlerové znázorňující příjezd chirurga do Džalabádu několik dní po masakru u Gundamuku. Nejlepší chvíle prožil v Pešáváru, kde vyslýchá domorodce a učil je sestřelovat sovětské helikoptéry střelami Blowpipe. Tehdy pobýval v Pešáváru, těsně u afghánsko-pákistánské hranice, a z bezpečné vzdálenosti pozoroval, jak Sověti zajali

skupinku, stejně jako 44. regiment před 141 lety. Pracoval v centru výzvědné činnosti, dobré časy, užitečná práce... Pověsila mu kabát na háček.

„Ještě jste si nepřečetl denní rozkaz, majore.“

Bylo to téměř kamarádkské rýpnutí. Jako jeho sestra, která ho poštívala, ne nepříjemně, ale tak dlouho, dokud si neodbyl své povinnosti. Vlastně ani nebyl tak velký rozdíl mezi jeho sestrou a desátnicí Barnesovou.

„Je to ta záležitost s tím Němcem, že ano?“

„Máte to na stole. Je tam plán na celý den včetně oběda v bufetu, pozvání od plukovníka. Přivezli náklad z Londýna, bude v učebně B/19. Hosty jsou Němec se dvěma strašákama, který ho podpírají. Káva v deset, odjezd půl hodiny poté. Materiály s vysvětlivkami jsou tam taky.“

„A bavíte se dobře, co?“

Odfírkla si. Kolegové, které potkával v kantýně, mu říkali, že si ji pouští příliš k tělu, ale on tyhle řeči odmítal. Zvedl zprávu, dva listy, a přeletěl ji pohledem. Ona na něj zírala a obracela oči v sloup.

„Nevíte, co je zábava... Máte tam taky výdaje z výletu do Catterick. Vedle je žádanka o dovolenou. Mám tady k prepisu váš materiál pro Výcvikové středisko pěchoty. Máte potvrdit návštěvu u zubaře. Musím zařídit převoz vašeho auta mechanikům k údržbě. Věci, které jste chtěl vyzvednout z knihovny...“

Všiml si, jak kolem projela dvě černá neoznačená a v dešti se blýskající auta mířící ke komplexu B-bloků.

„Dobré jitro, Perry, dobré jitro, desátnice.“

Dělalo mu dobře, když ho oslovovali křestním jménem. Dodávalo mu to jistý hřejivý pocit. Tenhle způsob oslovení v něm budil dojem, že je žádaný. Když byl v kantýně, vždycky se představoval tímto způsobem, a vybízel návštěvy, aby jej takto oslovovaly. Měl potřebu mít přátele, tato potřeba však zřídka došla naplnění. Otočil se ke dveřím.

„Dobré ráno, Bene. Máme trochu zpoždění, ne?“

„Dobré ráno, kapitáne,“ řekla tónem, jako by ji něco vyvedlo z míry.

Byl mladý. Na hlavě vrabčí hnízdo, ve tváři rudý. Černý labrador byl na kost promočený, na krátkém vodítku, těsně u nohy, s ocasem stočeným pod břicho a smutným výrazem v očích.

„Začal honit zajíce, trvalo mi to celou věčnost, než jsem ho chytil. Ksaku, už máme nejvyšší čas, co? Měli bychom sebou hodit, ne? Desátnice, buďte tak hodná, v autě mám žrádlo pro Nelsona. Půl plechovky, tři hromádky žrádla, smíchat s teplou, ale ne vařící vodou v poledne, ano? Jo, ty biografie, 49. mechanizovaná pěchota u, sakra, kde to je?“

„U Voroněže, kapitáne Christie. 49. mechanizovaná pěchota je momentálně v posádkovém táboře u Voroněže.“

„Je to aktualizované, v sefju. Je potřeba to přepsat, doufám, že to po mně přečtete. Taky mi došly lístky na benzín.“

Vyvenčíte Nelsona? A žádné pamlsky, je na dietě... Jste anděl.“

„Je čas, abychom se pohnuli, ne?“ řekl major.

Šel po cestě osvětlené řadou pouličních luceren. V dálce před ním, vysoko nad ostatním drátem, ostře svítily obvodové reflektory. V celém tomhle zadrátovaném areálu, v Templer Barracks, nebyl nikdo, komu by se mohl svěřit, nikdo, komu by mohl důvěřovat a kdo by ho utěšil. Najednou mu to všechno přišlo tak nespravedlivé...

Za hodinu toho budou plná kasárna. Šepot, hihňání a drby se budou postupně šířit nejprve důstojnickou kantýnou, potom ubytovnou, kantýnou seržantů a jejich ubytovnou a nakonec kantýnou základních hodností a jejich ubikacemi. Plukovník prohlásil, že za to, co se stalo, zodpovídá on, Perry Johnson, a každý z těch všiváků si k tomu neodpustí přidat svou historiku o nadmíru liberálním vztahu desátnice Barnesové ke svému velícímu důstojníkovi. A přitom neměl sebemenší tušení, z jakého důvodu a proč s takovou až nelidskou krutostí napadla toho Němce.

Strážný vyskočil ze židle a postavil se do pozoru; Perry Johnson si byl jistý, že ten pacholek se ušklíbl. Na stole ležela igelitová taška s vázankou, páskem a párem tkaniček do bot.

„Kde je?“

„Cela číslo čtyři, pane.“

Šel k těžkým ocelovým dveřím. Za nimi se ztrácel konec chodby ve sporém svitu osvětlení.

„Pospěšte si, seržante.“

„Ano, pane. Je s ní kapitán Christie, já jen dávám pozor, kdyby ho chtěla napadnout,“ prohlásil apaticky.

Otřel si oči rukávem kabátu. To měl udělat předtím, než vešel, teď si toho všimnou. Vešel do chodby, kde se nacházela příslušná cela. Bezvadné téma pro šuškanu a ztracené chichotání.

Vešel do cely. Christie stál mezi dveřmi, bílý jako stěna. Uprostřed cely svítilo světlo chráněné drátěným košem. Zdi, obložené do výše pasu a dále bíle vymalované, byly počmárané obrázky genitálií v mimořádně odpudivém provedení. V těchto místech byl dosud pouze jednou, když doprovázel civilního advokáta, jehož jeden desátník, překladatel z ruštiny, se přiznal k černému obchodu s videopřehrávači ze zastavárny. Odporný zápach po moči a zvratkách. Nad ní bylo okénko, zesílené tmavé sklo zasazené v betonu.

„Co řekla?“

„Neřekla vůbec nic. Taky jsem se jí na nic neptal.“

„Neptal jsem se jí na nic, majore...“

„Neptal jsem se jí na nic, majore.“

Na kavalci byla tenká matrace. Kavalec tvořil betonový blok. Na matraci leželo složené seržové povlečení šedé barvy. Pocítil vůči ní nepotlačitelnou zlost. Ona jej zničila.

„Tak dobrá, Barnesová, co to, k čertu, mělo všechno znamenat?“

Seděla na matraci. Ruce měla kolem kolen, přitažených pevně k hrudníku.

„Čekám, Barnesová. Proč jste to, proboha, udělala?“

Byla pobledlá, až na rudou skvrnu na krku, kam dostala karate úder od pobočníka.

„Přestaňte si s námi hrát, milostivá. Jste v pěkném průšvih. Naserete mě a budete toho sakra litovat. Proč jste to

udělala?"

Zírala na něj nepohnutě. Jen v jednu chvíli zhluboka vzdychla, zašklebila se a on si vzpomněl na kopanec do žeber, který dostala. Trásla se, klepala se jí ramena a kolena, ale tvář měla zcela bez výrazu. Ani stopy po vyzývavosti, vzdoru nebo strachu.

„Fyzický útok, ublížení na těle, dokonce závažné ublížení na těle, to by mohlo být považováno za útok na důstojníka. Barnesová, pochopte, jste zralá na propuštění, tak mě neserte!"

Ben Christie na něj opovržlivě pohlédl: „Tracy, ty znáš nás a my známe tebe, děláš s námi a můžeš nám důvěřovat. Prosím tě, Tracy..."

Stále nic neříkala. Zírala strnule skrze ně. Na matraci vypadala tak malá a tak bezbranná.

„Dostaneme to z vás, to si buďte ztraceně jista. Naposledy se ptám: co to mělo znamenat?"

Ben Christie řekl laskavě, podobným tónem, jakým mluvil s tím ztraceným psem: „Chceme ti přece pomoci, Tracy, pochop ale, nejdříve musíme vědět jak."

Stále se třásla v ramenou a v kolenou. Mohlo to být ze šoku, ale Ben by mohl dát ruku do ohně za to, že se zcela ovládala a že byla v klidu. Bylo to znát ze způsobu, jakým seděla, jak si držela kolena pod bradou, že jí bylo vidět stehna. A stále to ticho. Raději se otočil, protože to pomyšlení mu vehnalo krev do tváří.

„Nemyslete si, ksakru, že zítra nebo příští týden přijdete s nějakou vaší historkou a budete chtít, abych vám uvěřil. Jak jste si ustlala, Barnesová, tak se taky vyspíte."

Kapitán Christie se k ní natáhl, jako by se jí chtěl dotknout. „Prosím tě, Tracy, myslím to vážně, absolutně vážně, chceme ti pomoci..."

Odtáhla se a mlčela dál. Johnson se podíval na hodinky. Plukovník mu dal dvě hodiny času a mnoho z té lhůty už nezbývalo. Otočil se na podpatku a vyšel ven na chodbu, zbabělec Christie za ním. Johnson zavolal seržanta a nařídil mu zajistit celu, to znamená žádný přístup, žádné návštěvy, jen s jeho výslovným souhlasem. A zase ven do tmavé noci... Možná ji měl zpráskat řemenem... Šel vpředu mlčky, kapitán Christie o krok pozadu.

Kráčeli po šterkové cestě. Vtom se proti nim objevil Walsh s velkou papírovou krabicí s dárkem na rozloučenou, doprovázený svými kumpány z nasazení v Irsku. Slyšel, že mají jít na večeri do Ashfordu. Skupinka ustoupila z cesty, udělala místo pro něj a Christieho, tiše, jako čestná stráž. Prošli kolem a za sebou zaslechli potlačovaný smích. Vešli do budovy G/3, munuli malé kanceláře důstojníků a seržantů se zamčenými a neosvětlenými dveřmi. Teď už to budou všichni vědět, v kasinu, v kantýně, na ubytovně, a určitě se budou velmi dobře bavit. Všichni budou vědět, že dostal za vyučenou jako nějaký nešikovný nováček od instruktora na seřadišti... Taková nespravedlnost!

Uslyšel jakési škrábání a potom řafání. Odemkl. Christieho prašivý pes se na něj vrhl tak prudce, že jej impulzivně odbyl kolenem. Christie si mumlal, že by toho psa vzal raději na pastvu. Vešel dovnitř. Byl sám. Napadlo ho, že místnosti G/3/29 mu připomínají dům jeho matky, když umřela. S vypětím posledních sil uklidila dům den předtím, než šla do nemocnice. Jeho i Christieho kanceláře a prostor mezi nimi byly uklizeny, jako býval dům jeho matky. Otrásl se. Na jejím stole se tyčily úhledné štosy dokumentů - jeho přepsaný projev pro Výcvikové středisko pro pěchotu, jeho výkaz výdajů s připnutými účtenkami z cesty do Catterick, poznámka napsaná vzorně úhledným písmem s časem a datem návštěvy u zubaře i lístek, kdy má být jeho vozidlo vyzvednuto ze servisu. Ve vedlejším štosu byly Christieho materiály - revidovaný odhad 49. mechanizované pěchotní divize u Voroněže, listky na benzín sepnuté sponkou na papíry... Zezadu přiběhl pes a uvelebil se pod jejím stolem.

Vztekle řekl: „Prohlédněte její věci, vy své šuplíky, já svoje..."

„Co hledáme, Perry?"

Výbuchl: „Jak to mám, sakra, vědět? Jak mám vědět, proč nejlepší desátník v celém tomhle posraném táboře bezdůvodně zaútočí? Nevím nic, jediné to, že to nějak souvisí s minulostí."

„Půjde, až já řeknu. Je mi jedno, kdo to je, teď je v mé péči a bude moci jít, až to uznám za vhodné."

Marodce velela Mavis Fogartyová. Bylo to už mnoho let, co opustila rodinnou farmu poblíž městečka Balinrobe a přihlásila se do britské armády jako zdravotní sestra. Domov navštěvovala málokdy, protože by tím obtěžovala rodinu. Co jí však i po této době zůstalo, byly ruce jako lopaty, vhodné pro hrubou práci. Sundala Němci kalhoty a slipy mu stáhla ke kolenům. Překvapivě jemně prohlížela pohmožděná varlata Dietera Krauseho. Kdysi pracovala ve vojenských nemocnicích v Dortmundu a v Soestu, takže se mohla domluvit německy. Potěšila ho, že poškození není trvalého rázu. Nevypytávala se, jak k tomu došlo, proč byl během přátelského posezení tak hrubě zbit. Stejně se to dozví, dříve nebo později v kantýně. Oblékla mu slipy a přikryla ho. Pak mu začala dezinfekci a sterilními tampony ošetřovat škrábance od nehtů na jeho tváři. Všimla si, že nosí snubní prsten. Tedy, kdyby její manžel přišel s takovými škrábanci domů, pak by ho určitě posla-

la spát do psi boudy. Ošetřila mu také škrábance na zátylku. Na druhém konci ošetřovny sledovali oba pobočníci, zachmuření a zamlklí, každý její pohyb. Jeden si mnul kotník, jako by kopl do něčeho těžkého, druhý si třel hranu dlaně, jako by udeřil do něčeho tvrdého. Ošetřovala poraněná místa zručně a s nadhledem.

„Takový šok, to je divná věc. Vojáci se pomlátí na zábavě, vrátí se do tábora, přesvědčení, že jsou v pořádku, a pak Zkolabují. Zůstane tady, jak dlouho bude třeba."

Každá obyvatelka ubytovny nižších hodností věděla, že desátnice Tracy Barnesová je ve vězení. Všechny také věděly, že způsobila velké škody v důstojnické kantýně a že poslala německého hosta na ošetřovnu. Její nadřízení, major a kapitán - ten, co má problémy s manželkou - jsou v bloku a dělají prohlídku jejího pokoje. Provoz dole na chodbě prvního patra byl čilý, až na čtvrté dveře vpravo, které byly zavřené a hlídány stráží. Každý, kdo prošel kolem, jen přizívil fámou, že pokoj desátnice Barnesové je rozebírán na kousky.

Prošmejdlili celou ložnici, ale když došlo na šatník, Ben Christie přenechal tuto práci majorovi. Perry Johnson iniciativně a bez zaváhání začal vytažovat zásuvky, vysypávat je a důkladně prohlížet každý kousek spodního prádla, kalhotky, podprsenky, košílky - všechny tak pečlivě poskládané, než na ně vztáhl ruku Perry Johnson... a které jeho Trish do šuplíku vždycky jenom naházela stylem - co oko nevidí, to srdce nebolí... Bylo to tak pěkné a tak malé, co Tracy nosila na těle. Christie neúmyslně zachytil majorův pohled. Perry zrudl. Prádlo leželo vyházené ze zásuvek, zásuvky vytažené ze šatníku na posteli. Z postele už stáhli povlečení. Prostěradlo a peřiny i její noční košile se válely na hromadě na zemi. Z oken byly staženy záclony, koberec stočený stranou. Ze šatníku Johnson vyndal každý kabátek, sukni a blůzu, civilní i z uniformy, zkontroloval obsah kapes, prsty promnul límce a pasy, kde byl materiál zesílen, a potom pověsil na dveře. Rozebral na kusy také šatní skříň, protože měla dvojitý strop i spodek. Venku na chodbě zvonil telefon. Proboha, proč ten hrozný Johnson prohlíží její podprsenku proti světlu? Co by tam jako měla schovávat? V létě nenosila vázanku ani halenku nebo pulovr a horní knoflíčky blůzy uniformy nechávala rozepnuté. To ho potom vždycky volala, aby po ní zkontroloval text na obrazovce počítače, než jej vytiskla, a škádlila ho, takže viděl podprsenku i její obsah... Byly tu fotografie kočky a starší paní, obě vytažené z rámečků a zkontrolované. Ležela tu knížka, nějaký ženský román, kterou prolístoval a u které strhl hřbet. Johnson se na něj otočil a Ben pokýval hlavou. Johnson si klekl a začal strhávat linoleum. Vtom někdo zaklepal.

„Prosím vás, pane, co mám dělat? Mám na drátě Tracyinu, ehm, Barnesová matku, která s ní chce mluvit.“

Ben otevřel dveře. „Já to vezmu.“

„Vždycky volá touhle dobou večer, je přesná jako hodiny.“

Slečna v hodnosti svobodnice, nějaká Karen s tlustými kotníky, ukazovala chodbou dolů k zvonícímu telefonnímu automatu. Sakra, přesně tohle potřeboval... Došel k němu a zvedl sluchátko. Pokynem ruky odeslal vyčkávací svobodnici pryč.

„Haló, tady je kapitán Christie. Dobrý večer... Lituji, paní Barnesová, opravdu lituji, ale momentálně vám ji nemůžu dát... Cože? Můžete mluvit hlasitěji?... Ne, nemohu vám říci proč. Vše, co vám můžu říct, je, že teď nemůže přijít k telefonu...“

Obávám se, že to jen tak nebude. Dobrou noc, paní Barnesová...“ Z každého pokoje po celé délce chodby ho pozorovaly zvědavé oči. Nahlas, tak, aby to všichni slyšeli, oznámil, že pokud bude opět volat matka desátnice Barnesová, ať jí dají číslo tábora a linku na kancelář dozorčího, který je ve službě po celou noc... Jeho lež ho mrzela a ranila stejně jako pohled na toho prašivého Johnsona převracějícího nejintimnější propriety.

Christie se usmál a mírným tónem řekl: „Vy jste Karen, že ano? Pojdte sem, prosím. Nebojte se, nekousnu vás. Potřebuji totiž trochu pomoci.“

Vojínka se silnými kotníky k němu váhavě přistoupila.

„Desátnice Barnesová je, abych tak řekl, trochu v průšvihů. Určitě už jste něco slyšela, tak jako všichni ostatní. Chci jí pomoci, ale abych jí mohl pomoci, potřebuju pomoc od vás. Prosím vás... nestalo se dnes ráno něco neobvyklého?“

Zbrkle odpověděla: „Nic zvláštního nebylo, všechno bylo jako obvykle. Normální ranní ruch... Znáte to. Downesová vykřikovala, že se jí opoždí menstruace, Gerahtyová zase, že nemá čistý kalhotky, Smythesová si pouštěla svůj nový skvělý CD přehrávač. Děsnej kravál. Ztratila jsem kravatu, a tak jsem si k ní šla vypůjčit. Dala mi svoji náhradní. Když jsem vešla, tak seděla na zemi před ohněm, potichu jak myška, jen tak, ještě na sobě ani neměla sukni. Broukala si tu zatracenou starou písničku, tu, kterou si zpívá furt. Byla celá mrzutá kvůli tý kravatě, ale jenom naoko. Ona bere všechno strašně vážně, ale nemyslí to tak. Půjčila mi kravatu, ani slovo o tom, že jí ještě dlužím nějaké peníze, co jsem si od ní vypůjčila minulej tejden. Ona je ve skutečnosti strašně citlivá, to, co předvádí, je jen taková maska. Peníze jí dlužím nejen já, ale půlka bloku, ale ona vás nehoní. Stejně se s náma ale nekamarádí. Pozvala jsem ji, aby šla s náma večer do hospody. Beznadějně. Pořád jen vysedává ve svém pokoji. A přitom si ho nijak neupravila, aby si ho zlidštila, jako my všichni ostatní. Žádný nepořádek, žádný binec, všechno vzorně uklizený. Dobře, je starší než my ostatní, ale stejně.“

Prostě žije sama

pro sebe. Vlastně o ní nic nevíme. Vypadá to, jako by žila jen pro svoji práci, nemá žádného kluka, žádnou zábavu.

Nejdřív vás odstrkuje, ale když se jí dostanete pod kůži, je opravdu milá... Dneska odpoledne jsem jí přinesla zprávu z administrativního pro vás. Seděla na zemi u vašeho psa a krmila ho sušenkami, které schovává v trezoru. Přitom zpívala psovi zase tu písničku... je to nějaká stará irská... Ona je opravdu vlastně strašně smutná. Tváří se, že nikoho z nás nepotřebuje, že nepotřebuje nikoho. To je smutný, ne? Čestný, kapitáne, asi vám nepomůžu, jak jste se ptal, jestli s ní něco dneska nebylo... Sorry.“

Když odcházela dolů chodbou, sledovaly ji zvědavé oči.

Vešel do pokoje. Překročil odhrnuté lino. Johnson byl celý zpocený. Ukázal na prkno, zvedl jej a lehce vyjmul díl podlahy. Vypadalo to, jako by tuhle skříš vyrobil někdo už před dlouhou dobou. Sáhł do vzniklého otvoru a vytáhl černobilou fotografii zabalenou v igelitovém sáčku. Na fotografii byly zašlé budovy, ponurá ulice, omšelý a rozbitý chodník, nečitelná cedule. Světlo vyzařovalo pouze z Tracyiny tváře a očí. Za ruku ji držel nějaký chlapec a culil se. Vypadalo to, že je pyšný na to, že ji může mít blízko u sebe. Vyzařovala z nich láska a byli v ostrém kontrastu se zašedlou ulicí a okolními budovami.

„Promiň,“ řekl Perry Johnson. Vypadal tak unaveně. „Oči už mi tak neslouží, nemůžu přečíst název té ulice na ceduli.“ Ben Christie si podržel fotografii těsně u obličeje a mžoural na ni. „Na ceduli stojí, že je to křižovatka ulic Prenzlauer a Saarbrucker...“

„Myslel jsem si to. Můžeš mi to vrátit, prosím?“

„Kde to je?“

Johnson se postavil a oprášil si kalhoty. „To je v Berlíně. Prenzlauer Aleje vybíhá na východ od Alexanderplatzu. Na druhé straně, trochu výš než Karl, Marx Aleje, je Saarbrucker Strasse. Vypadá docela mladě - řekl bych, že fotka je asi deset let stará. Křižovatka Saarbrucker Strasse a Prenzlauer Aleje byla před deseti lety ve východním Berlíně. To je na

nesprávné straně Zdi, na území nepřítele... proboha..."

„Otevřeli jsme skříň s kostlivci?"

„Doprčic, člověče, tohle nám ještě tak scházelo!"

Místnost bylo nutné zapečetit.

Seděla bez hnutí, kolena přitažená k hrudi a ruce přes ně.

Johnsonovy otázky, jedna za druhou: „Byla jste vyslána do Berlína, mezi roky 86 a 89?... Byla tahle fotka pořízena mezi roky 86 a 89?... Kdo to je vedle vás na fotografii?... Jak jste poznala bývalého důstojníka Stasi Dietera Krauseho?..."

Obvinila jste Krauseho z vraždy, z vraždy koho?"

Ani slovo, jen na ně zírala, na tváři se jí ani brva nehnu.

Christie ji chtěl potěšit: „Tracy, pochop, že takhle si nepomůžeš. Pokud se něco stalo v Německu, co se týkalo Krauseho, prosím tě, řekni nám to."

Dole v chodbě hrálo na seržantově stole potichu rádio.

„Jste zatracený hlupák, mladá dámo, protože celou záležitost nám teď seberou, vezmou ji I Corps," zavyl Johnson a vyběhl ven z cely.

Christie se za ní otočil. Čekal, že uvidí tvář plnou hněvu nebo zarytého vzdoru, či strachu nebo drzosti v pohledu. Ale ona jen tupě zírala skrze něj, jako by tu ani nebyl.

| . \

Kapitola druhá

Byl právě v koupelně. Stál v teplém flanelovém pyžamu nad umyvadlem s ústy plnými pěny od zubní pasty, když dole v hale zazvonil telefon. Albert Perkins jako důstojník v záloze strávil noc doma. Vyplivl pastu, vypláchl si ústa a spěchal dolů.

„Tady Perkins... Dobrý večer, pane Flemingu... Ne, neobtěžuje mne to... Ještě nejsem v posteli... Jak vám mohu pomoci? Důvěrné? Vydržte chvíli..."

Po straně telefonního aparátu byl zvláštní vypínač. Perkins jej přesunul do polohy „zapnuto". Všichni vedoucí oddělení - jako Fleming a všichni službu konající důstojníci v záloze - měli ve svých bytech zařízení pro příjem a vysílání šifrovaných zpráv.

„Tak, už je to zapnuté, pane Flemingu. Co pro vás mohu udělat?... Ano, tužku a papír..."

Poslouchal. Na útržek načmáral: TEMPLER BARRACKS, ASHFORD -ODD. ZPRAVODAJ. SLUŽEB, KRAUSE, DIETER, býv. prac. ministerstva

vnitř - RYKOV, PJOTR, pluk., personál ministerstva obrany - základna WUSTROW, záp. od Rostocku.

Zatvářil se nechápavě. „Cože, co provedla?"

Napsal si jméno - desátnice TRACY BARNESOVÁ. „V důstojnickém kasinu? No to je tedy fór... Znáám pár lidí, kteří by s rozkoší kopli skopčáka tam, kde to nejvíc bolí - pardon, pane. Co se tedy děje? O tohle jde? To není problém..."

Zastavím se, vyzvednu pár záznamů a pak přijedu... Mají ze mě respekt, vezmu si to na starost, ano?... Ne, nepil jsem, můžu řídit. Budu tam asi ve tři, ráno zavolám... Opravdu to není problém, pane Flemingu, dobrou noc..." Vypnul přepínač na aparátu.

Vyšel po schodech do patra a začal se oblékat do pracovního - vzal si kosili, kterou měl dnes na sobě, kravatu, čisté ponožky. Dnes večer doma nic nepil, jen coca-cola k donesené pizze, potom kávu. V kuchyni, na odkládací desce, byly čtyři přání k narozeninám - od jeho ženy, Fleminga, přítele ze Supporters klubu a Violety z písárny. Svou padesátku dnes s nikým neslavil, protože Helena byla ještě ve škole, se studenty umění, tak jako každý týden touto dobou. Obvykle s nimi chodila po hodině ještě posedět. Jako důstojník v záloze by tak jako tak nemohl nic pít. Odtrhl papírek z bločku u telefonu a strčil jej do kapsy. Potom vytrhl další čtyři, jak bylo jeho zvykem, vzal je do obývacího pokoje a hodil do ohně zvolna plápolajícího za ochrannou mříží. Na vrchní list bloku napsal vzkaz s vysvětlením a láskyplným pozdravem své ženě. Při odchodu zamkl dům na dva západy.

Byla příšerná noc. Možná že než dorazí do Ashfordu, bude na silnici námraza. Svoji osmiletou sierru parkoval na ulici, takže Helena mohla vždycky po návratu ze školy zajet do garáže. Pro čerstvého padesátníka Alberta Perkinse byly v životě důležité tři věci: jeho žena Helena, fotbalový klub Fulham a jeho práce. Lhostejnost, kterou jeho žena projevovala k jeho práci, mu nevadila. S katastrofálními výsledky fotbalového klubu se vyrovnával stejně jako s nějakým tělesným handicapem, se kterým se musí žít. Miloval své povolání, práci u Služby byl plně oddán. Nikdy ho nenapadlo, že by mohl Flemingovi říct, že už je v pyžamu a jestli by to nemohlo počkat na zítra.

Opustil dům v čtvrti Hampton Wick na jihozápadním okraji Londýna, dvojdomek postavený ve třicátých letech jako napodobenina tudorského stylu, a zamířil do centra Londýna. K Vauxhall Cross dorazí asi o půlnoci. Za další hodinu se už bude hrabat v archivech rozvědky ministerstva. Doufal, že Londýn opustí ve dvě ráno a do Ashfordu dorazí ve tři.

Jel prázdnými ulicemi a přemýšlel, kam ho tento případ zavede. Někam jistě a doufal, že až na konec. Fleming ho vždycky volal, protože věděl, že Albert Perkins půjde po stopě jako ohaň na konec kterékoliv cesty.

Žádný z důstojníků v Templem by neřekl o Perry Johnsonovi, že má fantazii. Nečetl beletrii, neposlouchal hudbu a nezajímal se o obrazy.

Zavolali ho k bráně. Za těžkou ocelovou mříží rozeznal v pouličním osvětlení zelenou sierru. Bylo deset minut po třetí ráno. Muž za volantem měl špičatý liščí obličej, krátký knírek, napomádané vlasy s perfektní pěšinkou uprostřed. Byl bledý jako člověk, který se straní slunce a pohybu na vzduchu. Vystoupil z auta, v ruce objemný kufík, klíčky od auta odevzdal strážní. Neptal se, kde má zaparkovat, prostě předal klíčky s tím, že se o to strážný postará.

Perry Johnson si pomyslel, že se ten muž choval stejným způsobem, jakým by přišel popravčí pro odsouzence do cely smrti uprostřed noci. Otrásl se při té představě. V kufíku mohl mít provaz, kápi a kožená pouta.

„Kdo jste?"

Hlas připadal Johnsonovi celkem běžný a měl přízvuk lepší londýnské čtvrti.

Johnson, major Perry Johnson."

Jakou máte funkci?"

Jsem nadřízený desátnice Barnesové. Je mojí písarkou."

„Myslel jsem, že dnes už si lidi jako vy píšou sami. Anebo jste příliš líný se to naučit?"

„Není důvod..."

Muž se neupřímně usmíval. „U nás bylo pár takových chudáků, kteří si zuby nehty drželi své písarky, aby se nemuseli učit nic nového. Byli vyhozeni. Kde je Krause?"

„Asi jsem přeslechl vaše jméno..."

„Ani jsem vám ho neřikal. Zaveďte mě ke Krausemu. Slyšel jsem, že jste našli nějakou fotografii, že ano? Tu bych také prosil. Jmenuji se Albert Perkins."

Johnson vytáhl fotografii z kapsy svého saka a podal mu ji. Stáli pod světlem. Perkins si ji prohlédl. Ze svého kufříku vytáhl složku a otevřel ji. Něco si v ní četl, pak se znovu podíval na fotografii, nakonec oboje vrátil zpět. Vydali se na cestu. Johnson cítil stejný strach, jaký by měl správce věznice, kdyby se měl poprvé setkat s katem uprostřed noci. Šel první. Přestalo přšet.

Mumlal si pro sebe: „Pořád přemýšlím, jestli už jsme se někde neviděli. Vaše tvář mi připadá povědomá. Znal jsem jednoho Perkinse ze Šestky, který dělal pro Naaftihaus v Helmstedtu, mohlo to být někdy v sedmdesátých letech.

Pendloval mezi základnou a Berlínem naším vojenským vlakem a vyslýchal lidi. Nebylo to..."

„Už mě to opravdu nudí - Vy taky? Propána, já taky tak. Bože, ten svět je ale malej. Vzpomínáte?" - Únavně."

Došli na ošetřovnu a vešli do přítmi čekárny.

Perkins řekl: „Jestli vám můžu poradit, majore, nehrajte mi tady žádné divadlo. Poslali mě sem, protože vaši lidé kňučí, že ztrácejí půdu pod nohama. Řeknu vám, proč jsem tady, jedním slovem. Oni představují sílu a slávu a my se jim klaníme. Radši posluhujeme, než bychom se protivili ‚velkému‘ Německu. Lízeme paty jejich kancléři, jejich Centrální bance, jejich ministerstvu zahraničí, jejich průmyslníkům. Oni jsou prvotřídní a my jsme až ti třetí. Uvolí se hodit nám pár drobků, poslat nám špičkového rozvědčíka, kterému se dostane nejvýšelehčího přijetí. Nazvala ho vrahem, že ano? Těžko nám budou vděční, když ten jejich klenot označíme za vraha, který by měl stát před jejich soudem. Nestane se hvězdou večírků, nebude se těšit ze světla ramp, ale naopak - na rukou bude mít želízka a bude stát před soudem. To by je nepotěšilo. Takže se všichni teď budeme usmívat a omlouvat. Rozumíte mi?"

U vnitřních dveří stála stráž. Perkins kolem ní bez povšimnutí prošel. Bledost jeho tváře vynikla v jasném světle místnosti.

Krause seděl na tvrdé židli. Od té doby, co jej Johnson naposledy viděl, měl ošetřená zranění. Škrábance byly opravdu hluboké. Oba pobočníci se odlepili od zdi a jako na povel vystoupili o krok vpřed a postavili se po obou stranách svého chráněnce.

Na Perkinsové tváři se rozlil široký úsměv. „Mé jméno je Perkins, přijel jsem z Londýna. Mám za úkol dát do pořádku celou tuhle trapnou záležitost. Chtěl bych vyjádřit mé nejpříjemnější politování." „Doktor Raub. Rádi bychom odešli. Jsme tu drženi násilím. Nechte nás jít."

„Podle toho, co jsem slyšel, je v zájmu vašeho zdraví nutné, abyste ještě počkal."

Posměšným tónem: „Jmenuji se Herr Goldstein. A je ze zdravotních důvodů nutné, aby dveře hlídala stráž?"

„Je mi velmi líto, zřejmě došlo k nedorozumění, nechtěli jsme vás zdržovat. Bude to hotel v Londýně, ano? A vy jste..."

Konec věty vyzněl dozracena. Perkins se postavil před Krauseho.

„Já jsem doktor Dieter Krause. Chci odsud."

Hedvábně hladkým hlasem: „Pak tedy půjdete. Jen ještě jedna maličkost, pardon..."

Stáli a čekali, co bude. Perkins si dal na čas a mladší z pobočníků si nervózně pohrával s prsty. Perkins hrábl do svého kufříku a vytáhl fotografii. Držel ji opatrně, tak, aby palcem zakrýval tvář desátnice Tracy Barnesové. Ukázal fotografii s postavou mladého muže.

„Jste velmi laskav, že jste počkal. Máme tu jistého mladého muže, nazýváme ho třeba Hans. Hauptmanne Krause, zabil jste ho? Chladnokrevně zabil, Hauptmanne Krause?"

Hlas přeskakující zlostí: „A důkazy máte?"

Perkins se lehce zasmál. „Přijměte, prosím, naši omluvu za to, co se stalo dnes večer. Teď vás odvezeme do bezpečí vašeho hotelu, Hauptmanne." Postavil se stranou, aby je nechal projít. „Kde je desátnice?"

„V cele, ve strážnici," odpověděl Johnson. „Zaveďte mě tam."

Pro Alberta Perkinse bylo snadné si cokoliv živě představit. Byla to jedna z těch schopností, pro kterou si jej jeho nadřízení v Agentuře cenili.

Ve své představě viděl moderně zařízenou posluchárnu, vybavenou koberci, pohodlnými židlemi, velkým projekčním plátnem nad pódiem. V něm publikum složené z důstojníků a služebně starších poddůstojníků, civilních úředníků svezeneých autobusy z Londýna, bavících se tlumeně nad kávou se sušenkami. Náhle plukovník prstem poklepal mikrofon.

Představoval si dále... „Ať chceme nebo ne, ať to naši politici vůdcové uznávají nebo ne, Ruská federace zůstává v pozici našeho potenciálního nepřítele. Selhali bychom ve svých povinnostech, kdybychom v této zemi, v zemi s ohromnou silou v konvenčních i nukleárních zbraních, co nejpodrobněji nesledovali její přední a nejvlivnější hráče v Moskvě..."

Na plátně se objeví fotografie jakéhosi Pjotra Rykova ve vlhkém listopadovém jitra a k tomu vysvětlující poznámky o jeho předchozí činnosti. Byl v Afghánistánu, potom ve vojenském prostoru na území Matky Rusi pod patronátem generála shrbeného pod tíhou metálů a velitelem základny nahoře na pobřeží Baltu. Fotografie a magnetofonové

záznamy, to všechno sice krásné, ale zcela k ničemu.

Konec přednášky, světla se rozsvěčují, plukovník sedí na zadku, frenetický potlesk patřící váženému hostu, příteli Pjotra Rykova, bývalému nepříteli, starému zvířeti ze Stasi... Takhle si to Albert Perkins představoval, tohle viděl a slyšel.

Na pódiu Krause, tvář bez škrábanců, žádné rány na hlavě ani modřiny v rozkroku.

Dále... „Byl jsem přítelem Pjotra Rykova. Byli jsme si blízcí, skoro jako bratři. Rybařili jsme spolu, tábořili jsme spolu.

Nebyly žádné mikrofony, žádná špionáž. Měli jsme k sobě naprostou důvěru. Řeknu vám, kdyby se státní zřízení zhroutilo, kdyby převzala moc ruská armáda, pak by nejmocnějším mužem v Moskvě byl ministr obrany a hned po něm můj nejlepší přítel. Rád bych se s vámi podělil o to, co o tomto muži vím...”

Posluchárna překypující tlacháním o bývalých nepřátelech, žvásty o krea-turách ze Stasi, řehot nad hloupými vtipy. Rudý běhoun rozvinutý k procházce deštěm do kasina, tam na stole nejlepší křišťálový servis a stříbro. Až na to, že jakási bezvýznamná desátice, úplná nula, celou tuhle party rozmetala na cucky. Nevypadá to jako špatná historka, tak jak si to Albert Per-

kins ve své obrazotvornosti představoval. Muselo to být jako výbuch tašky plné semtexu na posvátném území důstojnického kasina. Představivost byla vždy silnou stránkou Alberta Perkinse.

Šli hlavní silnicí procházející napříč táborem směrem k bráně a ke strážnici. Když se na ně ze tmy vyřítla světla auta, Johnson neobratně uskočil na trávník. Perkins zůstal stát, donutil řidiče uhnout. Dvě auta zablikala dálkovými světly na strážného u brány a závora se zvedla. Byla to zvláštní povaha, tenhle muž, tenhle kat, pomyslel si Johnson. Omluvy a inzultace, milé a zároveň arogantní chování. Za tři hodiny bude svítat. Pak baráky znova ožijí a s nimi šuškania a narážky. Terčem bude on sám. V době svačiny už bude ve všech barákách známo, že Perry Johnson byl nočním průvodcem civila z Londýna. Vešli do strážnice. Strážný jim odemkl. Johnson se zamračil, neboť ho zmátl, že vrata cely byla dokořán. Vešli dovnitř.

„Kdo jste?”

Christie ztěžka vstával z podlahy vedle dveří.

„Ben Christie, kapitán Christie.”

„Co tu děláte?”

„Myslel jsem, že by bylo nejlepší... s vězněm... byl jsem s desátnicí pro případ, že by řekla...”

„Tohle je cela zadržení, nebo psí bouda?”

Pes ležel na boku, a jak jeho ocas tloukl o podlahu, znělo to jako pomalé bubnování. Ležel pod jejím nohami, zády opřený o betonový blok.

„Promiňte, nemáme ho kam dát.”

Perkins pomalu pokýval hlavou. Johnson znal tenhle postup. Šlo o to ponížit a pak získat nadvládu. Seděla na posteli. Vypadalo to, že se vůbec nepohnula, rukama objímala kolena přitažená k hrudi. Byla vzhůru a tiše se dívala. Aniž by k ní vzhlédl, začal vypalovat otázky.

„Když napadla Krauseho, jak jste zastavili její útok?”

Christie odpověděl: Jeden z jeho eskorty ji udeřil, druhý kopl.”

„Poslali jste ji na prohlídku k odbornému lékaři?”

Christie zakroutil hlavou.

„Vyslýchali jste ji kolikrát - jednou, dvakrát?”

Christie pokýval hlavou.

„Pochopitelně jste ji předtím poučili?”

Christie zavrtěl hlavou.

„Byla vůbec poučena o svých právech, nabídli jste jí advokáta?”

Christie se zašklebil.

„Než jste začali s prohlídkou jejího pokoje, získali jste od ní souhlas? Máte písemné povolení velitele tábora?”

Christie jen stál se skleslou hlavou.

„Během výslechu jste nebyli neuctiví nebo obcenní, nezesměšňovali jste ji? Nečinili jste na ni nátlak?” Christie jen bezmocně zvedl ruce na znamení selhání.

Perkins zaútočil: „I kdyby vám něco řekla, bylo by vám to úplně na hovno. Výslech pod nátlakem, odepření práv, odepření lékařské péče. Tady nejsme v Německu. Tady nevládne Stasi. Vypadněte!”

Šli. Christie zavolal na svého psa. Perkins kopl do dveří, ty se s bouchnutím zavřely. Christie s Johnsonem zůstali stát na chodbě.

Těhle taktice Johnson rozuměl. Znemožnit důstojníka před podřízenou hodností v přítomnosti civilisty, takže podřízená hodnost se přikloní k civilistovi. Jak prosté. Špěhýrka ve dveřích cely byla otevřená, takže slyšeli, co se dělo uvnitř.

Byl příkrý.

„Tak, slečno Barnesová... Tracy, že ano? Budu vám říkat Tracy, pokud nemáte námitek. Jsem velice unavený, mám za sebou dlouhý den. Právě jsem se chystal do postele, když mi zavolali. Nepředpokládám, že jste spala, takže to vyřídíme rychle. Zajímají mne fakta. Takže, první fakt - v letech osmdesát šest až osmdesát devět jste měla hodnost svobodníka. Fakt dvě -osmdesát šest až osmdesát devět jste byla písařkou u Intelligence Corps se základnou Berlin Brigade, místnost třicet čtyři v bloku devět. Další fakt -v listopadu osmdesát osm byl Hans Becker z východního Berlína odtud řízen jako agent. Dále - jedenadvacátého listopadu osmdesát osm byl ztracen během špionáže na sovětské základně ve Wustrowu u Rostocku. Mám za to, že mě pozorně posloucháte, a tak jste si všimla, že jsem řekl ztracen. Další fakt - toho dne měl Hauptmann Krause na starosti kontrašpionážní jednotku Bezirksverwaltung des MfS, což je Krajská správa ministerstva státní bezpečnosti v Rostocku. Toto všechno jsou fakta, Tracy. Fakta nám říkají, že byl ztracen

agent. Dále nám říkají, že za kontrašpionáž v této oblasti byl zodpovědný Hauptmann Krause. Fakta ale neříkají nic o vraždě ani o zabití. Tracy, vy snad znáte a máte nějaká další fakta? Nemluvíme teď o pověstech, kolujících v místnosti třicet čtyři. Máte, nebo nemáte? Máte důkazy o vraždě a zabití, nebo je nemáte?"

Venku na chodbě napínali uši, jestli zaslechnou její hlas, šepot nebo vzlykání, ale neslyšeli nic.

„Tracy, jsem unavený. Nemohli bychom, prosím vás, vyřídit tuhle záležitost jednoduše?"

Johnson si pomyslel, že to znělo stejně, jako kdyby kat řekl: „Tak tedy, pane, skončeme to, žádné dlouhé štráchy, vezmeme to hezky a jednoduše. Pak vás zhasnu, vážený, šoupnu do penálu a můžu jít v klidu posnídat."

Představoval si, jak se na něj dívá, drobná a jakoby zdáli. Uvědomil si, že ji bral jako člena rodiny. Kdo se jí zastane. Ani on, ani Ben Christie, nikdo nikde.

„Něco vám povím, Tracy. Zkuste na chvílku usnout. Jakmile usnete, přijdou mi to říct. Já pak znovu přijdu a zase vás vzbudím a začneme znovu. Můžeme to, Tracy, provést bezbolestně nebo taky jinak. Chci znát svědectví, fakta a důkazy."

Šofér nákladního auta si odplívl. Terčem jeho vzteku byl Joshua Frederick Mantle. Plivanec dopadl na zadní sklo taxíku a zakryl odraz jeho rozčilené tváře.

Pracovník věznice ostře zatahal za železka, kterými byl k němu připoután, a vytáhl šoféra z kabiny.

Šoféra odvedl pryč a taxík zmizel v hustém provozu.

Sledoval jej, jak mizí. Neměl na sobě kabát, a tak mu déšť začal máčet ramena. Nemusel stát deset minut u postranního vchodu soudní budovy. Svým čekáním nezískal mnoho, snad kromě posledního záchvěvu šoférova odporu jen malou dávku zadostiučinění. Přiblížil se k němu vyšetřovatel, zřejmě se chystal přejít ulici, ale zahlédl ho a přistoupil. Očima sledoval taxík, dokud se neztratil za projíždějícím autobusem.

„Nezajdete do hospody?"

„Původně jsem nechtěl. Čeká mě hromada práce." Na muže tak vysoké postavy měl až překvapivě jemný hlas.

„Pojďte - nevím, jestli budu vítán, ale vás si přeje vidět."

Zaváhal. „Čekal jsem to."

Vyšetřovatel ho vzal za paži a vedl do silnice. Chvilku počkali na ostrůvku uprostřed ulice.

„Nebude vám vadit, pane Mantle, když vám něco řeknu? Ať chcete nebo ne, musím to říci. Při své práci zažívám chvíle, kdy se cítím hrdý, a jindy je mi zatraceně blbě. Dobře se cítím, když mou zásluhou jde k čertu opravdické hajzl, a je mi na blití, když prohraju já nebo prokurátor. Dneska poprvé jsem byl u privátní žaloby... Pojďte, teď můžeme přejít."

Přeběhli přes ulici a vyšetřovatel ho vzal za rameno. „Šťve mě, pane Mantle, že to byli vaši svědkové, kteří ho dostali. Na tomhle případu jsem pracoval osm měsíců a všechno, co jsem zjistil, bylo posouzeno prokurátorem jako dostačující pouze na nedbalostní trestný čin. A vy jste z toho vymáčkl nebezpečný způsob jízdy s následkem smrti... Byla to hra kočky s myší, že ano?"

Šli po chodníku. Kolem proudily ženy s nákupy a s deštníky nad hlavami.

„Zajímalo by mne, pane Mantle, jestli jste byl někdy u policie?"

„Ne, nebyl."

„Myslel jsem si to. Kdybyste byl, tak by vás v tomhle věku už jen zajímalo pěstování rajčat ve skleníku a rozhodně byste se tolik neangažoval."

Potichu odpověděl: „Nebylo to tak složité. Protože šlo o průmyslový objekt, pak mělo smysl tvrdit, že někdo přišel nebo odešel anebo se díval oknem nebo si šel ven zakouřit. Někdo musel vidět, jak ho ten nákladák srazil."

„Vylepili jsme plakáty, apelovali ve sdělovacích prostředcích, ale nic. Nikdo se nechce zaplést. Kolik jste jich kontaktoval. Stovku?"

„Možná ještě víc."

„Byl jste to vy, pane Mantle, kdo našel korunního svědka, ne já. To vy jste dostal toho hajzla, ne já. Mohl byste být hrdý na to, že jste udělal dobrý skutek, zastal se jím, když jsme my selhali."

„To je od vás hezké, že to říkáte."

„Máte z toho dobrý pocit, že jo, podáte-li ruku někomu, komu nikdo jiný ruku nepodá. Kéž bych to byl já! Kéž bych to byl já. Jste jen soudní vykonavatel, ne?"

„Bojím se, že ani to ne. Ještě nemám kvalifikaci. Jsem jenom oslavovaný úředník."

Vešli dovnitř. Podnik právě před chvílí otevřeli. Od baru bylo cítit včerejší pivo a pach leštěnky na stolech. Advokát zářící úspěchem tleskl, aby upoutal pozornost ženy za barem, která strnule ležela skleničky. Starší partner, Bill Greatorex, hovořil s vdovou. Neposlouchala ho. Zachytila Mantleův pohled. Byla to pohledná mladá žena, k soudu se oblékla do černého, do sukně a blůzy. Kolem očí se jí zračila nekonečná únava. Myslel na ni, na její malé děti a na všechny ty hodiny, které strávil u firmy, když hledal svědky. Myslel na ni pokaždé, když ho potenciální svědkové zklamali, když kroutili hlavami a odmítali vypovídat, když si nechtěli namáhat paměť a vzpomenout si na okamžik smrti jejího manžela.

Advokát netrpělivě zahučel: „Poslyšte, hrozí tu vážné nebezpečí smrti žizní!"

Vstala a v půli věty opustila Billa Greatorexe a přistoupila k Mantleovi. Vyšetřovatel poodstoupil stranou.

„Bylo mi řečeno, pane Mantle, že být to na policii, dostal by ten bastard, který zabil mého Boba, pokutu pět set liber. Ale díky vám dostal tři roky v lochu, kde nemůže chlastat, řídit a zabíjet. Já a mé děti, celá rodina, jsme vám velmi vděční."

„Děkuji vám," řekl.

Vztáhla ruce a rychle, až ho to překvapilo, uchopila jeho tvář do dlaní a políbila ji. „Velmi vděční."

A byla pryč, zpátky u Greatorexe. Advokát konečně upoutal pozornost obsluhy a diktoval objednávku.

Vyšetřovatel stál opět vedle něj. „Neberte to ve zlém, pane Mantle, ale kolik vám je? Padesát tři, padesát čtyři? Vsadím

se, že dostáváte tolik jako dvacetiletý uhrovitý cucák. A to mi říká, a nemusím přitom být žádný Sherlock Holmes, že byste měl o čem vyprávět."

„Něco málo mi platí," řekl. „Omluvte mne."

Šel ke dveřím. Za sebou ještě slyšel hulákat advokáta. Vyšel na ulici. Dělal špinavou příležitostnou práci v malém špinavém městě, přes ulici byl malý, špinavý soud. Šel zpátky jemným deštěm do kanceláře Wilkins, Protheroe & Greateorex. Prstem se dotkl místa na tváři, kde jej políbila, pak vytáhl kapesník a pečlivě to místo otřel.

Oči se zavíraly únavou a hlava klesala. Seděla na posteli. Jídlo na táčku vedle ní bylo netknuté.

Perkins si zívla a zašklebil se: „Tracy, víme, že tam na poloostrově, na základně, někoho honili. Dneska už je to z větší části rezervace. Víme to z rádiového provozu. Tak, a můžeme také předpokládat, že Hauptmann Krause byl povolán z Rostocku, když Sověti začali ječet. Rádiový provoz skončil a jejich pozemní linky jsme nemonitorovali. Ztratili jsme agenta a předpokládáme, že Krause se v této oblasti objevil někdy večer. Ale to všechno není svědectví o vraždě. Měla byste zkusit usnout. Jakmile usnete, znovu vás probudím a znova a dokola se budu ptát na důkazy..."

„Konečně nějaký pohyb."

„Budeš si dělat poznámky?"

Byli staří dobří přátelé. A museli být. Sdíleli totiž svačiny, své tělesné pachy i kýbl místo záchodu během svých dvanáctihodinových směn.

Jak řekl pan Fleming - nechce čekat, až bude páska přepsaná... Vzbudí ho."

„Umíš dobře německy?"

„Dost dobře. A k tomu ještě italsky a francouzsky. A když se trochu napiju, tak taky dobře libanonskou arabštinu..."

Jeho dva pobočníci jsou v..."

„Arabština je vopravdickej jazykovej bastard."

„Tak a jedem."

Parkovací hodiny, u kterých stála dodávka, byly zakryté jako vždy, aby dodávka mohla zastavit v místě nejlepšího příjmu.

(Začátek konverzace, místnost 369, čas 12.11.)

KRAUSE: Přišli do Rostocku strkat sem ten svůj fiňák... (nesrozumitelné) ... já to zařídím. Já a moji přátelé uděláme všechno, aby...

POBOČNÍK 1: Ale, Dietře, nic se přece nenajde, dal jsi slovo komisi...

Dodávka stála před hotelem, v postranní ulici. Na střeše měla malou anténu, nenápadnou, ale dostačující pro kvalitní příjem hovoru přenášeného mikrofonom v místnosti ve třetím patře.

POBOČNÍK 2: Řekl jsi nám, že všechny kompromitující materiály byly vytrženy. Jestli obsahovaly doklady o činech proti lidským právům, vzniká problém...

KRAUSE: Neexistují důkazy, protože k žádnému zločinu nedošlo.

POBOČNÍK 2: Investovali jsme do tebe, a proto máme právo žádat od tebe upřímnost. Pokud by snad byl problém...? (nezřetelné)

Dva muži seděli v uzavřeném zadním prostoru dodávky. Další tým umístil mikrofony na příšerná místa, ale to už nebyla jejich starost, zda to bylo do telefonního aparátu, rádiobudíku, dálkového ovládače televize nebo do zásuvky ve zdi. Zajímali se pouze o kvalitu příjmu a o okamžitý překlad konverzace.

KRAUSE: Nemí žádný problém. A teďka bych se chtěl jít umýt a pak na hajzl - řeknu vám, pokud kdokoliv přijde do Rostocku a pokusí se dělat potíže... (nezřetelné)... nebudu vás žádat o pomoc. Na to stačím sám a mí přátelé. Můžu se jít vysrat...?

POBOČNÍK 1: Na žádné partyzánské a nezákonné akce nemůžeme přistoupit.

KRAUSE: Nebojte se, nikdo se o žádných nezákonnostech nebo jiných potížích nedozví. Snad nechcete jít se mnou a dívat se, jak seru?

(Konec konverzace, 12.14.)

„Tracy, možná máte mylný dojem, že jsem nějaký policista. Není to pravda a vaše případné trestní stíhání je to poslední, o čem mám zájem. Co mi ale leží na srdci, je, že jste nazvala Hauptmanna Krauseho vrahem. Pojdme zpátky, Tracy. Poslední dny režimu a Stasi byly hektické a naplněné pálením, skartací a vytrháváním stránek z důležitých spisů. O všem, co se dělo v bývalém východním Německu, se vedly záznamy, to přece víte. Ohně, které měly zničit choulostivé materiály, se dusily pod jejich množstvím, skartovací stroje se tím fofrem občas porouchaly, takže nakonec bylo potřeba trhat papíry holýma rukama. Tak probíhala likvidace důkazů. Jistě, nejcitlivější věci se posílaly letecky do Moskvy, ale jinak bylo na těch ubohých provinilcích, na nich samotných, aby to pálení, skartování a vytrhávání, zkrátka celou tu drinu provedli sami. Stejně jako ostatní i Hauptmann Krause sterilizoval svou minulost... To byl prosinec roku 89. Pojdme teď do března 97 a ke včerejšku. Krause je teď hvězda. Pro své nové přátele má momentálně velkou cenu a mohu vás ujistit, že nebudou shánět důkazy, které by ho zničily. Pokud existují doklady, pokud máte důkazy, potom můžeme žádat obvinění z vraždy a příslušný trest. Já sám taky nemůžu vyhrabávat důkazy, Tracy. To by byl akt nepřátelství vůči drahému a váženému spojenci. Já je pouze mohu obdržet, mohou mi být předány. Tracy, jaké máte důkazy?"

Paní Adelaide Barnesová, mezi přáteli z pátečního binga nazývaná Adie, měla během pracovního týdne dvě zaměstnání. Klopýtala domů ve ztrácejícím se světle končícího odpoledne a bolely ji nohy. Doprava autobusem stojí peníze a uklízením se jich moc nevydělá. A pedikúra také stojí celé jmění. Na konci každého dne chodila zpátky do domu na Victoria Road v bolestech. Její ulice lemovaná malými terasovými domky se nacházela kousek od Ragston Road, téměř pod železničním náspem. Paní Adie Barne-sové dělaly starost dvě věci: v domě, kde uklízela, zapoměla nechat paní domu vzkaz, že jí došel saponát, a to ji mrzelo. Druhou starostí bylo, že minulý večer nemohla mluvit se svou Tracy a že to musí dnes večer zkusit znova. Ten příjemný kapitán Christie, o kterém její Tracy tak hezky mluvila, ji

včera stroze odbyl. Všimla si velké policejní dodávky a auta uprostřed Victoria Road. Na ulici stáli její sousedé s dětmi. Byli to Patelovi, Ahme-dovi, Devovi a Huqovi.

Spěchala rychle, jak jen jí bolavé nohy dovolovaly. Dveře jejího domu byly vyražené a otevřené dokořán. Dřevěná zárubeň byla rozštípaná. Zastavila se a ztěžka dýchala. Z předního vchodu vynášel policista dva pytle odpadků do policejní dodávky. Proběhla kolem sousedů a malou otevřenou brankou domů. Policista s odpadky na ni zavolal. Vstupní hala byla plná policistů a mužů v oblecích. Byla tam také mladá žena v džínách a svetru. Na vodičku měla štěkajícího kokršpaněla. Jeden z mužů v obleku k ní přistoupil. Vypadalo to, jako by se k ní někdo vloupal. Dosud to na vlastní kůži nezažila, ale viděla to u Patelu, když šla paní Patelové potom, co se k nim někdo vloupal, uvařit šálek silného čaje. Ode dveří také zahlédla spoušť v obývacím pokoji. Koberce byly srolované a prkna podlahy zčásti vytrhaná. Z poliček byly smeteny knihy a obsah všech zásuvek byl vyházen na podlahu.

„Jste paní Barnesová, paní Adelaide Barnesová?“

„Máme příkaz od magistrátu obce Slough prohledat tento dům pro důvodné podezření vaší dcery z přestupku podle Zákona o utajovaných skutečnostech. Omlouvám se za nepořádek, který jsme tu zanechali. Mohu vám poskytnout seznam věcí, které jsme zajistili pro další vyšetřování z pokoje vaší dcery. Pokud zjistíte, že vám cokoliv - mimo věci na seznamu - chybí anebo je poškozeno, oznamte nám to, prosím, písemně na policejní stanici obce Slough. Lituji, že v tuto chvíli nemohu podat obsáhlejší vysvětlení, a být vámi, nepokoušel bych se cokoliv zjišťovat na policii, protože nemají svolení v této věci cokoliv sdělovat.“

Stála před ním v šoku.

Přes rameno zavolal: „Zajistěte si ty dveře!“

Štěkání kokršpaněla zcela vyplňovalo prostor haly. V kuchyni, přístupné z dolního konce haly, stála lednička od Tracy. Nahoře na ní se krčil kocour Fluff. Přála si, aby žena v džínách uvolnila vodičku a kokršpaněl skočil na

Fluffa, který by mu vyškřábal jeho zatracené oči. Za sebou slyšela, jak někdo přibíjí na vchodové dveře překližkovou desku. Vystoupala po schodech nahoru do patra.

Na podestě stál mladý vyšetřovatel. Díval se do země a šeptal: „Je nám to opravdu velice líto, Adie, všem místním. Velení tady má sebranka z Londýna, ne my. Měl bych vám říci... Neřekli nám, co hledají, ale ať to bylo cokoliv, nenašli to.“ Sešel ztěžka a hlučně ze schodů.

Oči Adie Barnesové pojednou zaplavily slzy. Stála v pokoji své Tracy. Její šaty se válely na zemi, koberec byl srolovaný, prkna vyrvaná z podlahy. V okolním tichu slyšela zvuk startéru dodávky. Tracyina hudební věž byla na kusy. Zadní panely byly odtržené a vnitřky vykuchané. Knihovnička byla rozebraná, po knížkách ani památky. Někdo ji volal. Medvídek, který měla Tracy od osmi let, ležel odhozený na svlečené posteli a byl rozpáraný. Na prahu Tracyina pokoje stál pan Patel.

Patelovi byli dobří sousedé. Někteří ze starousedlíků, kteří s paní Barne-sovou chodili v pátek na bingo a v ulici Victoria žili odnepaměti, často říkali, že je tu příliš mnoho žlutých a že komplikují život policii. Něco takového by ale Adie Barnesová nikdy neřekla. Byla přesvědčená, že pan Patel má dobré chování a je starostlivý jako málokdo. Stejně tak Ahmed, Dev a Huq.

„Je strašné, co se vám stalo, zvláště když jste důchodce. Měla byste si vzít na pomoc advokáta, paní Barnesová. Když jsme koupili obchod, měli jsme právní zastoupení od jedné velmi dobré firmy. Myslím ale, že na to je dnes už příliš pozdě...“

Během deseti minut měla na sobě kabát a nejlepší klobouk a nedbajíc bolesti nohou vyrazila paní Barnesová do kanceláře firmy Wilkins, Prothe-roe & Greateorex v centru Sloughu. Kanceláře asi budou zavřené, ale dělala to pro svou Tracy a nenapadlo ji nic lepšího, co by mohla učinit.

„V Berlíně jste, Tracy, byla jen písáčkou, že? Takže jste se asi moc nevyznala v činnosti rozvědky. Pochybuji, že jste byla sama, a pochybuji, že lidi, kteří řídili Hanse Beckera, věděli o mnoho víc než vy. Řekli vám, Tracy, že když ho využívali, tak porušovali předpisy? Pochybuji. Řízení agentů jsme měli na starosti my, profesionálové. Vy, Tracy, jste se dopustila nejstarší učebnicové chyby. Dělala jste mu kurýra a sblížili jste se, že? Takže to bylo osobní, když jste se pokusila vyrazit duši z Hauptmanna Krauseho. Proč jste napadla právě jeho? Máte doklady o jeho vině? Chcete-li mluvit o vraždě svého přítele, pak musíte předložit důkazy...“

Když uslyšel bouchání dole, byl právě skloněný nad svým stolem a studoval dokumentaci dalšího prašivého případu v malém prašivém městečku, který se bude projednávat u prašivého malého soudu na Park Road. Dva mladíci se poprali o to, kdo bude první tankovat u čerpací stanice. Klientem byl mladík, který uhodil první a silněji. Nebylo to hlasité klepání, spíše jako by se někdo ostýchal zaklepat na dveře honosného domu.

Partneři už byli dávno pryč, stejně tak i písáčky. Recepční odešel před hodinou. Pracoval mezi prázdnými stoly písáček. Ztemnělé kanceláře partnerů byly stranou volného prostranství a jejich dveře byly zamčené. Pracoval tak dlouho, aby pan Wilkins měl všechny potřebné doklady po ruce při projednávání hádky, výtržnosti, bezohledného napadení a nařízení vazby.

Zespuď se opět ozvalo klepání, tentokrát hlasitější a důraznější. Utáhl si kravatu, sako stáhl z opěradla židle a sešel z kanceláře dolů do recepcie.

Stála venku. Otevřel a pustil ji dovnitř.

Plakala. Oči měla zarudlé, což ještě zvýrazňovala tlustá skla jejích brýlí.

Přímou se ho zeptala, zda je advokát, a on jí řekl, že téměř. Vzal ji nahoru, uvařil hnek čaje a ona mu přitom vyprávěla příběh své Tracy a to, co jí úředník řekl o prohlídce a příslušném oprávnění.

„Paní Barnesová, kde vlastně slouží vaše dcera?“

„Je desátnice. Pracuje u I Corps.“

Intelligence Corps - to byl kus jeho života. Ba dokonce pořádný kus života Joshe Mantlea.

Kapitola třetí

Vytočil číslo, které mu dala paní Barnesová. „Haló, mohl bych, prosím vás, mluvit s desátnicí Tracy Barnesovou?“ Na druhém konci aparátu chvilka zaváhání: „Kdo je to?“ - „Přítel, advokát.“ Znal ten blok, věděl přesně, kam se dovolal. Ve sluchátku byl slyšet v pozadí rámus z rádia, křik a rachot. Tlumeně, jako by ten na druhém konci do mikrofonu šeptal: „Potřebuje pomoc. Je zamčená v cele, protože praštila toho Němce.“ Pak změnil hlas. Mluvil nahlas a oficiálním tónem: „Jakékoliv telefony desátníci směřujte na hlavní číslo tábora a ptejte se na pobočníka.“

Zavěsil. Dnes se osprchoval včas. Obýval malou část velkého domu, střešní prostor rozdělený na dvě místnosti. V jedné části byl kuchyňský kout a v druhé pokoj. Záchod a sprchový kout byly o patro níž. Když vstal dostatečně brzo, nemusel stát frontu. Opatrně se oholil. Bylo pro něj důležité, aby dnes vypadal co nejlépe. Když se oholil, zkontroloval v zrcadle, jestli se neřízl, a šel ke svému šatníku.

Měl na výběr pouze ze dvou obleků. Byl tu ten, který nosil pět dní v týdnu do úřadu u Wilkinse, Protheroea & Greatorexe, a pak tu byl tmavší, který připomínal nedávný život Joshuy Fredericka Mantlea. Měl ho naposledy před rokem a půl na vstupním pohovoru, který byl pouhou formalitou, protože pan Greatorex mu již nabídl místo pomocníka v kanceláři. Pak ho měl na sobě ještě před dvaceti měsíci na jejím pohřbu, jednoho jasného květnového dne s kvetoucími narcisy na jejím hrobě. Měl ho také na schůzce se specialistou a na svatbě před třiatřiceti měsíci, když padaly podzimní listy na schody oddací síně, ve které bylo jen tolik svědků, aby obřad mohl proběhnout. Koupil jej při příležitosti večírku na rozloučenou před dlouhou dobou, než se stal obětí mírového rozdělení. Ze šatníku vybral tmavý oblek a bílou košili, která visela vedle. Oboje položil na postel, kterou už mezitím ustlal. To byl jeho dávný zvyk, ustlat si postel, jakmile ji opustil. Vrátil se zpět ke skříni, rychlým pohledem prohlédl své kravaty. Byly tam dvě hedvábné, obě od Libby, které nosil na své narozeniny, ale ty tam nechal viset. Prsty se dotkl dvou umělých, polyesterových, s emblémy Vojenského zpravodajství a Královské ozbrojené policie. Potom tam visely dvě koupené v lepším obchodě, neutrální kravaty nic neříkající o jeho minulosti, zelená a modrošedá. Vybral si zelenou a položil ji na košili vedle obleku na posteli. V papírové krabici na dně skříně byly krém na boty, kartáče a prachovka. Vybral si lepší černý pár, který měl na přijímacím pohovoru, na pohřbu a na svatbě, pár, který nenosil k soudu nebo v advokátní kanceláři. K jeho pravidelnému zvyku patřilo každé ráno vyčistit si boty, plivnout na leštadlo a vyleštit boty do oslnivého lesku. Nevadilo mu ani, když třeba přšelo, že mu boty nevydrží dlouho čisté. Oblékl se.

Měl puštěné rádio. Ne že by poslouchal hudbu nebo čekal na předpověď počasí anebo na časné ranní zprávy, ale kvůli informaci o dopravě. Bylo pro něj důležité, aby věděl, jak dlouho mu cesta potrvá. To byl další z jeho návyků. Večer rádio obvykle nepouštěl anebo málokdy, což pro člověka, který žil sám a který dosáhl věku, jímž statisticky začínala poslední jeho čtvrtina, bylo trochu zvláštní. Bylo to, jako by odmítal vnější svět, který mu rádio zprostředkovalo.

Vypnul ho a potom i stolní lampičku.

Chvilku postál v šeru.

O patro níž někdo spláchl. Snad někdo z mateřské firmy anebo počítačový programátor. Oba spolubydlíci z nižšího patra mu nabídli přátelství, ale on na ně nereagoval, stejně jako na rodinu žijící v přízemí. Všichni se snažili navázat vztahy, posedět o Vánocích, poklábosit na schodech, ale jejich snaha vyzněla vždy naprázdno. Joshua Frederick Mantle nedůvěřoval přátelství a závazkům z něho vyplývajícím. Miloval svou matku, která byla zastřelena v Malajsi. Respektoval svého otce, kterého Válečným křížem vyznamenal sám král. Obětoval se Intelligence Corps, odkud byl nuceně přesunut po akci v Belize. Zahrabal se v rutinní práci oddělení zvláštního vyšetřování a po reorganizaci následující po rozpadu Sovětského svazu se stal nadbytečným. Také miloval Libby, která onemocněla a umřela. Zůstal sám, protože už nechtěl dál bojovat se svými city.

V obývacím pokoji měl pár knih. Žádné lehké čtení. Tlusté knihy, kterou teď držel v rukou, se snad po sedm let nedotkl. Byl to Manuál válečného práva, první díl. Rychle prolétl kapitolu týkající se fyzického napadení. Pak tu měl Stoneův Manuál práva, dále Kriminální procedury a tresty u magistrátních soudů. Měl dobrou paměť, nepotřeboval si nic zapisovat. Knížky vrátil zpět do police. Vyšel z bytu a zamkl za sebou.

Vše, co měl, celý jeho život byl obsažen v těch dvou malých pokojích za zamčenými dveřmi. Paní Adie Barnesová s očima zarudlými pláčem mu sdělila, že její Tracy má problém.

Šel ke svému autu, starému, ale spolehlivému, které měl zaparkované na ulici, a hadrem oťel okna. To mu připomnělo cosi v jeho minulém životě.

Cela byla studená, ústřední topení nefungovalo, ale ona odmítala přikrývku. Podnos s jídlem, které jí přinesli - byly na něm obilniny s mlékem, tři plátky chleba, džem a šálek čaje - zůstal nedotčen. Do cely si mohl vzít elektrický radiátor, ale neudělal to. Seděl před ní na tvrdé židli, kabát přehozený přes rameno. Stropní světlo na ni svítilo jako ostatně po celou noc. „Myslím, že jste chytré děvče, Tracy. Umíte si spočítat, že se mě můžete zbavit. Právě jsem si to zrekapituloval, je to 49 hodin, co jste naposledy spala, a je to více než 40 hodin, co jste naposledy jedla; jste vyčerpaná, vyhladovělá a myslíte si, že se mě jen tak zbavíte. Nevěřte tomu. Budu tady, jak dlouho bude potřeba. Jenom já, Tracy, nikdo jiný. Plukovník mě nevy-střídá, ani ten prďola, ani ten hlupák se psem, protože jedině já mám nad vámi moc. V táboře vás všichni nenávidí, protože se museli pokorně omluvit váženému hostu, umyli si nad vámi ruce a to, co bylo, se nepočítá. Nemáte na své straně, Tracy, nikoho. Jste sama. Slyšíte mě? Sama. Tak přestaňte chytračit a začněte se chovat rozumně. Chci vědět, jestli máte nějaký důkaz o té vraždě. Je nějaký důkaz, že Hauptmann Dieter Krause chladnokrevně zabil Hanse Beckera? Máš nějaké důkazy?“

Goldstein se na ně díval. Už hodinu seděli ve vstupní místnosti. Raub má hodnost, a tudíž je na něm, aby podal hlášení staršímu důstojníkovi.

Čekali. Přinesli jim kávu a sušenky.

Goldsteinovi se zdálo, že Krause vypadá lépe, protože se dobře vyspal v budově, kde jej Spolkový úřad na ochranu

ústavy vždy ubytoval, když přijel do Kolína. Vzrušení již zřejmě polevilo a škrábance asi tolik nebolely. Byli na nohou od rána a byli první návštěvou u prvního důstojníka.

Konečně nastal za dveřmi pohyb. Otevřely se zčásti, jako by se dotyční loučili.

Goldsteina fascinoval klid toho muže. Považoval Krauseho za přímočarého a nudného, ale jeho klid byl neuvěřitelný, přestože jeho budoucnost byla výhradně v rukou Rauba a staršího důstojníka. Pokud se na poslední chvíli rozhodnou, že je Krause perspektivní, pak bude za dva týdny ve Washingtonu a jeho postavení bude potvrzeno. Pokud se rozhodnou přerušit spojení, pak ho čeká cesta zpátky do Rostocku, bude mu znemožněn přístup do bezpečnostní zóny, zdroj peněz vyschne, zruší mu účet a on skončí na ulici. Společně se zbytkem smečky ze Stasi bude hledat obživu a střechu nad hlavou.

Raub je pozval dál.

Místnost byla plná kouře. Goldstein ztěžka zakašlal. Mladší museli podstoupit cestu přes všechny bezpečnostní průchody a krčit se v zimním chladu na dvoře, kde parkovala auta, aby si mohli zakouřit a potom se vrátit do budovy a absolvovat znovu celý ten bezpečnostní rituál. Důstojník zamával rukou, aby rozptýlil kouř před svou tváří, pokynul Krausemu, aby si sedl. Krause se usadil... A Goldsteina napadlo, jak si mohl myslet, že bývalí lidé od gestapa mohli být nudní.

Starší důstojník zíral do svých poznámek, pak si sundal brýle. Jsem rád, doktore Krause, že vaše zranění nejsou vážná. To, co se stalo, však vyvolává důležité otázky, na které je potřeba odpovědět."

„Ptejte se."

„Je vám známo, doktore Krause, že BfV do vás investovala jak čas, tak dost peněz?"

„To slyším často."

„Podmínkou těchto investic byla záruka z vaší strany, že ve vaší minulosti není nic, co by mohlo být proti vám použito. Je to tak?"

„Ano, je to tak."

„Na začátku naší spolupráce jsem vás požádal o co nejpodrobnější zprávu o vaší práci na ministerstvu pro obranu státu. Ptal jsem se vás, zda v souvislosti s vaší osobou nedošlo k porušování lidských práv, které by mohlo být v budoucnu odhaleno. Rozumíte?"

„Ano, rozumím."

„Vzpomínáte si na něco takového ve svém životě?"

Z místa u dveří, kde Goldstein stál, viděl Krauseho obličej jen částečně. Vzpomněl si, jaké obvinění mladá žena vyřkla. Po celou dlouhou předcházející hodinu podával Raub staršímu důstojníkovi podrobnou zprávu o tom, co se stalo.

„V mé minulosti není nic, co by mohl někdo odhalit."

„Ta Angličanka vás obvinila z vraždy. Jasně?"

Goldstein si všiml, že se Krause usmál.

„Stejně obvinění mi sdělil pracovník tajné služby, když jsem byl na lékařské pohotovosti. Zadržovali nás tam, dokud nedorazil. Jaké máte důkazy, zeptal jsem se ho. Jaké máte důkazy?"

„A co když si vyžádám další průzkum archivních materiálů v bývalé centrále Stasi v Normannen Strasse?"

„Nenajdete nic",

„Pokud nemluvíte pravdu, doktore Krause, a my zjistíme něco jiného, pak od nás nemůžete čekat žádnou ochranu."

Goldstein se nahnul dopředu a všiml si, jak na Krauseho tváří pohrával úsměv. Goldsteinovi se zdálo, že ten muž lhal a přitom mluvil pravdu. Lhal v tom, že nedošlo k žádnému porušení lidských práv, a říkal pravdu, když tvrdil, že nikdy nedojde k jeho odhalení.

„Neexistují žádné důkazy."

Starší důstojník típl cigaretu, obešel stůl a postavil se před Krauseho. Upřímně mu potřásl rukou. „Děkuji vám, doktore Krause. Máte teď pár dní, abyste se připravil na Washington. Vaše příležitost je i naší příležitostí."

Krause pronesl s úplně nepohnutou tváří: „Řeknu vám upřímně, pokud někdo bude čmúchat v Rostocku, a vyvolá tím potíže, nechci, abyste byl do toho zatažen. Pokud bude někdo dělat problémy v Rostocku, najde jediné utrpení a bolest, ale nenajde důkazy."

„Na shledanou, doktore Krause."

Zastavil těsně u brány. Plot po obou stranách byl vyšší, než si pamatoval, protože navrchu byly nainstalovány blýskavé dráty. Přestalo pršet a nízké slunce se třpytilo na ostrých koncích ostnatého drátu. Nechal běžet motor a zvolna kráčel ke strážci. Znal to nejdůležitější, věděl, jak se má chovat. Joshua Mantle touto branou prošel poprvé jako nováček před třiatřiceti lety, když tu ještě nebyly žádné ostnaté dráty, když strážce neměly nabitě zbraně a nenosily neprůstřelné vesty. Intelligence Corps a Královská vojenská policie představovaly po celých dvacet sedm let jeho život. Věděl, jak strážce u brány reagují, a proto si vybral tmavý oblek, novou košili a lepší boty.

„Ano, pane." Strážný se k němu pomalu blížil.

Jmenuji se Joshua Mantle. Reprezentuji advokátní kancelář Wilkins, Protheroe & Greator. Máte tu ve vazbě desátnici Tracy Barnesovou. Mám zmocnění od její rodiny ji zastupovat. Chci s ní mluvit."

Úsměv z tváře strážného náhle zmizel. „Od koho máte doporučení, pane?"

„Podle zákona v Manuálu vojenského práva, díl první, mohu vám citovat i stránku, chcete-li, jste povinen mi okamžitě umožnit přístup ke klientovi."

„Ptal jsem se, kdo vás doporučil, pane."

„Když přicházím ke klientovi, nepotřebuji žádné doporučení. Nejsem pacient u zubaře."

„Nemůžete jít dál bez zvláštního doporučení."

Za jeho autem zastavila dodávka pekáren a za ní další auto. Na druhé straně brány čekala na výjezd dvě auta a landrover.

„K čemu máte, nebo nemáte oprávnění, vojáku, pro mě není podstatné. Koukejte mě pustit dovnitř.“

Strážný se otočil a vracel se zpět. Joshua Mantle věděl, že to udělá. Strážný podá hlášení svému seržantovi v cihlovém bloku vedle brány. Seržant uvidí muže v tmavém obleku, nové košili a dobrých botách a přesune svou odpovědnost na vyšší šarži. Za dodávkou s pečivem už teď čekalo pět aut a za landroverem další tři. Kdosi zatroubil. Mantle přešel zvolna ke svému autu a opřel se o blatník. Oknem strážnice viděl, jak strážník mluví se seržantem a jak přitom gestikuluje. Ozvala se menší symfonie klaksonů od dalších dvou aut a od landroveru. Řidiči se vykláněli z oken a rozčileně gestikulovali. Seržant mluvil do telefonu, přesně tak, jak Mantle předpokládal. Symfonie klaksonů brzo dosáhla svého crescenda. Strážný běžel zpět do strážního domku.

„Musíte počkat, pane, a uvolněte průjezd.“

Tuhle hru Josh znal. Nastoupil do auta, zařadil zpátečku a vycouval okolo dodávky a dál přes hlavní ulici a na trávník naproti bráně. Závora se zvedla a auta začala projíždět dovnitř a ven.

Znova vystoupil a opřel se o blatník. Sto metrů od brány po cestě v táboře viděl strážní domek, čerstvě natřený, jak bylo obvyklé v pozdní zimě, kde by měla být dcera paní Adie Barnesové. Závora šla opět dolů.

Strážný zavolal přes ulici: „Tam nemůžete parkovat, pane!“

„Okamžitě mě pusťte k mému klientovi.“

„Tady je zakázaná zóna. Zákaz parkování.“

„Okamžitě. Pokud k tomu nemáte pravomoc, sežeňte někoho, kdo ji má. Pohněte, vojíne! A jak se vlastně jmenujete, abych na vás mohl podat stížnost pro obstrukci?“

Jeho chování k vojákově nebylo úplně fěr, ale dal slib paní Adie Barnesové. Strážný běžel zpátky do strážnice podat hlášení a přimět seržanta znovu telefonovat. Bylo pár minut po deváté. Pobočník si bude vychutnávat svoji ranní kávu a plukovník bude na inspekci. Nikdo z hlavounů nebude vědět, kde mají založený první díl Manuálu vojenského práva. Budou jak hejno vyplašených vrabců.

„Řeknu vám, co si myslím, Tracy. Myslím si, že nemáte žádné důkazy. Jsem racionální člověk, Tracy, a dal jsem vám veškerou příležitost, abyste mně ty důkazy poskytla. Odmítla jste, takže z toho logicky vyplývá, že žádné důkazy neexistují. Podle mě jste byla v Berlíně, když se agent ztratil, a něco jste o tom slyšela. Nikdo vám to nepotvrdil. Jenom se o tom mluvilo a někdo neprozřetelně vyslovil jméno Krauseho z kontrašpionáže v Rostocku, tak jste si to spojila. Agent zmizel, tudíž byl chycen, víc o něm nikdo neslyšel. Pravděpodobně byl zabit. Kdo ho zabil? Zkusíme kontrašpionáž. A kdo za to může? Třeba ten, kdo zodpovídá za kontrašpionáž pro odpovídající region - tedy Krause. Myslíte si, že nemám nic lepšího na práci? Dopříc, Tracy Barnesová, ztrácíme tady zbytečně čas.“

„Kde to je, majore?“

Johnson štěkl: „Ve složce RUSKÉ VOJENSKÉ ZÁLEŽITOSTI/ VÝZBROJ/STATISTIKA. Jako vždycky.“

„Ano, majore, ale kde?“ Stála ve dveřích, ani si nepamatoval její jméno. Zavolal přes ni: „Bene, potřebuju RUSKÉ VOJENSKÉ ZÁLEŽITOSTI/ VÝZBROJ/STATISTIKA, ukažte desátnici, kde to je.“

Zpoza otevřených dveří se ozvalo: „Promiň, Perry, ale nevím, kde mám začít. Už půl hodiny hledám svoje poznámky o Voroněži. Je mi líto.“

Johnson řekl naštvaně: „Tak hledejte, desátnice, hledejte pořádně.“

Zazvonil telefon. Kdyby tu byla Barnesová, našla by promptně tu složku, podala by mu jeho poznámky na téma Voroněž, udělala mu kávu, věděla by, kolik dát mléka, zvedla ten zsranej telefon a nenechala ho zvonit!

Johnson prohodil hořce: „Když nemůžete najít materiály, které potřebujeme, mohla byste alespoň laskavě zvednout telefon, desátnice?“

Neznal její systém zakládání dokumentů, bez ní byl úplně nemožný. Desátnice byla zpět u dveří, telefon byl pro něj, měla ho přepojit na jeho linku. Jaké měl ale číslo? Na jeho telefonu, podle nových předpisů, žádné číslo nebylo. Jaké má ale číslo? Byla příliš rozčilená, než aby si vzpomněla. Vrhla se kolem desátnice do předpokoje. Zdálo se mu, vlastně si byl téměř jist, že ten všivěj Christieho pes na něj zavrčel a vycenil zuby. Pes měl čelist těsně u dveří nástěnného sejfu. Kdyby tady byla, předávala by mu telefon a zvedala přitom laškovně oči v sloup. Desátnice mu oznámila, že jej chce plukovník, a tvářila se přitom dost drze.

„Ano, pane. Dobré ráno, pane. U brány? Advokát? Proboha. Na co se odkazuje? Na Manuál válečného práva? Nemám to nejmenší tušení, kde ho máme. Ano, spojte se s panem Perkinsem. Hned, pane.“

V bývalé Německé demokratické republice bylo 97 tisíc důstojníků pracujících na plný úvazek pro Staatssicherheitsdienst, Státní bezpečnost, v centrále na Normannen Strasse v Berlíně a v patnácti Bezirksverwaltungen, Krajských správách Státní bezpečnosti, po celé zemi. Vše, co se dozvěděli od svých informátorů své výzvědné služby, z telefonních odposlechů, výsledků provedených ve speciálních celách, si zaznamenávali. A co si zaznamenali, to ukládali. A to, co ukládali, posílali do archivů v centrále.

Přiletěl z Kolína nad Rýnem. Potom vezli Julia Goldsteina na východ přes celý Berlín na Normannen Strasse. Čekali ho u těžkých, oceli plátovaných

dveří archivu. Po telefonu mu bylo uděleno povolení ke vstupu od staršího důstojníka BfV. Měl zvláštní statut.

Někdo spočítal, že kdyby se soustředily všechny dokumenty, které vznikly za dobu pětácti let starého režimu, a naskládaly se jeden na druhý, vytvořily by komín vysoký více než 180 kilometrů. Dokumenty, popisující zrady na rodinách, přátelích a spolupracovnících napáchaných 175 tisíci informátorů, obsahovaly jména, zvyky, smýšlení a činy šesti milionů obyvatel bývalého NDR. Byly tu miliony křížových odkazů na kartičkách, miliony fotografií a záznamů ze štěnic a telefonních odposlechů na magnetických páskách o délce dalších milionů metrů. Několik pater archivu v podzemních prostorách bylo vyplněno důlní výdřevou, aby unesly váhu dokumentace. Ministr pro Státní bezpečnost

nedůvěřoval vynálezu moderní doby - počítači - a věřil, že výpadky proudu by elektronický archiv mohly zničit. Byly tu zažloutlé, nekvalitní papíry ve složkách a na těchto papírech zprávy napsané na psacím stroji v mnoha průklepech a ve špatné kvalitě.

Zadal jméno Hauptmann Dieter Krause, jeho služební číslo a datum jeho vstupu do MfS. K ruce měl tři asistenty. Když k nim do Kolína poprvé dorazil Krause, zkontrolovali záznamy. Byl si jist, že zjištění, která toho večera volal Raubovi, budou stejná jako tehdy.

Kancelář znovusjednoceného Německa prohlásil, že tyto dokumenty vydávají odporný zápach, ze kterého nevzejde nic dobrého. I nyní se stále častěji ozývaly hlasy, aby tyto archivy byly pro veřejnost uzavřeny a zničeny. Obsahovaly totiž důkazy odpovědnosti za ztrátu dobrého jména, rozpady rodin, zničení přátelství či zruinování kariéry. Bývalý prezident von Weizsäcker obviňoval německá média ze špinění politiků náznaky, že figuruji v archivech. Ty archivy patří historii. Vina jednotlivců byla spojena s vinou státu. Ta byla neslučitelná s přestavbou sjednoceného Německa. Obyčejní lidé, kteří v těchto archivech figurovali, zrádci a udavači, kteří spolupracovali s policií režimu, stále důrazněji požadovali uzavření archivů. Na zašlých, tenkých a nekvalitních listech papírů ale byla jména jen malých ryb.

Dokumenty o velkých rybách zmizely anebo byly zničeny. Takové dokumenty byly narychlo sbaleny a odvezeny letecky do Moskvy nebo v posledních hodinách režimu spáleny, sešrotovány a semlety.

„Ztráta agenta je minulost, Tracy, ale útok na Hauptmanna Krauseho je přítomnost. Dejte dohromady minulost a přítomnost a jejich výsledkem bude budoucnost, Tracy. A mě zajímá jenom budoucnost. Ale k tomu, abych se dostal k budoucnosti, která mě zajímá, potřebuju důkazy.“

Uslyšel lehké zaklepání. Dveře cely se otevřely.

„Co si přejete?“

„Musíme s vámi mluvit,“ řekl Johnson. Perkins stál, vyčerpáním se potácel, nechal ji shrbenou na posteli s koleny přitáženými k hrudi a s pažemi kolem ramen.

„Říkám vám, odjeďte s tím autem.“ Seržant vyšel z budovy a křičel na něj přes silnici.

„A já vám zase říkám, seržante, že mně brzo dojde trpělivost.“

„Toto je vyhrazené území. Odjeďte s tím autem. Ihned!“

„Rád vám ukážu svůj řidičský průkaz, ze kterého se dozvíte, že nejsem ze Zapadákovy, a nechám vás prohlédnout svoje auto, abyste se přesvědčil, že není naloženo raketami nebo výbušninami. Asi jste špatně poslouchal, seržante, mluvil jsem o své netrpělivosti.“

„Zajistím vás, pro narušení vyhrazeného území.“

Josh Mantle se na něj sladce usmál: „Znáte zákon, seržante? Musel byste prokázat legální vlastnictví této cesty, sejít se s obecní komisí pro silnice, přesvědčit soudce u soudu, vyhrát návrh na odtahování, zajistit exekutora. Jak dlouho myslíte, že by to mohlo trvat? Deset minut, nebo dva měsíce? Vraťte se k telefonu.“ Seržant zaváhal. Strážný ho zvědavě pozoroval. V sázce byla ztráta jeho tváře a důstojnosti.

Josh seděl na blatníku, vytáhl z kapsy mobil a ukázal ho: „Až jim budete volat, řekněte, že jsem netrpělivý člověk.“

Řekněte jim, že pokud se od této chvíle do dvaceti minut nedostanu ke svému klientovi, jak to vyžaduje zákon, začnu obvolávat bulvární plátky, pár opravdu šťouravých poslanců a aktivisty za lidská práva. Řekněte jim, že za chvíli tady bude pěkný cirkus.“

Držel nad hlavou mobil a ukázal na své hodinky. Díval se, jak se seržant otráveně courá zpátky do bloku.

Perkins si zívá.

Vyšel ze strážního domku do slunečního světla. Pod nápořem světla zamrkal. Prošel okolo tabule, která zakazovala chůzi po trávníku, a šel po silnici vedoucí k bráně. Kolem něj v obou směrech jezdila auta a za bránou uviděl člověka, který nedbale seděl na blatníku auta.

„To je on,“ řekl Johnson. „Příčina našich potíží. Plukovník chce vědět, co vlastně chce. Je docela dobře oblečený. Co máme dělat? Bulvární tisk je pro plukovníka synonymem noční můry. Pošlete mu pár empiků a davu ochránců lidských práv a dostane z toho infarkt. Znáte ho?“

Stál vedle Johnsona a začal si rukou oči proti ostrému slunci.

„To je Mantle. Joshua Frederick. Ano, už jsem ho jednou prověřoval. Začal tady jako úředník, pokud se pamatuju, a já mám dobrou paměť na dokumenty. Pak byl poslán do Adenu, vrátil se zpět a pak ho zase poslali do Osnabrucku. V dokumentech stojí, že byl snaživý a loajální. V roce 1982, kdy se mu všechno zhroutilo, měl hodnost štábního seržanta. Tenkrát

šlo o problém guatemalské invaze do Belize. I Corps tehdy poslali kapitána a Mantlea. Byla to choulostivá situace, měli jsme potíže a lidi byli nervózní. Chtěli, aby se guatemalská armáda objevila neohlášená na snídani v Belize City, nebo chtěli včasnou výstrahu, rozmístit dělostřelectvo a vyzbrojit Harriery? Tehdy vyhrály citlivky a věc se dostala k vojenskému soudu. Kdyby Mantle vypovídal proti svému nadřízenému, tak by důstojník dostal padáka, ale Mantle ho podržel, neřekl nic. Dohodlo se, že důstojník odejde do civilu. Mimochodem, teď se mu daří docela dobře a vyvíjí charitativní činnost. Mantle byl povýšen a dostal vyšší plat. Tajná služba se angažovala z politických důvodů, ale já byl v pozadí a věděl jsem o něm, kdežto on o mně ne. Tak to mám rád. Znovu jsem se s ním setkal o pár let později v Tidworth Campu. Byl důstojníkem, byl starcem v davu mladíků, o dvacet let starší než ostatní v jeho hodnosti. V Campu se stala nějaká zlodějna, zmizely peníze, ale ne moc. Ostatní chtěli, aby se to zahladilo, ale on obvinil jednoho dost populárního důstojníka, který potom musel být propuštěn. Pak ho prostě ignorovali. Když začalo propouštění, řekl bych, že polovina mužstva ho navrhla jako hlavního kandidáta. Občas se s takovými lidmi potkám, lidmi, kteří mají spravedlnost jako obsesi, nenávidí cokoli, co má nádech privilegia, a bijí se za práva druhých. Před pár lety jsem mluvil s chlapíkem od policie, který ho znal. Říkal, že se oženil, že má na starosti delikventy, že mu žena zemřela, jeho že vyhodili a zůstal sám, opuštěný. Evidentně usiluje o další šanci, poslední šanci. Řekl bych, že zůstal stejně

tvrdohlavý."

„Co s ním budete dělat?" Perkins se otočil a vydal se zpět ke strážnímu domku. „Pošlu ho domů a na cestu mu přibalím naši malou Tracy."

Perry Johnson nerozuměl. Pospíchal, aby doběhl Perkinse. „Jste si zcela jistý, pane Perkinsi, že na to máte pravomoc?" „Uvidíme."

Perkins otevřel zamřížované dveře, potom dveře do cely. Řekl jí, aby vstala a šla s ním, dokonce jí nabídl své rámě. Ze stolu vzal igelitovou tašku s jejími hodinkami, páskem, kravatou a tkaničkami. Seržantovi nařídil, aby jí zavázal boty. Nejistým krokem šla vedle něj cestou k bloku nižších ženských hodností, ale nezavěsila se do něj.

Perkins zastavil v polovině schodů, křivý úsměšek na tváři, opřel se o stěnu a snažil se popadnout dech. Mrkla po něm okem, zamžikala řasami stejným způsobem, jakým to dělávala v kanceláři na Johnsona nebo na Christieho.

Dveře jejího pokoje byly zapečetěny. Perkins strhl pásky.

Pokoj byl ve stejném stavu, v jakém ho opustili. Zpřeházený. V hektických chvílích po útoku v zápalu vyšetřování mohl být postup Perryho Johnsona a Bena Christieho tolerován. Otočila se na Johnsona, který se pod jejím pohledem úplně scvrkl. Perkins si stoupl na špičky, aby jí ze šatní skříně podal tašku.

Klečela na zemi a pohybovala se mezi svým oblečením, každý kousek prádla, který sebrala, pečlivě složila, než ho dala od tašky. Své blůzy, sukně, džíny, spodní prádlo, podprsenku, kterou si Johnson prohlížel proti světlu, a fotografie kočky a postarší paní i s kousky rozbitých rámečků.

Trhnutím zipu tašku zavřela.

Teď přešla k součástem uniformy; k saku, blůzám, těžkým hnědým botám. Perry Johnson se sehnul, aby zvedl sukni, ale vytrhla mu ji z rukou. Odskočil jakoby v úleku před vzteklostí kočky.

Části uniformy uložila zpátky do zásuvek a zásuvky dala zpátky do prádelníku.

Perkins jí pomohl vzít tašku, když vycházeli ven z bloku. Bylo poledne, začátek přestávky na oběd v kasárnách Templer, a potloukalo se tu teď až příliš mnoho zahalečů, kteří neměli nic lepšího na práci než sledovat Perkinse, jak jí nese tašku k bráně. Perkins pokynul, aby strážný zvedl závoru. Přes ulici zavolal: „Chtěl jste mluvit se svou klientkou. Je vaše."

Mantle vstal z blatníku vozidla. Mobilní telefon strčil do kapsy. Johnson si všiml neskrývaného odporu k hodnosti v jeho tváři a širokého úsměvu na tváři Perkinse.

Perkins se k ní otočil: „Teď mě, Tracy, důkladně poslouchejte. Začnete se v těchto věcech šťourat a brzo narazíte. A když narazíte, půjdete ke dnu. Nezapomeňte, že německá BfV považuje Hauptmanna Krauseho za drahokam a on ve vás bude samozřejmě vidět nebezpečí. BfV i Krausemu jde o hodně. Vždycky je vážné nebezpečí, že osobu, která ve vysoké hře představuje příliš vážné riziko, potká ‚nehoda‘. A nehody se stávají, Tracy. Já vás varuji po dobrém, měla byste zapomenout na minulost a mít rozum. Všechno by bylo samozřejmě jinak, kdybyste měla důkazy..."

Mantle jel v prostředním pruhu dálnice nejvyšší povolenou rychlostí.

Představoval si, že by mohla spát, vyprávět svůj příběh nebo mu jen prostě poděkovat. Ale ona seděla vedle něj s otevřenými očima a broukala si písničku. Nerozuměl slovům, bylo tady příliš mnoho hluku od okolního provozu, ale nářev písně mu byl vzdáleně povědomý.

To, že vůbec nemluvila, ho rozčilovalo čím dál víc. Jedeme už 47 minut a ujeli jsme 41 mil, potěšilo by mě alespoň jedno slůvko."

„Jaké slůvko?" opáčila.

„No, pro začátek byste mohla vyjádřit trochu uznání."

Pomyslela si, že je hloupý a nafoukaný. Pomalu k němu otočila hlavu, velmi zvolna, v očích ostré světlo. „Nemyslím si, že jste to byl vy, kdo mě dostal ven, byl jste jen vhodná záminka, ušetřil jste jim náklady na vlak."

„Tak jsem to nemyslel."

I přes očividnou únavu spatřil v jejich očích záblesk poťouchlosti. Zvedla ruku. Myslel si, že to bude její gesto uznání, že položí svou ruku na jeho na volant. Špičkami svých malých prstů zavadila o chloupky na horní straně jeho ruky.

Místo toho vzala za volant s úšklebkem na tváři.

Aniž by se podívala do zrcátka, zabrala za volant a strhla auto ze středního pruhu do pomalého a z pomalého na odstavný pruh. Za sebou uslyšeli kvílení brzd, potom zvuk houkačky. „Proboha!"

„Mám hlad," oznámila.

Byli mimo dálnici. Ruce na volantu se mu klepaly. „To byl ale pitomý nápad."

„Umírám hladu," opakovala. Zastavil na parkovišti a šli do restaurace. Řekla mu, na co má chuť, vzala svoji tašku z kufru auta a odešla s ní na toaletu. Byla tak drobná, tak malá, měla pomačkanou uniformu. U pultu objednal jídlo.

Odnesl táč s jídelním prázdnému stolu. Na jeho táčku byly namačkaný plátek chleba, malý kousek sýra a plastický pohárek s pomerančovým džusem. Na jejím talíři byla dvojité porce chipsů, dvojitý hamburger s odkapávajícím kečupem a šťávou a velká pepsi, jak si objednala.

Vyšla z toalety. Převlékla se do džínů a do svetru. Její blůza, sukně a tmavě zelený pulovr z uniformy byly složené na vršku tašky. Začala hltat jídlo.

„Tak co, řeknete mi něco?"

Hamburger držela oběma rukama, po prstech jí stékal kečup.

„Kde jste byl v osmdesátém osmém?"

V duchu si říkal, že jí dost odporně. „Tehdy jsem byl kapitánem u zvláštní výzvědné pobočky Královské vojenské policie. Byl jsem tam přeložen, šest let předtím, z I Corps."

„Myslela jsem, že jste advokát."

Odpověděl: „Pracuji jako úředník v advokátní kanceláři a připravuji se na dráhu právního exekutora. Dokud máte plná

ústa, řeknu vám jenom, že mne požádala vaše matka, abych vás vyhledal. Zvláštní oddělení ji převrátilo celý domek. Kvůli vám."

Cítil se starý, nudný a doufal, že ji ranil. Znova chňapla po hamburgeru.

„Takže znáte I Corps?"

„Působil jsem u nich před přeložením skoro dvacet let."

Vypadala, že se na chvilku zarazila, pak dál žvýkala a polykala, jako by se rozmýšlela, jestli má cenu o tom mluvit. Pak...

„V osmdesátém osmém jsem byla mladší písařka, sekretářka a korektorka v oddělení I Corps v Berlíně. Byli tam samí analytici a vyšetřovatelé, ne kurýři. Neměli na starosti agenty. Všichni v naší jednotce vypadali jak vojáci nebo policajti. Jednou byl jeden ze štábních seržantů na druhé straně Zdi. Nějak se mu podařilo setřást očko a vtom ho najednou někdo kontaktoval. Měl akorát čas dohodnout místo a čas příští schůzky, pak se ten neznámý musel zdechnout, protože se znovu objevilo očko. Na Brigádě si s tím pak lámali hlavu celý den. No, a nějaký génius přišel s nápadem, abych přes Zeď šla na schůzku já. Tvrdili, že si mne východoněmecká sledovačka nevšimne, protože nevypadám jako voják. Poprvé se všichni klepali, ale šlo to dobře. Časem ten důstojník nemohl uvěřit, jaké měl štěstí. Měl agenta, jakého velící důstojník I Corps v Berlíně neměl už řadu let. Správně by měl předat řízení agenta příslušným složkám. Náš důstojník říkal, že si ho pěstujeme pro sebe, a ne pro nějakého buzíka, který by na tom vydělal..."

Jdeme."

Vytřela zbytek omáčky posledním hranolkem, sebrala tašku a on šel za ní zpátky k autu. Řídil.

„Bydlel ve východním Berlíně. Jednou měsíčně jsem tam šla vybavená fotoaparáty, zazením, prostě čímkoliv, co agent ke svému úkolu potřeboval. Zpátky jsem nosila všechny filmy a zprávy. V kalhotkách, v podprsence. Nebezpečí bylo čím dál větší, protože náš důstojník na něj čím dál víc tlačil. Každá další práce byla riskantnější a tímhle způsobem si důstojník získával úctu a obdiv. Vystavili mi studentské doklady a zařídili vstup do knihovny Humboldtovy univerzity. Chvilí to všechno šlapalo jako hodinky. Na mě zbyla ta nejjednodušší práce. Vždycky jsem přešla, vyklopila a zase nabrala věci a vrátila se zpátky přes přechod. Byl to on, kdo nesl celé riziko, ale pořád se tomu jen smál a víc si dělal starosti o mne než o sebe. Byl super, byl prostě skvělý."

Mantle jel plynule dál. Občas se ve svém vyprávění zarazila, strnule se dívala před sebe, ruce zkřížené na hrudi. Když udělala pauzu, nepobízela ji. Její příběh mu připomínal vlastní minulost. Šedivý beton prefabrikované zdi pozorovatelný, psi a stráž se samopaly. Byl v západním Berlíně párkrát, ale nikdy ne v bývalém východním. Stál na pozorovatelnách a přes pás smrti se díval na drahou stranu Zdi. Mluvila potichu a tím, co říkala, mu opět oživila tuhle část jeho života.

„Hans Becker. Bylo mu jedenadvacet, já byla o rok starší. Nedělal to pro peníze nebo pro kariéru. Dělal to, protože to bylo vzrůso, a často se tomu smál. A mě často taky rozesmál. Bylo to prostě skvělé, být s ním. Žil tam, v té odpornej zemi plný zasraný policie a hnusnejch Sovětů. Těžko se mi hledají slova, ale smáli jsme se tomu. Věděl dobře, co by se mu stalo, kdyby ho chytili, a pokaždé, když Sunray zvýšil sázku, on nikdy neodmítl. Vidala jsem ten druh chlapíků, se kterými byly ostatní holky v Brigádě. Tlustý střeva, ignorant a oprazové, říkala jsem si, jaký mám zatracený štěstí, že můžu být s Hansem. Prostě jsem ho milovala."

Sjeli z dálnice. Uviděl první odbočku na Slough. Nemusela mu říkat, že milovala Hansieho Beckera. Když použila to slovo, podívala se mu do tváře a usklíbala se, jako kdyby si myslela, že on už je moc starý na to, aby věděl, co je to láska. Láska byla bolestná část Joshova života.

„Poslední akce byla úplná pitomost. Víte, o co šlo? Za dvacet měsíců po stržení Zdi by to dostali zadarmo. Nemohli tušit, že Zeď brzy padne. Všechny ty mozky, všechny ty chytrý potvory, to netušily. Západně od Rostocku, ve Wustrowu, byla sovětská raketová základna. Hansie vždycky dostával práci blízko Berlína, kde to dobře znal. Nikdy nebyl v Rostocku, ani nevěděl, kde to vlastně je. Poprvé taky byl nervózní a snažil se to zakrýt, ale všimla jsem si, že ho to trápí. Rusové prováděli výcvikové nebo zkušební lety se stíhačkami MiG-29 z Ribnitz-Damgartenu a přitom byla posádka raketové radarové základny ve Wustrowu v pohotovosti. Náš důstojník nadhodil, že kdyby se Hansie mohl dostat blízko k základně, mohl by monitorovat telemetrii jejich radarových systémů. Já jsem mu k tomu přinesla nádobíčko. Byla to pitomost a Hansieho chytili pro nic za nic. A zabili ho taky úplně zbytečně."

Ukázala a on zabočil doleva. Spatřil čínské obchody a obchůdky po obou stranách ulice a malé domky ze starých cihel. Pamatoval si na fotografie, které mu prošly rukama, které prohlížel pod lupou, fotografie sovětských základen, raket, letadel, radarů. Protože s tím měl zkušenost, chápal a dokázal si představit, pod jakým tlakem mladý agent, mladík byl.

„Základna Wustrow byla skoro ostrov. S pevninou ji spojovala jen úzká pěšina. Na sever bylo Baltské moře, jižně se rozkládala velká zátoka oddělující jej od pevniny. Aby nainstaloval zařízení, které mělo zachycovat detaily, musel se dostat na poloostrov vedle základny. Nevím to jistě, ale myslím, že ho spatřila stráž. Pak nastalo peklo, začala střelba. Měl s sebou čun. Takový, jaký mají děti na koupání, ale už se k němu nedostal. Musel projít poloostrov středem základny. Snažil se uniknout po vodě. Trefili ho ale a zranili. Pak ho přitáhli do vesnice na pevnině, do Reriku, a tam ho zastřelili."

Přemýšlel, jestli už tohle někdy někomu řekla. Znova zabočili a ona ukázala vzhůru ulicí.

„Ten, kdo zabil mého Hansieho, byl důstojník kontrašpionáže rostocké pobočky Stasi - Dieter Krause."

Zastavili. Vstupní dveře domu byly pobité dřevěnou deskou.

„Před dvěma dny přivedli Dietera Krauseho do Templeru, kde ho obletovali. Naše osazenstvo se před ním plazilo na kolenou a chovali se k němu jako ke starému známému. Byl arogantní a furt se smál, dokud jsem ho nepraštila. A ještě jsem ho nakopla do koulí za Hansieho."

Josh řekl: „Měla byste to nechat plavat. Čas to zahojí."

Na tváři se jí objevil výraz opovržení. „Byla to vražda! A vražda je vražda. Nebo nemáte žádné zásady?"

Joshovi poklesla hlava. „Snažím se být rozumný. Byla jste tam, že ano?"

„Samozřejmě že jsem tam byla."

„Váš přítel měl potíže a vy jste byla s ním, abyste ho držela za ruku. A to všechno bez svolení. Určitě porušení disciplíny. Možná by to vydalo i na vojenský soud. Vy jste riskovala, ale byla jste tam." Natáhla se dozadu do auta a vzala si tašku na klín.

„Viděla jste tu vraždu na vlastní oči?"

„Ne."

„Viděla jste tedy jenom začátek, ne konec?"

„Ano."

Josh řekl: „Neviděla jste nic na vlastní oči. Co víte, je z druhé ruky. Dedukce. Bože, obdivuji vás. Bez očitých svědků nebo jiných důkazů s tím nic nesvedete, zapomeňte na to."

Odplivla si. „Je mi vás líto."

„Víte, co je moc? Moc je jako prudká řeka. Vstoupíte do ní a utopíte se. Dám vám radu: nechte mrtvé odpočívat. Když ho přivedli do Templeru, pak pro ně něco znamená. A když pro ně něco znamená, tak je pod ochranou. Copak tomu nerozumíte, proboha?"

Její opovržení se změnilo v zuřivost. Z auta přímo vyletěla. Odemkla vstupní dveře. Slyšel, jak volá matku, a šel za ní. Ve dveřích se zastavil. Objímala matku, o nohy se jí otírala kočka. Ranila ho - zradit své zásady, to byla další nepříjemná kapitola života Joshe Mantlea.

Vystoupala nahoru po schodech a všimla si místa, kde byl koberec odstraněn a potom nedbale vrácen zpět. Adie Barnesová mu podala ruku a chvíli držela jeho ve své malé mozolnaté dlani. Pustila ho, aby z kabelky vytáhla peněženku.

„To je zdarma," řekl Josh. „Řekněme, že mi bylo potěšením projet se na venkov. Vaše dcera je skvělá, paní Barnesová." Paní Barnesová pracovala v kuchyni. Stál s podivným pocitem narušitele v malé přední místnosti. Říkal si, že si asi musela ten den vzít volno, aby dala dům do pořádku. Pravděpodobně tu také někdo byl a pomohl jí dát zpět nábytek a připevnit opět poličky na zeď. Místnost připomínala svatyni, jak byla vyzdobena fotografiemi její dcery.

„To všechno jsem dělala kvůli ní. Vezmou ji zpátky? Bude to už v pořádku?" Vzal si šálek s čajem a talíř se zákuskem. Chtěl být zdvořilý: „Budete muset být trpělivá a bude muset také chvíli odpočívat. Ze všeho nejvíc bude potřebovat lásku."

Popíjel čaj a přikusoval koláč. Slyšel rychlé kroky po schodech, dveře, jak se otvírají a zavírají, i zavržení malé přední branky. Na fotografiích byla Tracy Barnesová jako rekrut, pózující vsedě s týmem Brigády v Berlíně, potom v Templeru v uniformě, usmívající se a ve dřepu s černým psem. Josh nenašel odvalu k upřímnosti.

Vyšel ven.

Nasedl do auta a odjel. Neměl žádný pocit uspokojení, žádnou radost.

Zpátky k parkovišti kanceláře Wilkins, Protheroe & Greatorex to bylo jen pár minut jízdy.

Stála v telefonní budce. Kousek dál parkovalo na ulici auto. Uvnitř dva muži, jeden kouřil, druhý volal mobilním telefonem. Zachytil třpyt jejích vlasů ve světle pouliční lampy. Nezastavil a nezavolal na ni: „Běž domů a zůstaň tam. Jeho potřebují, proto je pod ochranou. Běž domů, nebo ti ublíží. Zapomeň, že se to vůbec kdy stalo." Byl už zvyklý na to, že vnikal do života lidí a pak od nich utíkal.

S pocitem vlastního selhání volal Julius Goldstein Raubovi. Ve svazku Hauptmanna Dietera Krauseho nebyly žádné stopy po zločinech proti lidskosti. A taky oznámil, že stránky svazku zabývající se vztahem Hauptmanna Krauseho k sovětskému důstojníkovi majoru Pjotra Rykovovi chybí a že část odděleného svazku zabývající se vojenskou základnou Wustrow také. Sdělil Raubovi, že ze svazků samotných ho nelze obvinít nebo mu prokázat vraždu. Byl oprávněn vrátit se do Kolína posledním letadlem.

Nejstarší z vyšetřovatelů ho doprovodil nahoru ze sklepa. „Neberte si to osobně, ale kdybyste chtěl vědět, který učitel v nějaké škole v Sasku-An-haltsku donášel na své kolegy, tak bych vám mohl dát odpověď. Anebo který ochránce životního prostředí byl ztlučen a jestli ho podváděla žena, nebo který student udával spolužáky, který básník infiltroval do undergroundu... To všechno bych vám mohl říct včetně jmen, dat i řídících důstojníků. V těchto případech to jsou jen drobnosti lidského neštěstí nesrovnatelné s vraždou. V těch posledních dnech měli naspěch, když třídili složky a snažili se očistit minulost - proto se také dneska můžou hrdě procházet po ulicích a být si jisti, že jsou v bezpečí. Podle toho, co jste hledal, a podle toho, co chybí, vás mohu ujistit, že spojení mezi Hauptmannem Krausem a majorem Pjotrem Rykovem se týkalo této vraždy. Kdyby o nic nešlo, pak by ty soubory nebyly odstraněny. Je to pro vás důležité? Otázka jeho viny?"

Vyšli na mrazivý vzduch, na osvětlený dvůr a Julius Goldstein řekl: „Možnost selhání nebo viny je pro nás důležitá, protože může zničit jeden náš trumf. Velice vám děkuji a dobrou noc. Ten trumf spočívá ve využití muže jménem Rykov."

„To je on?"

„Ano, to je náš hoch."

Brit a Američan stáli u zdi, poněkud stranou od hostů v salonku, kam se Američané obvykle chodili bavit.

„Ve stínu svého velitele."

„Mám dojem, že to velký zvíře si ani nedovolí na záchod bez svolení Rykova." Oči Brita slzely od všudypřítomného kouře smradlavých cigaret. Jeho diplomatická akreditace zněla na funkci zástupce konzula.

„Můžete použít buď měkký importovaný papír, anebo místní brousek na zadek. Pro taková velká rozhodnutí potřebujete člověka s jasnou myslí." Američan byl na seznamu, který byl odeslán na ministerstvo zahraničí, uveden jako kulturní atašé.

Z místa, kde stáli, u stolu s nealkoholickými nápoji, viděli na řadu hostů vcházející do salonu. Každý si podal ruku s velvyslancem a jeho zástupcem. Ministr s hrudí ozdobenou metály právě konverzoval se zástupcem. Velvyslanec vítal

nevysokého podsaditého Rusa s hodností plukovníka na ramenou a hrudi prostou vyznamenání. Robustně stavěná žena vystoupila váhavě dopředu přivítat se s velvyslancem.

„A vzal s sebou taky svoji skvělou ženu. Naše Irina. Ne že by to byla nějaká štika.“

„No, na štku zrovna nevypadá... Spíše nákladní loď, Brade.“

„Hele, podívej se na to, Davide, to je sranda.“

Ministr se přesunul ke středu salonku a nevsíml si, kam směřují. Plukovník opustil svoji ženu a spěchal k němu. Ministr dobloudil mimoděk k člověku, pro nějž Brad používal název „rekon“. Za posledních sedm let osmkrát změnili název, a tak Brad pokaždé rozesmál Davida svým pojmenováním pro „rekonstruované“ agenty KGB. V očích jiskra a vzájemná nevraživost, voják proti jednomu z rekonů. Plukovník vytušil příležitost ke konfrontaci a rychle přispěchal ke své budoucí oběti.

„Myslíš, že by se mohli doopravdy poprat, dát si přes hubu?“

„Víš, pocházím z Montany, kde se provozovala taková sázková kratochvíle. Barvou se označí záda několikadenním pústem vyhladovělé krysy, kvůli rozlišení. Pak se jich několik hodí do jutového pytle a ten se zaváže na uzel. Potom se přijímají sázky na vítěze.“

„Krysa, která prohrála, nepřežila?“

„Přežije vždycky jedna krysa.“

„Na kterou sázíš?“

Rykov hrubě popadl svého ministra a vlekl ho pryč.

„Já svoji barvou značím záda Rykova.“

„Bude to těžký boj, v takovém zavázaném pytli. Bude muset být mazaný a mít štěstí.“

„Myslíš, že je dost mazaný a že se ho drží štěstí?“

„Slyšel jsem to. Vypadá odhodlaně a poctivě. Ale do duše nevidíš.“

„Tak už to chodí. Člověku, na kterém záleží, nikdy nevidíš pod kůži.“

Brit a Američan měli v přeplněné místnosti oči jen pro plukovníka Rykova. Během posledních čtyř měsíců se každý svým způsobem, každý svými kanály snažili přijít na kloub tomuto muži, odhalit jeho charakter a odhadnout jeho vliv. Ani jeden neuspěl. Oba byli veteráni ve středních letech s obrovskými zkušenostmi. Oba maximálně využili všech zdrojů, aby ukoji-

li hlad agentur v Langley a Vauxhall Bridge Cross po přesných informacích o postojích plukovníka Pjotra Rykova, ale oba museli přiznat porážku. „Tomuhle chlapovi jsou Němci na stopě.“ Zvednuté obočí: „Brade, pozor, šlapeš po osobním selhání.“ Smích: „Ha, ha, je pravda, že ho divoká kočička podrápala v ksichtě? To nevypadá zrovna na britské způsoby. Kdypak ho přesunou do tvé ohrádky?“ „Za pár týdnů.“

„Náš Němec je ze všech kandidátů nejlepší a nejschopnější. Zoufale shánějí profil Rykova. Získal si jejich plnou pozornost.“

Sledovali plukovníka. Byl neustále o krok pozadu za svým ministrem a viděli, jak pohybuje rty, jako by mu ze zadu napovídal. Plukovník tu strávil celkem třicet pět minut, než decentně zmizel, když vyklouzl se svým ministrem a manželkou zpátky do mrazivé temnoty moskevské noci.

Kapitola čtvrtá

Vlakem přijela k poslednímu trajektu.

Od přístavu k ní dolétl prudký závan větru. Byl tak silný, že i za vysokou stěnou kamenů měl sílu kymáčet zakotvenými výletními čluny, remorkéry a několika rybářskými čluny a kolébat trajektem, dokud nebyla odpojena kotevní lana.

Po chvíli si již trajekt pod těžkými mraky razil cestu vlnami a přes Kanál nabral přímý směr ke břehům Evropy. Jeho paluba patřila šoferům dálkových kamionů a těm několika pasažérům ochotným obětovat čas a pohodlí, aby ušetřili. Stála sama na přední palubě lodi, v nejvzdálenějším místě, kam měli cestující přístup.

Netoužila po společnosti řidičů v jejich kabině ani po jiných cestujících, kteří se nahromadili kolem hracího stolu, u hracích automatů a u automatu na kávu. Stála tam nenápadná a nikým nepovšimnuta. Noční trajekt pro ni představoval nejvhodnější způsob, jak se dostat z Británie na kontinent.

Pasová kontrola tu bývá nejkratší. Vlasy, tvář i ramena jí smáčely spršky vody, jak se příd' nořila do vln, a zanechávaly po sobě typickou vůni slané vody. Hlasitě zpívala svoji hymnu nočnímu větru. Byla to píseň o loučení, čekání a o smrti.

Nemyslela přitom na lidi, kteří v nedávných hodinách, dnech a týdnech vnikli do její samoty a soukromí. Kdyby si vzpomněla... Major Perry Johnson seděl v rohu kasina, osamělý, poblíž místa, kde na koberci vysychala skvrna od nápojů. Jeho podřízený desátník pokazil vynikající příležitost. Byl sám. Nikdo ho nezval k baru; ani kapitán Dawson, ani major Donoghue... Ráno se bude znova pokoušet o nemožné - objevit systém, jakým Tracy Barnesová ukládala spisy. To odpoledne v návalu hněvu řekl Benu Christiemu, aby vyhnal toho zatraceného psa z G/9. Christie ho zase nazval pokryteckým starým sráčem a požádal o okamžité přeložení. Popíjel svůj drink a uvědomil si, že jeho svět je v troskách... Ale na tohle Tracy nemyslela.

Na svých rtech a v ústech cítila slanou chuť vodní tříště...

Albert Perkins bojoval proti vlastní únavě. Seděl nad prázdným stolem v archivu vojenské rozvědky. Studoval materiály, které vzhledem ke svému stáří ještě nebyly přeneseny do počítače. Byla to hora papírů sypaných se z kartonové krabice, staré listy popsané strojem i rukou, poznámky, které tvořily kostru, ale nikoliv obsah incidentu z minulosti s dozvukem v přítomnosti a s možnými následky do budoucnosti. Nosili mu kávu, čerstvý šálek každou čtvrt hodinu. Bez ní by únavou padl na stůl.

Vítr přivál vodní spršku, skropil ji a uhlazoval vlasy. Necítila ale ani chlad, ani se netrásla zimou... Josh Mantle byl sám ve vestibulu v prvním patře. Právě si přečetl důrazný vzkaz od jednoho z partnerů, pana Wilkinse. „Kde, proboha, jste?

Kde je váš klient? Proč jste si nedomluvil uvolnění s panem Creatorem?"

Josh pracoval na případech, které bude Protheroe projednávat před komisí zítra ráno. Vrátil se ke každodenní rutině.

Svůj stůl opustil pozdě a domů se dostane až v časných ranních hodinách.

Nesnažila si setřít vodu z tváře nebo se chránit proti vichřici. Dívala se vpřed ke světlům na břehu, mihotajícím a kolébajícím se v dál.

Vystoupila. V jediném obchodu, který byl v přístavu otevřený uprostřed noci, koupila velkou krabici belgické čokolády, kterou nechala zabalit do ozdobného papíru. Na zádech měla batoh, v ruce dárek. Nastoupila do čekajícího vlaku. Zachumlala se v rohu prázdného kupé, a ještě než se vlak rozjel, tvrdě usnula.

„Dalších sto deset liber, ale tvrdě vydřených, že, Joshi?" „Byl jsem překvapen, pane Protheroe, že ho propustili na kauci."

„Nemocná matka. Možná že jsem to trochu přehnal, jako by už byla jednou nohou ve špitále a rovnou na jednotce intenzivní péče. Řeknu ti, Joshi, pokud moje Miriam někdy dostane místo soudce, bude takový pacholek potřebovat víc než jen nemocnou matku, aby nebručel. No nic, беру to revoltující malé stvoření jako investici do budoucnosti, protože tam, kam směřuje, bude potřebovat spousty právní pomoci za pětapadesát liber na hodinu."

Josh Mantle opět ve svém běžném obleku, ve staré košili a horších botách kráčel se svým šéfem soudní halou.

„A přinutit ty klacky, aby zůstali v míru, to byl úspěch číslo dvě, co, Joshi?"

„Mezi komunitami Sikhů a muslimů probíhají ostré třenice, takže není divu, že se projevují i mezi mládeží."

„Máte příliš mírnou povahu, Joshi. Pan Creatorem minulý týden prošel příjmy z právní činnosti firmy v oblasti kriminálních případů. Jste s námi už něco přes rok, že ano? Příjmy z právní činnosti dělají něco více než dvacet procent. Pro to, aby šly kšefty, strávíte hodně času v policejních celách? To asi musíte mít doma pořádný kartáč, když se tam potkáváte s takovou špínou."

Většinu večerů byl na telefonu nebo přímo na policejní stanici ve Sloughu vedle soudu, kde se pokoušel získávat kauce pro své klienty, seděl u výsledků nebo poslouchal znesvářené a nesrozumitelně hovořící mladíky.

„Co máme dnes odpoledne?"

„Máme tu problém, Joshi. Pořezání rozbitým flaškama. Jde o návrat do ústavu. Není šance ho dostat ven. Bude se to projednávat odpoledne. Problém je, že v tu dobu budu hrát golf, jde o charitativní akci. Mohl byste se na to podívat, Joshi? V žádném případě nepochybujeme jeho návrat. Už musím letět." A byl pryč.

Musela ho vidět s Protheroem a musela na něho čekat, tichá a bázlivá.

„Dobré odpoledne, paní Barnesová."

„Řekli mi, že tady budete. U vás v práci to říkali."

Jak vám mohu pomoci, paní Barnesová?"

„Jde o moji Tracy..."

Dýchala ztěžka. Napadlo ho, že asi musela jít daleko, aby přišla až sem, k soudu. Pod očima měla kruhy a opuchlé váčky, jako kdyby plakala. Připadala mu tak unavená a křehká.

„Výdržte, paní Barnesová. Půjdeme si hned někam sednout."

Vzal ji za paži a odvedl do prázdné soudní místnosti, posadil ji na vyleštěnou lavici, na které při soudním jednání seděla veřejnost. Ve tváři se jí zračil strach. Dotkl se její ruky.

„Tak tedy, paní Barnesová, co je s Tracy?"

Je pryč."

„Promiňte, paní Barnesová, ale jak to myslíte?" Snažil se soustředit, utřídit si myšlenky, ale bylo těžké jí porozumět v tichu prázdné místnosti. „Kam zmizela?"

Z kabelky vytáhla malý kousek zmuchlaného papíru. Byl zřejmě zmačkaný a vyhozený a potom opatrně vyhlazený.

„Bože chraň, abych ji někdy špehovala. Šla jsem brzo spát. Přišla domů, vaší zásluhou, vy jste ji přivedl. Myslím, že to bylo tou úlevou, spala jsem tvrdě. Probudila jsem se až ráno do práce. Uvařila jsem jako obvykle dva šálky čaje. Ale ona už nebyla doma. Ani nespala ve své posteli. A tohle bylo na podlaze, jako by jí to vypadlo."

Podala mu papírek. Nemusel být úředníkem ani bývalým štábním seržantem v I Corps nebo krátkodobě kapitánem Královské vojenské policie, aby poznal, co bylo na papírku. Stály tam úhledně napsané sloupce čísel. Pochopil, že jde o odjezdy a příjezdy vlaků. Nad sloupcem čísel bylo jediné slovo Victoria a dole pod nimi stanice Bahnhof Zoo.

„Co to je, pane Mantle?"

To, co právě viděl, znamenalo, že je všechny pěkně převezla. Jela totiž vlakem z nádraží Victoria k trajektu na Folkeston nebo Dover, potom trajektem přes kanál a dál vlakem napříč Evropou do Berlína, na nádraží, kde končily mezinárodní vlaky.

„Odjela do Berlína."

„Proč?"

„Kvůli tomu, co se jí stalo."

„Prosím, pane Mantle, mám o ni strach."

„Vážně nevím, co bych pro vás mohl udělat."

„Ani já, jsem úplně bezradná."

„Asi chcete, abych ji našel a přivedl domů, ale momentálně mám moc práce, paní Barnesová."

Sáhla do kabelky a vytáhla ošuntělou peněženku. Hubenými a vyschlými prsty z ní vytáhla roličku bankovek a podala mu ji. Určitě měla ty peníze schované v plechové krabici od sušenek pod postelí nebo v šuplíku anebo založené mezi prostěradly v prádelníku. Pravděpodobně to byly všechny její úspory. Tu a tam pár mincí a bankovek, strádané týden po týdně, měsíc po měsíci... Znovu slyšel, jak na něj rozčileně křičela: „Byla to vražda. A vražda zůstane vraždou. Nebo je vám to jedno?"... Musela ty peníze střídat mnoho let. Vzal její ruku do své a odsunul ji zpět k peněžence.

Dotčeným hlasem řekla: „Co je špatného na těch penězích? Je to málo?”

„Nebudu je potřebovat.”

Tracy Barnesová vyšla z nádražní budovy stanice Bahnhof Zoo. V Berlíně byla naposledy před sedmi lety. Venku hlídkovaly zvláštní jednotky se psy. Před sedmi lety se tu hodně prodávaly tvrdé drogy. Přes hluk dopravního provozu k ní pronikaly útržky živé hudby. Vždycky se jí tato muzika na náměstí u ruin kostela Nikolaikirche líbila. Pomalým krokem šla ke kostelu, který byl vybombardován před více než půlstoletím a byl ponechán jako památník válečných hrůz. V ruce nesla zabalený dárek. Pozorovala hudební skupinu, snad z Peru nebo z Kostariky.

Vypadala jako jedna z těch mladých turistek, přicházejících do města historie. Nikdo si jí nevšímal. Byla drobná a ztrácela se pod velkým batohem, vypadala nenápadně jako stovky jiných mladých lidí, kteří přicestovali do centra, do srdce, do křižovatky Evropy.

Vydala se východním směrem, rozhodným krokem, jako by na ni toto město nepůsobilo, jako by na ni nedoléhala jeho historie. Prošla kolem lunaparku, kolem místa, které si dobře pamatovala. Prošla parkem kolem zoologické zahrady, kolem holých zimních stromů, pod nohama poprašek sněhu. Došla k Braniborské bráně. Na tomto místě, u obrovitého oblouku z šedohnědého kamene, ožívala stará historie. Na chvíli se zastavila na rohu chodníku a pozorovala ji. Mezi jejími pilíři proudila auta a nad nimi se tyčil válečný vůz vítězství.

Po obou stranách brány zela prázdnota. Na tomto místě ještě před sedmi lety stála Zed'. Zed', která byla součástí jejího života. Tou Zdi pronášela čerstvé filmy a pokyny pro Hansieho a odebírala exponované filmy a jeho hlášení. Zed' zmizela. Místo ní tu byl les jeřábů. Nikdy jich neviděla tolik pohromadě. Obrovité vysoké jeřáby na pásových podvozcích nahradily Zed'. Právě se chystala přejít ulici, když si všimla křížů. Na plotě mezi chodníkem a parkem bylo připevněno patnáct bílých plastových křížů. Byly tady už před sedmi lety, ale tehdy byly připevněné přímo na Zdi, a tedy mnohem nápadnější. Ted' byly přidráťované k plotu. Za nimi stály reklamní tabule muzea a křížů si už nikdo nevšímal. Na mladé muže a ženy, kteří zemřeli při pokusu přejít Zed', se zaponnělo a vše, co po nich zbylo, byly plastové kříže tajně připevněné na plot a stěží postřehnutelné.

Přešla ulici a prošla kolem prázdného místa s jeřáby, kde dříve stála Zed'. Šla kolem stánků, kde Rumuni, Poláci a Turci prodávali vojenské suvenýry Sovětské armády a Lidové armády NDR: čepice a maskovací uniformy, dalekohledy a vlajky, výstroj mužů, kteří zabili ty, na něž měly upomínat bílé kříže, těch, kteří zavraždili jejího Hansieho. Došla k malé zahradě na křižovatce ulic Prenzlauer a Saarbrucker vedle třídy Unter den Linden. Kdysi dávno stála na chodníku vedle zahrady a Hansie podal fotoaparát kolemjdoucímu. Zapózovali. Jediný snímek chlapce s děvčetem. Jediný snímek na památku. Po mnoho hodin seděla Tracy Barnesová v mrazivém větru na lavičce v zahradě. Ledový vítr již neproháněl listí tak jako tenkrát. Na hrubě opracovaném kamenu v zahradě byl reliéf hlavy Karla Liebknechta, revolucionáře umučeného a zabitého v Tiergarten v roce 1919 za stejně chladného dne jako dnes. Hansie jí o životě a smrti Karla Liebknechta

vyprávěl. Jeho hlava byla ted' znečištěna ptačími výkaly. Kdo si na něj dnes vzpomene? A kdo si vzpomene na Hanse Beckera? Za dobu, co tam seděla, se přehnal dvakrát sněhová přeháňka a vždycky, když přešla, smetla si z ramenou zmrzlé sněhové vločky.

Čekala, až na město padne soumrak, a hlavou se jí neustále honily vzpomínky.

„Hrozně se omlouvám za nepříjemnosti, ale dal jsem své slovo.”

„Na jak dlouho?” vybafl Greatorex.

„Vím, kam její dcera odcestovala. Jedna noc a jeden den by měly stačit.”

„Kdo to platí?” zaskučel Wilkins.

„Já. Doufám, že si později budu moci výdaje vyúčtovat.”

„Kdo za vás udělá vaši práci?” naléhal Protheroe.

„Dneska večer zůstanu déle a budu pracovat, a také zítra brzo ráno před stáním. Kdybych odjel zítra odpoledne, vyřídím to pozítří ráno a vrátím se večer. Pokusím se chod kanceláře narušit jen minimálně.”

„To také doufám. Vaše bývalá choť byla cenným klientem naší firmy, a tudíž byste měl být zatraceně vděčný, že jsme vás vytáhli z bahna. A takhle nám oplácíte?”

Po její smrti a poté, co se zhroutil a žil opuštěně, poté, kdy byl odveden na policejní stanici, kde jej čekalo obvinění pro potulku, a poté, co jej Greatorex poznal, dostal šanci. Bylo mu padesát čtyři let a pracoval jako pomocný úředník.

„Nikdy jsem nezapomněl na vaši laskavost.”

Wilkins pronesl: „Ta záležitost, o které jste hovořil, se týká vojenské rozvědky, Němců a lidí z našich tajných služeb. Do čeho se to mícháte? Naše firma byla vždy vážená, solidní a nechceme na tom nic měnit. Nechcete nás dostat do potíží, které by nám mohly uškodit?”

„Nebudou žádné potíže. Zajedu do Berlína a jsem zpátky do čtyřadvaceti hodin.”

Ozval se Protheroe: „Uvědomujete si, Mantle, že naše trpělivost má nějaké meze? O tom, kdo bude klientem firmy, rozhodujeme my, ne vy. O tom, kolik času a námahy investujeme do klienta, rozhodujeme my, ne vy. Jste tady jen pomocný úředník, ne partner. Než vyrazíte na tenhle výlet, měl byste to pořádně zvážit.”

„Nikdy nám neřekli, co se stalo. Nikdy jsme neviděli jeho tělo.”

„Já vím, kdo ho zabil. Známe jeho jméno.”

Když padl soumrak a pouliční světla se rozsvítila, opustila zahradu a vydala se podél Saarbrucker Strasse kolem velkých dřevěných vstupních dveří činžáku, kolem malého obchůdku, opuštěného a zabarikádovaného proti squatterům, zahrnula na rohu u kavárny za špinavými okny. Měla profesorní výcvik a dobře věděla, na co si dát pozor. Zkontrolovala, zda ji nikdo nesledoval. Zastavila se před starými dveřmi a zazvonila. Všechno bylo přesně tak, jak si to pamatovala z doby před sedmi lety.

„Nikomu to nepřinese nic dobrého, ani vám, ani mně, když se to jméno dozvíme.”

„Je třeba dát průchod spravedlnosti.“

Čekala na chodníku a hleděla nahoru na rozbité kameny domu, na fasádu, kterou více než před půl stoletím poznamenaly střeptiny shozených bomb, a všimla si shnilých rámců oken v bytech. Investice do obnovy domů se viditelně projeví na třídě Unter den Linden, ale do postranní ulice jako Saarbrucker Strasse již nepronikly. Všechno bylo tak, jak si pamatovala. Zíral na ni v šoku, široce rozevřené oči v bílé unavené tváři, a opíral se o svou hůl, stejně jako tehdy. Dívala se do tváře otce Hanse Beckera.

„Bylo jich na sto tisíc. A ještě mnohem víc těch, kteří je informovali. Nezmezili. Jsou pořád tady, skryti pod povrchem jako hniloba. Pokusil jsem se... Když přišla nová doba, když město bylo sjednoceno. Chodil jsem po úřadech, prostál celé dny ve frontách a kladl otázku: Kde je můj syn? Přehazovali mě mezi městskou a státní policií. Co se stalo s mým synem? Poslali mě od městského prokurátora k zemskému. Jsou stále tady. Zamlčují odpovědi, znemožňují pátrání. Zůstal tu někdo, kdo je chce potrestat? Ptám se vás, kolik lidí zabili, stovky nebo tisíce? Potom se vás zeptám, kolik jich bylo postaveno před soud? Šest nebo sedm ze sta tisíc. Ve vězení Moabit je jich jen směšný vzorek.“

„Pokud jsou důkazy...“

Místnost byla úplně stejná, jak si ji pamatovala. Hansie ji sem přiváděl jen po setmění. Vždy rychle vyběhli po schodech nahoru, aby si jich sousedé nevšimli a nemohli udát je ani jeho rodiče. Když spolu mluvili, měli vždy naplno puštěné rádio. V rohu místnosti stál starý sporák a zůstal tu známý pach plynu. Na sporáku stála konvice s vařící vodou. Staré židle a na nich staré přehozy. Staré obložení zdí z tmavého dřeva. Stará fotografie... Na obrázku tvář Hansieho, jak se usmívá. Fotografie byla slepená lepicí páskou, jako by byla roztržená na dva kusy a vyhozená, možná pošlapaná, možná poplivaná. Vedle ní stála vázička starých a vybledlých umělých květin.

Jestliže jste sem přijela najít někoho, koho zajímá minulost, budete zklamaná, má milá, věřte mi. Já jsem takového člověka nenašel. Pořád jsou dobře organizovaní, aby se navzájem chránili. Podruhé během padesáti let musím poslouchat ospravedlňování, že je nutné dodržovat zákony. A také podruhé ve svém životě slyším o nutnosti uzavřít knihu minulosti. Hledal snad někdo po válce příslušníky gestapa? A stane se totéž s lidmi ze Stasi? Říkám vám, zkusil jsem to, ale marně.“

„Ale důkazy nejde přece ignorovat. Musí tu být spisy a v nich jména očitých svědků.“

Matka, starší a vyhublá žena, stála u sporáku. Rozbalila bonboniér, ale žádný bonbon si nevzala, ani Hansieho otec. Vždycky varovala svého syna, že schůzky s anglickou studentkou jsou pro něj příliš nebezpečné. Tracy si dokázala představit trauma, které matka po ztrátě syna prožila. Dříve vlastnili obchůdek na rohu, který byl dnes už zavřený. Prodávali v něm instalační materiál, pokud ho sehnali, použité šatstvo, štetce a barvy. Když je tenkrát Stasi poctila svou návštěvou, byl obchod uzavřen. Hansie často vytýkal rodičům, že pluli s proudem, že podporovali režim a jenom tiše a ostýchavě kritizovali jeho chyby, ale snažili se v jeho rámci existovat. Potom, co Stasi přišla do Saarbrucker Strasse, byli zostuzeni, vyobcováni a zničeni. Dokázala si představit, že Hansieho matka ji nenáviděla a činila ji zodpovědnou za to, co se stalo...

„K dokumentům vás nikdo nepustí.“

„Byla to vražda.“

„Nedovolí vám se k nim dostat.“

Matka vzala konvici s vařící vodou. Její hlas byl velmi slabý. Joachimova dcera pracuje u Bundesbeauftragte, u Spolkového vyšetřovacího úřadu. Hil-degard s těmi dokumenty pracuje...”

„Prosím vás, pokuste se, doktore Krause. Je to nutné, ujišťuji vás. Sám jsem pracoval ve Washingtonu, znám to. Pro Američany je sice důležitý obsah sdělení, ale způsob prezentace je ještě důležitější.“

Byli v hlavní posluchárně komplexu v Kolíně nad Rýnem. Goldstein stál u zamčených dveří. Do této místnosti se vešlo dvě stě posluchačů, ale sál ve Washingtonu bude ještě větší. Řekli jim, že bylo rozesláno tři sta dvacet pozvánek a mnoho dalších zájemců museli odmítnout. Sledoval je.

„Můj přítel, Pjotr Rykov, mi říkával, když jsme společně pořádali výlety na jezeře, když jsme spolu chytali ryby, že krví Matky Rusi je armáda. Pro něj byla KGB špína, tohle slovo v tomto spojení často používal, a takovéto důvěrnosti si mohl dovolit jenom ke mně, ke svému příteli. Ale životodárnou silou byla armáda. Říkával mi, že oslabit armádu byl od politiků zločin, bylo to jako nechat krev prýstit otevřenou ranou. Jen tehdy, když bude silná armáda, tvrdil, dopřejí ostatní Matce Rusi sluchu. Jen pokud budou mít západní mocnosti strach ze síly ruské armády, tvrdil, bude hlas Matky Rusi vyslyšen... Jaké to bylo?“

Tyčil se na pódiu, vzpřímený a v dobrém rozmaru.

Vedle něj stál Raub. „Brilantní, doktore Krause! Úchvatné. Prosím, pokračujte.“

Goldstein si pro sebe zamumlal: „Třeba vás nechají dělat hlavního uvaďeče Network News. Bože, jak nám budete chybět!“

Sálek opět zaplnil zvuk jeho amplifikovaného hlasu: „Nenávidí politiky, kteří zavinili oslabení armády. Do posledního dechu se bude snažit tam tohle obhájit...“

Vrchní číšník se naklonil, aby něco diskrétně pošeptal do ucha soudce smířčího soudu, a učinil nepatrný posunek ke dveřím. Soudcovi hosté ve starobyle zařízené restauraci Middle Temple si tohoto pohybu ani nevšimli. Byla by chyba je vyrušit, jejich konverzace probíhala nepřerušené dále. U dveří postával muž s bledou, kulatou tváří, štetkovitým knírkem, černý svrchník přehozený přes ruku. Soudce vytáhl z vnitřní kapsičky kožený diář a zapsal si: „Flegme, máš hosta a nezkaž povedený večer. Beakie.“ Pak stránku vytrhl, přeložil a podal vrchnímu a prstem ukázal přes stůl.

Číšník obešel stůl a předal lísteček Flemingovi. Na jeho čele se objevila vráska. Pohlédl směrem ke dveřím a uviděl Perkinse. Fleming se velmi zdvořile omluvil dámě po své pravici, daňové poradkyni, s níž právě diskutoval, a opustil stůl.

Nemusel se ptát Alberta Perkinse na důležitost věci, která jej přivedla do Middle Temple. Fleming dobře věděl, že v

Perkinsové životě nebyl prostor pro triviality.

Je pryč, pane Flemingu, nadobro. Samozřejmě že jsem se pokoušel z ní dostat důkazy o vraždě a varoval jsem ji.

Nakonec ji museli propustit."

„Tak, jak jste předpokládal, Alberte. Víte, kam má namířeno?"

„Ano, pane Flemingu, myslím, že vím."

„Naši přátelé a spojenci mají tu informaci také?"

„Pochybují o tom, pane Flemingu."

„Rostock by se zabýval jen narušením prostoru a jeho smrtí. Další věci obvykle zařizovali v Berlíně. Pochybují, že by Hauptmannovi oznámili detaily dalšího vyšetřování. Mám za to, že materiál tohoto druhu už dávno není v berlínských spisech. Nemyslím, že mají ty informace. Určitě by je rádi měli."

Hovořili potichu u dveří.

„Ale, Alberte, jsou to naši přátelé a spojenci."

„Přesně tak."

„A ke svým přátelům a spojencům máme určité morální závazky."

„Poskytnutím té informace, pane Flemingu, se nabízí výměnný obchod."

Fleming tiše uvažoval. Všechny ty záležitosti kolem Íránu... „Kdybychom se podělili, Alberte, a vyměnili údaje o Íránu za informaci o její pozici, pak bychom ji podrazili?"

„Možná ano, možná ne."

„Kdybychom se nepodělili a kdyby ji objevili, váš Hauptmann - jak řekl do odposlechu - by se o to postaral sám. Jaká by v tom případě byla její šance?"

„Podle mého názoru by ji nejdříve varovali, a kdyby ji to neodradilo, tak by trochu přitvrdili. Kdyby ani to nestačilo a oni se cítili ohroženi, tak ji zabijí. Pokud se budou muset rozhodnout mezi svojí svobodou nebo jejím životem, nebudou váhat."

Fleming se podíval Perkinsovi do očí. Byly to nejstudenější oči, které znal, oči fretky ženoucí se do králíci nory.

„Kdybychom to sdělili, Alberte, přátelům a spojencům tak, jak bychom měli, ohrozíme ji?"

„Možná ne. V tuto chvíli má sice velký náskok, ale mohli bychom ji dostat do nevýhody. Stále má šanci vyhrát... Vyhrát by pro ni bylo obtížnější, ale stále možné. Chcete po mně její hodnocení, pane Flemingu. Je vskutku obdivuhodná. Tlačil jsem na ni, odepřel jí spánek, jídlo, teplo, sám jsem toho měl dost. Nedostal jsem z ní jediné slovo. Neřekla nic. Lidi, kteří prošli naším kurzem Jak klást odpor u výslechu, by vedle ní nevydrželi ani pár minut, její schopnost soustředit se a její síla jsou fantastické. Ale právě ta její vůle způsobí, že bude ignorovat varování. Půjde si hlava nehlava pro důkazy, což ji ohrozí. Hnacím motorem je její láska k zabitému agentu. Nic ji neodradí. Buď vyhraje, nebo zemře. To je můj názor."

„Pokračujte, Alberte."

„Co by vás mohlo zajímat, je její osobní spis, nic o ní neříká. Je tam spousta hlášení o práci, ale informace ze soukromí jsou nedostačující. Její práce je vždy vysoce oceňována, ale vlastně ji vůbec neznám. Je taková záhadná. Většinou, když si přečtu něčí složku, můžu si vytvořit profil dotyčného. U ní ale ne. Podařilo se jí velmi úspěšně ukrýt za svoji práci. Tím vším je velice zajímavá, nemyslíte?"

„Oznamte jim to."

„Je mi velmi líto, pane Flemingu, že jsem vás vyrušil."

Fleming se vrátil zpátky ke stolu. Cítil slabou nevolnost. Hosté postávali v malých hloučcích a bavili se.

Přistoupil k němu soudce. Chodili spolu do školy, potom na Oxford. Hráli spolu ragby v družstvu Richmond 4XV a byli si navzájem kmotry svých dětí.

Soudce fungoval jako právní poradce kancléře.

„Jsi v pořádku, Flegme?"

„Teď mi je dobře, Beakie, ale někdy se mi ze sebe dělá špatně."

„Nechceš se vyplakat na rameni starého přítele?"

Seděli v rohu. Flemingovi se třásla ruka se skleničkou brandy.

„Naši přátelé a spojenci, Němci, nás neustále šidí. Zpochybňují naše banky, naši metropoli, naše jídlo, naše členství v EU, naši diplomacii, naše spojení s Amerikou. Na každém rohu se nás snaží ošidit. Teď je na řadě zpravodajská služba. Hledají si cestičku dovnitř svým obvyklým delikátním způsobem, bezohledně dupou kolem, aby získali vliv. Nechtějí vzít na

vědomí, že aspoň v téhle oblasti máme větší vliv, než se na první pohled zdá. Teď vyhrabali jakousi příšerku z bývalé východoněmecké tajné policie a obcházejí s ním kolem, protože je prvotřídním zdrojem informací o určitém Rusovi, který nás zajímá. Američané jsou celí pryč, protože se tomu německému zpravodaji nemůžeme rovnat, a bude jim slavnostně předveden, což povede k dalšímu posílení německého vlivu na náš účet. Pokusím se zpochybnit spolehlivost tohoto zdroje, ale až v dalším kole. K tomu účelu musím využít jednu docela obyčejnou mladou ženu a vystavit ji nebezpečí. Tohle se nedá nijak okecat, Beakie. Abych zachoval korektní vztahy, dělím se o informace s našimi přáteli a spojenci, ale tím ohrožuji život té ženy. A víš, proč dělá tu práci, kterou po ní chce? Je za tím láska. Zabíjí jejího přítele. V této chvíli nemohu vystoupit z ústraní, takže musím doufat, že je dostatečně schopná, aby sama zničila náš společný cíl."

Krause se příjemným hlasem zeptal: „Měl jste včera dobrou cestu, Julie?" Sundal si sako, rozeplnul límeček a povolil kravatu. Šaty mu zaplatila BfV. Tomuto úřadu cele patřil. Oblékala ho, živila ho a poskytovala střechu nad hlavou, jemu i jeho rodině. Goldstein nalil whisky. Raub studoval projev a tužkou prováděl ještě kosmetické úpravy. Krause, pohodlně usazený v židli, si vzal sklenku s whisky a usmál se na Goldsteina, jako by byl číšník.

„Letadlo nespadlo, takže se dá mluvit o příjemné cestě.“

„Doktor Raub říkal, že jste byl včera v Berlíně, na Normannen Strasse. Jak to tam vypadá?“

„Jako kdekoliv jinde, kam jste nacpali tu zasranou socialistickou architekturu, ale tahle zatím stojí.“

„Předpokládám, že jste navštívil archiv.“

„Ano.“

„A dále předpokládám, že jste hledal důkazy o tom, že jsem porušil lidská práva.“

„Přesně tak.“

„A nenašel jste zhora nic!“ A do rytmu svých slov ťukal vzrušeně sklenkou o stůl.

Zazvonil potřetí. Přišel dost pozdě, protože ti mizerové kontrolovali, zda zůstal večer v kanceláři dlouho, jak slíbil. Držel prst na zvonku, dokud se nerozsvítilo světlo, pronikající úzkým proužkem mezi staženými závěsy horního okna. Nejprve Wilkins, potom Greatorex a nakonec Protheroe mu volali přímou linkou a ptali se na nějakou banalitu týkající se zítřejšího programu. Slyšel ji sestupovat ze schodů. V tuto dobu už budou jistě spát ve svých domovech. Ozval se nejistý hlas: „Kdo je tam?“

Potichu odpověděl: „Tady je Josh Mantle, potřebuji s vámi mluvit. Mohu, prosím, dál?“

Odemkla a otevřela vchodové dveře, stále dosud pobité dřevěnou deskou.

Zavedla ho do kuchyně. V krabici na zemi spala kočka. Přistoupila ke sporáku, zapálila hořák a postavila konvici s vodou. Usmál se: „Výborně. Za šálek čaje bych byl schopen i zabít.“

Stála u sporáku, jako by se o něj chtěla ohrát.

„Takže, paní Barnesová, jak jsem slíbil, jedu do Berlína, abych přivedl Tracy nazpátek. Ale v tom chvatu jsem se zapomněl zeptat, kde ji mám hledat, kde začít.“

Na její tváři se objevil výraz zklamání. Případlo mu najednou, že tato žena je na porušování slibů už zvyklá.

„Měla Tracy adresář?“

„Doma ne.“

„Měla někoho blízkého v I Corps? Někoho, komu by důvěřovala?“

„Nikdy se nezmínila.“

„Dostávala dopisy od někoho z I Corps?“

„Nic, žádné dopisy.“

„Nevím, kde mám začít.“

„Nedostávala žádné dopisy. Kdysi, před lety, ale dostala přání k Vánocům.“

„Od koho byla ta pohlednice, paní Barnesová?“

„Byla od jejího velícího důstojníka v Berlíně. Poslal jí pozdrav k prvním svátkům, potom co se vrátila.“

„Nemáte tu pohlednici, paní Barnesová?“

Vyšla z kuchyně. Prsty bubnoval na stůl a kočka jej upřeně pozorovala. Vstal a přešel ke skřínce na zdi a vzal dva šálky. Pokud by nevěděl, odkud má pátrání začít, ztratila by cesta do Berlína smysl. Voda přešla do varu a konvice začala pískat. V duchu si opakoval, co jí řekne. Nepředpokládal, že bude proti tomu, co jí slíbil. Dívala se na něj způsobem, jako by její život byl samé zklamání. Pomyslel si, kde má asi manžela, otce Tracy. Nežije, anebo je opustil? Chtěl se nějak vymluvit ze svého slibu a těm parchantům, Greatorexovi, Wilkinsovi a Protheroeovi, by řekl, že to všechno byl omyl. Zalil čaj. Oni by se usmáli a byli by rádi, že se do tohoto riskantního podniku nepustil.

Na stůl položila svazek pohlednic a dopisů, stažený starou gumičkou. Všechny pohlednice vypadaly velmi lacině, až na jednu. Obrázek bažantů ve sněhu na drahém kartonu. Vyšetřovatelům ze zvláštního oddělení unikla kolekce vánočních pohlednic.

Pozdrav Tracy a celé rodině. S přáním příjemného prožití svátků... Plukovník Harry Kirby Sunray... a Frances... Bothy, School Lane, Sutton Mandeville, Wilts.

„Pohled poslal jen jednou, když se po propuštění vrátila z Berlína. Další rok už nic neposlal. Bude to k něčemu?“

No ano. Bude jí dlužit pohlednici. Zasloužila se o to, že její plukovník, její velitel, dostal metál.

„To mně pomůže, paní Barnesová. Lepší začátek jsem si nemohl přát.“

Zůstala vzadu. Hansieho otec před dveřmi bytu mluvil s Joachimem, tlumeně, jako by jim stále hrozilo nebezpečí, že je někdo poslouchá.

Většina světel na schodišti nesvítila. Šli kolem opilých mladíků a jednou taky bezděky kopla do injekční stříkačky.

Výtah nejezdil, a museli proto vyjít jedenáct pater pěšky. Držela se diskrétně vzadu. Jako by mu vrátila ztracenou sebedůvěru, šeptal Hansieho otec něco naléhavě Joachimovi a přitom mu jemně ťukal do hrudi zahnutým koncem hole. Joachim cosi řekl s výrazem strachu ve tváři. Náhle se otočil, zabouchl dveře a klíčem otočil v zámku.

Zůstali venku v temnotě chodby. Hansieho otec řekl: „Tak teď, Tracy, když jsi viděla ten strach, mi snad věříš. Bylo jich na sto tisíc a nepropadli se do země. Jsou tady všude okolo, kolem nás, na ulici, v naší blízkosti. Mají svou síť a organizaci a taky moc. Proto má můj přítel Joachim stále strach. Říkám ti, Tracy, jestli je ohrožíš, dostanou tě a zašlápnou jako švába. Tohle umí, to jsou jejich staré osvědčené způsoby. Na správě archivních dokumentů pracuje dva tisíce lidí. Tenhle týden má noční směnu.“

Opřel se do nich poryv větru. Stáli na chodníku poblíž vchodu do stanice metra Magdalenen Strasse. Obrovité věžáky před nimi rozdělovaly vítr do mrazivých proudů. Držela se jej za paži a svírala roztřepený rukáv jeho kabátu. Čekali venku před vchodem do starého ředitelství Staatssicherheitsdienst. Bylo něco po půlnoci. Malá skupinka mužů a žen zachumlaných v těžkých kabátech spěchala ke vchodu do metra.

Měla těsně omotanou šálu, vlněnou čepici a rukavice. Slabé světlo se odráželo od jeho silných brýlí. Joachim a já jsme si mysleli, že se Hans a Hildegard vezmou. Bylo to předtím, než jsme poznali tebe, Tracy.“

Tracy odpověděla: „Tak jí řekněte, že je to kvůli lásce, a zkrutěte jí ruku, až začne křičet bolestí.“

Seděl na zemi na složeném kabátě. Kolem něj byla tma. Prsty hrabal v zemi u svých nohou. Cítil v nich silné a tuhé stonky narcisů, které zasadil vloni v létě. Dotýkal se jich v jakési posvátné úctě. Ke hrobu chodil vždycky jenom v noci.

Jak říkám, cítil jsem se jako odsouzenec před katem. Peníze byly ta poslední kapka. Chci říct, že je musela vzít ze svých žalostných úspor a snažila se mi je dát. Nemohl jsem, Libby, přijít a vyprávět ti, že jsem si od ní vzal peníze nebo že jsem se k ní obrátil zády. Děkala sis ze mě legraci, ale dělám to vždycky, Libby. Jsem zvědav, jestli se mi vysměješ, anebo mi jenně

poklepeš na rameno na znamení souhlasu. Ano, ano, budu ti muset vyprávět o naší Tracy. O desátnici Tracy Barnesové.

Chvilku je ti sympatická, chvíli ji nenávidíš, prostě snůška protikladů. Jednou ti dodá sebedůvěru, jindy tě úplně shodí. Jednou tvrdá jako kámen, jindy drobná a zranitelná. Chvíli zcela rozumná, chvíli úplně ztřeštěná. To je tím, co se jí stalo, kvůli všemu, co ztratila, proto je někdy tak příšerná. Nikdy mi za nic nebude vděčná, ale pochop, už se mi asi víckrát nenaskytne šance udělat něco smysluplného a ona za to stojí. Jedu do Berlína, Libby, a pokusím se ji přivést domů. Odjela tam hledat důkazy proti muži, který jí zabil přítele, ale ten člověk je pod ochranou... Jako by strkala ruku do klubka hadů. Neboj se, nemám v úmyslu pouštět se do nějakých ztřeštěností. Jedu do Berlína, abych ji našel a za límec přivlekl na letiště. Přivezu ji domů. Snažila se mě zesměšnit, tvrdila, že přistupuju na kompromisy... A kromě toho, je tu ještě něco. Jedna věc, kterou s ní mám společnou. Oba jsme přišli o milovanou bytost. Dřív ale, než se zeptáš, říkám ti, že vůbec není krásná, dokonce ani pěkná, abys neměla hloupé nápady... Dobrou noc a drž mi palce..."

Utřel si slzy. Na blízkém stromě zahoukala sova. Zvedl ze země kabát. Času, který strávil o samotě na hřbitově, si Josh Mantle velmi cenil. Těžkým krokem se vydal ke zdi, za níž měl zaparkované auto.

Kapitola pátá

V pološeru za úsvitu, když rudé slunce probleskovalo mezi stromy, stál na trávníku muž. Na hlavě měl neupravené bílé rozcuchané vlasy, které mu padaly přes tmavá skla brýlí, byl neoholený a měl na sobě pyžamo, bačkové a župan. Kolem něj skákal a štěkal jeho pes, dokud mu muž nehodil tenisový míček. Josh Mantle je oba pozoroval od vjezdu k bráně z odbočky silnice, která vedla krajem vesnice. Teriér se vrhl po míčku, po několika odrazech jej ve vzduchu zachytil a běžel zpátky k muži. Josh pozorně tuto scénku pozoroval. Pes už byl u pána, ten se ohnul, ale míček mu nevzal, dokud jej pes neupustil přímo do jeho dlaně.

Josh vytáhl z peněženky řidičský průkaz, držel jej v ruce a otevřel bránu. Stoupal nahoru úzkým štěrkovým chodníčkem. Skřípání kroků je oba vyrušilo. Pes se s velkým štěkotem rozběhl naproti Joshovi.

Jste plukovník Kirby? Omlouvám se, že ruším tak brzy. Jmenuji se Josh Mantle a jsem člen zvláštního vyšetřování Královské vojenské policie..."

Na důkaz ukázal svůj průkaz.

„Záležitost, ve které přicházím, je velmi důležitá. Byl jste v Berlíně řidičím důstojníkem desátnice Tracy Barnesové?" Na čele se mu objevila vráska a Josh znova ukázal svůj průkaz.

„Pojďte raději dál."

Odvedl ho do skleníku. Kirby se omlouval za mírný nepořádek, který zdůvodnil nepřítomností své ženy.

Byli tam sami. Mantle pochopil, že si nemusí brát žádné servítky. „V současné době vyšetřujeme vztah mezi desátnicí Tracy Barnesovou a polním agentem Hansem Beckerem v roce 1988 v Berlíně."

Udeřil zpřímá, prudce a sebevědomě, jako by měl samozřejmé právo znát odpověď na svou otázku. Zdálo se mu, že muž se znovu zamračil.

„Už je to dávno, je to uzavřená historie, koho to zajímá?"

„Odpovídejte, prosím, na moje otázky."

„Nikomu to nepomůže. Měli byste to nechat spát. Kdo to potřebuje vědět?"

Ale nakonec se dal do řeči... Josh ho nechal povídat.

„Budu jí říkat Tracy, pokud vám to nebude vadit, byla totiž skoro členem naší rodiny. Když přišla do Berlína, bylo jí jednadvacet let a byla nejmladší v jednotce. Byla vlastně moje osobní sekretářka. Vždy věděla, co se po ní chce, byla výkonná, dobře psala na stroji a byla šikovná, po večerech se šrotila němčinu. Asi ani nebyla ve škole tak dobrá, ale měla nezměrnou vůli, a to jsme potřebovali. Byla zvyklá potichu v koutku tvrdě pracovat a nevyrušovat. Sotva jsem o ní věděl. Neměla žádného přítele, byla stále v dobré náladě, žádné rozmary. Byla prostě radost ji mít. Když jsem potřeboval pracovat pozdě do noci, byla tady, když časně ráno, tak taky. Bez problémů. Řeknu vám po pravdě, byly tu spousty seržantů, kteří by o ni stáli, ať už svobodní, nebo ženatí, ale neměli šanci. Nemohl jsem si na ni stěžovat. Byla nejlepší pracovník, kterou jsem kdy v armádě měl. Řekl jsem, že byla jako člen naší rodiny. Pomáhala totiž mé ženě, když jsme pořádali večírky, něco za to dostávala, a když jsme byli načas mimo dům, chodila hlídat děti. Neměla žádné osobní problémy a my jsme dokonce měli pocit, že čeká na další úkoly, až jsme se na ní stali téměř závislí. Má teď nějaké potíže?"

... Měl jsem výborného štábního seržanta. Jednou nebo dvakrát týdně jsme chodívali přes čáru do východního Berlína, jak nám to umožňovala dohoda čtyř mocností. Těhle šance bylo třeba plně využít. Nikdy jsme toho ale moc nezjistili a vždy nás sledoval někdo ze Stasi, ale chodili jsme tam. Jen tak jsme se potloukali, lelkovali u silničních mostů a sledovali, zda nepotkáme vojenské konvoje. Dívali jsme se na nové odznaky na čepicích sovětských vojáků, nic světoborného, ale byla to práce I Corps. Jednou ale v prosinci 1987 do seržanta při obchůzce na Leipzig Strasse někdo

vrazil. Očko bylo přitom na opačné straně ulice, která je tam dosti široká. Takže, vrazil do něj nějaký mladý muž. Náš seržant ušel ještě sto metrů vzhůru ulicí, než si uvědomil, že mu dotyčný do kapsy strčil obálku. Přinesl ji, šel rovnou ke mně a předal mi ji. To byl první kontakt Hanse Beckera. Těžištěm naší práce v Berlíně byli výsledky uprchlíků, mladíků nebo těch starších, které pustili. Stasi se neustále snažila proniknout do našeho systému, odhalit naše postupy a zásobovat nás dezinformacemi. Nepopírám proto, že ten večer jsme byli skutečně nadšeni. Většina věcí, kterými jsme se zabývali, byla strašně banální. Například jaké pasy se používaly v jaké části východního Německa, kdy byly vydávány, jakou měly barvu, kdo je podepisoval. Tohle vypadalo, že jde o sólokapra, a přitom to nepůsobilo jako infiltrace. V dopise stálo, že ke schůzce má dojít na Alexanderplatzu a že v rádiu spojenců bude v předvečer schůzky zahrána určitá písnička, šlo o Londonderry Air, pěkně smutná věc. Celou noc jsem nespál a štábní seržant navrhl, abychom poslali Tracy. Byla nervózní, a tak jsem pro všechny případy, aniž by to věděla, za ní poslal doprovod čítající tři členy Welsh Guards, kteří ji měli mít na dohled. Byl jsem přesvědčen, že to dokáže. Byla jediná z nás, která nevypadala jako voják. Víím, že na dívku jejího věku jsem toho po ní chtěl možná až trochu příliš, ale ona byla schopná a věděla to. Operaci jsme nazvali Kočičí lávka. Ona měla krycí jméno Traveller -Poutník. Je vždycky tak těžké najít vhodné krycí jméno. Když hlídala děti, tak jim četla a Walter de la Mare a zvláště jeho Traveller byla oblíbená postava mé starší dcery.

V té akci byla jako ryba ve vodě. Byla mimořádně klidná. Poprvé, když jsme šli přes čáru, jsme měli připravenou zálohu a já jsem čekal u zdi. Když šla naposled, prostě jenom vyklouzla z Brigády, jako by šla nakupovat. Nosila mu špiónážní zařízení a materiál, nazpaměť se naučila mé instrukce k tomu, co bylo potřeba udělat. Dali jsme mu čas několika týdnů k provedení úkolu, pak jsme pustili písničku v rádiu a dalšího dne se zase setkali. Má žena si toho všimla jako první. Před ní se toho moc neutají. Řekla mi, že se jí zdá, že se té čisté duši asi něco přihodilo. Žena tvrdila, že se asi zamilovala. Z Tracy se stala žena, nabyla sebedůvěry a vyžrála. Projevovala se u ní ale také jiná stránka její povahy. Tvrdší, ostřejší, někdy to byly opravdu hodně drsné šprýmy. Potom ale zase byla veselá až ztřeštěná, víte, co myslím. Měli jsme malé skvělé oddělení, které se zabývalo padělanými doklady. Chlapci odvedli vynikající kus práce a vybavili Tracy studentskou legitimací do knihovny Humboldtovy univerzity ve východní části a také zařídili, aby jejího partnera jednou dostali k nám na pohovor. Stačilo je vidět spolu a bylo jasné, co mezi nimi bylo. Měl jsem to tehdy zastavit a skončit tuhle akci. Nebyli jsme oprávněni řídit agenty. Všeobecně se mělo za to, že toho nejsme schopni. Měli jsme celou záležitost předat civilní složce. Informace, které jsme od něj získali, jsme zakamufovali jako materiál z výsledků. Tímto způsobem jsme se udrželi legálně v akci. Sklidili jsme velkou chválu a bylo mi líto to vzdát. Viděl jsem je spolu a pochopil jsem, že jde o silný citový vztah, a proto jsem to měl skoncovat.

Pobřeží Baltu byla klíčová a kritická zóna. Kdyby došlo k válce, zaútočili by zde Rusové podle všech předpokladů obojživelnou technikou. My bychom se pokusili o protiúder, který by spočíval vbleskovém zničení sovětské vzdušné obrany v té oblasti. Velké seskupení protivzdušné obrany bylo na základně Wustrow u Rostocku. Rozvědka byla schopna rozluštit jejich záměry. Poslal jsem našeho agenta do Wustrowu s vybavením potřebným pro dešifrování radaru. Ona mu to zařízení předala a hurá do toho, napínal jsem ho a hnál do krajnosti, možná až příliš. Pracoval na seřazovacím nádraží na železničním uzlu Lichtenberg v Berlíně a poskytoval nám informace o tom, jaké tanky a kolik jich přesunují, které jednotky přicházejí ze západu přes uzel a tak dále. Tohle ale bylo úplně o něčem jiném. Ten kritický den jsem byl pryč. Na nějaké konferenci nebo kde.

Uplynul už téměř rok ode dne, kdy poprvé navázal kontakt s mým štábním seržantem. Docela obvyklé ráno. Přišel jsem do práce brzy. Tracy již seděla u svého stolu. Zeptal jsem se jí, jestli včerejší schůzka dopadla dobře, a ona řekla, že to byla rutinní záležitost. Kolem oběda začaly přicházet první zprávy. Naše spojová jednotka v Lübecku zachytila silný sovětský rádiový provoz na základně Wustrow. Signály naznačovaly hon na člověka. Potom jsme dostali zprávy z Dánska, od jednoho z jejich trajektu na širém moři. Posádka trajektu spatřila světlice nad oblastí Wustrow... Pochopil jsem, že se něco podělo. Řekl jsem jí to v mé kanceláři mezi čtyřma očima a zeptal jsem se jí, jestli si nechce odpočinout a jít na ubytovnu. Myslím si, že to k ní bylo fěr. Zůstala ale a pokračovala ve své práci. Byla velmi silná. Muselo to být pro ni strašné. Ta nejistota. Příští měsíc a ještě další měsíc jsme znova pustili písničku v rádiu. Už jsem ji neposílal, šel jsem místo ní sám. Náš agent se neukázal. Co bylo ale nápadné, že místo schůzky stále nebylo pod dohledem Stasi. To znamenalo, že ho nechtyli a že nemluvil. Logickým předpokladem bylo tedy, že je mrtev, že se utopil nebo ho zabili. Byla to moje vina. Poslal jsem ho příliš daleko. Myslíte si, že to nevím? Myslíte si, že tu tíhu zodpovědnosti nesu lehce? Byl jsem v Berlíně pět let a on byla jediným zdrojem, který za to stál. Zbytek bylo jenom smetí a dětinské hry. Tohle bylo doopravdy a stálo to život mladého muže. Tracyina přítele. Proboha, jaký smysl má hrabat se v minulosti?"

„Kde bydlel?"

„U rodičů na Saarbrucker Strasse. Štábní seržant to kontroloval, abychom se ujistili, že nejde o podraz. Byt číslo 9, třetí patro, dům číslo 72 na Saarbrucker Strasse. Tracy byla skvělá, velmi milá, jemná, moje děti ji milovaly. Komu pomůže hrabat se ve špíně minulosti."

Josh vyšel z domu a zamířil k autu.

Ležela v posteli.

Vše bylo, jak si pamatovala. Postel byla úzká a vyrobená z těžkého dřeva. Ležela nahá pod starými peřinami a slyšela přes tenkou dřevěnou přičku, jak se jeho matka pohybuje v sousedním pokoji. Tehdy dávno, když byli spolu v Hansieho posteli, bylo v bytě úplné ticho. Obchod rodičů byl zavřený a jeho matka a otec byli pryč, daleko, v bytě jeho strýce v Erfurtu. Na kůži cítila tuhost povlečení a jeho tíhu. Ráda se milovala s Hansiem v temnotě postranních uliček, ve stínu průchodů. Jednou, když jeho matka a otec byli pryč, vzal ji nahoru do bytu. Tulil se k ní, vzpínal se nad

ní, miloval se s ní. Natahovala k němu ruce, jako by na něho chtěla dosáhnout. Hrábla jen do prázdna. Opět a znova zkoušela uchopit svého milého. Přinesla tehdy s sebou kondomy z dámské umývárny v Brigádě... Myslela si, že mu dodá kuráž. Ráno se rozdělili. Šli po Saarbrucker Strasse, každý na opačnou stranu, a nakonec se sešli u trabantu. Tím potom odjeli do Rostocku...

Pamatovala si tu malou skříň. Potom, co se milovali v posteli, si vybral ze skříně tmavé oblečení, protože mu řekla, že by si na ten večer měl vzít jenom tmavě hnědé, černé nebo tmavě šedé věci, a jak se oblékal, z postele nahá hrábla do tašky, ve které měla elektrické monitorovací zařízení, aby zkontrolovala, že má s sebou na večerní akci kamuflážní krém na obličej a ruce. Pamatovala si na župan pověšený na zadní straně dveří. Zpod něj vyčnívaly pověšené na stejném háčku jeho závodní plavecké brýle. Měl nějaký úraz na pravé noze a nosil kvůli tomu speciálně upravenou botu. Běžet mohl pouze s obtížemi. Zdravotně byl natolik handicapován, že byl zproštěn vojenské služby, ale plaval velmi dobře, takže byl přesvědčený, že široký záliv Salzhaff přeplave.

Byl jediným chlapcem, do jehož postele šla nahá. Ležela tam a snažila se na něj dosáhnout, zachytit ho, uchopit a cítit sladkou vůni jeho potu, dotýkat se ho, ale její prsty tápaly v prázdnu.

Ráno absolvoval soudní stání, seděl vedle Protheroea a podával mu příslušné papíry jako nabíječ při závodní střelbě. Byl potřebný, ale nepovažovali ho za sobě rovného.

Pomyslel si, že plukovník Kirby, tak osamělý v zahradě, se snad zhroutil pod tíhou zodpovědnosti, která mu přinesla jeho vyznamenání.

Brzo odpoledne se partneři zachumlali do kabátů. Zamkli dveře svých kanceláří a odešli. On si uklidil stůl.

„Dobrou noc, pane Greateorexi. Uvidíme se pozítří hned ráno.“

„Proč to děláte?“

Přijela metrem. Nahoře u schodů na ni čekala Hildegard. Chvilka zaváhání. Žena se podívala stranou na chodník pokrytý popraškem sněhu, pak k vysokému pouličnímu osvětlení a na rovné střechy věžáků.

Řekla: „Přišla jste za mým otcem. Vám, jako cizinci, připadá asi jako kterýkoliv jiný starý člověk. Přišla jste do našeho domova a připadá vám jako jakýkoliv jiný domov. Víte, otec byl básník. Zkoušel psát satirickou poezii a cílem jeho satiry byl režim. Snad nebyl dostatečně mazaný nebo chytrý. Neprováděl dost zručně autocenzuru. Spisovatelé se scházeli a mluvili o své práci v soukromí svých domovů. Všichni byli přátelé a nikdy by nikoho ze svého středu nepodezírali, že by je mohl zradit. Můj otec si v kruhu svých přátel stěžoval na zákaz publikování svých veršů.“

Pochopte, nešlo o žádnou rozzlobenou stížnost, jenom o postesknutí. Byl zatčen Stasi, přiveden sem, vyslýchán a obviněn z nepřátelského smýšlení vůči státnímu zřízení a třídnímu boji. Rozumíte tomu? Poslali ho na dva roky do vězení. Když se vrátil, nemohl najít jinou práci než jako silniční, když předtím byl učitel - intelektuál. Moje máma byla propuštěna z místa na ministerstvu. Začala potom pracovat v nemocnici, kde deset hodin denně stála ve výtahu a mačkala knoflíky, aby jezdil nahoru nebo dolů. Já sama jsem neměla šanci se dostat na vysokou školu. Potom Zeď spadla a slíbili nám nové zítřky. Jednou můj táta šel po Lenin Alei. Řekl mi, že toho dne pršelo, kolem projelo auto a pokropilo mu nohy vodou, bylo to velké BMW. A co neviděl - za volantem seděl ten, který ho před lety vyslýchal. Můj táta je teď tím, kdo prohrál, je uzavřený v ghettu selhání. Už je příliš starý na to, aby šel znova učit, příliš starý na to, aby mohl pracovat na silnici, a ten člověk, který ho zničil, si užívá pohodlí luxusního auta.“

Tracy se zeptala: „Proč tohleto děláte?“

Žena se velkým očima, zkresleným silnými skly brýlí, podívala na Tracy Barnesovou. „Protože jsem ho milovala, protože jsme spolu pracovali na nádraží, protože mi dával světlo, jas a radost, protože otec tvrdí, že ho zabili, protože jste přišla najít důkazy.“

Žena podala Tracy úzké brýle s kovovou obroučkou a šátek na hlavu. Dala jí také plastickou identifikační kartu, na níž byla fotografie tmavovlasé ženy s nasazenými úzkými kovovými brýlemi.

Ve stínu stál policista, klepal se zimou a podupával nohama. Žena na něj zvesela zavolala. Stál u moderního komplexu obrovitých budov rozmístěných okolo rozsáhlého centrálního náměstí. Rampou sešli k dobře osvětleným ocelovým dveřím, hlídaným bezpečnostní kamerou. Na oknech po straně dveří byly ochranné kovové mříže. Žena zazvonila a na kameru ukázala svou kartu. Tracy to udělala po ní. Zapamatovala si jména na kartičce. Uvnitř u stolku za neprůstřelným sklem byly dvě strážě. Tracy ve všem kopírovala svoji průvodkyni. Ukázala kartu, naškrábala jméno, podpis, čas, stejně jako ona. Žena se od ní odpoutala, šla na druhý konec stolu a zaujatě diskutovala se strážemi, upoutala jejich pozornost a pak došla rychle k vnitřním dveřím z pancéřové oceli. Tracy šla za ní. Dveře se na příkaz stráží otevřely. Když vešly do chodby, dveře se za nimi s tichým klapnutím zavřely.

„Máme šest hodin času,“ řekla žena. Jsou tady miliony listů papíru a snad deset milionů kartotéčních lístků.“

Sestupovaly po špatně osvětlených a úzkých betonových schodech.

„Může tady být tak milion fotografií. A nevím, kolik kilometrů pásek magnetických záznamů. Všechno zapisovali. Uchovávali, věřte mi, v mnoha tisících uzavřených sklenicích pachy svých obětí, brali jim ponožky a jejich spodní prádlo a dávali je do sklenic, takže je později mohli pomoci psů vyhledávat. Ale hlavní jsou tady spisy. Dnešní vrchnost nemusela lidi střílet, posílat do plynu nebo věšet. Na rukou nemá krev, ale inkoust.“

Nacházely se v suterénu. Před nimi byly dveře ze zesílené oceli s mřížemi, které se otvíraly pákou.

„Abychom něco našly, musíte znát jména, data a místa. Máte něco? Pokud ne, hledáme jehlu v kupce sena.“

Tracy odpověděla: „Hauptmann Dieter Krause z kontrašpionáže pro oblast Rostock zabil Hanse Beckera v Veriku, blízko sovětské základny Wustrow, večer 21. listopadu 1988.“ Žena se silou zavěsila na páku. Podzemní chodba se táhla, až kam Tracy dohlédla. Všude kolem byly ocelové regály, na nichž byly naskládány spisy. Lepenkové složky, úhledně svázané tkalouny a gumičkami, kam se podívaly. Regály sahaly až po strop a to sestoupily dvojce schody.

„Před dvěma dny tu byl někdo z Úřadu na ochranu státu, zajímal se o Dietera Krauseho z Rostocku. Hledal doklady o jeho zločinech proti lidskosti. Nevěděl ale o Hansovi. Měl jméno nějakého sovětského důstojníka a neměl místní údaj o

Reniku. Měl jméno důstojníka, sloužícího ve Wustrowu, neměl datum. Tápal v mlze... V části Krauseho spisu chyběly stránky a také tam chyběla část spisu o Wustrowu. Nenašli, co hledali. Byl tady celý den se třemi asistenty. Musím vám říci, že -"

„Kolik máme času?“ přerušila ji Tracy.

„Máme skoro šest hodin a jenom jeden pokus, protože se sem už vrátit nemůžeme.“

Z letiště Heathrow odlétaly poslední lety. Josh Mantle se hnal k přepážce zavazadel. Odbavení letu do Berlína právě končilo. Stál ve frontě, když za sebou zaslechl: „Ahoj, Mantle, tak rád vás zase vidím...“

Otočil se.

„... ale nečekal jsem vás tady. Podle vašich spisů bych předpokládal, že vám dojde, jak je to těžké, a vzdáte to.“

„Co o mně víte?“

„No, téměř všechno,“ usmíval se Perkins.

„Nikdy jsem vás neviděl před branou Templeru.“

„Mě neviděly celé davy lidí. Mimochodem, Belize. Smůla, opravdu. Myslel jsem, že chlápek jako vy bude mít pevnější páteř.“

„Kdo jste?“

„Vládní úředník. Muž i chlapec v jednom. Chodím po ulicích s lopatou, takže lepší lidi nemusí šlapat v hovnech. A vy jste byl jedním takovým hovnem, hovnem v Belize, které jsem odstranil... Raději sebou pohněte, chcete-li se dostat dnes večer do Berlína. Do Berlína, že ano? Ženete se za tou malou desátnicí, co?“

„A kam letíte vy?“

„Proč to chcete vědět? Do Kolína nad Rýnem. Jedu vstříc našim vděčným přátelům a váženým spojencům.“

Fronta se pohnula dopředu. „Kvůli ní, kvůli slečně Barnesové?“

„Mám to v plánu. Dnes večer vám to pálí, Mantle.“

„Zabýváte se udáváním a hledáním chyb. Opravdu vhodná práce pro hrdého muže!“

Smál se na celé kolo: „Za starých časů jste býval bystřejší, pokud se pamatuju. Vždy jste věděl, jak a kudy vycouvat.“

„Začínáte být příjemný jako osina v prdeli, ale můžu to ignorovat. Pokud se vaší zásluhou něco zmrví dřív, než se k ní dostanu, tak...“

Smích přešel v ironický škleb: Jste na ni trochu starý, nezdá se vám?“

Dívka za přepážkou natáhla ruku pro letenku. Mantle jí letenku podal. Znovu se otočil: «... tak vás vlastnoručně zaškrtním.“

Úsměv a škleb byly pryč. „Dám vám radu, Mantle. Neměli byste jet do Rostocku s osinou v prdeli. Bylo by to velmi bolestivé, až dostanete kopanec. A ten v Rostocku dostanete a buďte si jist, že pořádně.“

„Rostock s tím nemá co dělat, tak Odprejskněte! Jedu do Berlína, abych ji přivedl domů!“

Jasně. Á, jmenuji se Perkins, Albert Perkins. Mimochodem, metař vlády Jejího Veličenstva. Dobře si to jméno zapamatujte a přeji příjemný let.“

Dostal zpět letenku a palubní lístek. Když odcházel od přepážky s velkou taškou na rameni, Perkins už byl pryč. Zamířil k odletům.

Oba byli kdysi posláni do Belize; Kapitán Eward Harris a seržant Mantle, zástupce Intelligence Corps. Předpokládalo se, že znají svou práci a že dokáží předpovědět, zdali guatemalská armáda provede invazi. Důstojník absolvoval výuku španělštiny ve škole a Mantle se učil z jazykové učebnice. Listovali v příručce Jane's Fighting, aby odhadli sílu guatemalské armády, jejích elitních jednotek a vybavení. Důstojník s dělostřelectvem a pěchotou čekali netrpělivě na odpověď a stejně tak divizní kapitán s jednotkou Harrierů. Přijdou Guatemalci, nebo nepřijdou? A přijdou-li, použijí tanků? Budou provádět rekonoskaci průzkumnými jednotkami? Kdo mohl vědět víc o zpropadené guatemalské armádě? Každé ráno byli na ranním rozdělení u velitele brigády a tlak na ně neustále sílil. Potřebujeme odpovědi. Kde jsou? Mimo město Belize to byla samá džungle. V té nekonečné džungli byla demarkační čára a za tou čarou byla další džungle a území Guatemaly. On ani Eward Harris nevěděli, co guatemalská vojska skrývají pod neproniknutelným příkrovem džungle. Během hlídky na čáře zajistili toho hocha. Hlídka kontaktovala tři muže zvláštních sil praporu Kaibil a zabila dva ze tří. Třetího, úhledně svázaného a se zavázanýma očima, přivedli k výsledku. To byla specializace I Corps. Dorazil tam vrtulníkem z heliportu RAF. Vězně vyslýchali ve srubu, kde kromě stráží nebyli žádní svědkové.

Vězeň byl jenom Guatemalec a velící důstojník vyžadoval okamžité odpovědi. Eward Harris se s Mantlem vsadil o sto amerických dolarů, kdo to z Guate-malce vyrazí jako první. Jako by to byl kopací míč nebo boxovací pytel, pracovali na něm ve tříhodinových směnách. Tříhodinový limit měli kvůli všivým komárům a ještě všivějšímu vedru. Do každé další šichty nastupovali se stále vyšší dávkou adrenalinu v krvi, s vidinou stodolarového šeku a také s obavou, že to vyhraje ten druhý. Bože, jak ten kluk ječet. Vždycky, když vyšli ze srubu, uviděli pohrdání v očích vojáků, kteří hlídali ochrannou zónu. Dostali se do transu. Byla to jenom hra a kluk byl jenom Guatemalec. Třetího dne chlapec zemřel. Přestal ječet a zemřel, když ho vyslýchal Eward Harris, a sázka byla neplatná. Kráčeli vysouvacím tunelem k letadlu. Jeden z hlídky byl předvolán k výsledku. Bylo zahájeno interní vyšetřování. Kdyby se zabití Guatemalce dostalo před vojenský soud, pronikla by celá věc na veřejnost a guatemalská vláda a armáda by měly skvělou záminku k nepřátelské propagandě. A Eward Harris by jako důstojník skončil - kdyby proti němu ovšem jeho seržant svědčil. Ale seržant držel basu, jako by šlo o rodinný podnik, a odmítl vypovídat proti svému nadřízenému důstojníkovi. Obchod byl uzavřen... Byl převelen z I Corps do oddělení zvláštního vyšetřování Královské vojenské policie s čistým záznamem. A Eward Harris odešel do civilu s těmi nejlepšími referencemi.

Nepostavil se bezpráví, nezastal se Guatemace... Tohle také byla část Joshova života. Den, kdy selhal.

Josh Mantle letěl na lince do Berlína.

Tracy seděla se zkříženýma nohama na podlaze mezi regály. V pozadí byl slyšet neustálý klapot klimatizace. Rozvázala

tkaloun, sundala gumičku a přeskočila všechny záznamy uložené v měsíci listopadu 1988 Hauptmannem Dieterem Krausem. Zavázala tkaničku a svazky vrátila zpět té ženě. Byly tu zprávy o aktivistech bojujících za životní prostředí, o třech atletech z Rostocku, vybraných na letní soustředění na Kubu, o rodině z Rostocku, ke které patřil utopenec vyplavený na Baltské pobřeží, o protisocialistických projevech na vysoké škole v Rostocku. Dnů 21., 22. a 23.

listopadu se ale ve svazku žádné záznamy netýkaly. Byly to jediné dny, o nichž se jinak tak pilný Hauptmann Krause vůbec nezmiňoval. Zírala na papír a s přibývajícím časem její zoufalství rostlo.

Byl rozený obchodník. Pro Alberta Perkinse bylo přijatelné cokoliv. Když začal vyjednávat, neměl žádné zábrany. Albert Perkins, který dobře ovládal němčinu, při obchodování mluvil jen anglicky.

„Je v Německu a hledá důkazy. My samozřejmě respektujeme přátele a spojení, a proto jí nebudeme pomáhat. Víme, kam má namířeno, a domníváme se, že tyto informace nemáte. Také věříme, že v případě, že důkazy zjistí dřív, než ten váš výstavní býk přijde na trh, tedy než Hauptmann Krause vystoupí ve Washingtonu, nebudete mít jinou možnost než mu podříznout hrdlo, pověsit ho na hák k rozporcování, obvinít ho z vraždy a zamávat mu na rozloučenou...”

Vznášel se mezi nimi cigaretový kouř od staršího úředníka. Byli sami, seděli ve dvou pohodlných židlích. Na nízkém stolku mezi nimi stála karafa s whisky. Nedotknutá. Žádný z mužů, když obchodoval, nechtěl oslabovat svou pozornost alkoholem.

„To, že jsme připraveni poskytnout vám tu informaci, to znamená, kde ji najdete, byste měli brát jako výraz úcty, kterou chováme pro své přátele a spojení. Z vaší strany zase očekáváme náležité uznání, jde přece o výměnný obchod...”

Mluvil měkkým, nevýrazným hlasem. Starší úředník důkladně potáhl z cigarety. Oknem, otevřeným na Perkinsovo naléhání, zavál do místnosti noční chlad.

„Ta maličkost, kterou požadujeme na oplátku... Íránský materiál. Vaše vzácná sbírka údajů týkající se Aliho Fallahiana. Podle posledních údajů, které mám k dispozici, zisk ve výši 2,4 bilionů amerických dolarů za zařízení dodané do Íránu. Chci jména těch německých firem i britských společností, kterých se to týká... Chci detaily všech obchodních transakcí mezi německými společnostmi, které dodaly zařízení do Íránu a které by mohly být použity pro výrobu atomových, chemických nebo biologických zbraní. Chci podrobné informace o všech členech íránské diplomatické mise v Bonnu, kteří přicestovali do Velké Británie v posledních dvou letech.”

Vládní úředník ztuhl. Zhasl cigaretu a tímž pohybem sáhl pro další, kterou si hned zapálil. „Když jste se bavil s Alim Fallahianem v téhle kanceláři, neměl jste potom potřebu umýt si ruce? On na nich má spoustu krve, víte? Musela to být skvělá příležitost pobavit ministra informací a bezpečnosti. Probírali jste to zvěrstvo nad Lockerbee? Předpokládám, že ano. Předpokládám, že vám poděkoval, jako příteli a spojenci, že jste nám znemožnili přístup k teroristům, kteří organizovali přesun bomby na PanAm ve Frankfurtu a jsou placeni Íránem. Nechal jste je jít, že ano? Nechal jste je uniknout? Řekl jsem vám, co chci já, a vím, co chcete vy. Uzavřeme obchod?”

Vládní úředník mlčel. Měl ruce sepnuté přes ústa, jako by se modlil. Perkins předpokládal, že bude Hauptmann Krauseho doprovázet do Washingtonu, že využije příležitosti zajet do Langley, setkat se s hlavou Národní bezpečnostní rady a bude uveden do hlavních úřadoven Pentagonu. Zahodil další, nedokouřenou cigaretu. Zamítnutí nebo zrušení by byla hořká pilulka. To už by modlitba nespravila.

Vládní úředník přešel ke svému stolu, telefonoval a tiše hovořil. Perkins zaslechl vyslovit Fallahianovo jméno. Vrátil se do své židle, nahlul se, aby nalil whisky. Oba si ťukli a napili se. Každý stejně. Obchod byl uzavřen.

Dalších patnáct minut si vyměňovali zdvořilostní fráze.

Po chvíli přinesla asistentka čerstvě vytištěné papíry z tiskárny. Vládní úředník je odevzdal Perkinsovi. Ten je zběžně přehlédl a spokojen je založil do své aktovky. Při odchodu, u dveří, pokynul vládní úředník Krausemu, aby se připojil. Perkinsovi se zdálo, že se mu škrábance za těch pár dní docela dobře zahojily. Pobočníci stáli v pozadí u zdi. Perkinse zajímal hlavně ten Žid. On bude ten triumf, ten symbol politické korektnosti. Usmál se na Krauseho a poprvé promluvil německy: „Velice mě těší, jak jste se rychle zotavil. Byl jste napaden desátnicí Tracy Barnesovou. Myslím, že nebudete potřebovat její fotografii, jistě si ji dobře pamatujete. Obvinila vás, že jste chladnokrevně zavraždil britského agenta jménem Hans Becker na základně Wustrow 21. listopadu 1988. Desátnice Barnesová byla přítelkyní pana Beckera. Několikrát jsem ji vyslyšel. Zdůraznil jsem jí, že pokud mi poskytne důkazy o vašem zločinu, pak použiji veškerého svého, nikoliv zanedbatelného vlivu a také vlivu SIS, aby vás postavili před soud. Předpokládám, že odjela do Německa hledat potřebné důkazy. Nemám představu, zdali ví, kde začít, ale ujistěte vás, že je to značně pozoruhodná a odhodlaná mladá žena. Byl bych nerad, kdyby se jí přihodilo něco zlého, Hauptmanne. To bych nesl velmi těžce. Podle mého názoru začne hledání důkazů proti vám v domově rodičů Hanse Beckera. Pokud ji chcete najít, měl byste začít v Berlíně v Saarbrucker Strasse 22 v bytě číslo 9, ve třetím patře...”

Nenašli ani jednu složku týkající se Krauseho nebo základny Wustrow nebo Rerik ve dnech 21., 22. a 23. listopadu.

Údaje o těchto dnech zcela chyběly. Listy papíru tancovaly před jejíma očima a zdálo se, že ji šálí zrak.

„Několikrát jsme to prohledali. Prostě tady nejsou.” Tracy by nejraději plakala zoufalstvím. Prošly spodní podzemní patro, potom prostřední a nakonec horní.

Žena hučela: „Naverbovalas ho ty. Kdybys ho nenechala padnout do pastí, tak by žil. Přišlas...”

Tracy seděla na podlaze horního patra v suterénu, složky o základně Wustrow rozházené kolem sebe a v očích nenávist. „Měla bys vědět, že se o tobě nikdy nezmiňoval, nikdy tě nejmenoval. Když byl se mnou, pochybuju vůbec, že ještě znal tvoje jméno. On mě požádal o ruku. Mnoho jiných ne. A tebe?”

Ženě poklesla ramena. Tracy řekla, že by měly zkusit hledat ještě v první polovině prosince 1988. Žena jí mlčky podala další složky, aby je prohlédla. Noc pomalu, ale jistě ubíhala.

Taxík ho dovezl před hotel na třídě Unter den Linden. Přešel přímo přes foyer, objevil nouzový východ, opřel se o dveře a vyšel ven.

Dlouho po půlnoci kráčel Josh pomalu vzhůru ulicí. Svůj postup kontroloval na mapě. V prázdné ulici by snadno

odhalil podezřelé auto nebo nenápadné pěší očko. Stál na konci Saarbrucker Strasse. Spatřil tu budovu. Průčelí spoře osvětlované slabým světlem neslo stopy bombardování nebo dělostřelby. To na něj zapůsobilo. Na minulost by se nemělo zapomínat. Lidé by se z minulosti měli učit. Okna ve třetím patře byla zatemněná.

Nemyslel si, že by bylo správné je vzbudit.

Usadil se na chodníku vedle vstupních schodů do budovy. Lehce sněžilo. Přitiskl se těsně ke zdi, aby na něj tolik nefoukalo. Když zemřela Libby a on zpusťl a stal se bezdomovcem, naučil se přespávat na ulicích. Schoulil se ve stínu vedle schodů a čekal, než se rozední.

Její hrdlo bylo vyschlé z klimatizace, oči ji bolely a slzely. Řádky strojopisu na papíře byly rozmazané a slévaly se jí do jednoho celku. Žena, která stála vedle ní, vracela složky zpátky na regály. „Co budeme dělat?“

Tracy seděla apaticky na studené, betonové podlaze podzemí. Hlavu měla svěšenou.

Zklamáný, zesláblý, beznadějný hlas: „Kolik nám ještě zbývá času?“

„Ranní směna přichází v pět. Než přijdou, musíme být pryč. Máme ještě jedenačtyřicet minut, ale budou nám asi na draka, když nevíme, kde máme hledat.“

Snažila se ho zavolat zpět. Viděla jeho široký úsměv na tváři, když se s ním milovala, a pak bolest v jeho tváři, když ho vytáhli z vlečného člunu. Seděla nepohnutě, zírala na hrubý povrch betonové podlahy a na dlouhou řadu svazků vyrovnaných v regálech do nedohledna. Nikoho to nezajímalo - ani tehdy, ani dnes.

„Kdyby utíkal a oni ho pronásledovali, tak by ho přece lidé v Reriku viděli...“

„Kdyby ho lidé viděli, stejně by mlčeli.“

Byla zničená. Upínala se k jeho širokému úsměvu vyčerpaná a plná bolesti. „Kdyby Stasi věděla, že ho lidé viděli... potom...“

„Donutili by je mlčet.“

„Co by se stalo s očitými svědky?“

„Nejdřív by jim vyhrožovali a pak by je vyhnali.“

Tracy sykla: „Za jak dlouho?“

„Za tři týdny, možná čtyři. Kdyby se tam vyskytli očití svědkové, tak by je vyhnali z Reriku.“

Tracy vyskočila na nohy, běžela mezi regály svazků ke schodům a po nich do středního podlaží podzemí.

Ten chlapec byl namol, zhroucený v židli ve stínu za barem. Mávl na číšníka. Další dvojitou vodku s ledem a tonikem pro židovského chlapce, který ho odvezl do hotelu, a další minerálku pro sebe. Ten chlapec, Goldstein, si myslel, že taky pije vodku, a tak se s ním snažil držet krok. Perkins byl vždycky trpělivý, když naslouchal opilci, který ho zajímal. „Přidal jsem se k nim, protože jsem se chtěl postavit novým náckům. V téhle zemi jste pořád Žid, ale chcete být Němec, ne Žid, ovšem není to možné... Jsou nervózní z minulosti, že by se mohla opakovat... Snaží se za každou cenu smazat dvanáct let nacistické vlády. Zeptejte se kohokoliv staršího, co dělal v letech 1939 až 1945, a odpovědi se nedočkáte... Sami si nevěří, cenzurují knihy a filmy, zakazují Mein Kampf, oslabují naši moc, vliv našeho Úřadu na ochranu ústavy ze strachu, že znova dojde ke zneužití práva... ale přitom volají po autoritě a disciplíně, tak jako předtím. Zákaz sekání trávy odpoledne, soudní proces se sousedem, který se v noci sprchoval a rušil sousedy, zákaz mytí aut v neděli, zákaz dotýkat se zeleniny na veřejném tržišti. Víte, kde se seznámili moji rodiče? V Osvětimi. Bylo jim oběma šest let. Přežili. Jejich rodiče, moji prarodiče nikoliv. Můj táta je v televizi při každém výročí holocaustu. Potřebují trpět, potřebují jej slyšet. A můj táta říká každý rok totéž: „Moji rodiče prostě přežili plot proto, aby je zastřelili... Nezažil jsem dětství, nikdy jsem se nenaučil si hrát... Ve věku šesti let jsem byl tvrdý jako kámen.“ Vyprali svoje svědomí, když sledovali a poslouchali televizi, a tak mohou zapomenout... Můj táta dostával pozvánky na slavnostní večeře až do Hannoveru, protože pro hostitelku bylo vzrušující mít Žida, který byl v lágru. Myslel jsem si, že je mou povinností dokázat, že nejsem na ukazování, že jsem Němec, myslel jsem si, že bych mohl být dobrý Němec, když budu pracovat proti novým nacistům.“

Mladý muž do sebe hodil svůj drink, Perkins usrkl minerálky a pobídl jej: „Ale fašismus má dvě tváře, dvě barvy.“

Černou nacistů a rudou komunistů. Černý nebo rudý nacismus. Je mezi nimi nějaký rozdíl?“

„Víte, Perkinsi, znám jednu americkou spisovatelku, která v roce 1945 prošla celé Německo a nenašla jediného nacistu. Slyšela, že nacisté byli vždycky v sousední vesnici. Lidi, které potkávala, jí vyprávěli, jak trpěli.“

Kdyby jim věřila, musela uvěřit tomu, že v Německu nebyl jediný nacist. Dnes když potkáte stařečka, přizná se, že stál v strážní věži tábora? Přizná se, že zapřahal dobytčáky směřující do lágrů? Někdo to dělat musel. Teď jsou z nich křehcí a dojemní dědoušci, kteří to všechno popírají. To jste řekl dobře, Perkinsi, rudý a černý fašismus. Není mezi nimi rozdíl. Když jedete na Východ, vidíte před kostely zástupy se zápalnými lahvemi, před kostely, kde jsou Rumuni, Poláci, Vietnamci, staří fašisté, noví fašisté, ta samá lůza má zase nové Židy, které může nenávidět. Zkuste najít na Východě informátory zkurveně Stasi - jako by se do země propadli.“

Perkins ho znovu ponoukl: „Vy přece znáte důstojníka té zkurvené Stasi? Jste přece celou dobu vedle něj.“

„Ta mladá žena...“

„Nestarejte se o ni.“

„Co jste jí provedli...“

Perkins pronesl konejšivě: „Je v pořádku, už se o sebe postará, ale ten důstojník zkurveně Stasi...“

Byl to další z obchodů Alberta Perkinse. Sedm dvojitých vodek Juliovi Goldsteinovi za kýbl hnoje ze spisu Hauptmanna Dietera Krauseho. Ztraceně dobře kšeft.

„Byl jsem s tím hajzlem, staral jsem se o něj u přelíčení proti jedné malé šedé myšce z ministerstva zahraničí.“

První týden v prosinci. Nic. Kolem Tracy se kupily svazky. Nervózně je otvírala a hrabala v nich. Druhý týden v prosinci. Zase nic. Odstrčila složky a hrabla po dalších.

Žena mrkla na hodinky, bezmocně pokrčila rameny, podala jí spisy týkající se třetího týdne v prosinci a ostatní vracela

na místo v regále. Znova rychlý pohled na hodinky. Tracy rozhazovala stránky svazků, jak je pročítala a odhazovala a znovu četla.

Kdo spal s kým, kdo byl udán pro negativní postoje k socialistickému zřízení. Koho vypudili z komunity... Žena se sehnula a snažila se Tracy zvednout na nohy. Prstem si poklepala na sklíčko hodinek.

Tracy zaječela, četla jména Brandt, Gerber, Schwarz, Muller. Její výkřik se vrátil ozvěnou mezi regály. Brandt Jorg, učitel. Byly tu čtyři stránky instrukcí a rozkazů, čtvrtá stránka chyběla. Gerber Heinz, městské zastupitelstvo oddělení skládek. Chyběly tři stránky. Jedna tu zůstala. Schwarz Artur, vedoucí inženýr u železnice, Bad Doberan. Nechali tu jednu stránku. Svině. Muller Willi, pomocník na vlečném člunu.

Tracy držela list papíru nad hlavou a radostí skákala do výšky. Dvacet sedm dní po zabítí Hanse Beckera byli čtyři lidé vyštvaní z malé obce Rerik. Složila papír a strčila si jej pod svetr a pečlivě schovala na svém těle. Spo- lečně uklidily podlahu, srovnaly poslední svazek tak, jak byl, až na ten jeden chybějící list papíru. Vyběhly vzhůru po betonových schodech.

Ukázaly své kartičky a načmáraly podpis na výstupní list.

Mezi vysokými budovami se objevily první stopy svítání. Šly kolem nastupující ranní směny přijíždějící v autech, na skútrech nebo bicyklech anebo i pěšky.

Žena vyštěkla: „Myslelas to vážně? Nikdy se o mně nezmínil?“

„Chceš znát pravdu?“

„Potřebuju znát pravdu.“

Tracy hleděla do její tváře smáčené slzami. Řekla upřímně a čestně jí do očí: „Ovšemže tě miloval, a kdyby žil, tak by si tě vzal. My dva jsme byli jenom partneři ve zbrani. Nic fyzického a nic citového. Nebýt toho, byl by dnes žil s tebou...“ „Je to pravda?“ Žena šla pomalu a Tracy ji držela pod paži. „Myslíš si, že bych ti mohla lhát do tváře?“ Seběhla dolů po schodech tunelem ke stanici podzemní dráhy.

Na pultě zazvonil telefon. Majitel kavárny jej zvedl. „Ano, ano, takový kontakt mohu zařídit. A vaše jméno?“

Jazykem naslinil špičku tužky a zapsal si jméno.

„Ano, mám to. Krause, Dieter, Hauptmann, Rostock Bezirksverwaltungen. A teď, koho chcete kontaktovat? Jejich jména. Všichni jsou v Rostocku. Ano v listopadu 1988, takže jejich jména, prosím...“

Zapsal si jména, která mu byla nadiktována. „Zavolejte ještě jednou, hodinka by měla stačit.“

Kavárník zavěsil telefon. Jeho kavárna se stala místem časně ranních setkání frustrovaných, nezajištěných a zranitelných starců. Přicházeli dolů po schodech z věžáku čtvrti Marzahn do jeho kavárny pravidelně každý den tak, jako dříve chodili do kanceláří v Normannen Strasse. Stále nosili stejná saka z imitace kůže. Byli to veteráni Staatsicherheitsdienst, příliš staří a traumatizovaní na to, aby si našli nové zaměstnání. Stát, který chránili, byl najednou pryč. Byli mečem a štítem státu a teď se cítí oklamáni. Scházeli se každé ráno na šálek kávy, v ruce igelitovou tašku s litrem mléka, popovídat si, přečíst čerstvý výtisk Neues Deutschland, postěžovat si a snít. Syn majitele mezi nimi procházel s bločkem. Kavárna byla styčným bodem toho, co znali jako vnitřní síť. Kavárna jim umožňovala poslední sounáležitost v jejich nicnedělání a prázdnotě.

Na sídlišti Marzahn bylo šedesát tisíc bytů a žilo tu sto šedesát tisíc lidí. V jednom z těch bytů bydlel muž, který měl počítač a mohl dát dohromady jména, adresy a telefonní čísla všech bývalých důstojníků Staatssicherheitsdienst. Majitelův syn bude zpátky v kavárně se všemi telefonními čísly do jedné hodiny.

Uslyšel její hlas, jak zpívá. Protřel si oči a vzbudil se. Smetl si sníh z tváře a jinovatku z řas, spatřil ji.

Byl celý prochládlý. Tělo, končetiny i hrdlo. Se vzepětím všech sil se donutil vstát z místa, kde spal. Téměř přitančila, poskakující jako šťastné malé dítě.

Výhrabal se na nohy. Opřel se o zeď vedle dveří. Zastavila se a vytřeštěně na něj zírala.

Kapitola šestá

"Proboha...!"

Josh se pokusil o úsměv. Byl prochládlý, neoholený, zkrátka troska. Odlepil se od zdi a poněkud se kymácel.

„Proboha, co tady děláte?“

Hodlal přednést působivý proslov, plný zkušeností člověka, co už něco zažil, nabitý znalostmi, které sbíral po mnoho let. Napřímil záda a snažil se stát rovně. Věděl, že by měl zapůsobit autoritativně. Z kabátu smetl poprašek sněhu.

Podánilo se mu ale jen slabě zakrákorat: „Nechtěl jsem je vzbudit.“

„To není odpověď. Co tady děláte?“

Potichu odpověděl: „Přišel jsem, abych vás přivedl domů.“

V jejích očích se rozpustile zablesklo. Stála rozkročená, ruce v bocích. „A kdo vám koupil jízdenku?“

„Vaše matka chtěla, abych vás přivedl domů. Lístek jsem si koupil sám.“

Smála se mu do očí. „Máte smůlu. Smůlu, pane Mantle, a zbytečně jste vyhodil peníze.“

„Moment. Poslouchejte mě chvíli.“ Proslov skončil v troskách. Byl by se na něj zmohl, kdyby před ním stála kající, kdyby v její tváři spatřil úlevu, že má doprovod na cestu domů. Její výsměch ale zcela zdeptal snahu dát dohromady velká slova. Přistoupila k němu, a aniž by si sundala z rukou rukavice, smetla mu mokrý sníh z brady a z čela.

„... poslouchejte mě, slečno.“ Pokusil se mluvit přísným tónem, jakým by káral vzpurné děcko, přistížené při něčem nepřístojném. „Běžte dovnitř, sbalte si tašku. Máte na to pět minut. Počkám tady...“

Prsty ho chytl za bradu a bolestivě štípla.

„... počkám tu na vás, za pět minut vyjíždíme směrem na letiště. Poletíme domů prvním letadlem.“

„Byl jste důstojníkem...“

„Prvním letadlem domů, k vaší matce...“

„Je vidět, že jste byl důstojník.“

„... zpátky, kam patříte.“

„Když mluví s podřízenými, vždycky řvou.“

Vřelo to v něm zlostí. Odstrčil jí ruku. „Poslechněte mě. Jste drzá, nevychovaná. Měla byste být vděčná lidem, kteří riskují kvůli tomu, aby vám pomohli. To, oč se snažíte, je nad vaše síly, navíc bez náležitých prostředků. Vraťte se na zpátky na zem.“

„Samozřejmě že jsem schopná zajistit si prostředky, absolvovala jsem výcvik.“

„Byla jste jen písařka, úřednice. Nemáte schopnosti...“

„Mám jména.“

„Jaká jména?“

„Je přece jasný, že nemůžu jet rovnou do Rostocku a Reriku, potulovat se tam, chodit ode dveří ke dveřím a vyptávat se. Nikdo by se se mnou nebavil. Potřebovala jsem získat jména.“

Cítil se starý a její smích jej ochromoval. Na rtech jí pohrával veselý úsměv. Sundala si rukavice a rozeplula si kabát. Sáhla si pod svetr a vyhrnula jej. Spatřil její břicho, úzký pas a bílou kůži. Ruku pod svetrem zvedla dále vzhůru a na okamžik spatřil její podprsenu. Stále se mu posmívala. V ruce držela kus papíru.

„Existují čtyři přímí svědkové a já mám jejich jména. Mysleli si, že je vyřadili ze spisů, ale jeden list papíru jim unikl. Byla jsem v archivu. Na písařku to není špatné, ne?“

Josh Mantle svěsil hlavu mezi ramena a opřel se o zeď. Na rohu Saarbrucker Strasse se objevili popeláři a blížili se k nim. Cítil jakousi neodbytnou a neviditelnou sílu, která ho táhla mezi spodní proudy a do pekla. Popelářský vůz jel pomalu dolů ulicí, postříkával chodníky a kartáči čistil ulici. Před obličejem mu mávala tím lejtrem. Zkusil to slabým hlasem ještě jednou: „Měla byste se se mnou vrátit domů.“

„Jedťe si sám,“ odsekla. Ladnými pohyby složila papír a zastrčila jej do vnitřní kapsy bundy.

„Takže vám to tedy řeknu natvrdo. Je to tak, že budu stát před vámi, za vámi, vlevo nebo vpravo, a až si pro vás přijdou, jako že určitě přijdou, tak si to budou muset vyřídit nejdříve se mnou. Tak, a nebudu to už opakovat.“

Kolem nich projel popelářský vůz. Po chodníku jim mezi nohama proudila voda. Stála nehnutě na místě a voda z ní crčela.

Klidným hlasem řekla: „Nepotřebuju, abyste mě vedl za ručičku, chodil za mnou a držel se mě za sukni. Jestliže chcete jít dál, pojdte, ale upozorňuju vás, že vás nepotřebuju.“

„Kde je?“

Goldstein si přiložil hřbet ruky na čelo, jako by se usilovným tlakem chtěl zbavit úporné bolesti. „Řekl, že čeká na telefon, na odpověď.“

Raub vyštěkl: „Myslí si snad, že na něj letadlo počká?“

„Zná čas odletu, protože jsem mu ho řekl. Tvrdil, že čeká na zavolání a že potom musí ještě vyřídit několik telefonátů.“

Raub nastartoval motor, který do mrazivého jitrního vzduchu vyfoukl oblak dýmu.

Goldsteinovi se zdálo, že se mu hlava bolestí snad rozskočí. Pamatoval si, že s tím chlapem mluvil až do rána, ale za nic si nemohl vzpomenout o čem. Vzpomněl si jen na to, jak se pak postavil na nohy a uvědomil si, že ten Angličan byl naprosto střízlivý. Ale nemohl si vzpomenout, co mu říkal. Goldstein zabručel: „Doktore Raube, nevím, kam šel, protože jsem se ho neptal. Dělá tuhle práci jenom proto, že je to práce, za kterou dostávám plat. K telefonování používá stejně jen digitální mobil, takže bych ho ani nemohl odposlouchávat.“

Když Krause přišel, neomluvil se. Goldstein se vydrápá z auta, aby mu otevřel dveře, protože za to byl také placen.

Krause se usadil na zadním sedadle auta.

„Nemohu vám, Fraulein, prozradit jména zasvěcených osob, ani taktiku, kterou použijí. Co vám ale řeknu, Fraulein, je, že činnost těchto osob je zaměřena proti jedinému cíli. A ten cíl se jmenuje Hauptmann Krause.“

Dovolili jí obléci vlastní šaty. Albert Perkins odhadl, že je asi o čtyři až pět let starší než on sám. Bylo těžké přesně odhadnout její věk, protože její identita byla zcela vygumovaná třináctiměsíčním pobytem v cele. Tupě před ním stála v jednobarevné šedo zelené blůze a fádni šedomodré sukni, v šedivých ponožkách a v plátěných sandálech.

„Měla byste vědět, Fraulein, že hledám zcela určité informace, které poškodí a zničí Hauptmanna Dietera Krauseho. Ta informace nemusí přijít přímo od vás, třeba mi dáte jméno někoho jiného. Chtěl bych vás ale ujistit, Fraulein, že se v této záležitosti jen tak před něčím nezastavím.“

Byla to taková šedá myška. Vlastně jí i tak říkali. Byla tajemnicí na ministerstvu zahraničí v Bonnu. Tehdy v roce 1978 byla nevýrazná a fyzicky nepřitažlivá jistě stejně jako dnes. Šedé myši byly na ministerstvu zahraničí, na ministerstvu obrany a v úřadu kancléře v Bonnu, v úřadech NATO i na nejvyšším velitelství spojeneckých sil v Paříži a Washingtonu a určitě také v Londýně. Byly to staré panny, nudné a nezajímavé, a měly strach žít samostatně. Byly to ženy, které věřily, že láska jim není souzena. Právě takové šedé myši vyhledávali důstojníci rozvědky.

„Byla jste, Fraulein, jistě upozorněna na nebezpečí při udržování kontaktů s východními Němci. On na něj ale nevypadal, v těch pěkných šatech, že ne? Byl mladší než vy, pohledný, lichotivý a pozorný, že? Jaké měl povolání? Byl akademik, dělal do importu, do exportu? No, na tom nezáleží. Povídal vám o lásce a potom, když se s vámi pomiloval, požádal vás o ty střípky nesouvisejících informací? Tím, že vás, Fraulein, využil, pomohl si k povýšení a k postupu. Teď se ho chystám pohrbit, ale potřebuji pomoc.“

Když byla Zeď stržena, seděla tato šedá myška u svého stolu na ministerstvu zahraničí a přemýšlela, tak jako všechny ostatní, jak dlouho bude možné tuhle záležitost utajit. Byl svazek přemístěn do Moskvy? Byl prodán za tvrdou měnu Američanům? Zůstal v archivu, aby jej později a nevyhnutelně otevřeli historikové? Propána, ta malá šedá myška se musela potit až na zádech. Šest let strachu a hrůzy, než si pro ni přijde někdo z BfV přímo do její kanceláře.

„Poprvé se, Fraulein, objevil v Kolíně nad Rýnem vloni a nabídl se jako zdroj informací. Nejdříve musel prokázat svou věrohodnost, a tak nám o vás řekl všechno. Poté, co vypovídal proti vám, vzali ho jeho noví přátelé na zatraceně dobrý

oběd a vy jste dostala deset let. Byla jste zrádce, on jenom vykonával povinnosti dle svého popisu práce. Vy jste zradila svou zem, on vás zneužil a namluvil vám, že vás miluje, což všechno byla součást předem dobře připravené akce. Život je nefér, Fraulein, a já vám nabízím příležitost učinit ho trochu spravedlivějším."

Mluvila tichým hlasem.

Albert Perkins věděl, že ve sjednoceném Německu se korupce rozšířila jako nikdy předtím. Potom, co ten kluk, ten Goldstein, konečně ze sebe vysypal všechno, co Perkins potřeboval, potom, co jej vykopl ven do noci, stačilo po předchozí domluvě s pracovníkem zastupitelského úřadu strčit tisíc amerických dolarů do dlaně asistenta náměstka ředitele věznice.

Mluvila o agentovi, kterému byla předána, když se Dieter Krause vrátil zpátky do Berlína. Válel se opilý v její posteli a chvástal se svým novým mís-

tem v úřadu ministerstva na Normannen Strasse. Mluvila také o jiném agentovi, který jí řekl, že Dieter Krause byl příliš chytrý a příliš arogantní, a byl proto poslán do Rostocku, aby si natloukl nos a odřel prdel.

Albert Perkins si říkal, že až bude mít čas a náladu, napíše zprávu o nově bující korupci v Německu... Nechal ji opět o samotě v cele a cestou dolů chodbou v doprovodu pracovníka věznice si připomenul, že musí uložit pracovníkovi velvyslanectví, aby jí poslal bonboniéru.

Byl celý prochladlý. Ležel stočený do klubíčka s koleny přitaženými k bradě a nad ním zněly hlasy.

Byl na hřbitově a byly to snad nejhorší den a nejhorší noc. Z nebe se vytrvale snášel studený déšť a v noci přišla mrazivá plískanice. Mnohokrát po mnoho měsíců chodil kolem hřbitova. Jednou večer si dodal odvahy, vešel dovnitř a sedl si ve tmě na mokrou zem. Usnul... Když ještě Libby žila, trval na tom, aby o něm v její závěti nebyla žádná zmínka. Trval na tom. Nevzal si ji pro peníze, vzal si ji z lásky. Potom, co onemocněla, prodělala léčení a po její smrti a pohřbu chodil kolem hřbitova a hledal úkryt v křoviscích nebo kolnách... Nad hlavou mu zněly hlasy. „To je ale ostuda, pane strážníku. Takový zdravý a statný muž by měl pracovat a neválet se tady jako mrcha na hřbitově, na místě, kam slušní lidé chodí uctít své mrtvé. Vyžehťte ho pryč, strážníku. Vyžehťte tu špínu pryč. Jak odporné, strážníku, když dospělý muž takhle ztratí sebeúctu a klesne takhle nízko." Policista jej vytáhl z křoví a postavil na nohy. Ženy ho opovržlivě sledovaly, jak jej odvádí k autu, jak jej pevně drží za límec kabátu. Odvezli ho na policejní stanici. Stál před službukonajícím seržantem a bylo mu právě sdělováno obvinění z potulky, když kolem prošel partner advokátní kanceláře s náčelníkem a poznal jej...

„Mám čtyři jména. Tyhle čtyři lidi vyhnala Stasi z vesnice Rerik. Hildegard mi to vysvětlila. Dělalí to tak vždycky.

Identifikovali očitě svědky a pak je zničili. Hildegard mi vyprávěla, co dělali s lidmi. A já ta jména mám. Ta jména jsou pro mne všechno. Najdu ty lidi. Dostanu z nich svědectví a místopřísežná prohlášení a budu mít důkazy."

Ležel na širokém starém křesle s ošoupanou kůží a byl přikrytý pokrývkou. Jeho pohyb ji vyplašil.

„Spal jste tři hodiny," řekla vyčítavě. „Chrápal jste a smrdíte. Tohle jsou Hansieho rodiče."

Seděla u stolu, hladově hltala střídavě chleba z talíře a vložky z mísy. Pokusil se usmát na postarší pár a pomyslel si, že jejich tváře jsou stejně staré a opotřebované jako ta kůže na pohovce. Když do toho pokoje vešli, závěsy byly ještě zatažené a domácí spali.

Tracy promluvila s plnou pusou: „Řekla jsem jim, že přijdete, že jste se na mě přilepil. Taky jsem jim řekla, že jsem ještě nepřišla na to, jak se vás zbavit, ale pracuju na tom."

Josh se odplížil z pohovky. Postavil se a protáhl se. Matka ukázala prstem na jídlo a Josh kývl hlavou. Totéž zkusila s konvicí kávy, načež také přikývl.

Tracy úporně pokračovala: „Nemůžou přece ignorovat výpovědi pod přísahou. Jakkoliv je ten grázl důležitější, musejí nějakým způsobem reagovat na nezvratný důkaz."

Masíroval si kolena a boky a přemýšlel, kolikrát už to řekla.

Stále se jí nedařilo přesvědčit starého muže, otce Hanse Beckera: „Pořád nechápete, že je k tomu potřeba vůle. V novém Německu není vůle vyšetřovat staré zločiny."

Tihle rodiče ztratili syna. Byli obětmi minulosti. Podíval se na praktickou a spoře zařízenou místnost a nespátřil nic nového, co by jim přinesla tahle doba. Stále byli obětmi. Přemýšlel, jestli by jim to pomohlo, kdyby šli k soudu a spatřili tam bývalého důstojníka Stasi, jak čelí obvinění, jak ho usvědčí a jak ho zavřou do vězení. V nespravedlivém světě, kde není potřebná vůle, se pak ze starých obětí postupně stávají oběti nové.

Pozoroval matku. Zdálo se mu, že by nejradši plácla Tracy Barnesovou přes pusou. Vmísila se do jejich životů, způsobila neštěstí, zmizela a je tu zase zpátky.

„Nemůžou přece bránit průchodu práva, nemůžou přece odstranit důkazy."

Stál u okna. Všiml si, že rámy oken by potřebovaly natřít. Z okna uviděl pomalu zabočit do Saarbrucker Strasse velké luxusní černé auto. Vůz jel krokem, jako by řidič a jeho dva spolujezdcí sledovali čísla domů. Konečně zastavilo přesně naproti oknu, u kterého stál.

„Vy počkáte tady." Krause vystoupil z auta a zabouchl za sebou dveře.

Raub zíral čelním sklem před sebe. Nenáviděl Východ. Všechno tady bylo prohnílé. Bylo už půl století po bitvě o Berlín a fasády domů v Saarbrucker Strasse stále nesly stopy po bombardování a střílení. Možná by bylo nejlepší, kdyby celou východní část města srovnali se zemí. Možná by bylo lepší, kdyby Zed' zůstala stát. Možná...

„Co to, proboha, dělá?"

Raub se otočil. Díval se přes Goldsteina. Krause, ten poklad, před kterým se všichni předháněli, aby mu prokázali laskavost, ten grázl přešel ulici a stál u dveří domu a četl jména na zvoncích.

„Dělá přesně to, na co je expert... Vyhrožuje, ohrožuje, zastrašuje, identifikuje..."

„Tak se nás to taky týká. A jestliže se nás to týká, tak máme zodpovědnost."

„Jenom dnes, zítra už ne."

Život Ernsta Rauba byl dobře naplánovaný. Neudělal by nic, co by ohrozilo jeho stabilní postup vzhůru, postup, který mu byl tak drahý. Vzhledem k tomu, že byl z policejní rodiny, znal tu nesmírně křehkou hranici mezi zákonným a nezákonným, mezi poskvřenými a čistými rukama. Jeho děda právě díky takovému poskvření katastrofálně selhal. Za fašistické vlády byl policistou v Mnichově a pro podezření z kolaborace nebyl po roce 1945 nikdy povýšen. Jeho otec byl zničen z týchž důvodů. Byl také policistou v Mnichově, byl zařazený do skupiny ostřelovačů nasazených proti Palestincům na letecké základně Furstenfeldbruck, kde ztratili Izraelce. Ani on nebyl po roce 1972 nikdy povýšen. Raub se vymanil z rodinného kruhu, odešel na univerzitu, nastoupil do Spolkového úřadu na ochranu ústavy, stranou od rodiny, protože v jeho očích představovala ostudu a selhání.

„Tady nemůže nic dělat. A jakmile odjede do Rostocku, nemáme žádnou zodpovědnost, netýká se nás to...“ Zamlženým oknem viděl Krauseho, jak tiskne tlačítko zvonku.

Náhly zvuk zvonku ji umlčel. Starý muž se podíval na svou starou ženu.

Aby upoutal její pozornost, luskl Josh prsty. Podívala se na něj a povšimla si napětí v jeho tváři. Přistoupila za ním k oknu. Prstem ukázal na auto, na dva muže sedící vpředu a na člověka, který stál na chodníku. Viděla mu do tváře, viděla jeho pečlivě stríženou bradku a možná také stopy po škrábancích.

Zvonek nepřetržitě řinčel pokojem.

Řekla chladně: „To je Dieter Krause.“ Josh rychle přehlédl místnost, ale nebyl tu žádný nouzový požární východ ani poklop na střeše. Bylo tu ale malé okno z kuchyně. Vedlo bůhvíkam. Bylo tak těžké se soustředit... Zvuk zvonku na něj doléhal čím dál více.

Popadl svou tašku a popruh si přehodil přes rameno. Běžel do kuchyně. Pochopila a přidala se. Zapáčil, aby otevřel okno. Dala si batoh na záda. Podařilo se mu otevřít okno a všiml si, jak vítr ošlehal vnější stěnu zadní části bloku.

Pohlédl dolů na uzavřený dvůr s popelnicemi, šňůrami na prádlo o tři patra níže. Po celé délce zadní stěny domu byla blízko pod oknem úzká římsa z kamene. Zhluboka a mohutně se nadechl. Tracy stála velmi blízko za ním. Šířka kamenného schodu byla na délku jeho boty. Podíval se jí do tváře. Viděl tam směs strachu a nezměrného odhodlání.

Vzpomněl si na to, jak už před dlouhými roky prodělal kurz horolezectví, zacházení s lany, instruktaž o zajišťování.

„Nikdy se nedívej dolů, kámo,“ říkával mu instruktor. Trhl hlavou nahoru, aby neviděl popelnice a prádelní šňůry dole na dvoře. Na chvíli zaváhal, pak vysunul nohy z okna. Stěna, o niž se opíral, byla z hrubého kamene, vyspravená betonovými záplatami na místech, kde byla fasáda poškozená bombami a střelbou. V místnosti stále ječel zvonek, ze dvora zase svištěl vítr. Opatrně popošel stranou od okna.

„Řekněte jim, aby neotvírali dveře. Potřebujeme získat čas. Zoufale. Nedívejte se dolů.“

Také se protáhla oknem. Nahnul se, aby jí podal ruku, a ona ji držela tak pevně, až zaklel. Cítil, jak ho její zaťaté prsty osvobozují. Popošel od okna otočený tváří ke zdi, roztaženými rukama se snažil najít úchyt na zdi, aby udržel rovnováhu. Bokem, malými krůčky se šinul po římsě. Slyšel ji za sebou, jak namáhavě oddechuje.

Vítr byl čím dál dotěrnější, jak si zapomněl vzít kabát. Ona si zase uvnitř nechala větrovku. Uvědomil si, že ten list papíru měla v kapse větrovky.

Před ním byl okapový svod. Jejich cíl.

Všiml si, že barva na svodu se odlupuje a že některé šrouby, kterými byla trubka připevněna ke zdi, byly uvolněné.

Trubka je už jistě mnoho let ucpaná a dešťová voda stéká po fasádě kolem. Všiml si, kde malta mezi kameny blízko svodu popraskala a vydrovila se. Vrátit se již nemohli. Roura už byla na dosah ruky. Prsty dosáhl na oprýskanou barvu.

Ještě jeden krok. Vtom s nimi Zalomcoval náhlý poryv větru. Jednou rukou se přidržel kamenné fasády a hledal každou škvíru a skulinku, druhou se přidržoval svodu. Náhle mu ujela noha.

Vypadlý kámen spadl na beton dvorku dole a roztříštil se na několik kusů.

Otočil se zpátky. V římsě po něm zůstala mezera. Chtěl jí něco říct, povzbudit ji, dát jí sílu, ale jeho hlas se zadrhl. Musí tu díru překročit. Byl jí oddaný. Dal přece ten ztracený slib. Jednou rukou držel trubku, druhou ji popadl za dlaň.

Pomohl jí přejít díru v římsě. Přitáhl jí ruku k trubce a položil ji na ni. Její oči byly plné hrůzy. Podíval se vzhůru. Trubka procházela kolem okna o patro výše a pokračovala dále k okapu. Nad okapem byla šikmá střecha z tašek.

Zasípal: „Zvládnete to?“

„Vy víte, co a jak. Je nějaká jiná možnost?“

„Nevím, jestli nás ten svod udrží.“

„Běžte první a hned to poznáme.“

Pomyslel si, že ho nenávidí, protože nechce, aby jí pomohl zvládnout strach.

Spolehl se na pevnost šroubů připevňujících svod ke zdi a lezl vzhůru. Botami se snažil najít i ty nejmenší nerovnosti v kameni. V prstech již necítil bolest. Položil se na tašky a nohama se opřel o okap. Trhaně oddechoval. Na taškách i v okapu rostly trsy mechu.

„Krucinál, to mě tady dole necháte čekat věčně? Dáváte si tam snad nedělního šlofika?“

Cítil se starý, hloupý, zbytečný. Musel takový být, jinak by tohle přece nedělal. Stehnem a kolenem se zapřel o okap.

Jednou rukou se zachytil škvíry mezi taškami střechy a druhou se pro ni natáhl. Cítil její prsty ve své ruce a zatáhl.

Přehodil ji přes okap na tašky.

Plazili se po nich. Zachytávali se přitom lišejníků a mechu. Zespoda k nim doléhal zvuk hlasité, divoké hudby.

Pomaloučku, s přestávkami, postupovali, opatrně zjišťovali, kde je nejlepší úchyt a kde jsou tašky vlhké a zrádné.

Ukázal prstem na kraj střechy, kde končil zrezivělý žebřík. Byli nad oknem, z něhož se ozývala hudba. Za sebou uslyšel ostrý zvuk prasknutí střešní tašky a otočil se. Ve výrazu její tváře bylo cosi šíleného. Byla tam, kýmácela se v rytmu hudby a kroutila boky. Zjevně už prošla bariérou strachu. Zahanbovala ho. Zadkem pohybovala jako barová tanečnice.

Slezl dolů po žebříku a už se nezastavoval, aby jí pomohl. Žebřík vedl na rovnou střechu a na protějším konci byl další.

Slyšel, jak přichází, ale neotočil se za ní. Druhý žebřík byl v podstatně lepším stavu a vedl na dvůr autodílny. Rychle

přišli k otevřené bráně, prošli pohřebišťem trabantů a wartburgů, starých pneumatik, rozebraných motorů, vytrhaných vnitřností kabin kolem dílny. Nemohl popadnout dech. Běžela za ním, snažila se ho dohnat. Vyšli na chodník.

Josh temně, jakoby bolestně pronesl: „Udělal jste chybu, hrubou chybu.“

Slehla po něm pohledem: „Opravdu? Jakou?“

„On se tam vloupá.“

„No a co?“

„Nechala jste tam bundu.“

„Tak si koupím jinou.“

„Nechala jste tam bundu, do které jste schovala ten papír. Já jsem tam také nechal kabát, ale ve vaší byla ta jména. Ti svědkové. Podle bundy pozná, že jste tam byla, a podle jmen zjistí, kam míříte.“

„Myslíte, jo?“ V očích jí tančily veselé jiskřičky.

„Udělal jste pěknou botu.“

„Myslíte?“ Smála se, až se jí třásla ramena.

„Sakra, to je vážná věc.“

Vzala jej za ruku a upřeně mu zírala do tváře. Ruku, za kterou ho držela, přiložila na svou hrud' a pomalu si jazykem olízla rty. Přitlačila si jeho ruku na teplou a měkkou hrud'. Ještě více přitlačila, až ucítil složený papír.

„Dala jsem ho tam, když jste spal. Potřeboval jste se přece vyspat, ne? Já jsem spát nemusela.“

„Dobrá, dobrá, zvládla jste to.“

„Na to, že jste vykopávka, taky jste si nepočínal špatně.“

Běželi směrem k Prenzlauer, do labyrintu uliček a pod ochranu věžáků mezi Moll Strasse a Karl Marx Allee.

„Kdy pojedeme do Rostocku? Seženeme si auto? Auto je nejrychlejší.“

„Pojedeme tam hned teď?“

„Držte teď chvíli tu svoji zatracenou pusou, abych vůbec mohl přemýšlet.“

Běželi co nejdál od Saarbrucker Strasse, až se zastavili vyčerpáním.

Dívali se, jak zvoní na zvonek. Popošel zpátky, podíval se vzhůru a zase se vrátil ke zvonku a dlouho na něm držel prst.

Sledovali, jak poodstoupil od dveří, napřáhl nohu a naplocho do nich kopl. Raubovi se zatajil dech. Dveře se rozletěly.

Goldstein si pomyslel, že asi tak nějak byly kdysi vyraženy dveře bytu jeho dědy. Potichu seděli v autě a čekali.

Motor běžel a z průduchů na ně foukal teplý vzduch.

Za chvíli se opět objevil ve dveřích. Jeho tvář byla bílá jako stěna. Přišel k autu, otevřel zadní dveře a sehnul se pro aktovku. Na kloubech prstů si všiml krve.

Raub vyhrkl: „Doufám, doktore Krause, že jste se nedopustil žádného zločinu.“

Goldstein chraplavě šeptal: „Nenašel jste ji, doktore Krause, nebo vám utekla?“

„Zločin je v našem úřadě zcela nemyslitelný.“

„Má před vámi náskok? Na Rostock?“

Ve tváři měl divoký, odhodlaný výraz. Vzal si aktovku a znovu za sebou zabouchl. Šel pryč. Sledovali jej v zrcátku. Šel směrem ke křižovatce ulic Saarbrucker Strasse a Prenzlauer a u ucha držel mobilní telefon.

Vyběhli z auta a běželi po schodech tři patra vzhůru. Dveře bytu byly dokořán, vypadlé z pantů, jak jeden uletěl, na zemi se válely trosky rozbité židle, kterou byly dveře zřejmě zabarikádované. Jídlo na stole bylo rozházené. Ve středu místnosti se na koberci povalovaly dva kabáty, pánský a dámský, se všemi kapsami obrácenými naruby. Na podlaze ležela fotografie a zbytky rámečku. Fotografie byla roztrhaná na malé kousíčky. Stáli tam uprostřed místnosti jako zkamenělí, kolem nich ticho. Dveře na vzdáleném konci místnosti byly otevřené. Dveřmi viděli, že kuchyňské okno je také dokořán. Goldstein pochopil a vyklonil se z něj. Byl vysoko nad betonovým dvorem, nad šňůrami s prádlem a dole viděl roztrášený kámen. Díval se podél úzké římsy pod oknem a všiml si místa, odkud ten kámen vypadl. Nezvládl by to, nedokázal by jít po kamenné římse v takové výšce. Zíral dolů. Roztrásl se. Byl tu pánský kabát. Takže nebyla sama. Jestliže šla po té úzké římse, musela tušit, že jim je Krause na stopě.

„Běž do auta, zavolej sanitku.“

Ti dva byli za dveřmi. Jejich posledním útočištěm se stal úzký prostor mezi dveřmi a ledničkou. Raub se nad nimi shýbl. Drželi se navzájem za ruce. Po tvářích jim stékala krev. Goldstein běžel ke schodům a pro telefon. Raub běžel těsně za ním se dvěma kabáty, které sebral z koberce. Když jej ambulance požádala o jméno, nesdělil je. Museli rychle odjet pryč. Goldstein dobře věděl, že než dojede sanitka, musí být pryč, aby se nenamočili do zločinu.

Albert Perkins zavěsil telefon, kterým volal zvláštní linkou do Londýna. Seděl za stolem vedoucího stanice v areálu velvyslanectví. Mohl být svině, kdyby chtěl. Věděl, že velitelé stanic nejvíce nenávidí, když na jejich místě táboří někdo z Vauxhall Bridge Cross, jako by bylo jejich vlastní. Ve stole prohrabal Albert Perkins šuplíky a našel lepicí pásku. Zalepil obě obálky. Jednu s iránským materiálem, druhou se zprávou o jeho postupu ve věci Tracy Barnesová/Joshua Mantle. Šéfové stanic, jak Albert Perkins ze zkušenosti věděl, absolvovali soukromé školy a pak studia na univerzitách v Oxfordu a v Cambridgi. Měli cestičky ušlapané, zajištěné konexemi a doporučeními k uplatnění v SIS. Ošklivili si ho jako odporného človíčka, bývalého pingla, vyučeného po večerech, bez rodokmenu.

Ale ten vulgární človíček se vyškrabal svou vlastní cestou po postupovém žebříčku a momentálně zastával funkci zástupce vedoucího oddělení v Londýně. Byl celkem spokojený. Velel členům zámořských štábů, a na to nesmí nikdy zapomenout.

Nadřazeně se usmíval: „Koukejte je poslat do Londýna, prosím, prvním kurýrem, který pojede. Toho mladíka, toho cucáka, budu potřebovat v Londýně. Možná ho budu muset pár dní vodit za ručičku, ale chci ho s sebou. Jo, a taky zajistíte nejbližší let do Berlína a vypůjčení auta. Nezapomeňte na tu bonboniéru, jak jsem říkal. Ne příliš drahou. A mimochodem, netrapte se tím iránským svazkem, nesnažte se ho doplňovat, je tam všechno.“

Byli v hermetickém bunkru v druhém patře vyslanectví v Bonnu. Ocelí vyztužené zdi místnosti měly znemožnit funkci odposlechového zařízení, které, dle předpokladu, používala BfV. Vždy se osvědčilo podezřívát vážené spojence z toho, že používají špičkovou techniku ke špiclování nejbližších přátel. Starý Trockij to znal velmi dobře. Však také říkal, že spojence je třeba hlídat víc než nepřítel. Velitel stanice, celý zrudlý, uposlechl rozkaz a šel do vedlejší místnosti pověřit správce stanice, aby zařídil kurýra, potvrdil let, dojednal zapůjčení auta a sdělil mladému Rogersovi, druhému synovi brigádního generála, „cucákoví“ s prvotřídním vysvědčením ze starověké historie, že je na neurčitou dobu odeslán do Berlína. Albert Perkins dopil kávu. Volným krokem se vydal ke dveřím.

„Co chcete dělat? Velice těžce jsem tady vybudoval dobré vztahy. A vy je chcete zničit?“

Perkins se usmál na velitele stanice: „Až já tady skončím, vaši němečtí přátelé a mí vážení spojenci budou plivat na zem, po které jsem chodil.“

Velitel se odměřeně zeptal: „Doufám, že nejsem dotěrný nebo indiskrétní, ale smím vědět, jak dlouho hodláte zůstat v Berlíně?“

„Berlín je jenom přestupní stanice. Konečná je Rostock. Tam je můj cíl.“

Dieter Krause jel rychle. Zvolil dálnici 55.

Sám řídil vlastní auto, BMW řady sedm, které od nich dostal. Během šesti dní poletí z Berlína do Londýna a ve Washingtonu má rezervaci na sedm dní. Na německých dálnicích není omezená rychlost, a jel proto více než stošedesátikilometrovou rychlostí. Uháněl v levém pruhu. Během těch šesti dní se jeho svět počal hroutit. Během dalších sedmi dní by vzniklé praskliny nemusely unést narůstající tíhu.

Jel směrem na sever. Dálnice vede kolem měst Oranienburg a Neuruppin, těsně míjí Wittstock, pokračuje kolem Plauer See a Insel See, kolem jezer, kde často rybařil s Pjotrem Rykovem. Minul Gustrow, kde spolu obě rodiny trávily víkendy a dovolené. Směřoval domů, aby se postavil tváří v tvář krizi svého světa, jel zpátky do Rostocku.

Během jízdy mu volali na mobil tak, jak je žádal.

Na sedadle spolujezdce měl malý kousek papíru se jmény.

Severně od Neuruppinu zvonil mobil poprvé. Volal mu Klaus Hoffman, třicet šest let, bývalý Leutnant.

Klaus Hoffman si nestěžoval na takzvanou reasociaci. Sjedení Německa se k němu zachovalo vlídně. Po dvanáct let sloužil na ministerstvu vnitra, hovořil plynule rusky, anglicky a česky. Sám by se asi považoval za pragmatika. Starý život nabízel příležitosti, nový jich nabízel snad ještě více. Ve funkci zprostředkovatele západních firem a mezinárodních společností usilujících rozšířit pole své působnosti na Východě prodával nemovitosti. Dobře rozuměl starému systému a dokázal jej dokonale využít. Naučil se ovládat také nový systém a přinutil ho pracovat ve svůj prospěch. Měl vlasy barvy slámy, atletickou postavu a byl opálený z poslední dovolené v Tunisku. Společnostem a korporacím mohl nabídnout detailní znalost všech procedur potřebných k překonání byrokratických překážek při zařizování potřebných dokumentů a při získávání pomoci od vlády ve formě grantů. Při těchto svých činnostech se nezřídka dostával na samou hranici zákona, někdy ji i nepatrně překročil. Znal mnoho úředníků, takže mohl zprostředkovat kontakty s lidmi, jimž bylo možno strčit malou hnědou obálku, a mít tak v moci ty, jimž by mohl pohrozit odhalením jejich špíny. Úplatky a vydíráním dosáhl přístupu k lidem, jejichž podpisy byly nutné k udělení souhlasu s výstavbou a přidělení grantů. Na ministerstvu se naučil spoustu věcí. Měl dobře zařízený dům v oblasti Wandlitz v Berlíně, který dříve obýval vedoucí pracovník plánovací komise. Jeho první žena, oddaná bývalému režimu, zemřela, a tak se oženil znovu. Měl mercedes a investice na zámořských trzích i v solidnějších německých společnostech... Teď ale bylo ohroženo všechno, co vybudoval. Začalo to v noci 21. února 1988 po převelení z Magdeburgu do Rostocku. Ten den pracoval dlouho do noci. Večer ho zavolał Hauptmann Dieter Krause na jedno zatracené místo na pobřeží.

Ten chlapec, špión, ležel na zemi a on jej kopal do hlavy a pomáhal táhnout tělo zpátky k vlečnému člunu a připevnit zátěž. Jeho postavení teď bylo ohroženo. Telefonem potvrdil, že přijede do Rostocku.

Když se blížil k Wittstocku, zavolał také konečně Josef Siehl, tehdy s hodností Unterleutnant.

Josef Siehl si v telefonu stěžoval, že nebylo jednoduché uvolnit se z práce, že se kvůli tomu musel doprošovat svého vedoucího. Siehl si vždycky na něco stěžoval. Zastavil u benzinové pumpy a potvrzení, že přijíždí do Rostocku, oznámil z veřejného telefonu.

Právě míjel Insel See, když volal Ulf Fischer, který nikdy nepostoupil výše než na hodnost Feldwebela.

Ulf Fischer, který právě čekal na rito u Lange Strasse, telefonoval Hauptmannovi Dieterovi Krausemu ze svého taxi. To místo u hotelu Radisson měl dobře vybrané, neboť to byl nejlepší hotel v Rostocku, blízko obchodů v rušné ulici Kropeliner Strasse. Bylo to dobré místo, ale čekání bylo dlouhé, a aby na sebe vydělal, musel těch jízď z poloprázdného hotelu do obchodů zvládnout hodně. Telefonoval z taxi a potvrdil, že se také zúčastní schůzky.

Konečně jižně od Laage zavolał Günther Peters, kdysi nováček a bezvýrazný Feldwebel.

Peters telefonoval ze svého auta, obyčejného a ne příliš nápadného. Doufal, že stihne dorazit včas na schůzku, ale jel z Lipska a na Zelené vlně hlásili, že poblíž Postupimi jsou práce na silnici. Jeho život se odehrával v sedadle jeho střízlivého a neprovokujícího volva. Měl minimálně deset kilo nadváhy, bylo mu třicet osm let a v obličeji byl tvarohově bledý. Když nemusel, nikdy neběžel. Telefonicky oznámil čas, kdy doufá, že dorazí do Rostocku.

Dieter Krause dál uháněl a hnal své velké auto vstříc městu, jež mu bylo kdysi domovem. Všichni, kteří spolu teď hovořili, byli ohroženi. Každý z nich byl teď zranitelný a ohrožený stejně jako on. Kvůli tomu bylo nutné, aby se to odpoledne všichni sešli v Rostocku tak, jak jim Hauptmann nařídil.

„A proč?“

Stáli u staré Zdi počmárané a postříkané oplzlými grafitti a ohavnými čmáranicemi. Krátký úsek byl ponechán pro sprejery.

Šli už déle než hodinu. Dosud se na ni nepodíval, jako by si byl jist, že jej bude následovat.

„Proč jsme tady?“

„Protože to chci.“

Na druhé straně ulice, naproti Zdi postavené z úzkých betonových panelů a shora překrytých těžkým hladkým gumovým hřebenem o takovém průměru, aby nebylo možné zachytit se na druhé straně a přelézt, bylo ve fasádě budovy malé kulaté okénko zakryté železnou mříží. K drátům mříže byly připevněny bílé a zlaté lilie. Josh přečetl jméno a data vyrytá v kameni nad okénkem.

Harold Schulze-Boysen, 2. 9. 1909 - 22. 12. 1942.

Stál bez hnutí před pomníkem a květinami.

„Proč jsme tady?“

Jsme tady proto, abychom pochopili, proč jedeme do Rostocku.“

Odfíkla: „To je prostě směšný. Vy si snad myslíte, že nevím, proč tam jedu?“

Aniž by odvrátil oči od pomníku, pravil: „Pro tu cestu bylo potřeba najít důvod. Teď, když jsem vám ho řekl, můžeme jet.“

Kapitola sedmá

|

„Tak kdo to teda byl?“

„Harold Schulze-Boysen byl členem skupiny Rote Kapelle. Tehdy proti nacistům stáli komunisté, a tak se všichni odpůrci nacismu přidali ke komunistům. Prováděli pro ně špionáž a sloužili jejich ideologii. Když je potom zatkl gestapo, přivedli je sem. Taky Schulze-Boysena sem přivedli.“

„To už je ale dávno.“

„Byli tady v takzvané ochranné vazbě. Na konci vazby se jim dostalo, jak oni říkali, zvláštního zacházení, to znamená, že je mučili. Nakonec je popravili.“

„A co to má společného se mnou?“

Stála vedle něj, podrážděná s předstíraně znuděným obličejem. Otočil se směrem k otevřenému prostranství, kam by se vešla tři až čtyři fotbalová hřiště. Uprostřed tohoto prostoru byla navršena zemina, na níž rostla řídká tráva, teď žlutá pod zmrzlým sněhem. Na vzdálené straně návrší rostly břízy.

„Co slyšíte, Tracy? Promiňte, chtěl jsem vlastně říct: co neslyšíte?“

„To je ale blbá otázka!“

„No tak, slyšíte přece dopravní hluk. Stojíme uprostřed města, tak samozřejmě slyšíme dopravní hluk. Co ale vůbec neslyšíme, je ptačí zpěv. Už brzy tu bude jaro a v této době začínají ptáci hnízdit. Je tu velká plocha, normálně by tu byla spousta ptactva, ale není tu ani vrabec. Neslyšeli ani pípnutí. Dřív se to tady jmenovalo Prinz Albrecht Strasse. Na tomhle místě mělo gestapo svůj hlavní berlínský stan. Tady pracovali Himmler, Heydrich a Eichmann. Sem přiváželi lidi, kteří se nebáli vyslovit svůj názor, kteří se ozvali, kteří měli pevné zásady. Tady v téhle zemi to je tak, že když neslyšíš ptačí zpěv, začneš cítit tep historie.“

Tohle místo Joshe uchvátilo a rád by se s někým podělil o dojem, jakým na něj působilo. Vzal ji jemně za paži a otočil k sobě. Byla zamračená, unavená a prochladlá, jako by ji vůbec nezajímalo, co říká.

Otočili se ke Zdi. Pod ní, zpola zasypaný, byl podzemní vchod, široký tak na osobní nebo nákladní auto. Po každé straně vchodu byly zbytky zdí malých místností.

„Přiváželi je tímto vjezdem. Potili se hrůzou a leželi ve výkalech, v moči a ve zvratkách na korbách nákladňáků. Ty malé místnosti byly cely zadržení. Odtud je potom přiváděli do hlavní budovy, do horních pater, a tam je mučili. Pak je odvedli zase zpět sem, dolů. V celách seděli na studené kamenné podlaze, plakali zoufalstvím a modlili se, aby už je vysvobodila smrt. Sem se ale nedostali náhodou, Tracy. Tuto cestu si zvolili sami. Sami se rozhodli povstat a nahlas vyjádřit svůj odpor a své zásady. Byli to obyčejní lidé z odborových svazů, státní zaměstnanci, mladí důstojníci, příslušníci nejruznějších církví. Na každého muže nebo ženu v těchto celách ale připadalo devět set devadesát devět těch, kteří nepovstali, kteří mlčeli a zradili své zásady. Kdybyste byla v tom zástupu, Tracy, kdyby váš otec nebo matka byli jedněmi z těch devíti set devadesáti devíti, chtěla byste se v tom znova přehrabovat? Ne. Budete to chtít zapomenout. Budete to chtít zahrabat co nehlouběji. Podívejte se, ksakru, podívejte se nahoru na Zed’.“

Držel ji rukou pod bradou. Vyvrátil jí hlavu vzhůru, takže se musela podívat nad blok cel, ke Zdi.

„Tak jako předtím v těchto celách, tak také na Zdi zabíjeli lidi. Historie se znova opakovala a za Zdí byli opět lidi, odhodlaní povstat a křičet, lidi, kteří neustoupili ze svých zásad. Za tou Zdí byly další cely, další vyšetřovatelé, další mučitelé, další kati, popravující své oběti pod rouškou tmy v zadních dvorech věznic. A zase jeden z tisíců povstal, křičel a neslivil ze svých zásad. Těch zbývajících devět set devadesát devět o tom slyšet nechce. Nechce, aby jim to někdo připomínal, nechtějí, aby se mluvilo o jejich vině. Chtějí tu minulost zahrabat a zakrýt. Podívejte se na Zed’. Teď na ni blbečkově škrábou hloupý a nesmyslný nápisy. Neměl by to být spíš pomník? Koukněte na ty odlámané okraje, odsekané a prodávané turistům jako suvenýry, jako kdysi měsíční kámen, ale mnohem levnější. Po obou stranách téhle Zdi jsou místa, kde neslyšíš zpěv ptáků.“

Pustil jí bradu. Přешel k hrubým schodům vedoucím vzhůru na násyp.

Na vrcholu byla vyhlídková plošina. Opíral se o zábradlí ze zvětřelého dřeva. Stála tiše vedle něj.

„To, na čem stojíme, je suť, která zbyla po těžkém bombardování v únoru 1945. Do posledních dní zde drželi vězně, došla voda, nebyla elektřina, ale mučení fungovalo dál a zabíjení také. Pak najednou bylo po všem. Myslíte, že se někdo kál? Ne, zahrabali sutinu, vymazali a skryli to místo před světem. Nechtěli, aby se někdo hrabal v minulosti. Dříve tady byla spousta budov. Kolik lidí tady pracovalo, podepisovalo rozkazy, přidělovalo cely a organizovalo přesuny vyšetřovatelů, rozhodovalo o popravách kulkami a provazy? Kolik jich jen bylo? Ti, kteří tady pracovali, mohli svobodně odejít. Historie byla vygumována. Ty desetitisíce lidí, kteří zradili své zásady, ji nechtějí znovu obnažovat. Nebyla tu vůle tehdy, není tu vůle ani dnes.“

Pevně se chytil zábradlí. Uvažoval, zdali na ní jeho slova zapůsobila. Přehlížel to mrtvé místo s mrtvou trávou, mrtvými stromy a s mrtvou Zdí v pozadí.

„Ti lidé, které sem přivedli, ani nemuseli otevřeně povstat. Měli jen velkou odvahu. Byli sem zavlečeni kvůli svému přesvědčení. Každý z nich, on nebo ona, nemohli jít cestou těch ostatních devíti set devadesáti devíti a zaslouží si, abychom na ně nezapomněli. Asi jsem hloupý nebo sentimentální, byli to obyčejní lidé, Němci za časů nacistů, Němci za časů Stasi. Byli to stejní lidé, jako byli ve Srebrenici, v palestinských uprchlických táborech, jako Kurdové. Ozývají se, aby se na ně vzpomínalo se ctí. Pro tohle všechno jedeme do Rostocku. Proto, aby historie nemohla být znova srovnána buldozery. Hans Becker byl obyčejný člověk, a neměli bychom proto na něj zapomenout.“

„Už jste skončil?“

„A nechcete se bavit o tom, o čem jsem právě mluvil?“

„Je to strašně hnusný místo a chci už, krucinál, odsud.“

Zdalo se, že se třese. Nevěděl, zdali to bylo kvůli tomu, že ji svou řečí zasáhl, nebo jenom díky větru, který se hnál otevřeným prostranstvím.

„Pojďte už.“

Jedeme teď do Rostocku?“

„Do Rostocku pojedeme pozdě v noci.“

„Proč nejedeme hned?“

„Mám pro vás jméno. Je to sice jméno mužského rodu, ale hodí se přesně na vás.“

To ji rozcílilo a podívala se na něj zlým pohledem: „Je mi zima, jsem unavená, můj batoh váží snad tunu. Nepotřebuju vás.“

„Ale ano, potřebujete mě, Tracy. Možná že jste příliš omezená na to, aby jste si to uvědomila. Ale potřebujete mě.“

Přivedl jsem vás sem, aby váš malý, hloupý mozeček pochopil smysl toho, co děláte, a problémy, kterým budete muset čelit.“

Vypadala vedle něj tak drobná. Měl by vzít její batoh na záda. Mohl by ho nést, ale kdyby se nabídl, jistě by ho chladně odmítla. Jeho kolegové očekávají dnes večer jeho návrat a v jeho kanceláři se budou od rána na stole kupit papíry. Nevěděl, kdy to skončí, ale tušil, že než se tak stane, bude to pro ně obtížné. Bez znalosti historie si Tracy těžko uvědomí, jak to půjde těžko.

„Co to je za blbý řeči o jménu?“

„Jdeme do zoo, tam objevíte svoje jméno.“

Recepční si ho pamatoval a vše ho přivítal. To Alberta Perkinse nesmírně potěšilo.

„Doktor Perkins, no to je skvělé, pokoj jako obvykle, že?“

„Pan Perkins. Nejsem doktor.“

„VNěmecku je, Herr Perkins, každý doktor. Buď doktor, nebo Turek zametající ulice.“ Recepční ztlumil hlas, konspirativně a s úsměvem špitl: „Anebo jsou Ossi - nový bratr z Východu. Vidím, že máte kolegu.“

„Vzal jsem s sebou doktora Rogerse, bude tu pár dní. Já zůstanu jenom tuto noc.“

Prohlédl si malou recepci. Byla bez poskvrnky, právě čerstvě vymalovaná a čistě oučká. Tenhle hotel si na nic nehrál, byl tichý a diskretní. Byl tu naposledy před třemi lety. Hotel stál v ulici v centru starobylé části západního Berlína, ve čtvrti kavárna a restaurací. V tomhle hotelu poblíž Sauvignyplatz ve starých časech nacházel anonymitu, tak potřebnou pro svou práci, a příjemné restaurace, které příliš nezatěžovaly jeho kapsu s přidělem diet. Předpokládal, že ten cucák, Rogers, by raději nocoval v Holiday Innu nebo Hyattu. Očekával asi portýra a moderní místnosti stereotypního vzhledu. To tu ale nedostane. Perkins vydupal po schodech do prvního patra, do svého stálého pokoje s pohledem přes dvůr a parkoviště na další blok. Za ním šel Rogers.

Zeptal se: „Jaký máme plán, pane Perkinsi?“

„Vybalím si, zařídím pár telefonů a vyzvedneme objednané auto. Pak navštívíme pár lidí.“

„Obávám se, pane Perkinsi, že vůbec nevím, o co tady jde.“

Perkins zostra přešel ke dveřím a zavřel je. Zatáhl závěsy na oknech a pustil rádio na nočním stolku. Potom z aktovky vytáhl tenký spis a neočekávaně jej hodil po mladém muži.

Pak vytočil číslo ze svého diáře a něco mumlal do telefonu přes hluk zapnutého rádia.

„Pane Perkinsi, máte mě za blba? Chápu, v jakém postavení je desátnice Barnesová, chápu také, proč útočíme na Krauseho. Nechápu ale, proč se do celé věci zapojil Mantle.“

„Tamhle máte spis.“

„To mi není nic platné, pane Perkinsi. To mi nevysvětlí, proč do toho strká Mantle nos.“

„Přečtěte ten spis. Přečtěte mi ho nahlas.“

Život Joshuy Mantlea tak, jak byl znám Albertu Perkinsovi, představoval jediný listu papíru. Cucák Rogers měl příjemný hlas a dobře artikuloval.

Narozen: 27. března 1942. Rodiče: Frederick Mantle (FM) a Emily Mant-leová (EM), za svobodna Wilsonová. FM sloužil u královských ženistů, obdržel vyznamenání za služby v severní Africe, dvakrát byl povýšen na seržanta a dvakrát byl degradován kvůli neustálému pití alkoholu. Po válce sloužil ve městech Catterick, Plymouth, Colchester, potom v Palestině a v Malajsii. EM byla zastřelena čínským komunistickým teroristou (CCT) v Penan-gu v roce 1953. Perkins řekl: „Ze spisů se člověk vždycky dozví něco o povaze dotyčného, jen zřídka tomu tak není. Jeho otec byl opilec, jemuž kariéra zachránil jeden náhodný okamžik s bazukou. Jejich dítě se s otcem stýkalo velmi málo. Matka pro něj byla vším. Byla zastřelena na pouličním trhu v Penangu. Té noci, když byla zabita, nebyl otec v kasárnách, aby utěšoval syna, ale vtekly venku a se svými druhy na oplátku demoloval čínskou čtvrt'. Tehdy v jedenácti letech mu skončilo dětství.“

Vzdělání: vojenské školy - Army Apprentice College (Chepstow).

„Nebyli tu žádní příbuzní, kam by ho odložili, takže doprovázel otce na štacích. Jedna škola za druhou, nic stálého a stabilního. Stal se z něj samotářský a uzavřený teenager. Byl přesvědčený, že je nemilovaný, a byl si ztraceně jistý, že je nežádoucí. Vstoupil do vojenské přípravky, jakmile mu to věk dovolil. Jeho otec opustil armádu v roce 1960 a odjel do jižní Afriky, kam vlek i svou poslední ženu. Mantle se svěřil muži, se kterým jsem mluvil, že už o něm potom nikdy neslyšel. Naposledy viděl otce v hospodě v Chepstow, jak tam ten starý pitomec Ožralej vyřvává, že pod nepřátelskou palbou stavěli pontonové mosty přes průrvy na poušti před postupujícími tanky. Pravda je taková, že jeho otec kopal latríny a dělal instalatéra v polních sprchách. Zachránil ho jen ten jediný okamžik s bazukou. Zamlada mu armáda a jeho vlastní služba zcela vyplňovaly životní obzor.“

Armádní kariéra: Vstoupil do I Corps jako úředník v roce 1961. Umístěn v Templeru v Ashfordu. Aden 1966-7.

Osnabriick (Německo) 1972-5. Štábní seržant 1981. Belize 1982. Propuštěn z I Corps.

„Začal od píky, nebyl kdovíjak bystrý, ale byl odhodlaný. Byl vlastně zcela typický. V době, kdy byl převelen do Adenu, se vypracoval na desátníka. V Adenu sloužil ve vězení Mansoura, kde věznili partyzány FLOSY a NLF, místních osvobozeneckých front. Při výsleších se dopustil několika surovosti na domorodcích, ale to mohl ospravedlnit. Potom byl převelen do kasáren Quebec v Osnabrucku. Tam papíroval, tak jako ostatní, a ztrácel čas, analyzoval sovětský způsob vedení války. Byl to celkem stydlivý muž, jak mi bylo řečeno, a práce mu byla vším. Nevím, zda v jeho životě bylo ještě něco jiného než práce. Všechno, co měl, by se vešlo do kufru pod postelí. Potom doprovázel jednoho důstojníka do Belize... Tam se nachomýtl k malému. Zemřel jím při výslechu jeden vězeň. Smrt toho vězně nahlásil jeden voják svému nadřízenému. Došlo k vyšetřování. Byl jsem tam vyslán, abych to ututlal. Kdyby Mantle vypovídal v neprospěch svého velitele, který umučil toho mladíka k smrti, pak by musel jít jeho velitel do basy a my bychom se brodili po kolena v propagandistických sračkách. To neudělal, měl rozum a držel jazyk za zuby... Celý život toho pak litoval. Uplatili ho povýšením a odstupným. Opustil I Corps jako zcela jiný muž.“

Vstoupil k SIB, Vojenské královské policii (RMP). Nastoupil roku 1984 v hodnosti kapitána. Sloužil na velitelství RMP v Hounslow a v posádce Tidworth. Opustil armádu v roce 1989.

„Přišel do oddělení zvláštního vyšetřování, SIB. Bonzoval kamarády za drobné krádeže, za výtržnosti mimo posádku, za rozprodávání kradených věcí. Byl povýšen. Připomínal kukačku v cizím hnízdě, oproti svým druhům byl příliš starý, to nikdy nefunguje. Viděl jsem ho jednou v táboře Tidworth... Byl prý velmi chladný a Zakyslý.

Nikdo ho neměl rád. Ignorovali ho, jako by neexistoval. Měsíc nato vypukl skandál, když jeden oblíbený major byl označen za pachatele krádeže menšího obnosu peněz. Mantle prosadil úřední postup, i když důstojníci v jednotce chtěli záležitost vyřešit interně. Mantle žádal vyšetřování a trest. Vlastnil zvláštní smysl pro čest, který postihuje zahořklé lidi. Při redukci na konci studené války byl jedním z prvních, kterého propustili.“

Civilní zaměstnání: Pracovník sociálního oddělení 1990-1994. Nezaměstnaný 1994-1996. Advokátní úředník - konspicent. Přípravoval se na práci soudního vykonavatele 1996.

„Odešel. Byl by se z něj stal ztroskotanec. Byl přesvědčený, že jej armáda zatratila, a v podstatě měl pravdu. Pracoval s mladistvými delikventy, zloději aut a darmošlapy, které ale považoval za oběti systému. Vyprávěl mi o něm jeden policejní důstojník v Thames Valley. Tehdy byl ženatý s velmi zámožnou manželkou. Ta ale brzy zemřela. Pak to s ním šlo z kopce, žil na ulici, odkud byl vytažen advokáty, kteří měli na starosti závěť jeho manželky. Navenek se dal dohromady. Uvnitř ale obviňuje celý svět, každý symbol autority, za to, co se mu stalo.“

Stav: Ženatý s Alžbětou Elizabeth (Libby) Harrisovou, za svobodna Thompsonovou, rozvedenou 1994. Děti žádné. Zemřela 1996.

„To byla smůla. Až do svatby se zdálo, že si vůbec nerozumí se ženami. Do té doby neměl žádné přítelkyně. Jeden pokus a zase vedle. Zase neměl koho milovat a nikoho, kdo by jej miloval. V jeho věku už o něj nikdo neprojevoval zájem. Smysl života našel v hledání spravedlnosti. Na případech, jako je tento...“

Tohle město bylo kdysi branou do světa, ale brána Rostocku byla nyní shnilá a rozpadlá. Ve středověku, pod příkrývkou stejných šedočerných oblaků pozdní zimy, byl Rostock obchodní branou k Baltu. Hanzovní spolek se v důsledku války rozpadl, město bylo obnoveno a znovu zničeno v plamenech před třemi sty lety.

Z popela povstaly nádherné kostely a univerzita i výstavné dřevěné domy obchodníků. Pak byly znovu zničeny a srovnány se zemí pod náporom bombardérů letících z Británie a směřujících na doky a přístaviště ponorek.

Nakonec přišla Sovětská armáda. V závěsu Sovětů šla partaj německých komunistů, Stasi a nákladní konvoje s šedivým betonem pro obnovu přístavu. Rostock se opět stal branou do světa.

To vše se zase zhroutilo. Na vlně reasociace přijížděli úředníci a obchodníci z Bonnu, z Kielu, z Hamburku a Brém. Všichni mluvili o „sebeurčení a obnově demokracie“ a z každých deseti míst v docích vzali devět mužů a vyhodili je z práce. V šedivém unaveném a trpícím městě se křehká naděje opět zhroutila tak jako v historii již mnohokrát.

Teď v zimě se každé ráno na hladině řeky Warnow, dělič starý a nový Rostock, válela šedohnědá mlha. Město a jeho obyvatelstvo opět trpělo, mrzuté a nepřátelské k pohromám, jež s sebou přinášeli cizinci tak jako po celou jeho historii. Pod hradbou mraků, u moře, v mlze, pod popraškem sněhu usilovalo město o přežití.

Město a jeho obyvatelé bojovali o udržení toho mála, které měli. Každý sám za sebe v šedivé, chladné džungli. Stejně jako vždycky v minulosti, i teď to bylo špatné místo pro cizince, kteří přišli vyždímat to málo, co tu zbylo.

Uslyšela rachot klíče v zámku. Byl pryč celý týden a po celou tu dobu jí nezavolał.

Seděla v novém pohodlném křesle a dívala se na novou televizi, na nohou nové přezůvky. V televizi běžela soutěžní hra, také nová, importovaná z Ameriky. Novým dálkovým ovladačem vypnula televizi... Evu Krauseo-vou obklopovaly samé nové věci. Také domov na zvelebené terase poblíž kostela Petrikirche byl pro ni nový.

Ve své velkorysosti jí umožnili vybrat si nové šaty a poskytl jí peníze, ale všechno ostatní již vybrali sami, ten člověk z Mnichova a ten malý židovský srač, jako by tu Dieter a Eva Krauseovi nebyli natrvalo, ale jenom na zkoušku. Pokud by

Dieter selhal v tom, co po něm chtěli, přijel by stěhovací vůz a vše, co tu bylo nové, by odvezl dalšímu ochotnému člověku a jeho rodině. Dveře domu by se před nimi zavřely a nechali by vyměnit zámky.

Eva Krauseová vstala, uhladila si šaty a upravila vlasy. Urovnala časopisy.

Vešel do obývacího pokoje. Od svatby spolu žili již patnáct let. Svatba se konala týden poté, co byla Eva prověřena. Poté, co byla vyhodnocená jako vhodná partnerka pro příslušníka Stasi. Zírala mu do tváře. Bylo mu řečeno, že jako placená zaměstnankyně odborového hnutí v loděnici byla pro důstojníka Stasi přijatelná. Přišel k ní. Viděla na něm únavu a všimla si škrábanců na tváři. Sklonil se k ní, aby ji políbil, a silné chloupky jeho zastřiženého kníru ji škrábly na bradě.

Stočila obličej stranou, takže se jeho rty dotkly její tváře, a ne úst. Byli si rovni. Ona v kanceláři odborového hnutí v loděnici, on na velitelství Staatssicherheitsdienst v August-Bebel Strasse. Dnes si ale rovni nebyli, protože pro bývalou členku odborů v okleštěných loděnicích již nebyla žádná práce. Veškeré peníze, které měla, dostávala od něj a on měl zase jen to, co mu dali oni. Škrábance byly ještě živé, podebrané, tmavě rudé. Ted', když už neměla důležité zaměstnání, měla čas pečovat o své nehty. Pochopila, co znamenají škrábance po obou stranách jeho tváře. Dříve mívala nehty krátké. Ted' si ale mohla dovolit nechat je narůst a starat se o ně a tvarovat je.

„Měl jsi dobrou cestu?“

Už se ji nepokusil znova políbit. Podívala se mu do očí.

„Privítali tě dobře? Našel sis nové přátele?“

Zdálo se, že jeho oči touží spíše po útěše než po lásce.

„Proč ti ten, kdo tě přivítal, poškrábal tvář, Dietře? Byla to součást zábavy na počest váženého hosta? Anebo ses nelíbil té mladé ženě, Dietře?“

Odvrátil se od ní. Dlaněmi se opíral o zeď vedle oleje znázorňujícího nahé plavce na pobřeží ostrova Rujany. Jistě po nich zůstanou otisky na nové barvě.

Už se neudržela. Vyhrkla ze sebe obvinění: „Tak to je ten skvělejší život, když budeš s nimi. Budou ti dohazovat kurvy? Byls pro tu štetku příliš neohrabaný, nebo co? Nepočkal jsi na ni nebo jsi ji dostatečně neuspokojil? Ten židák měl taky děvku? A co Raub? Nebo je to jenom doktor Krause, který si musí vyrazit, když jde povídat o svém příteli Pjotru Rykovovi? A jaký to bude, až se vrátíš z Ameriky? Budeš mít víc takových stop?“

Zvedl hlavu ke stropu a zařval: „Ničemu nerozumíš!“

„Je mi jasný, že ti něká děvka podrápala obličej. Platil jsi něco extra? Nebo to platili oni? Přivezls z Anglie dárky, které vykoupí to, žeš byl s kurvou? Co jsi nám, Dietře, díky jejich velkorysosti přivezl?“

„Nebyla žádná děvka a nic jsem ti nepřivezl.“

„Nic? Žádný srágorý z duty free? Žádný cetky z letiště? Nic? Neměl jsi snad čas zajít do obchodu kvůli tomu, že tě zaměstnávaly dívky? Slíbil jsi Kristýně...“

„Když mě necháš, abych ti to vysvětlil...“

„... slíbil Kristýně novou raketu! Na dnes večer. Turnaj začíná dneska večer. Slíbil to!“

Vzal ji za rameno a zatlačil do křesla. Měla sílu. Posadil ji a vysvětlil, co a jak bylo, o té mladé desátnici a o tom, jak jej poškrábala. Držela jej pevně za ruku.

„Ale proč?“

„Kvůli tomu, co se stalo před dlouhou dobou.“

Eva Krauseová poslouchala. V bytě na Augusten Strasse, vedle velitelství na August-Bebel Strasse, spolu nikdy o jeho práci nehovořili. Nepovažovalo se za vhodné, aby důstojník Stasi hovořil o tom, co jej v práci potkalo, o svých problémech a úspěších. Ale teď jí vyprávěl, jak byl před dlouhou dobou zabit špion v Řeriku a že ta vojačka na něj zaútočila právě kvůli němu. „Přišli sem teď hledat důkazy. Promiň, ale budu muset na čas vypadnout.“

„Kam? Jaké důkazy hledají? Kam jdeš? Kristýně začíná turnaj... Co je to za lidi? A co můžou najít?“

Vytrhl se jí a odešel. Najednou jako by se kolem ní rozhostila temnota. Slyšela zakašlání motoru luxusního auta a slyšela, jak odjíždí od domu, který jim byl propůjčen.

Seděla v přítmi pokoje. V myšlenkách hledala něco, čeho by se mohla zachytit, nějaký pevný bod. Myslela na Pjotra Rykova.

Ministr seděl za stolem a v ruce držel telefon.

„Nepřerušujte mne a nevyhrožujte mi, mám fakta. Členem mého štábu je plukovník Rykov. Plukovník Rykov tvrdí, že ti blbouni zatkli majora Ivanova, sloužícího na posádce Pečenga v oblasti Sankt Petěrburgu. Byl jsem informován plukovníkem Rykovem, jenž má mou zcela absolutní důvěru, že dnes ráno byl major Ivanov vyvečen ze svého auta vašimi zločinnými pacholky a obviněn z údajné pomluvy. Dobře poslouchajte, co vám řeknu.“ Ministr hovořil s generálem, který byl velitelem oddělení federální kontrarozvědky. Před takzvanou rekonstrukcí byl generál šéfem druhého hlavního velitelství KGB. Pjotr Rykov z svého ministra naučil dobře. Nebylo nutné jej pobízet.

„Údajná pomluva byla získána ilegálním použitím telefonního odposlechu na domácí lince majora Ivanova. Poslechněte mě, vy parchante, už nikdy neobjednávejte telefonní odposlech důstojníků armády ve službě. Tvrdíte, že major Ivanov, hrdina afghánské války, který nezůstal třet doma jako sráč, jako ti vaši pacholci, on, který bojoval za vlast, když hovořil se svým otcem, označil prezidenta za tlustého čuráka, kterého má mafie v kapse. Poslouchajte mě. Do jedné hodiny bude major Ivanov navrácen do kasáren a volný. Myslím, že vaši lidé jsou pitomci a hovada. Pokud nebude major Ivanov do jedné hodiny vrácen do tábora, bude osvobozen ze zajetí jednotkou Zenit. Slibuji vám, a já držím slovo, taková akce, vedená zvláštními jednotkami, by nevyhnutelně vedla k tomu, že vaši pacholci budou nutně potřebovat doktora nebo rovnou patologa.“

Major byl dobrý přítel Rykova a měl funkci zástupce velitele výsadkové jednotky v Herátu a svému otci říkal major pravdu. Mafie držela politiky v šachu, bez politiků by mafii už dávno armáda rozdrtila. Federální kontrašpionážní služba

byla nástrojem politiků, sloužících mafii. Politici, federální kontrašpionážní služba, mafie, to všechno byly nádory korupce požírající Matku Rus.

„Až se major Ivanov vrátí do kasáren, potvrdí plukovníku Rykovovi, že je na svobodě. Nezapomeňte. Máte jednu hodinu.“

Ministr zavěsil.

„Řekl jsem to tak, jak jste si to představoval?“

Ještě lépe. Řeči se povídají, šuška a tak dále, za tři dny, nejdéle do týdne bude už v každém táboře, kasárnách a na základně známo, že jste srazil na kolena ty bastardy. Bezpochyby si získáte loajalitu, důstojníku, a to je pro budoucnost velmi důležité.“

„A taky nenávisť.“

„Moc je na vaší straně.“

Ministr položil ruku na rameno Pjotra Rykova a pevně ho sevřel: Jsem dost silný, abych se postavil nepřátelům. A co vy? Buďte opatrný... Nepodceňujte tu nenávisť.“

Uvědomil si, že to, co jí na prázdném prostranství bývalé ulice Prinz Albrecht Strasse vyprávěl, na ni nezapůsobilo, a byl z toho zmaten. Josh

Mantle nemohl pochopit, jak je možné, že představa prožitého strachu, té odvahy, samoty, kuráže a beznaděje může nechat někoho netečným.

Nemohl na ni zapůsobit, protože jí nerozuměl.

Šli po širokých chodnících Kurfurstendammu. Berlín bylo další evropské město, kde minulost byla nežádoucí, kde byla zadupána pod zem. Byli teď mezi obrovitými bloky skla a oceli, ve čtvrti luxusních hotelů. Minulost byla nečistá, tak byla odvržena. Možná, že ho tato historie zachytila a svázala.

Jeli autem a Perkins řídil. Co se mu líbilo na tom cucákovi Rogersovi, bylo, že nemluvil. Neměl rád hovor pro samu jeho podstatu. Ticho ve voze mu pomohlo oddat se nostalgii. Znal Berlín tak dobře jako dlaň své ruky, jako rysy své tváře, jako své boty. Bylo to jeho město, po obou stranách Zdi. Měl s sebou adresu. Řekl by, že měli dobrý čas. Nostalgii nechal volný průchod a ta se přelévala a mizela jako zašlé časy... Spittelmark byl zdevastovaný, celé bloky zničené. Ten obrázek z roku 1945 se mu vracel stále znova a znova. Buldozery a nákladní auta odvážely sutiny. Zůstalo jen pár osamocených budov, začerněných a tmavých jako zbytky zubu ve vykotlaných ústech, čekajících na demolici. Mžoural v šeru, aby našel číslo bloku, které hledal. Zajel ke kraji a zastavil. Vzduch byl prosycen prachem zvířeným nákladními auty a stavebními stroji.

„Počkáte na mě tady. Mezitím zjistíte odjezdy posledních nočních vlaků dnes z nádraží Berlín Lichtenberg směr Rostock.“

Zaplatil za oba.

Slunce se sklánělo k západu a vrhalo dlouhé stíny vzdálených stromů v zoo.

Zase ji vrátil do dětství.

Když se šklebila, byla ošklivá. Šťastná, mladá, bezstarostná, pro Joshe Mantlea okouzlující. Dal jí průvodce a nechal najít mapku. Přemýšlel, kdy byla asi naposledy v zoo. Na hnědou sovu udělala grimasu a zírala v úžasu nad obrovitostí amerického medvěda černého. Pozorovala a výskala nadšením, když ošetřovatel házel ryby vyskakujícím lachtanům, a nechala se pocákat. Chytla ho za rameno, aby mu ukázala, že našla místo, kde spí jaguár. Bezmyšlenkovitě a přirozeně ho vzala ruku, když spatřila pandu. Den se chýlil ke konci. Řady školních dětí už odváděli jejich učitelé ven, zoo se vyprazdňovalo. Začala na něj pospíchat, zdálo se, že dostala strach, že budou muset jít dříve, než všechno uvidí.

Přemýšlel, jaké asi bylo její dětství.

Stála proti němu a hihňala se jako dítě: „Ale neřekl jste mi to jméno, co mi chcete dát.“

Zazněla siréna. V zoo se právě zavíralo. Podíval se do mapy, kterou jí půjčil. Popošel kus dopředu.

„Viděl jste je někdy ve volné přírodě?“

Jednou.“

Jeho ostražitost povolila.

„V Africe? V Indii? V Americe? Kde?“

„To není důležité.“

Ta bulka, diagnóza lékaře, dovolená, první nezdařená léčebná kúra. Týdenní dovolená s Libby v přírodním parku Serengeti v Tanzanii vtěsnaná mezi diagnózou a terapií.

Radost z Tracy vyprchala, jako by pochopila, že není ochoten se svěřovat s důvěrnostmi. Nejradši by si dal pár facek, že se takhle neudržel a že jí pokazil náladu a dětinskou radost.

Už ho nedržela za ruku a loudala se vedle něj.

Vzal ji do pavilonu hrochů. Zřízení se na něj díval, jako kdyby už šli příliš pozdě. Zpotili se horkem v proskleném stavení. Zvířata byla v širokém brouzdališti se žabincem na povrchu a ovanul je zápach exkrementů. Vedle nádrže byly listnaté rostliny dodávající klamný dojem africké přírody, jako v místech, kde byl s Libby před léčbou, když už věděli, že jí mnoho času nezbývá.

„Tak už mi řekněte, jaké je to moje zatracené jméno!“

Naposledy byl v zoo před deseti lety.

„Promiňte, byl jsem tehdy ženatý. Jel jsem se ženou do Afriky jenom jednou. Lituju, že jsem byl protivný. Vzpomínky bolí...“

Trpce řekla: „O mne se nestarejte, jsem jenom obyčejná úřednice.“

Ukázal na roh. Byl vystavený ve skřínce pověšené na zdi. Obrovitý zahnutý roh byla veškerá upomínka na vyhynulý druh.

Slabě se usmál: „Ještě trochu historie, Tracy. Nepřerušujte mne, nemám na to náladu. Chtěl jsem pro vás udělat něco užitečného, abychom využili čas. Takže dějiny. Zoologická zahrada byla jedním z posledních bojišť v Berlíně v roce 1945. Byla to nejzazší linie chránící bunkr, ve kterém se ukrýval Hitler. V zákopech byli chlápci, děti, které bojovaly až do posledního náboje. Došlo také k bombardování, ale to právě zabíjení nastalo v souboji muž proti muži. V zoologické zahradě bylo pět tisíc zvířat, když bitva začala. Když byla prolomena bojová linie, zůstalo jich naživu devadesát jedna. Měli tady obrovského hrocha. Monstrózního, vážícího několik tun. Když střelba ustala a dým se rozptýlil, vynořil se na hladinu své nádrže. Po celou dobu bitvy byl pod hladinou na dně, v bahně. Byl vyhládlý, vyhublý. Pokud si to dovedete představit. Jmenoval se Knautschke. Ale přežil. Zůstal dole v bahně, pod vodou, zatímco nahoře se odehrávala ta vřava a chaos. Stal se slavným symbolem odhodlání izolovaného Berlína. Čekal, až nastane pravý čas, a pak se vynořil z bahna...”

Protáhla obličej, přehnaně groteskní: Jsem snad Knautschke?”

„Přesně tak.”

„Jsem snad nějaký ohavný zvíře s rohem na sáh dlouhým? Smrdící výkaly a bahnem a s tlamou, kam by se vešel autobus? Co máte ještě z historie?”

„Už nic.”

„Můžeme tedy jet do Rostocku?”

„Ano.”

Proti Albertu Perkinsovi v neuklizeném pokoji seděl scvrklý malý muž s kočkou na klíně.

„Takže tisíc amerických dolarů, platí? Víte, doktore Perkinsi, teď jsou těžké časy pro lidi, jako jsem já. Jsem expert na záležitosti bezpečnosti, na získávání a analýzu informací, na řízení jakéhokoliv velkého podniku a přitom nemohu najít práci. Asi by vás nenapadlo, že člověk s mými zkušenostmi by se mohl potýkat s chudobou. Mnoho z mých zářivých kolegů takový problém jako já nepoznalo, ale také nepůsobili zevnitř personálního úřadu ministra. Myslím, že jsem o pár let starší než vy, doktore Perkinsi, ale už jsem na hřbitově života. Teď se hodně mluvívá o obětech starého režimu a já sám jsem jeho obětí. Takže souhlasíte? Tisíc amerických dolarů. Děkuji vám, doktore Perkinsi. Mám za to, že jste velmi soucitný a chápatelý džentlmen. Hotově, ano?”

Hauptmann Dieter Krause. Měl byste vědět, proč o něm chci hovořit. Chci o něm hovořit otevřeně nejenom proto, že mi zaplatíte tisíc amerických dolarů hotově. Ta žena mě nenadchla, byla to čubka, jen informátorka. Byla dobrý zdroj. Ale přesto, vězte mi, odmítl jsem jet do Bonnu a svědčit proti ní. Přišli sem ty povýšený prasata z BfV a žádali mě, abych jel do Bonnu jako politický svědek. Odmítl jsem to. Mám svou čest. A ta mi řekla, že díky naší kvalifikaci jsme ohrozili bezpečnost NSR. Pro nás to byli oslové, odpad, kterému zcela chyběla představitelství nutná pro důstojníky rozvědky. Chtěli pomoci uklidit odpadky a já jsem odmítl. Krause se jim nabídl, uvedl jméno té ženy, poslal ji do vězení, aby se vlichotil. K vraždě došlo 21. listopadu 1988, doktore Perkinsi. Na data, místa a situace mám velmi dobrou paměť. Byl jsem osobním asistentem ministra v jeho úřadě v domě číslo 1 na Normannen Strasse. Zpráva zastihla Mielkeho druhého dne ráno, když přišel do kanceláře. Zadrželi špiona, a aniž by ho vyslechli, zabili ho. Krause byl povolán do Berlína. Přijel odpoledne. Byl to arogantní šmejd, ale ne ten den, když jsem se s ním potkal na chodbě budovy ministerstva. Úplně ho před sebou vidím. Prošel jsem s ním přijímací kanceláři k Erichu Mielkemu. Vypadalo to, že se na koberečku strachy podělá.

Když ho ten starý muž uviděl, řekl mu, že je zraněn kokot a že zabít špiona před výsledkem je ta největší pitomost. Servilně se hrbil před Mielkeho stolem. Myslel jsem si, že se snad rozbřečí... Měl byste vědět, že když ho zabili, byli s ním další čtyři muži. Byli to Leutnant Hoffman, Unterleutnant Siehl, Feldwebel Fischer a Feldwebel Peters... Krause uvedl svou verzi pří-

běhu a Mielke ho propustil. Když odcházel, skoro utíkal. Mielke byl podezřivý starý kozel. Chtěl o Krausem vědět víc. Zabil toho špiona jen kvůli své nekompetentnosti, anebo ho zabil schválně? Takhle Mielke uvažoval. Nechal mě prověřit svazky doktora Krauseho. Součástí jeho svazku byly údaje o jeho informátoru, IM. Jsem si ale jist, že tato část tam dnes už není. Krause totiž v posledních hodinách režimu odjel do Berlína jako mnoho jeho souvěrců se stejným cílem, totiž vypucovat své svazky. Upozorním vás zejména na jednoho Inoffizielle Mitarbeitera, IM, který byl zaměstnán na univerzitě v Rostocku. Krausemu donášel na své akademické kolegy. Jinému důstojníkovi zase podával informace o Krauseho ženě. K tomuto účelu dostal další krycí jméno. O svazku pod tímto jménem Krause neví. Vidím, že se usmíváte, doktore Perkinsi. Byli jsme velmi důkladní, byli jsme nejlepší. Já vám teď napíši jméno toho IM. Najdete ho na pořadí stejném místě, nemůže opustit město. Chcete-li se pobavit na účet Hauptmanna Krauseho, a že se dobře pobavíte, to vám zaručuji, stavte se u něj v Rostocku a nechte si vyprávět o Krauseho ženě.”

Tenké prsty vzaly bankovky, zašustily jimi a přepočítaly je. Podal mu pero; Stvrzenka na příjem tisíc amerických dolarů již byla připravena.

Josh jí přinesl jídlo: hamburger a pomfrity v kelímku. Tracy zatím zaplatila za taxík ve vlezlé zimě venku před nádražím. Po celou dobu, kdy jedla na ulici ve staré západní části Berlína, když zastavili taxík, i během jízdy na nádraží Berlín-Lichtenberg, Josh kontroloval, jestli je někdo nesleduje nebo nepozoruje. Postavil se do fronty na jízdenky. Zaparkoval auto v postranní ulici, dvě stě metrů od stanice, luskl prsty na Rogerse, aby s ním šel.

„Ještě pár věcí, které byste měl vzít v úvahu, mladíku. Tohle není Velká hra. Nečekejte, že strávíte život plazením se v údolí Bekka nebo mazlením se s jemenskými domorodci. Hrubou práci dělají hlupáci, ne my. To my je posíláme na ostnaté dráty, přes hranice a do minových polí. Nejsme přecitlivělí. Jenom je dobře nasměrujeme a pak je pošleme na cestu. Používáme je bez rozdílu proti přátelům i nepřátelům. Když chtějí zaplatit, tak jim zaplatíme, když chtějí pochválit, pochválíme je, když chtějí nakopat, tak jim nakopeme. Jsou to hlupáci a nádeníci a my je využíváme k tomu, aby nás přivedli blíže, obvykle jenom o chlousek, k úspěšnému dovršení záměru. Co si určitě zapamatujte, mladý muži, je, že sjednocené Německo je nejstabilnější, nejbohatší, nejrozvinutější a nejdemokratičtější země v Evropě, ale jenom na

povrchu. Vespod, tam, kde se pohybují hlupáci, číhají stejná nebezpečí jako v Bejrútu za starých časů. Ti dva hlupáci dnes v noci jedou vlakem do zaminované země. Nebudeme je oplakávat, jestli prohrají, nebude nás to bolet. Když prohrají, začneme znova, poohlédneme se po dalších takových hlupácích. Nežádal jsem je, aby vstupovali do nebezpečného území, bylo to jejich svobodné rozhodnutí. V každém případě vás ale ujišťuji, že toto jejich rozhodnutí maximálně využiji ve svůj prospěch. Takhle to na světě chodí a dobře si to zapamatujte."

Mládenec šel potichu vedle něj, hlavu měl svěšenou a přemýšlel.

Perkins jím chtěl otrást záměrně, chtěl šokovat cucáka s vyznamenáními z dějin starověku. Na Vauxhall Bridge Cross by papíroval, ťukal do počítače a věřil by v romantiku své práce. V Bonnu, na prvním zahraničním postu, by studoval dokumenty, kontaktoval podřadné informační zdroje a věřil ve smysl své práce. V jasně osvětlené hale nádraží Berlín-Lichtenberg dozrál čas, aby cucák zblízka spatřil hlupáky, kteří se vydali do minového pole.

Šel vpředu, mladík blízko něj. Uviděl je. Stáli v krátké frontě před pokladnou.

„Nazdárek, Tracy. Zdravíčko, Mantle. Čekal jsem vás tady."

Kapitola osmá

Otočil se tak prudce, až vrazil do jakési ženy, která se na něj zezadu lepila. Zabýval se právě myšlenkami o tom, jak zítra ráno najdou jeho partneři jeho stůl prázdný. Z úvah ho náhle vyrušil hlas za ním. Trvalo mu docela dlouhou chvíli, než si uvědomil, odkud hlas přichází.

„Čekal jsem vás tu. Přirozené by bylo, kdybyste si již před deseti hodinami vypůjčili auto nebo rovnou sedli na první vlak. Nejste hloupý, Mantle, můj předpoklad byl správný."

Staré nádraží bylo udržované v čistotě. Byla tu vyleštěná podlaha, květináče, nové přepážky s počítači pro výdej lístků, stánky s rychlým občerstvením, stánky s novinami a časopisy. Pokrok dorazil až sem - na železniční stanici Berlín-Lichtenberg - a jeho opona zahalila minulost a otupila historii.

„Svoje záležitosti je nejlepší vyřizovat si sám a nenechat to na protivníkovi. Dobře vymyšlené..."

Perkins stál blízko něj. Trvalo mu to chvíli, než zaostřil zrak na bledou a odolou tvář, úzký knírek, líce šedivějící rašícím strništěm, na studený,

předstíraný úsměv a lesk v očích, v nichž se odráželo osvětlení haly. Za Perkinsem stál mladý muž, ale držel se v odstupu, jako by se do této hry nechtěl zapojit. Z Alberta Perkinse měl pocit hnusu. Za svými zády tušil, jak se ve frontě Tracy otočila a teď ho pozoruje a hodnotí.

„Nazval jste je ‚vděčnými přáteli a váženými spojenci‘ a řekl jim, kde mě najít... vždyť jste nás málem nechal zabít, jste odporný."

„Klid, Mantle, nerozčilujte se, jenomklid. Řekněte mu, Tracy, aby nikdy neztrácel klid... Skutečnost je taková, že nejsem ani na vaší, ani na jejich straně. Pouze jsem uzavřel velmi dobrý obchod. Jsem spokojen. A tady jsem jen jako pouhý pozorovatel."

„Koukej vypadnout."

Fronta se o kousek posunula vpřed.

Perkins řekl: „Už jsem vás jednou varoval a teď vás varuji ještě jednou, ale naposledy. Pojedete-li do Rostocku, způsobíte rozruch. Těm lidem jde o hodně. Například Hauptmannu Krausemu jde o jeho budoucnost. Mimochodem, Tracy, jeho škrábance od vás se hojí celkem dobře. Už je venku z maléry, budoucnost pro něj vypadá příznivě a přísun peněz z federálu jen tak neustane. Nemyslete, že si tohle všechno nechá vzít jen tak, bez boje. Hrozi mu deset let ve věznicí Moabit. Jeho bývalí podřízení taky budou cenit zuby - mezitím si totiž vybudovali nová postavení, a pokud půjde do vězení Krause, tak půjdou s ním jako spolupachatelé vraždy, a to rozhodně nepřijmou s klidným srdcem. Pak je tu BfV a v ní moji vážení kolegové, kteří považují Hauptmanna Krauseho za vstupenku k prvotřídním informacím, kteří nelibě nesou, že jsme je po dlouhá léta považovali za pomocný personál. Nepotěší je, když bude Krause odstraněn. Nad jeho drobnými prohřešky proti zákonu přimhouří oko. Prostě, pokud tam pojedete, bude tam nahoře v Rostocku pěkně horko."

Fronta se pohnula o další kousek. Josh se na ni stále ještě nepodíval. Neviděl, jak reagovala na jedovatý tón Alberta Perkinse.

Perkins pokračoval: „Jen tak pro zajímavost. Ten muž, jemuž jsem podával hlášení, se ptal, co bude s vámi, Tracy, když budete natolik nerozumná a vydáte se do Rostocku. Je to jen můj názor, ale řekl jsem mu, že nejprve vás upozorní, a to velmi důrazným způsobem. Pokud se nenecháte odradit, tak vás převálcují a skončíte v nemocnici, a pokud vás ani to nezastaví a budete je nadále ohrožovat, pak budou mít na výběr pouze svou svobodu nebo váš život a v tom případě vás bez milosti zabijí. Doufám, že jste poslouchala rádio, ostatně to byste měla dělat vždycky, když jste v zahraničí, člověka to udržuje v kontaktu. Ve zprávách o tom byly jenom dvě nebo tři věty. V jednom bytě v Saarbrucker Strasse byl zbit starší manželský pár, útočník je neznámý, ani motiv není jasný. To bylo ono varování. Pokud to nepomůže, přitvrdí a nakonec nebudou váhat zabít. Pojedete-li do Rostocku, jedete tam na vlastní nebezpečí."

Její hlas, znějící zezadu, byl jasný a věcný: Jízdenka do Rostocku, dvě osoby."

Viděl, jak se na Perkinsové tváři pomalu rozlévá úsměv, ale zatraceně studený.

Otočil se k Tracy. Vytahovala bankovky z peněženky a počítač za přepážkou právě tiskl jízdenky. Ve tváři měla klidný výraz. Nebyl schopen rozpoznat, zda ji Perkins vystrašil, anebo zda ho vůbec poslouchala.

Po celé odpoledne až do večera seděl Dieter Krause ve voze a pozoroval odbočku z dálnice. Byla to odbočka

Rostock-Jih, což byla nejpřímější cesta z dálnice do města. Samozřejmě mohli odbočit už na křižovatce

Dummersdorf-Waldeck anebo mohli přejet až k Rostock-Východ, ale měl za to, že toto je to nejvhodnější místo. V autě měl puštěné topení. Mezi cigaretami si vždy vzal žvýkačku a bez přestání žvýkal. Každých pár vteřin setřel stěračí přední sklo. Sledoval, zda nespátří vůz z půjčovny. Mohl by to být nejspíše ford nebo opel. Místo bylo velmi dobře

osvětlené, takže by ji v autě určitě poznal. Trápilo ho ale, že neznal tvář jejího společníka. Kdyby ji uviděl zblízka, bezpečně by ji poznal. Ještě teď si dokázal vybavit každý detail a každý rys její tváře. Sledoval, jak auta brzdí, zatácejí a zpomalují při výjezdu z dálnice na vedlejší silnici. Když byl ještě velitelem sekce v druhém patře budovy na August-Bebel Strasse, když bojoval proti těm připitomělým ochráncům přírody anebo těm nemožným věřícím, měl dostatečnou autoritu k tomu, aby převel dvacet lidí na pátrací operaci takové priority. Byl disciplinovaný. Pečlivě zjišťoval, zda nemá některé projíždějící auto berlínskou značku, a pokud ano, tak si všiml každé ženy ve voze. Díval se, jestli nespátí zlato jejich vlasů, tu malou tvář a jasné oči. Tipl poslední cigaretu a odlepil kousek žvýkačky z palubní desky vedle rádia, kam ji vždycky odložil, když si zapálil. Když ve své bezmocnosti a vzteku bil ty dva starší lidi v bytě na Saarbrucker Strasse, kteří našli poslední útočiště za dveřmi kuchyně, vletěl do bytu otevřeným oknem vítr a chlad. Z okna viděl kamennou řmsu, překonávající vzdálenost mezi oknem a okapovou rourou. Pak se podíval dolů na betonový dvorek. Pokud byla schopná přejít po té plošině k okapové rouře v takové výšce, pak teda měla odvalu. Byla tvrdá, a pokud byla tvrdá, tak určitě přijede do Rostocku. Každé projíždějící osobní a nákladní auto mu osvítilo tvář a oslnilo ho.

„Trochu mi není, pane Perkinsi, jasné, že jste ho varoval a vysvětlil mu nebezpečí cesty, pro kterou se rozhodl.“

„Co vás na tom plete, mladý příteli?“

„Upřímně řečeno, pane, nevidím, co víc byste měl udělat pro to, abyste ho přesvědčil, že se má zabalit a vrátit domů.“

„To jste tak naivní?“

„Podle úředního postupu by měl pokračovat a vy jste ho, pane Perkinsi, zrazoval, aby toho nechal.“

„Taková už je lidská povaha, když je někdo zahořklý, paličatý, nepřátelský. Řekněte mu, aby se vrátil, a on bude pokračovat. Řekněte mu, aby odbočil vpravo, odbočil vlevo, řekněte mu, že je to černé, on bude tvrdit, že je to bílé, řekněte mu, aby se vrátil...“

„Takže s ním manipulujete?“

„Dá se to tak říct. Hlupáka vždycky přesvědčíte, aby tancoval jako loutka. Tahat za provázky - to je jedna ze součástí téhle hry. To časem pochopíte... Dá se předvídat, co udělá, ale děláte chybu, že se soustředíte na ubohého Mantlea. Mnohem zajímavější je ta mladá žena.“

„To nebezpečí, o němž jste hovořil, je skutečně tak velké?“

„Ale ano. Jistě. Je tím větší, čím menší je vůle našich přátel a spojenců akceptovat důkazy, pokud nebudou předloženy na stříbrném podnose. Co myslíte, že udělali se zločiny Stasi? Poslyšte, Erich Mielke byl ministrem Státní bezpečnosti více než čtyřicet let. Byl zodpovědný za psychickou destrukci tisíců lidí. Byl zodpovědný za stovky životů a dostal šest let žaláře za zabití dvou policistů při protinacistické demonstraci v roce 1931, jestli tomu dokážete uvěřit. Kvůli jejich pohodlí nebylo nic během té doby, co byl šéfem této opovržlivé organizace, považováno za zločin, takže vyhrabali záležitost starou šestašedesát let. Hans Modrow byl poslední komunistický premiér, léta sedával na shromážděních politbyra, která legalizovala represie, a jeho jediným zločinem bylo zfalšování volebních výsledků. Dostal podmínku. Jiný major Stasi předal teroristické skupině Carlos bombu, která vybuchla na Maison de France v Západním Berlíně, kde následkem výbuchu zemřeli tři lidé. Tři lidé zabiti a dostal šest let, teď už je venku. Stovky obětí, které se pokusily přelézt Zed', - za cílenou střelbu na neozbrojené mladíky dostali dva pohraničníci mírné tresty, dalších devět dostalo podmínku, takže jsou na svobodě, a třináct bylo zproštěno obžaloby. Páchaly se tu vraždy, nepotrestané, do zahraničí vyrážela vražedná komanda, nepotrestaná, krádeže peněz poslaných ze Západu příbuzným žijícím na Východě, nepotrestané, mučení v celách Stasi, taky nepotrestané. Nechtějí znát viníky, chtějí na všechno zapomenout. Pokud nedá pokoj a pokud je ohroží, tak půjde do tuhého.“

Nechal toho mladého hochu, „cucáka“, u vnějších dveří hotelu. Ráno se s ním už nepotká. Vyrazí brzo. Chtěl se ještě projít sám okolo Sauvigny-platz, posadit se večer v kavárně a poslouchat šum okolního hovoru tak jako před dávnou dobou, když mu ještě Berlín patřil.

Ulf Fischer seděl ve svém taxíku s vypnutým světlem a pozoroval prostor před hlavním nádražím v Rostocku. Již dvakrát kolem něj prošel hlouček cestujících z vlaku a nadávali mu, když je nechtěl vzít. Být taxikářem v Rostocku byla tvrdá řehole a mrzelo ho, že přichází o výdělek. Auto nebylo jeho, a měl-li zaplatit za pronájem a za benzin a pojištění, mnoho mu už nezbývalo. Nebyl příliš inteligentní, ale měl veselou, neproblematickou povahu. Ale jednou nebo dvakrát do měsíce se z něho stal profesionální řečník. Rodinný život se v novém Německu rozpadl. Všude teď vládly peníze. Starší lidé umírali opuštěni. Pozůstali po starých a opuštěných zesnulých potřebovali projevit trochu účasti na pohřbech. A právě na takových pohřbech držel proslovy a hezky promlouval o zesnulých, když tu na to nikdo jiný nebyl. Bylo to malé přilepšení k jeho živobytí, podobně jako výdělky jeho ženy, která pětkrát do týdne chodila večer umývat vlaky na hlavní nádraží. To všechno ale nestačilo na to, aby si udrželi přízeň svých dvou synů. Ti se už vymkli rodičovské kontrole, žili svým životem a propadli americkému způsobu života. Svým klopotným způsobem, který se naučil za dvacet sedm let služby na ministerstvu státní bezpečnosti, se pokusil zapojit do nového života, ale té noci, kdy lůza vtrhla do baráků rostockých kasáren, plakal zoufalstvím.

Býval šoférem Hauptmanna Dietera Krauseho. Té noci, 21. listopadu 1988, vezl Hauptmanna do Řeriku šílenou rychlostí. Byl šoférem a důvěrníkem Dietera Krauseho a vozil nákupy Evě Krauseové, když se nemohla uvolnit z práce v docích nebo když byl Hauptmann příliš zaneprázdněn v kanceláři. Jejich malé dcerce, Kristýně, byl hodným strýčkem. Té noci šlapal na hrdlo toho kluka, toho špiona, aby mu přidržel hlavu a Hauptmann se do ní mohl lépe trefit.

Hauptmanna Krauseho spatřil v Rostocku před devíti měsíci, ale Hauptmann kolem něho prošel, a buď ho nepoznal, anebo měl nějaký důvod se k němu nehlásit.

Stál u nádraží už od pozdního odpoledne a po celý večer, znal časy příjezdu vlaků z Berlína a vždy, když měl vlak přijet, vystoupil a postavil se ke schodům od tunelu vedoucího z nástupiště tak, aby viděl do tváří všech lidí, kteří procházeli. Dostal dobrý popis hledané tváře. Hauptmann si vždy dal záležet na detailech. Věděl, že ji bude doprovázet nějaký muž.

Hauptmann Krause mu popsal, že má asi metr osmdesát a asi devadesát kilo. Ty míry Hauptmann odhadl podle kabátu anglické výroby, který našel v bytě. Později, po příjezdu posledního vlaku, kdyby mladá žena a muž nepřijeli, měl se dostavit na schůzku, kterou Hauptmann svolal. Stále mu nešlo do hlavy, proč kolem něj tehdy před měsíci na Lange Strasse Hauptmann prošel, jako by ho neznal.

Ozvalo se prudké zaklepání na okénko.

Spatřil vyhublou, kožnatou tvář Unterleutnanta Siehla. Otevřel mu, aby mohl nastoupit. V těchto dobách bylo nutné zamykat dveře taxíku, když parkoval na seřadišti Hauptbahnhof, kvůli té spoustě zdvořelých a zparchantělých skinheadů. Formálně si podali ruce. Unterleutnant si v taxíku rozbalil chilli párek na malém polystyrénovém tácku a jedl jej plastikovou vidličkou. Ulf Fischer, Feldwebel, nemohl Josefu Siehlovi, Unterleutnantovi, zakázat jíst v jeho autě. Příští vlak z Berlína přijede za šest minut a za další dvě hodiny přijede poslední spoj.

Spala. Vlak uháněl a za pravidelného klapotu kol si temnotou razil cestu na sever. V kupé seděli sami. Dál vpředu ve vagonu byla skupina skautů se svými vedoucími a vysokými hlásky zpívali rytmičké písně. V dalších kupé cestovali bezvýrazní staří lidé s malými levnými kufíčky na zemi u nohou. Záclonka na okně byla zatažená, a když vlak přibrzdil, světlo pronikající z vlaku ozařovalo násep s ostrůvky sněhu podél trati.

Spala. A spala tak mírumilovně a jemně, boty odkopnuté, nohy natažené na protější sedačce. Tělem se opírala o stěnu kupé.

Světlo ozařovalo zledovatělé okraje jezer kolem trati, jednou dokonce zachytil záblesk očí srnky, vyplašené projíždějícím vlakem. Jeli přes malá města a vesnice s osvětlenými billboardy na luxusní auta, na nové supermarkety a americké limonády. Jeli kolem starých baráků sovětské armády ozářených světlem vlaku. Viděl zdevastované hangáry, kde dříve opravovali tanky. Všimnout si vojenských objektů patřilo k Mantleově povaze. V době, kdy byl ve službě v Německu, před dvaceti lety, dostal několikrát za úkol svézt se britským vojenským vlakem z Helmstedtu do Berlína. Pokaždé (a bylo to téměř každý den) s ním také cestoval seržant z I Corps. Jezdili ze Západu napříč sovětskou zónou do západního Berlína. Hodinu v západním Berlíně, potom zpátky napříč sovětskou zónou přes Postupim, Brandenburg, Genthin a Magdeburg. Cestou nakukovali přes zdi a stromy na sovětské tábory, na tanky, na dělostřelectvo, snažili se zachytit nové uniformy, označující příchod další jednotky. Byla to zbytečná a marná práce. Teď, s odstupem času, hodnotil práci I Corps, snažící se zjistit informace o vojenském nepříteli, skrytém za obrovským ostnatým plotem, minovými poli a hlídkovými věžemi, jen jako symbolickou.

Spala bezstarostným spánkem.

Vlak zpomalil. Po stejné trati kdysi jezdily dobytčáky. Projížděly kolem města Fürstenberg, stěsnaného mezi jezera, uprostřed lesů vzpřímených borovic. Tehdy ale byly taženy parními lokomotivami a jejich vagony měly pevně zajištěné dveře. Jestlipak tu tenkrát na zatměném nástupišti nádraží Fürstenberg někdo čekal na příjezd vlaku ze severu nebo od jihu z Berlína a viděl plazit se s hlukem dobytčáky, jestlipak cítil pach těl lidí uvnitř a slyšel jejich nářek? A jestlipak je teď na jasně osvětleném nástupišti nádraží Fürstenberg někdo z těch starých lidí, pamatujících si tehdejší drkotání dobytčáků, ten pach a nářek? Za městem, jak vlak nabíral rychlost, spatřil malou úzkou odbočku mizet ve spleti stromů lesa. Po této odbočce jezdily dobytčáky do Ravensbrieku.

Spala vedle něj a zdálo se, že jeho minulost není pro ni vůbec důležitá. Nechal ji v klidu spát.

Na západ od města, od čtvrti Reutershagen, se krajinou vinula úzká neosvětlená silnice a směřovala k březovému lesu. Klaus Hoffman místo pro tu jámu vymyslel a vykopal ji před sedmi lety a čtyřmi měsíci. Potmě a jenom s malou tužkovou baterkou se klopýtavě vydal od auta směrem k tmavé siluetě stromů. V ruce měl skládací lopatku, kterou vozil v zimě v kufru auta pro případ, kdyby zapadl do závěje. Ještě si pamatoval trasu a řadu stromů před ním. Tehdy si dal záležet na tom, kde tu jámu vykope. Cesta se vinula blízko příkopu. Musel jít po ní, dokud nepřišel k zalesněné části, pak zpět dvanáct kroků.

Z toho místa, vestoje a rozkročmo nad vyškrabanou značkou, musí baterkou najít poničený strom na druhé straně odvodňovacího příkopu. Odsud ještě osmnáct kroků od značky směrem k tomu stromu. Příkop byl zamrzlý. Pokusil se ho přeskochit, ale nedoskočil a led pod ním s hlasitým rachotem praskl. Byl jednou nohou po koleno ve vodě, namočil si nohavici a botu měl plnou vody. Zaklel. Vytáhl se, rukama se chytal za drny v příkrém srázu příkopu. Odkrokoval určenou vzdálenost a v botě mu čvachtalo.

Té noci před sedmi lety, když lůža vtrhla do budovy v August-Bebel Strasse, sem přijel a určil místo a vykopal jámu. Ztěžka dýchal. Zarazil lopatu do země. Kopal, ale nedařilo se mu v zemi najít odpadkový koš. Udělal další krok stejným směrem, znovu kopl a zase nic. Zkusil to potřetí, promočená noha už ho zábla, a lopatou narazil na zakopaný plastikový víko koše. Když je odklopil, uplynula už skoro hodina od chvíle, co opustil auto. Pistole a svazky byly tak, jak je tam zakopal, zabalené ve voskovém papíře a zavařené v plastikových sáčcích. Byly tu tři samopaly Kalašnikov, zásobníky a náboje v menších plastikových, pevně zavázaných sáčcích, dále pár ručních granátů, čtyři pistole a další munice a dvě nábojné igelitové tašky se svazky. Vytáhl pistoli Makarov a odpovídající municí. Ve spisech vyhledal příslušná jména tak, jak mu bylo řečeno, a vzal je s sebou. Vrátil víko na místo, jámu znovu zasypal hlínou a povrch udusal. O kus dál natrhal zažloutlou zmrzlou trávu a rozsypl ji přes čerstvě odkopanou zeminu.

Pohnula se, ale neotevřela oči. Náhle se svezla, stále ve spánku, ode zdi kupé. Její hlava na chvíli v mezipoloze balancovala a pak se svezla na Mantlea. Nemohl se pohnout. Kdyby to udělal, vzbudil by ji. A to nechtěl, chtěl jí dopřát spánek.

Její rozpuštěné vlasy se svezly na jeho límec. Spala dál, a jak vlak nabíral rychlost, hlava se jí rytmicky kolébala na jeho rameni. Josh Mantle pocítil nával něhy. Mohl by ji vzbudit a poděkovat jí, protože si pomyslel, že tím, jak tak bezstarostně usnula, mu projevila svoji důvěru... Když se tehdy vraceli od specialisty, když už znali diagnózu a Josh řídil, Libby opřela hlavu o jeho rameno a zavřela oči. To také bylo gesto důvěry. Měl už paži celou zmrzlou, ale neodvážil se s ní pohnout. Dýchala zvolna a pravidelně. Spala klidně, asi se jí nic nezdálo. Pozoroval čisté rysy její

tváře, její hladkou pokožku. Cítil chilli omáčku. Nedokázal si představit, jak by se sebou vydržel, kdyby ji opustil. Byl dost starý na to, aby mohl být jejím otcem. Cítil, že od něj v podstatě žádá, aby ji ochraňoval.

Spala. Paže ho bolela. Hlavou se opírala o jeho rameno.

Günther Peters sjel z dálnice a spatřil zaparkované auto. Zablikal světly. Světlo ozářilo tvář Hauptmanna, kterého od pádu režimu neviděl. Zaparkoval své malé volvo za BMW. Dostal od něho popis včetně výšky, váhy, postavy a barvy vlasů, řekl mu, na co má dávat pozor, kdy opustit stanoviště a přijet na místo schůzky.

Hauptmann nasedl a odjel, Peters se usadil nízko v autě, čekal a sledoval provoz.

Vzpomněl si na jednoho Arménce, který si vzal předem peníze na dodávku náhradních dílů pro mercedesy a díly už nedoručil. Jeho tělo teď odpočívalo hluboko v základové jámě, kam se sypaly sutiny vzniklé přestavbou Lipska. Také na obchodníka ze Stuttgartu, který tvrdil, že má ten pravý kontakt na Ukrajině pro dodávku pěchotních zbraní, minometů, samopalů a houfnic. Byl podezřelý, že s BfV hrál dvojí hru, a tak zmizel pod tíhou závaží ke dnu Rýna u Bingen západně od Wiesbadenu. Arménec ještě předtím, než zemřel, s nehty strženými a třesoucí se bolestí, napsal číslo účtu v bance v Curychu a zplnomocňující dopis pro převod peněz. Obchodník, než se za ním zavřela bublající hladina, prozradil ve staccatových útržcích údaje, které předtím předal Agentuře.

Sledoval, jak ho míjejí auta na odbočce z dálnice. Věděl, že se tehdy Hauptmann zachoval hloupě. Když zabil toho hochu, toho špiona, ještě předtím než ho mohli vyslechnout. Nyní to, co bylo téměř zapomenuto, znovu někdo zvířil jako smetí zvednuté větrem, jako kameny převrácené pluhem. Pokud by byl ohrožen, neváhal by zabít.

Díval se, zda neuvidí tvář ženy, kterou mu popsal Hauptmann Krause. Hlupák Krause.

Podíval se na hodinky.

Bolest v rameni, o něž se hlavou opírala ve spánku, pomínula. Hlavou ho hřála do ramene.

Měl instinktivní pocit strachu, jak tak spala, důvěřivě o něho opřená. Svou oddaností a důvěrou se mu dávala všanc.

Žeň této důvěry na ni teprve čekala.

Posadil se do sedadla vedle ní.

„Jdeš pozdě.“

„Dřív to nešlo.“

„Přišel jsi o větší část hry.“

„Přišel jsem hned, jak jsem mohl.“

„Pokud vyhraje tuhle hru, vyhraje celý zápas.“

Seděla vysoko v hledišti vedle manžela. Pokud by se Kristýna dostala do finále starších žákyň

Mecklenburg-Vorpomem a vyhrála v něm, mohla by postoupit na celoněmecký šampionát dorostenek v Mnichově.

Trenér tvrdil, že na to má. Klub, kam Kristýna chodila na trénink, stál tisíc německých marek ročně. Trenér bral sedmdesát pět marek na hodinu. Když zaplatili za členství, zápisné a trenérův čas, musel Ernst Raub vypsát šek. Nebýt tohoto šeku, nemohla by dcera Hauptmanna Krauseho hrát v turnaji starších žákyň. Právě poprvé servírovala v prvním kole šampionátu.

„Ten problém, o němž jsi mluvil, stále existuje?“

„Nevím.“

„Ta žena, přijela do Rostocku?“

„Nevím.“

„A co víš?“

„Že se snaží shromáždit důkazy.“

„Říkal jsi mi, že ty svazky byly zničeny. O jaké důkazy jde?“

„Byli tam svědkové, to je ten problém. Svazky byly zničeny, ale bojím se, že bude moci vyšťourat svědky.“

„Co budeš dělat?“

„Musím ten problém vyřešit dříve, než odjedu do Ameriky.“

Bavili se tlumeně a sledovali přitom dceru na hřišti dole. Když vyhrála bod, tleskali. Eva dobře slyšela tichou a chladnou jistotu manželova hlasu.

„A pokud se to nepovede...?“

„Nepovede co?“

„Pokud nebudeš moct ten problém vyřešit dříve, než odjedeš do Ameriky...?“

„Pokud ho do té doby nevyřeším, ona najde svědky, a jestli promluví, tak budu obviněn...“

„A pak...“

„Potom mě zatknou, půjdu před soud, budu usvědčen a půjdu do vězení.“

„Budeš bojovat?“

Minulost se na ni stále lepila. Minulost se jmenovala Pjotr Rykov. A k minulosti také patřil jeden pozdní noční návrat manžela v šatech prosycených vlhkou a slanou vůní mořské soli, v botách od písku. Minulost znamenala chudobu a nudu, protože byla nezaměstnaná, protože FDGB byla zrušena jako nadbytečná a on se čtyři roky snažil najít práci. K minulosti patřil také obrázek toho generála v novinách, za nímž stál Pjotr Rykov. Jel tedy do Kolína nad Rýnem, aby nabídl své služby, a zpět se vrátil s Rau-bem a s mladým Židem. Součástí minulosti bylo také stěhování do nově zařízeného domu v Altstadtu blízko kostela Petrikirche, nové šaty a nový nábytek. Minulost skrývala strašidla... Dceři se podařil prudký vítězný směch a teď radostí skákala na kurtu, s rukama a raketou nad hlavou... Tohle všechno by také mohlo patřit minulosti, pokud by ta mladá žena přijela do Rostocku, hledala a našla svědky.

„Ptáš se mě, jestli budu bojovat? Ano, budu bojovat.“

Místo vedle ní bylo najednou prázdné.

Vlak zpomalil. Probral se ze snění. Projeli už stanicí Malchin a minuli Tete-row. Pohnul ramenem, aby jej vysvobodil spoza jejího těla. Vlak začal prudce brzdit. Otevřela oči, několikrát zamžikala a dívala se na něj. Její tvář byla tak blízko. Neodtáhla se od něj.

Jak dlouho jsem takhle ležela?"

„Něco málo přes hodinu."

„Líbilo se vám to, ne?"

Josh řekl tiše: „Nechtěl jsem vás vzbudit."

„Bylo to vzrušující? Ohmatávat mě?"

Pomyslel si, že důvěra je hezká a vzácná věc, a že je asi starý pitomec. Prudce se zvedl ze sedadla. Z nosiče stáhl její batoh a svou tašku. Vlak už zpomalil a jel krokem. Ani se na ni nepodíval. Stále nevěděl, která z jejích tváří je ta pravá. Nevěděl, která je ta pravá: když spala a byla líbezná, nebo když si ho dobírala a byla protivná. Důvěřovala mu, nebo ho jen využívala? Za oknem ubíhaly malé rodinné domky.

„Tohle je už Rostock?"

„Tohle je Laage, asi pětadvacet kilometrů od Rostocku."

„A proč jste mě vzbudil už teď?"

V hlase cítil zlost a batoh jí hodil na nohy.

„Dělej, co od tebe čekají, a natlučeš si. Nejpřirozenější způsob, jak se dostat do Rostocku, je po dálnici nebo vlakem.

Tohle je poslední zastávka před Rostockem, takže vystupujem."

„Nemusíte být hned tak nevrly, jen jsem se ptala."

Vlak zastavil.

Odtáhla se od něj, batoh hodila na záda a odmítla jeho pomocnou ruku. Když šli uličkou, míjeli skauty, teď už ztichlé a spící.

Vyšli z liduprázdné stanice a přes ulici v opuštěném přístřešku čekali na příjezd autobusu do Rostocku.

Zajel k benzinové pumpě a nechal si tam zkopírovat svazek o dvanácti stránkách, které dostal od Hoffmana. Ve spisech byla hlášení Inoffizielle Mitar-beitera pod krycím jménem Wilhelm o jeho spolupracovnících. Z telefonního automatu zavolal na informace a zeptal se na telefonní číslo IM s krycím jménem Wilhelm. Předstíral přitom, že potřebuje sehnat člověka, který nabízel tónovaná skla. Překontroloval si adresu a omluvil se, že vyrušil.

Po zcela vyprázdněné silnici zajel do malé obce.

Na širém moři, za ztemnělým poloostrovem, právě zuřila bouřka a směrem od zálivu Salzhaff hnal vítr zpěněnou mořskou vodu přes přístavní molo s uvázanými rybářskými čluny. Složka donutí toho člověka, jenž byl před mnoha lety Inoffizielle Mitarbeiter Staatssicherheitsdienst změnit názor a zničit jej. Z toho místa, kde teď žije, je pěkný výhled na pobřeží a širé moře.

Kopie zasunul do obálky, kterou pečlivě zalepil, a na přední stranu napsal jméno. Nebylo třeba nic dodávat. Vystoupil z auta a zašel k brance malého domku a do poštovní schránky vhodil obálku. Ten muž, který si zde, v Reriku, užíval důchod, znal jména všech svědků. Ten člověk má přátele, kteří si jej vážili, a pokud by vyšlo najevo, že byl kdysi veden jako Inoffizielle Mitarbeiter Stasi, kdyby se provalilo, že udával ty, kteří mu důvěřovali a vážili si jej, byl by zničen. Dieter Krause stočil vůz směrem od moře, pryč od rytmického dunění příboje o kamenité pobřeží.

Vyšli z autobusové stanice.

Ve vzduchu již byla cítit typická vůně moře. K cestě zvolil postranní a zadní neosvětlené uličky, kde se mohli ukrývat ve stínech. Tracy si potichu broukala zase tu zatracenou písničku... Ta písnička, hraná ve spojeneckém rádiu, patřila jen jí a jejímu příteli. To všechno bylo kvůli tomu, co k sobě, ona a ten chlapec, navzájem cítili. Josh nebyl součástí tohoto vztahu...

Do Rostocku přijel poslední noční vlak. Vystupující cestující zaplavili nástupiště.

Na horním konci tunelu u nástupiště čekali dva muži, dívali se do každého polospícího obličej a poulili oči na každou mladou ženu, spěchající s taškami z nástupiště do tunelu.

Počkali, až se nástupiště vyprázdní, odhodili cigarety a vydali se k východu.

Byl to starý, tříposchodový dům. Fasády sousedních domů byly čisté, ale domek s nápisem Pension byl stále pokrytý nánosem špíny. Čekal u dveří. Tracy zůstala pozadu. Za sklem uviděl sedět čtoucího muže, s umaštěnými vlasy a přehozeným svrchníkem. Za mužem na desce na zdi visela řada klíčů. Došla k němu. „To je teda na zlatou medaili za luxus."

„No, v Rostocku je sice hotel Radisson a taky Ramada. Pak je taky nový hotel na nádraží. Ale tam všude nás budou hledat."

„Nebudte tak zatraceně nedůtklivej," ušklíbla se.

Opřel se o prosklené dveře. Muž za přepážkou zvedl oči. Recepční pult byl omšelý, starý a byl tu cítit zápach zeli a vařených párků. Muž za přepážkou se i v kabátu klepal zimou. Za pultem s klíči bylo vidět, jak se vybledlá tapeta odchlipuje. Muž na ně hodil profesionální, nucený úsměv.

Bylo to sice jasné z množství klíčů visících v nepravdělné řadě hřebíků na desce, ale přesto se toho člověka zeptal na volný pokoj.

Muž se diskrétně naklonil: Jeden nebo dva pokoje?"

Nevydržela to a hlasitě vyprskla smíchy.

„Dva pokoje," řekl Josh. Muž prsty hnědými od nikotinu přelétl řadu klíčů. Vybral dva a podal jim je.

Když je podával, mrkl spiklenecky: „Dva sousedící pokoje."

Znovu se zasmála. Muž je požádal o doklady. Josh si vytáhl peněženku z kapsy a do dlaně recepčního strčil stomarkovou bankovku, ale ruka se nepohnula. Přidal ještě jednu. Ruka zmizela diskrétně směrem ke kapse. Dostali

klíče. Muž ukázal na schody a znovu si vzal časopis.

Vystoupili po schodech po prošlapaném koberci. Pach zelí a párků vystřídal zápach plísně z vlhkosti. Na schodech bylo ještě chladnější než dole v recepci. Stáli v šeru na chodbě v druhém patře a Mantle jí podal klíč.

„Ráno budeme pokračovat, pane Mantle?“

„Nikam nepůjdeme, ani ráno, ani později. Budeme plánovat. Musíme to vzít pomalu. Krok za krokem, tak, abychom se nedočkali žádného překvapení. Musím to pořádně promyslet.“

„Dobrou noc, pane Mantle.“

Potřeboval se vyspat a ráno potřeboval přemýšlet... A také jí chtěl říct, že se jmenuje Josh, a ne pan Mantle. Byl tak hrozně utahaný...

„Dobrou noc, Tracy.“

Do kavárny dorazil jako první. Krause si vybral místo v přístěnku, odkud viděl na vstupní dveře. Přicházeli postupně z Augusten Strasse. Korektně vstal, aby si podal ruku s každým, kdo přišel, s taxikářem, s pracovníkem ostrahy staveniště, se zločincem, s majitelem nemovitostí. Majitelka kavárny byla dříve vedoucí kantýny v budově na August-Bebel Strasse a dříve také vykonávala rozkazy Hauptmanna Krauseho a Leutnanta Hoffmana a dokonce i Siehla, Fischera a Peterse. Poté, co vyprovodila zákazníky, zavřela kavárnu. Přinesla na stůl piva a odešla dozadu do kuchyně.

Hoffman promluvil jako první: „Mohu být pryč maximálně dva dny. Mám moc práce, než abych tu mohl zůstat dýl.“

„Zařídil jsem si novou existenci,“ zachmužil se Fischer, „a doufám, že za tři roky budu mít vlastní taxík, ale teď musím makat.“

Peters měl pozití nutnou schůzku ve Varšavě.

Siehl skučel, že když nebude zpátky do zítřka do večera, tak dostane v práci padáka a jestli si Hauptmann dovede představit, jak je těžké najít práci v Berlíně.

Krause se jich zeptal, zdali cestou sem prošli kolem staré budovy a podívali se vzhůru na potměšlá okna shlížející na August-Bebel Strasse, na okna, která jim dříve patřila, a zdali si ještě vzpomínají, jak velkými vstupními dveřmi procházeli s pocitem hrdosti, v anonymitě. A jestlipak se podívali dolů na okna v úrovni chodníku, za nimiž byly výslechové místnosti?

„Mohu vás, přátelé, seznámit s prostou realitou? Vy tu zůstanete, všichni tu zůstaneme, dokud tato záležitost nebude uzavřená, dokud ten problém nebude vyřešen. Máme na to týden. Do té doby je nutné to vyřídit. Pokud nezůstanete, nebudete si už muset dělat vůbec starost o svou práci nebo podnikání, protože budete trčet v cele ve vězení Moabit... Taková je, přátelé, smutná realita.“

A to kvůli jedné mladé ženě, vysoké metr šedesát, vážící šedesát kilo. A nezapomeňte na ruské vlasy. Jen tahle jedna dívka. Snadno ji poznáte. Požádejte ji, aby vám ukázala ruce. Podívejte se jí na nehty, pod nimi je totiž moje kůže.“

Zasmáli se, nejvíce Peters.

„Je to sranda, je to legrace? Jsme tu všichni tak, jako jsme byli kdysi v Reriku.“

Hoffman zaváhal: „Já jsem ho nezabil.“

Siehl zrudl: „Ty jsi ho zabil a my jsme jenom poslouchali tvoje rozkazy.“

„Dobrá. Povím vám tedy další fakta. Ten chlapec, ten špión, byl pronásledován. Kdo ho pronásledoval? Byl dopaden. Kdo ho dopadl? Na zemi do něj někdo kopal. Kdo to byl? Dále: když ležel na zemi, přišlápla ho něčí noha, aby se nehýbal. Či byla ta bota? Byl odvečen zpátky na člun. Kdo ho odvekl? Bylo k němu přípevněno závaží a byl vhozen do vody. Kdo ho hodil přes bok člunu? Realita je taková, že by šlo o obvinění nás všech. Byla by to obvinění o chladnokrevně zosnované vraždě. V Reriku jsme byli všichni. Pokud někdo z nás selže, budeme všichni ve vězení Moabit. Už mi věříte?“

Fischer řekl loajálně: „Plnili jsme jen svou povinnost. A znova ji splníme, pokud to bude potřeba.“

Řekl jim, kdy a kam mají jet ve městě na hlídku, a ještě jim jednou zopakoval popis mladé ženy. Ze svého diplomatického kufříku vytáhl pistole Makarov, jež byly ještě stále zabaleny v plastických sáčkích, a podal jim je přes stůl s náboji a zásobníky. Také jim předal mobilní telefony, které si odpoledne vypůjčil. Navzájem si zapsali čísla.

Každému také předal složku. Hoffmanovi složku Jorga Brandta, Siehlovi Heinze Gerbera, Fischerovi Artura Schwarze a Petersovi, mezi sklenicemi piva, spis Williho Mullera.

Každý z nich měl svůj díl zodpovědnosti. Na stůl položil ruku hřbetem nahoru, na ni přiložil svou ruku Hoffman, přes ni Siehl, potom Fischer a nakonec Peters. Na své ruce cítil jejich váhu.

Rozešli se každý svým směrem.

Neosvětlenou ulicí šel ke svému autu.

Viděl tělo toho chlapce, jak se pohupuje ve vodě, tažené ke dnu závažím, unášené proudem po pískovém dně Salzhaflu. V očích důlcích mu lezli krabi a ke rtům byly přisáté pijavice. Mezi nohama a rukama se proplétali úhoři. Po šest nocí viděl opakovaně tento výjev a v duchu slyšel jeho sarkastický smích.

Zrychlil do běhu, jako by se v autě chtěl schovat před pronásledující představou.

Josh spal. Přerušovaným, trhaným a neklidným spánkem. Byl příliš unavený, než aby se mu cokoliv zdálo.

Kapitola devátá

Douchání na dveře ho probralo z bezesného spánku. Spal jako zabítý. Trhl sebou, pokrývka mu sjela z postele i s kabátem, který měl přes ni. Další bušení na dveře.

„Jste tam, nebo ne?“

Zív! Dala se do něj zima. Přes tenkou látku záclon do pokoje proudilo jasné a ostré světlo. Otrásl se. V pokoji nebylo žádné topení. Zamžoural, snažil se zaostřit oči. Podíval se na hodinky.

„Tak ksakru, jestli tam jste, tak se ozvěte.“

Bylo už přes deset hodin. Bože, spal více než devět hodin, beze snů, zcela mrtvý. Když byl mladý, byl schopen v Ashfordu nebo v Osnabrucku pracovat beze spánku. Když sloužil ve vězení Mansoura v Adenu, měl noční směny, které plynule přecházely do denních. Ale teď už bylo Joshovi Mantleovi čtyřiapadesát let a tím, že celou noc čekal na schodech u dveří v Saarbrucker Strasse, mu spánek citelně chyběl. Zkontroloval, jestli je upravený a jestli mu někde nečouhá pyžamo, a hodil přes sebe kabát. Pak otočil klíčem.

Stála v chodbě. Dívala se na něj tak, že se cítil docela slabý. Přejela ho pohledem od jeho neoholené tváře přes těsně ovinutý kabát dolů k pasu, potom dále na pyžamo a na jeho bosé nohy.

Ušklíbla se: „Prokrista, to je krásnej pohled!”

„Promiňte, zaspal jsem.”

„Už jste na to starý, co? Prostě se potřebujete vyspíkat, že.”

Kousl se do rtů: „Promiňte. Omlouvám se. Spal jsem o tři hodiny déle, než jsem chtěl.”

„Tak, a já jsem celou tu dobu seděla v tom vlhkém, mizerném, zmrzlém, zatraceném pokoji a čekala jsem. Copak jste dělal, pane?” Při posledním slově se ironicky ušklíbla. „To, co jste provedl, pane, je, že jste posral celý den, pokud vám to nedošlo.”

„Už jsem řekl, že je mi to líto.”

Byla už zcela ustrojená ve svých těžkých botách, džínách, tlustém svetru a nové bundě. Ustoupil, aby mohla vejít do pokoje. Šel s ní. Vratkým krokem přešel pokoj a odsunul oblečení z jediné židle.

„Ostatně, stejně to nevádí. Neměl jsem dnes v plánu nic moc dělat.”

„To je dobrý! Neměl v plánu. To je teda program. Neměl jsem v plánu. No tedy skvělý.” Ta slova pronášela s bolestným skučením.

„Chtěl jsem říct...” Stál uprostřed pokoje se špinavými šaty v ruce. „Chtěl jsem říct, že jsem toho nechtěl dnes moc udělat. Jenom všechno pořádně promyslet a naplánovat...”

V její tváři se zračil údiv a divoký výraz.

„Zdá se mi, že jste to celé špatně pochopil, pane. Myslíte, že jsem přijela sem a myslela jenom na to, jak za mnou přiběhne pan Mantle a bude o mne pečovat? Pan Mantle jako rytíř v plné zbroji, nablýskaný a nepostradatelný? Bez pana Mantlea, až se vyspíká, ani ránu?”

Oponoval jí: „Je potřeba to všechno pečlivě naplánovat. Rozmyslet si trasy a rozvrhnout, co nejdřív a co potom. Musíte mít plán, a ne se do toho bezhlavě vrhnout. Je třeba zvážit různé možnosti. Dneska budeme plánovat, propracujeme to, a do Reriku pojedeme zítra. Potřebujeme k tomu podrobné mapy. Musíme vědět, co děláme.” Já jdu.”

„To není moudré.” Pokoušel se zůstat klidný a trpělivý.

„Tak nejsem moudrá, ale jdu ven.”

„Kam? Kam chcete jít?”

„Tam, kde byste mě nedusil. Tam, kde mi nebudete šlapat po krku.”

„Chcete se chovat pitomě a neprofesionálně? A mně to nemá vadit?”

Ušklebky najednou zmizely. „Předtím než odjel do Reriku, než se setmělo a vzal si člun, byli jsme pár hodin v Rostocku. Šli jsme odsud po řece do

Warnemünde a procházeli jsme se po břehu moře a na vlnolamu. Víte vůbec, co je to láska, pane Mantle?”

„Ani ne.” Zjhl. Ona byla jako dítě. Nevinná.

„Chci se zase podívat na břeh, k vlnolamu, kde jsme tehdy spolu byli. Chci být sama, jen s ním. Chci s ním zase být... Potom, po té procházce, jsem musela do Reriku řídit já, protože Hansie byl příliš nervózní na to, aby mohl řídit sám. A jenom pár hodin potom, co jsme se spolu takhle procházeli, byl mrtvý.”

Dohodli se, kde bude, a že on mezitím sežene mapu. Tuhle variantu si na něm vydupala a v Mantleovi to vřelo jak v přetopeném kotli. Přál by si vzít ji do náruče, utěšit ji, ale bylo mu padesát čtyři let a věděl tak málo o lásce. „Dej mi jenom dvě nebo tři hodinky... Chci tam, kde jsme... Pojdte tam se mnou, projdeme ten plán. Dáme si pak k obědu něco skvělého s dvojítmá hranolkama a nějakou dobrou lahev, chci s ním zase ještě chvíli být.” Temně ze sebe vysoukal: „Fajn, to bude fajn, ale dávejte na sebe pozor.” Usmála se, mladistvě a trochu smutně, až ho mrzelo, že nebyl součástí této hry. Slyšel ji odcházet dolů chodbou a slyšel, jak si zpívá, dokud se mu neztratila z doslechu. Shodil ze sebe pyžamo a umyl se v ledové vodě. Slunce zmizelo za hustými mraky, které se mezitím vytvořily. Pokoj byl najednou tak šedivý. Bez slunce. Bez ní.

Vstal brzo. Opustil Sauvignyplatz dostatečně brzo na to, aby mohl vyrušit Rogerse. Zaplatil svůj účet a vyklouzl pryč. Docela si užíval ticha auta, rádio měl puštěné jen slabě.

Cestou ven z města projel odbočku na Dummersdorf-Waldeck, uvažoval o úkolech, které ho dnes čekají. První prioritou je dobrý hotel, je-li to vůbec v Rostocku možné. Druhou prioritou je zavolat Heleně. Za boha si nemohl vzpomenout, jestli měla dneska ranní, odpolední, nebo večerní školu. Když byl v zahraničí, snažil se jí pokud možno volat. Třetí prioritou bylo zavolat Basilovi. To byl jeho nejlepší přítel, o němž Helena říkala, že je jeho jediný. Vždycky vedle něj sedával na Riverside Stand na fotbale. Nevráti se dříve, než se bude hrát zápas druhé divize Fulham proti Bristol City. Vůbec se mu nelíbilo, že by Basil seděl vedle prázdného místa, a když k tomu náhodou došlo, vždycky mu zavolal do opravny aut a navrhoval mu, aby se stavil u Hampton Wick, sebral svůj lístek a vzal někoho s sebou. Čtvrtou prioritou bylo zavolat panu Flemingovi, podat mu zprávu o tom, jak věci postupují. Pátou prioritou je vysledit muže, který by vyprávěl ten zábavný příběh o manželce... Pro Alberta Perkinse bylo důležité, aby nadcházející den měl dobře naplánovaný. Prudce zabrzdil a přešel si do pravého pruhu u výjezdu Rostock-Jih. Spatřil zaparkované auto. Nepatrným pohybem tak,

aby neupoutal pozornost, si zakryl rukou tvář. Všiml si, že v autě sedí muž se zastřiženým knírem a škrábanci ve tváři.

Minulou noc, při procházce prázdnými ulicemi stranou náměstí Sauvig-nyplatz, uslyšel ve své představivosti zavýti vlka. Spokojeně se usmál, protože všechno klapalo podle jeho předpokladů. Smečka se už sbíhá. Jel směrem k vysokým věžím starých kostelů do centra města. Auto stojící u výjezdu a pozorující provoz odbočující z dálnice od Berlína mu napovědělo, že tu čekají už od minulé noci. Ta mladá žena, pokud poslouchala Mantlea, měla šanci dosáhnout svého cíle, ovšem pokud ho poslouchala...

Prošel kolem radnice do Lange Strasse směrem k srdci Rostocku.

Nebyl si jist. Bývalý Feldwebel, nyní taxikář, zařadil rychlost. Vlasy odpovídaly popisu, ale žen s takovými vlasy byla ve městě spousta. Výška mu připadala téměř správná, ale zase - šlo o obvyklou výšku mladé ženy. Bylo mu řečeno, že hledaná žena je křehké postavy, ale měla na sobě tlustý svetr, viděl rolák a větrovku, takže nebylo poznat, jestli je subtilní nebo robustní. Předjel ji, přibrzdil a počkal, aby si ji mohl prohlédnout ve zpětném zrcátku. Dříve, když ještě Ulf Fischer sloužil jako Feldwebel na velitelství v August-Bebel Strasse, nechtělo se po něm, aby rozhodoval, aby jednal samostatně. A také jako taxikář nečinil žádná rozhodnutí. Prostě jezdil tam, kam si zákazník přál. V této chvíli je Hauptmann na výjezdu z dálnice, na opačném konci města. Byl neklidný z toho, že by se mohl zmýlit a způsobit planý poplach. Zavolal Hauptmannovi mobilním telefonem.

Prošla kolem, ale byla otočená na druhou stranu. Domníval se, že jde směrem k hlavnímu nádraží.

Zástupce velvyslance a kulturní atašé se tak, jak bylo jejich každodenním pravidlem, setkali na obědě. Muže z Londýna trochu rozčilovalo, že jeho kolega z Washingtonu měl možnost servírovat lepší oběd než on.

„Tenhle Krause, kterýho vaše vojanda převálcovala, teď doma docela vyvádí.“

„Už tu brzo bude, bojovník s válečnými zraněními.“

„Jeho vystoupení přesunuli do ještě většího sálu Pentagonu. Bude tam navíc dalších padesát míst.“

Brita navíc rozčilovalo, že má Američan lépe vybavenou kuchyňku. Plynový sporák, mikrovlnka a mrazák dost velký pro uskladnění půlky vola, mlýnek na kávu a kávovar. Místnost na americké ambasádě, kde obědvali, měla zdi plátované ocelí jako ochranu proti elektronickému odposlechu.

„Ten momentálně důležitý chlapík, ten dobrý plukovník Rykov... Řeknu ti, Brade, doma právě probíhá rozsáhlé vyšetřování. Za to, co se stalo Krausemu, budou padat hlavy. Je pravda, že Němci posílají přes louži lidi s krvavými rukama? Teda podle toho, co jsem slyšel.“

„Postupně narušují ty výjimečné vztahy, Davide. Podle mých zpráv se v Langley do německých tříd hlásí spousta zájemců - promiň, Davide, to byl jen vtip. Dneska je pro všechny ty kluky, úředníky, kteří si přes poledne chodí zaběhat, Elgar striktně datován a všichni mají ve svých walkmanech nahrávky Beethovena. Tak jo, to není legrace, ale můžu ti naznačit, že ten zvláštní vztah stále žije?“

„Dostáváme od vás jenom zbytky od oběda.“

Byl to už ustálený zvyk, scházet se takhle u jídla. O půl hodiny později už byl Brit na cestě zpět na své velvyslanectví a v mysli sestavoval text zprávy, který šifrovaně pošle do Vauxhall Bridge Cross. Plukovník Rykov prostřednictvím svého ministra přesně trefil slabinu rekonstruované KGB. Tohle byla stará nebezpečná hra, ve které ten, kdo dává první ránu, může přijít k závažné újmě. Bude to zpráva prvořadého významu.

„Myslím, že jsi udělal dobře, Fischere.“

„Nebyl jsem si jistý. Nechtěl jsem zbytečně zdržovat Hauptmanna.“ Stáli u vchodu do kavárny, teď v zimě zavřeně. Slunce zmizelo v mracích. Z nízkých mraků, v dáli se slévajících s mořem, padal sníh s deštěm. Padal jim do tváří, hnán větrem. Hoffman si stínil oči, aby lépe viděl. Byla to jen malá šedá figurka s kyticí jasných květů a seděla na matném písku, kam zasahoval mořský příboj.

„Myslím, že Hauptmann z tebe bude mít radost, Fischere.“ „Děkuju.“ Ulf Fischer se až začervenal. Seděla na pláži sama. Krause dostal první signál od Hoffmana, hlídkujícího na odbočce z dálnice. Sešli se potom na Hauptbahnhof, kde se pokoušeli sledovat příměstský vlak S-Bahn jedoucí severně směrem na Warnemünde, ale museli zastavit na červené za policejním autem. Pak ji na pár okamžiků viděli z dálky u hotelu Neptun a zase ji ztratili, protože se jim nepodařilo zaparkovat. Pak ji zase našli. Kytice se zhoupla a zatřásla, jak figurka vstala z písku. Stála tam proti tmavému pozadí moře a oblačnosti. Pomalu kráčela po břehu meandrovitou chůzí směrem k nim a zvolna mířila k vlnolamu.

Když se vracíval večer ze své pracovny v August-Bebel Strasse, říkával své ženě, že mu Hauptmann důvěřuje.

Měl už vymyšlenou trasu. Nevedla přímo po E22, po hlavní trase vedoucí přes Bad Doberan a Kropelin. Na mapě označil vedlejší silnice vinoucí se vesničkami kolem těchto dvou měst a přicházející do Reriku od jihu, přičemž pro křížení s E22 vybral Neubukow. Trasa sice vedla užšími silnicemi a byla delší, zato ale bezpečná. Pečlivě, pomocí úzkého pásku srolovaného papíru, odměřoval jednotlivé vzdálenosti, aby zjistil, jak dlouho bude cesta

trvat. Musí to důkladně promyslet. Bylo důležité pamatovat na každý detail. Objednal si auto z půjčovny, kterou našel ve žlutých stránkách. Půjčovnu vybral záměrně malou, na kraji města ve čtvrti Sudstadt, a za příplatek si nechal auto přistavit až k penzionu.

Když skončil, složil Josh mapu a systematicky prošel pokoj, kapsy svého kabátu a svou tašku. Nenechal tu nic, co by ho mohlo identifikovat. Nůžkami z manikúry vystříhl visačky s anglickým textem na každém předmětu, který zanechá v pokoji. Teď byl spokojený. Až ji přiveze zpátky, přemluví ji, aby totéž udělala ve svém pokoji. Telefon zazvonil, auto bylo přistaveno. Zkontroloval, zda má v peněžence dost peněz. Bylo mnohem později, než počítal, ale aspoň bude mít Tracy více času na svou procházku po pláži a u vlnolamu.

Vlnolam zabíhal dvě stě metrů do moře.

Jeho základ tvořily obrovské kamenné kvádry, některé velké jako osobní auto, nepravidelné a s ostrými hranami. Na západ se prostírala písčná pláž pokrytá zbytky vyplavených mořských řas a sněhem od nedávné bouře. Východním směrem byl průplav pro rybářské čluny vyplouvající z Warne-münde a ústí řeky protékající Rostockem a přístavem.

Na kamenech vlnolamu se nahromadil další sníh a led. Ten za chvíli roztaje, ale ostrý baltský vítr a drsné mrazivé noci ho tu pár týdnů udrží.

Na vrcholu kamenů byl betonový chodník a po jedné straně železná trubka jako zábradlí, aby návštěvníky vítr neshodil do vody nebo na skály.

Na konci se tyčil malý maják, jehož nátěr se odlupoval nepřízní povětrnostních podmínek. Byly v něm vydrápané iniciály letních turistů. Kolem základny majáku nebyl žádný plot, jenom nízká, asi půl metru vysoká zídka. Pod ní skály prudce spadaly do zpěněné vody.

Děšť a sníh unášené větrem vypudily všechny návštěvníky od vlnolamu. Před lety, před znovusjednocením, tady vždy a za jakéhokoliv počasí postávali lidé a pozorovali velké trajekty mířící do Švédska, do Dánska, do Norska a do svobodného světa...

Nízké šedivé mraky se na obzoru slévaly s mořem.

Vlnolam a místo, kde stál maják, byly opuštěné a prázdné až na jeden barevný flíček.

Stáli u jižního konce vlnolamu, nahnuti vpřed, aby je vítr nesrazil. Mžourali očima proti větrem hnané slotě. Fischer řekl: „Měli bychom na něj počkat, neměli bychom nic dělat, než přijde.“

Peters do taxikářovy paže zabořil prst. „Nebudeme na Krauseho čekat! Lepší místo a lepší čas se už nenaskytne!“

Rok potom, co padla antifašistická fronta, dostal Günther Peters v sicilském Agrigentu radu od starého muže s ošlehanou a sraštelou tváří. Nikdy,

v žádném případě, neváhejte s akcí. Přijal tuto radu za svou a důkazem její správnosti bylo bohatství, jež nashromáždil na nesčíslných účtech v Lichtenštejnsku, na britských ostrovech v Kanálu, na Gibraltaru, v investičních společnostech na Kajmanských ostrovech. Své bohatství ale nestavěl na odív. Přesouval peníze pro sicilskou mafii. Stěhoval auta ukradená v Německu do Ruska a na Ukrajinu. Obchodoval se zbraněmi, nakupovanými za směšnou cenu v Rusku a prodávanými Čečencům, Kurdům a Palestincům. Odepřel si luxusní auto, zlaté náramky a řetízky, honosný byt v nejnovější čtvrti v Lipsku. Radu starého muže z Agrigenta si vzal více než k srdci. Byl přesvědčený, že údaje o jeho osobě nejsou v žádné policejní databázi. V noci 21. listopadu 1988, když si už v pracovně uklízel stůl a chystal se jít domů, všiml si ho Hauptmann Krause. Zavolal na něj a pověřil ho rozkazem. Byl dole v autě dřív, než znal důvod poplachu. Byl to on, který se první dostal do kontaktu s tím chlapcem, s tím špiónem. Když kopl Hauptmanna mezi nohy, zvedl ho a hodil s ním na zem, kde ho pak držel. Teď byla ohrožena jeho svoboda, jeho anonymita, bohatství, které nevyužíval, a jeho moc.

Ta mladá žena byla od nich asi dvě stě metrů na opuštěném vlnolamu.

Peters ho znova šťouchl: „Seš úplná sračka, udělám to sám.“

Šel první. Hoffman běžel a nakláněl se proti větru a snažil se dohnat Peterse. Mladá žena seděla na nízké zídce u paty majáku, nohy měla přehozené nad skálou, do níž dole s hukotem rytmicky narážel příboj. Siehl si zakrýval rukou tvář proti sněhové slotě a pospíchal za nimi. A ta mladá žena házela, jednu po druhé, květiny do střídavě se vzdouvající a opadávající vody pod jejíma nohama. Fischer se naposledy ohlédl, jako by doufal, že uvidí Hauptmanna, a přidal, aby je dohnal. Mladá žena sedící nad mořem na skalách se dívala upřeně dolů.

Vytvořili šik a odhodlaně se vydali směrem k majáku. Kolem nich se vznášela a poletovala vodní tříšť.

Přišel k místu, kde vlnolam vybíhal do moře. Obhlédl celou jeho délku, jestli ji neuvidí.

Přijel z Rostocku po rychlé čtyřprouté silnici, projel kolem činžáků na planině a kolem přístavu se zahálejícími jeřáby. Pohledem projel pláž, až kam dohlédl, a déšť se sněhem, unášený větrem, mu smáčel kalhoty a boty. Zamžoural. Až teď spatřil malou, rozmazanou figurku. Viděl ji a jasnou barvu květin. Bude naskrz mokrá, protože byla blázen, v takovémhle počasí jít až na konec vlnolamu. Byl dost starý, aby byl jejím otcem, a cítil jakousi zodpovědnost, jako cítí rodiče ke svým dětem. Ostrou chuť se vydal proti náporům větru podél vlnolamu.

V polovině cesty si všiml těch čtyř mužů.

Tvořili tam šik napříč chodníkem vedoucím vrcholem vlnolamu. Šli před ním a jeho si nevšimli. Tracy byla na místě, kde předtím trávil poslední chvíle s tím chlapcem, kde se, vyplašení, milovali, líbali a tiskli k sobě. Zdálo se mu, že je oba vidí, jak se objímají a pevně svírají v náručí.

Ti čtyři pochodovali vpřed. Byli jako kordon. To mohlo mít jediný smysl. Po obou stranách vlnolamu byla hluboká voda, skály, led a sníh. Bože všemohoucí... jeho stará, pomalá, otupělá mysl se probrala. Vždyť je to jasné! Dal se do běhu.

Vypadalo to, že ona je nevidí. Dívala se stále dolů do vln a na padající květiny.

Běžel a kymácel s ním poryvy větru. Mokrá sněhová břečka mu létala do tváře a oslepovala ho, padala na něj a smáčela ho. Jak běžel, klopýtal, uklouzly mu nohy a spadl. Roztrhl si kalhoty na kolena. Zvedl se a dal se znovu do běhu.

Byli stále blíž a blíž. Nemohl na ni zakřičet, aby ji upozornil, rozhodně ne teď, když ze všech sil běžel a sotva lapal po dechu. Viděl vzdouvající se a nepřátelské moře, ostrá a krutá skaliska. Kdyby zavolal, ti čtyři by se určitě otočili, ale on stejně běžel proti větru, proti sněhu a proti burácení moře na skalách.

Josh utíkal. V běhu si rozepnul zip kabátu, ten se nadul a brzdil jej. Sotva dechu popadal. Prsty zmrzlými na kost hrábl do vnitřní kapsy saka. Byla to jediná možnost, která ho napadla. Byl už blízko nich a oni o něm stále nevěděli. Z kapsičky vytáhl inkoustové pero, které mu dala Libby, a držel jej v pěsti. Už viděl jednotlivé chloupky na jejich zátylcích.

Stále se dívala dolů do moře. V ruce už jí zbývala poslední květina, kterou teď hodila do vln.

Blížil se k nim zezadu. Vybral toho, kterému černé vlasy spadaly na límec kabátu, toho s nejdelšími vlasy. Pevně uchopil pero. Vší silou bodl hrotem pera do obnažené části krku a hned jej zase vytáhl. Jejich čtyřštip se rázem rozpadl. Otočili se na něj. Stál za tím mužem. Nemohli vidět konec pera, kovový a studený, přiložený k jeho krku.

Bezchybnou němčinou vykřikl: „Zpátky, nebo střelím! Na místě ho zastřelím!"

Cítil, jak se ten muž klepe strachy. Zbývající tři stáli proti němu. Musí rychle získat převahu. Musí využít šoku těch tří a strachu zbývajících.

Sykl: „Řekni jim, ty parchante, at ustoupí, nebo tě zastřelím! Řekni jim to!"

Byla od něj na čtyřicet kroků. Zírala na něj a na muže kolem. Řval přes vítr a snažil se popadnout dech: „Tracy, pojď sem, dělej!"

Ten muž přiškrknutým hlasem prosil ty tři, aby udělali, oč je žádá.

„Zastřelím tě, zmetku, prostřelím ti tu tvoji všivou hlavu!"

Jeden z nich, ten nejmladší, se studenou tváří a úzkými rty, popošel o půl kroku vpřed. Muž, kterého Josh držel, se otřásl a zakřičel. Zbývající dva starší po nejmladším chňapli a drželi ho každý z jedné strany.

Josh křičel proti větru, proti vodní tříšti, proti sněhu, proti mraku, který se v dáli za ní sléval s mořem: „Tracy, pojď ke mně, pohni se!"

Bože, byla tak zatraceně pomalá, vstávala, jako by vůbec nechápala, oč tu jde.

Znova zasyčel do ucha muže, kterého držel: „Zastaví ji a jseš mrtvej! Řekni jim to!"

Nejmladší se snažil uvolnit, až si vysoukal ruce z rukávu kabátu. Dva starší muži ho pevně drželi za ramena. Došla na jejich úroveň.

„Pojď rychle, poběž!"

Prošla kolem nich a pak kolem něj a kolem muže, kterého držel.

„Utíkej!" Znova zakřičel na ty tři: „Ani hnout! Zůstaňte, kde jste!"

Josh začal couvat, jednou rukou držel muže za vlasy a druhou tlačil kovový konec pera hluboko do kůže a cítil vůni kolínské a pach jeho potu.

Postupně couval, aby si udržel převahu, pětadvacet - třicet metrů od nich. Po straně bylo jenom zábradlí, pak skály, led a moře. Zdálo se mu, že rukojmí se jej snaží kopnout, a tak ho přitáhl vzhůru za vlasy. Muž křičel. Dotlačil ho ke kraji chodníku a přirazil k zábradlí. Nadzvedl a přehodil ho přes zábradlí dolů na skálu. Muž se rukou zachytil výběžku kamene a Josh vši silou dupnul.

Pomalou klouzal po ledem pokryté skále dolů do vody.

Josh se dal do běhu. Když k ní doběhl, pevně ji chytil za rameno. Ještě se otočil nazpět. Byli tam na skalách, všichni tři.

Vytvořili řetěz a snažili se vytáhnout toho čtvrtého z bouřičiho moře.

Běželi spolu až do úplného vyčerpání.

Dorazil Krause.

Z Hoffmana crčelo a nesouvisle vykřikoval: „On by mě zastřelil. Peters by ho klidně nechal, aby mě zastřelil!"

Fischer se třásl a vyštěkl: „Říkal jsem jim, aby na vás počkali!"

Krause se díval směrem ke skaliskům přes clonu mokrého sněhu na malé barevné flíčky dole ve vodě.

Siehl třesoucím se hlasem zašeptal: „Nemohli jsme nic dělat. Udělali jsme, co se dalo."

Peters vzdorovitě hřměl: „Měli jsme šanci. Pokud se teď situace obrátí proti nám, kvůli tomu, že jsme nevyužili šanci, pamatujte si, že jste to byli vy, kdo mi bránili."

Krause pocítil závan chladu a vydal se zpět chodníkem na vrcholu vlnolamu.

„Bylo vám dvacet a sloužil jste u spojařů v Heidelbergu. Bylo to před čtyřiceti lety. Byl jste jedním z těch vzácných Američanů, který o sobě tvrdil, že se drží svých zásad. Zběhl jste, udělal jste velký skok, přešel hranici a od té chvíle nevěděl, jak zpátky."

Albert Perkins zajel do čtvrti Toitenwinkel. Zašpiněné a větrem ošlehané bloky domů byly namačkány mezi dálnicí a železniční tratí na jedné straně a močálem na druhé. Když šel vzhůru po schodech, všiml si vlhkosti všude na zdech. Byt, do kterého vešel, byl také vlhký. Byla tu ložnice, obývací pokoj s kuchyňským koutem a koupelnou, kde se člověk pořádně ani neotočil. Našel toho Američana. Řekli mu, že tenhle Američan ho opravdu pobaví.

„Čtvrt hodiny slávy, před čtyřiceti lety. Jedna tisková konference a pózování před fotografy. Jeden výslech, kde jste vysypal všechno, co jste věděl, což nebylo mnoho. Dvacetiletý branec věděl prd o utajovaných skutečnostech závažnější povahy. Stal se z vás horlivec na způsob těch katolických konvertitů, tak upřímných, tak vroucích a tak nudných. Vzal jste tuhle děsnou kvazizemi za svou, jako vzor sociálního inženýrství."

V bytě v šestém patře nebylo známky po přítomnosti nějaké ženy. Pokoj byl prázdný, pustý. Popelníky přeplněné.

Všude se válely knihy, na stole, na policích, na zemi.

„Je hezké ve věku dvaceti let věřit, že zájmům světového míru nejlépe slouží vojenská rovnováha, ale během patnácti minut se vám zhroutil svět a oni z vás vymáčkli všechno, co jste věděl o spojovací divizi v Heidelbergu. Nezbylo vám než začít nový život. Byl jste bystrý chlapec a byl by z vás prvotřídní absolvent, pokud byste se mohl vrátit domů. To ale nešlo. Takže jste školy absolvoval tady. Naučil jste se německy, rusky, a stal se větším domorodcem než většina místních. Dostal jste učitelské místo na univerzitě v Rostocku. Co jste učil - anglickou literaturu, americké dějiny? Našel jste si malé útočiště, přesvědčený, že jste šampionem míru a že obě Německa budou trvat věčně."

Albert Perkins si ani nesundal kabát. Američan seděl ve starém křesle. Byl drobný. Nohy měl tenké a šlachovité, na nich beztvare šedivé kalhoty. Ramena mu trčela vpřed a neustále si třel ruce, jako by si je chtěl ohřát. Měl velkou vyholenou hlavu a na tvářích prosvítaly spletné kresby žilek. Na očích měl brýle s neobvykle tlustými skly a jedna nožička byla k obroučce přilepena izolepou. Kouřil štíplavě páchnoucí cigarety. Perkins zvolna pokračoval ve svém naléhavém monologu. Nikdy nespěchal, aby se dostal k pointě.

„Předpokládám, že na univerzitě si vás docela považovali - byl jste Američan, dodával jste oddělení nádech mezinárodního statutu, museli vám viset

na rtech. A vy jste je zásoboval ideologií a věřil v budoucnost toho prohnílého neo-státečku. Takže denuncování

kolegů byl přirozený krok, že? Ne pro peníze, ne pro výhody, ne pro moc, ale z přesvědčení o nutnosti ochrany státu před opětovným nástupem fašismu. Donášel jste na každého hlupáka, který vám důvěřoval, od vedoucího oddělení po začínající stážisty, na zaměstnance na plný úvazek i na externisty. Měl jste svá krycí jména a své kontaktní důstojníky na August-Bebel Strasse a konspirativní byty, kam jste chodil, jednou týdně nebo jednou měsíčně s hlášením. Eva Krauseová, manželka Hauptmanna Dietera Krauseho, tam tehdy dálkově studovala."

Velká hlava sebou trhla a Perkinsovi vletěl do tváře štiplavý oblak cigaretového kouře.

„Nikdy se nespolehejte na to, že něco potrvá věčně, ehm, chci říci, že je fatální chybou věřit v neměnnost čehokoliv. Zeď se ocitla v rozvalinách. Ten skvělý státeček skončil na smetišti. Svazky byly odtajněny a začala identifikace osob ukrytých pod krycími jmény. Vyzazili vás. Důležitá práce, vysoké postavení, všechno v prdeli. A co děláte teď? Trochu překládáte, když se něco naskytne. Je vám šedesát a jste na smetišti, protože jste osedlal špatného koně, a teď pobíráte jen mizernou penzičku. To všechno je poděkování za kydání hnoje na studentku Evu Krauseovou. Co vás tady drží? Mohu vám uvést, co vám tady vadí?"

Albert Perkins nasadil ledový úsměv. Neměl v povaze cítit s někým slitování. Jak si kdo ustele, tak se taky vyspí. Stál v tomhle vlhkém pokoji a jeho přítomnost umocňovala Američanův neúspěch.

„Vadí vám nová nezaměstnanost - dva z pěti mužů v Rostocku, dle statistiky radnice, nemají práci nebo jsou školeni na místa, jež neexistují. Nesnášíte novou chudobu - tohle město patří podle příjmů na jednoho obyvatele mezi nejchudší v Německu. Vadí vám rostoucí počet přistěhovalců, cikánů, cizinců v ubytovnách na všivých sídlištích, jako je tohle.

Nesnášíte rostoucí kriminalitu - kapsáře, bití, vloupání, krádeže, prostitute, vybírání výpalného. Vadí vám nová drogová kultura - dostupnost konopí a extáze, zločinné syndikáty a spolky dodávající heroin a kokain. Nenávidíte nové obyvatele - Němce ze Západu, Wessis, kteří převzali místa na radnici, na policii, ve škole, v podnikání. A co vám vadí nejvíce - to je to velké poselství, že všechno, co jste v uplynulých čtyřiceti letech dělal, bylo podřadné, zbytečné, zkrátka na hovno. Řekl bych, přáteli, že byste měl jít domů. Ale kde to je? Máte stárnoucí matku, která od vás nikdy nedostala dopis? Potřebujete mě, milý příteli, protože já se za vás můžu přimluvit u mých amerických kolegů. Jsem obchodník a život je mým trhem. Budete mi vyprávět o Evě Krauseové a já na oplátku promluví s kolegy, aby zapomněli na nesutečnou stupiditu dvacetiletého spojaře před čtyřiceti lety."

Albert Perkins věděl, že šroub se musí utáhnout pořádně, ale v každém případě to musí být pomaloučku. Největší bolesti, maximálního ublížení se dosáhne právě tou pozvolností. Pro odpověď si přijde až druhý den. Rozhovor o Evě Krauseové výměnou za dopisy adresované imigračnímu úřadu, ministerstvu obrany a FBI. Američan si to přes noc přebere v hlavě. Bude se zmitat v sentimentálních vzpomínkách na matku, na zatracené bílé ploty a pitomé jablkové koláče. V pokoji se setmělo. Osvěťovalo jej jen jedno těleso teplometu.

„Už půjdu. Nepovažujte mě za nepřítele, tím jsem byl kdysi, dnes už ne. Spíše mě považujte za vaši poslední šanci. Tady už pro vás nic nezůstalo. Nabízím vám šanci za kýbl zábavné špíny o manželce Hauptmanna Krauseho. Přeji dobrou noc."

„Kde je?"

„Nevím."

„Slíbil, že nás odveze."

„Ano, to říkal."

„Tak kde, ksakru, je?"

„Nemusíš, Kristýno, hned mluvit sprostě."

„Slíbil, že nás odveze, a je kdoví kde. Slíbil, že přijde na každý můj zápas. Místo toho přišel včera pozdě večer a dneska brzo ráno zase odjel. Slíbil, že mi z Londýna přiveze raketu, a nepřivezl nic."

Eva jí suše odpověděla: „Tvůj otec má teď mnoho práce."

„Co to znamená ‚hodně práce‘? Proč teda slibuje?"

„Nemluv takhle o svém otci! Jsi připravená?"

To děvče, jejich dcera, dupala nakvašeně vzhůru po schodech a tvářila se krajně otráveně.

Eva Krauseová stála u hlavních dveří a oblékala si kabát. Řekla dceři, že otec řeší problém, který by je mohl ohrozit všechny. Zkontrolovala, zda má v kabelce klíčky od auta. Bezděčně se dotkla rukávu svého kabátu, a zlatého náramku, jako by i tyhle věci byly ohroženy. Čekala a nervózně si pohrávala s prsty.

Kristýna hlučně scházela dolů po schodech a taškou šoupala po čerstvé malbě na zdi, druhou ruku měla plnou tenisových raket. Když bylo Evě Krauseové čtrnáct let, vešla se její sportovní výbava do většího papírového pytle a byla ráda, že má jednu raketu.

„Máš všechno? Zkontrolovala sis to?"

„Mám všechno kromě svého otce, který mi lže!"

Eva Krauseová zamkla.

Po celé odpoledne, až do večera, prohledávala pětice mužů město a sledovala výpadovky z Rostocku. Vždy dva hlídkovali na silnici mířící na jih a na západ, směrem na Bad Doberan a na Kropelin a dále Rerik, zbývající tři vyčkávali ve městě. Teď už pro ně bylo snazší ji najít, protože její tvář už všichni viděli. Krause právě propásl druhé kolo tenisového turnaje své dcery. Sledovali provoz na výpadovkách, vyčkávali ve svých autech ve staré i v nové části města. Každý toužil ji znovu spatřit, a dostat tak druhou šanci, jak vyřešit palčivý problém.

Zaklepal. Tiše řekl své jméno.

Z obou sousedních pater se ozývala hlučná hudba, smích a řev. Všechny pokoje v sousedících dvou patrech penzionu obsadili námořníci. Bylo jich tolik, že museli přijet tankerem nebo kontejnerovou lodí. Nebylo poznat, zda mluví švédsky, finsky nebo norsky.

Josh zaklepal, řekl své jméno a odemkl si.

Řečeno vojenskou hantýrkou, serval jí frčky z uniformy. Strčil ji do auta, vyrazil na silnici, málem se srazil s nákladákem, jak byl rozčilený, zaježděl zpátky k penzionu, vyvedl ji vzhůru po schodech na pokoj, jako by byla protivný rozmazlený spratek, který pokazil rodinný výlet. Zavedl ji do jejího pokoje, vynadal jí a zamkl uvnitř. Seděl sám ve svém studeném a vlhkém pokoji a ruce měl sepnuté, aby ovládl třes, neúspěšně.

Nesl krabice s jídlem a plechovky s pivem, své povlečení, matrace a polštář.

Když si odemkl, hodil na zem povlečení i matrace a nohou za sebou zabouchl dveře. Hmátl po vypínači. Ležela v posteli, jak jí poručil. Našla další povlečení na polici v šatní skříni. Oblečení měla rozházené po podlaze, spodní prádlo, džíny, svetř a boty. Z peřin vykukovala jen hlava a ramena v pyžamu. Zase z ní udělal dítě. Když byli v autě, nemluvila, ani mu, ksakru, nepoděkovala nebo se neomluvila za to, že se vykašlala na jeho rady. On z penzionu vycházel jen v noci. Dívala se na něj z polštářů.

„Musíš něco sníst - pokud si to vůbec zasloužíš.“

Byl k ní přísný, protože byl k smrti vyděšený a naštvaný. Z polštářů na něj hleděly velké oči v pobledlé tváři.

Položil krabice na postel. Vstala a uvolnila mu místo, aby mohl urovnat polštáře, na kterých ležela, jak to dělají rodiče nemocných dětí. Měla na sobě tenké bavlněné pyžamo, pod nímž byly vidět křivky jejího těla. Podal jí kabát z podlahy a ona si jej přehodila přes ramena. Hamburgery budou už asi studené a omáčky zaschlé. Otevřel krabice s jídlem. A plechovku s pivem. Zvedla kolena a přes přikrývku mezi ně uchopila plechovku. Tváře měla nacpané hamburgerem a hranolky. Seděl na kraji postele.

Hranolkem ukázala na ložní prádlo a matrace za ním.

„Na co to je?“

Začervenal se: „Budu spát tady.“

Zvedla obočí, jako by se do ní vrátil život a rozpustilost.

Jak je libo.“

Znova nasadil káravý tón: „Už nikdy nepůjdeš ven sama, už mi nezmizíš z očí.“

Jedla, žvýkala, pila.

S plnou pusou, polykajíc: „Co děláš, když nepracuješ?“

„Nemám moc volného času.“

„Jen jsem se ptala.“

„Pokud mám čas, trochu si večer čtu.“

„A co čteš?“

„Dějiny vojenství, moje právní učebnice - příprava na ráno.“

„Máš dobrou práci?“

„Je bezútešná, ale zaplatí pámbu za ni.“

„Co je pro tebe nejdůležitější?“

„Důležité je pro mě, Tracy, abych byl sám sebou.“

Poprvé se zašklebila: „Na tom záleží?“

„Někteří, není jich mnoho, to říkají.“

„Jsi tady proto, abys byl sám sebou?“

„Už jsi skončila?“

Pokývala hlavou. Zbytek šťávy z posledního hamburgeru jí ukápl na peřinu. Natáhla se pro další plechovku a on jí jednu podal. Vzal krabice, zmuchlal je a vyhodil do odpadkového koše v rohu. Sledovala ho. Naproti dveřím rozložil matrace. Přistoupil k ní, očima jej stále upřeně sledovala, a vypnul světlo. Chvilku mu trvalo, než si přivykl na tmu v pokoji. Seděl na rohu její postele a sundával si boty a ponožky, košili a kalhoty. Každý kus oděvu pečlivě složil a položil k botám u svého polštáře. Svlékl se až do tílka a slipů. Vlezl do chladných přikrývek a stulil se, aby se ohřál. Blízko jeho hlavy jí z postele visela ruka.

Zašeptala: „Joshi...“

„Ano?“

Ještě jsi mi neodpověděl. Přišel jsi sem, abys byl sám sebou?“

Jsem děsně unavený. Nech to na ráno.“

Slyšel rytmus jejího dechu.

Joshi...“

„Ano?“

Jakej spolu vytvoříme tým?“

„Příšerně strašnej a děsnej.“

Joshi...“

„Proboha!“

„Dost silnej na to, abychom přemohli ty parchanty?“

„Snad.“

Převalil se ze zad na bok od ní a její visící ruky. Třásl se zimou. „Joshi...“

„Sakra, snažím se usnout.“

Joshi... Jestli ti někdo řekl, že jsi ukecaný starej otrava, tak kecal.“ „Dobrou noc, Tracy.“

Slyšel, jak dopila plechovku. Hodila ji na zem. S rachotem dopadla ke zdi pod oknem. Přikrývku si přitáhl ještě těsněji přes hlavu.

Kapitola desátá

"Nemohu vám pomoci. Přijeli jste až z Anglie? Taková dlouhá cesta. Jsem tady teprve třetím rokem. Byl jsem vedoucím

křesťanské mládeže ve Schwe-rinu."

Byl to mladý muž příjemné tváře. Pokrčil rameny. Stál u brány přes silnici ke kostelu. Vedle domku jeho žena věšela prádlo. Od moře foukal čerstvý vítr a sluníčko svítilo. U nohou ženy si hrály malé děti.

„Nemohu vám pomoci, protože jsem nikdy o něčem takovém v Reriku neslyšel. Znájména všech, kteří chodí ke mně do kostela, a je jich jen pár. Většina sem nechodí. Ti, kteří velebí Boha, o tom se mnou nemluví." "

Josh cítil, jak se vedle něj propadá.

Potřebovala, aby jí někdo pomohl, aby nemusela chodit ode dveří ke dveřím a lopotit se po cestě. V autě během dlouhé cesty po vedlejších silnicích, kolem opuštěných farem a havranů na polích, mluvili o tom, že potřebují najít pastora, protože ten bude mít klíč od zamčených dveří.

„Musím vám říci, že minulost nejen tady, ale všude ve východní Evropě je uzavřená kapitola. Nepodaří se nám najít lidi, kteří by chtěli mluvit o minulosti. Byly to temné časy a těch, kteří na ně chtějí vrhnout světlo, je velice málo." "

Podíval se na ni. Odvrátila hlavu. Bradu měla odhodlaně vystrčenou. Byli v malé obci táhnoucí se podél podkovovitého pobřeží vnitřního moře ze severu ohraničeného poloostrovem. Příliš se spoléhali na pastora bydlicího ve středu obce, na to, že jim otevře ony zamčené dveře. Odcházela. Nepoděkoval a pokýval hlavou mladému muži a na jeho tváři bylo vidět, že ho mrzí, že nemohl pomoci. Josh se usmál a šel za Tracy.

Za ním se ozval hlas.

„Přišel jsem sem před třemi lety, když můj předchůdce zemřel. Možná že je tu ale někdo jiný, kdo by vám mohl pomoci. Sem do Reriku jezdíval pastor v době nepřítomnosti mého předchůdce a ten tu teď žije. Přijížděl sem každým rokem posledních dvacet let, ale nemyslím si, že by o těchto záležitostech chtěl moc hovořit." "

Zastavila se a stála jako přibitá. Otočila se. Požádala jej o jméno, adresu a směr.

„Lidé nechtějí mluvit o minulosti. V minulosti není nic, na co by mohli být hrdí." "

Nechali ho tam stát zamračeného a šli kolem starého kostela z červených cihel se špičatou věží s hnízdem pro poštolky. Vypadalo to jako místo stvořené ke klidnému životu, ale když pohlédl vzhůru přes vodu, směrem k poloostrovu, všiml si sotva znatelných siluet budov mezi stromy.

Přišli k chatě, malé a útulné, obrácené k poloostrovu a k hradbě stromů. Byla nově natřená. Starší šedovlasá a drobná žena zametala chodník. Josh se na ni usmál a zeptal se jí na jméno, které právě dostali. Byla tak ráda, že může pomoci, že může být užitečná. Její manžel, pastor v důchodu, je právě u zubaře a měl by se asi za dvě hodiny vrátit. Poděkoval jí. Paprsky slunce dopadaly na malou chatu. Cítil se hloupě. Připadal si jako slon v porcelánu, v tomto poklidném místě, kde minulost byla zapomenuta.

Řekl chvatně. „Máme dvě hodiny času." "

Tracy mu zírала do tváře. „Ani se tomu nedá věřit, že? Těžko se dá uvěřit, že se to stalo." "

Josh řekl: „Když se jdeš podívat na bývalá válečná pole, třeba na Waterloo nebo na Somme, vidíš taky jen farmy a pole a lesy. Ano, je těžké uvěřit, že se to stalo." "

Zase uviděl v jejím obličejí tvrdost, jako by si myslela, že on je příliš slabý.

„Bylas na tomhle místě?" "

„Ano, tady." "

„Kde? V autě? Na odpočívadle? Dole na silnici u pobřeží, odkud vyrazil?" "

Obrátila se a zadívala se směrem k zálivu. Ve vodě byly do dna zaražené krátké kůly, k nimž byly přivázané rybářské lodi. Na hladině se odráželo světlo od slunce a nad ní kroužily labutě.

„Ne. Byla jsem v těch všivejch stromech, jestli tomu uvěříš." A ukázala prstem směrem k řadě topolů podél cesty a k houští ostružiní mezi nimi. „Viděla jsem, jak ho vytáhli z vody a odnesli sem a jak se jim vytrhl a utíkal. Potom když běžel, už jsem ho neviděla. Nastoupila jsem do auta, odjela do Berlína, odevzdala auto a před půlnocí prošla přechodem. Musela jsem se dostat z téhle prdele." "

Vzala ho za paži a odtahovala směrem pryč od kůly a od klidu, který skrýval historii. Slunce hrálo Joshe do tváře. Šli nějak využít ty dvě hodiny času. Rozhodli se, že půjdou k bráně základny a k zrezivělému plotu, který ohraničoval úzký konec poloostrova.

„Byl to sex. Fyzický sex. Nemusím být expert, abych pochopil, o co šlo. Nemyslím, že to bylo něco víc než pouhé potěšení z fyzického kontaktu. Ani mi to nemusela vyprávět, bylo to na ní jasně vidět. Ta touha po styku s Rusem jí vyzařovala z očí a z celého těla." "

Oknem proudilo sluneční světlo, filtrované špinou okna, a dopadalo na špinavou podlahu a na stůl, který ještě od snidaně nebyl uklizený, a prodíralo se hustým kouřem jeho cigaret. Albert Perkins se procházel po pokoji, aniž by cokoliv říkal. Nechal Američana sedět a povídat.

„Když přišla poprvé, bylo to na řádnou hodinu. Předal mi ji její manžel. Právě od něj se o mně dozvěděla. Ale to, že jsem informoval o jejím manželovi, to nevěděla. Zapsal ji na řádné přednášky o anglické literatuře. Byla to ale zaměstnaná žena a brzo bylo jasné, že nezvládne celý rozsah výuky, měla schůzky uprostřed noci a polovinu dní z týdnu něco, co se týkalo FDGB dole v loděnici. Zajímala se, jestli by sem mohla chodit zvlášť, na soukromé hodiny, když nebude mít večer schůzi. Za hodiny platila. Pracovala tvrdě. Její manžel byl šajba, peněz měl dost. Platila mi a chodila sem. Asi měsíc potom, co sem začala chodit, a vzhledem k tomu, jak hovořila uvolněně, šel jsem k dalšímu důstojníkovi, který mě měl na starosti, když byl Krause pryč, u něhož jsem byl zanesen pod jiným krycím jménem. Myslím, že to nebyl velký obchod. Alespoň se tak domnívám." "

Albert Perkins měl na sobě opět kabát. Teplomet byl vypnutý. Zažraná špína v bytě vypadala za plného slunečního světla ještě hůře než večer předtím. Snad to bylo dobře, že ten malý trosečník tolik kouřil a jeho cigarety byly dost silné na to, aby překryly nepřijemnější pachy.

„Řekl jste, co pro mě uděláte. Vyrůstal jsem v Jižní Karolíně, poblíž Sum-merville, proti proudu řeky z Charlestonu. Bylo

to všivé místo. Víte, tam, kde jsme žili, jedna půlka obce by mě nejradši viděla nasednout na autobus do Charlestonu a odjet se nechat naverbovat na vojnu a druhá půlka ani nevěděla, kde Německo je. Nenáviděl jsem to místo pro jeho ignoranci. Můj otec měl problém s bronchitidou a už asi nežije. Myslím ale, že matka tam ještě stále bude. Měl jsem dvě sestry, mladší než já, a myslím, že tam dosud žijí, protože lidi z takového místa moc daleko neodcházejí. Myslím, že to bylo asi tak v době, kdy strhli Zeď, že jsem to místo přestal nenávidět. Co můžu dělat? Mohl jsem nasednout na vlak do Berlína a na další do Bonnu a mohl jsem přijít na velvyslanectví a říct námořní hlídce, že jsem byl AWOL, tedy dezertér. Řekl jste, že se za mě přimluvíte. Myslel jste to vážně? Budete mluvit s imigračním úřadem, s ministerstvem obrany a s FBI?"

Perkins souhlasně a upřímně pokýval hlavou. Jeho manželka Helena říkávala, že byl stejně důvěryhodný jako obchodník s ojetými fordkami.

„Vyšlo to najevo, když jsme se bavili o anglické literatuře. Mluvili jsme o D. H. Lawrencovi. No, byla to taková ironická, štiplavá žena. Prošli jsme Zamilované ženy a potom Syny a milence. Pořád se tomu hihňala. Jednou jsem ji poslal večer domů, už jí angličtina docela šla, a dal jí na čtení Milence lady Chatterlyové. Krause byl tehdy pryč. Přišla hned příští večer. Ksaku, šaty měla zmuchlané, jako by se někde válela, celé zmačkané, jako by je vytáhla z popelnice. Možná si myslela, že jsem nějaký druh mnicha, nebo jsem ji připadal jako eunuch, jeden z těch kastrátů, kterému může všechno vyklopit. No zkrátka, ona a ten její se celé odpoledne snažili dělat to, co Lawrence popisoval. Když přišla příště, stál jsem u okna. Přivezl ji sovětský vojenský džíp a chtěla vědět, zda lady Chatterlyová vyšla také v ruštině. Jak jsem to, ksaku, měl vědět. Řekl jsem, že vím, že vyšla v němčině, ale to ji nezajímalo. Vyklouzlo jí, že ten chlapík neumí německy. Pak se z toho stalo naše společné tajemství. Mluvila ke mně, jako bych byl její zpovědník."

Perkins se na chvíli zastavil u okna a přemítal nad zněním dopisů, které odešle na ministerský úřad, ministerstvo obrany a FBI. Pomyslel si, že až přečtou jeho dopis, pak ho imigrační úřad, ministerstvo obrany i FBI vyhodí a nechají tu trosku tam, kde je, aby shnila v tom vlhkém a studeném pokoji.

„On byl major a velel malé jednotce dole u pobřeží. Směrem na západ nic důležitého. Říkal jste, že chcete, abych vás rozesmál. Její manžel považoval majora za svého největšího kamaráda, to ale není to k smíchu. Řekl jsem vám, že nešlo o milostný vztah ani románěk. Bylo to čistě o sexu a šoustání. Vyprávěla mi o jeho velikosti a kolikrát to dělali a jak dlouho to vydržel. Mně to zas až tak moc nevadilo, když o tom vyprávěla, a co jsem potom říkal tomu důvěrníkovi. Ale vadilo mi, když to chtěli nafilmovat. Měli oddělení, které provádělo skryté natáčení... Napišete ty dopisy? Slibte mi to. Jsem tady zastrčený, jsem starý a už chci domů. Slibil jste mi to."

Znova pokýval hlavou. Možná, že ani ty dopisy na imigrační úřad, ministerstvo obrany a FBI nepošle, když je oni pak stejně zahodí. Pomyslel si, že to bude přísnější trest pro tuhle trosku. Sedět mezi zdmi bytu špinavého a vlhkého až do posledních dní, obět zrady z první ruky.

„Rozesměje vás, pane Perkinsi, že se lady Chatterlyová válela s chlapem, který byl Krauseho nejlepší kamarád. Ten gigolo se jmenoval Rykov, Pjotr Rykov."

Průvodce byl malý energický muž a bylo vidět, že historie je jeho velká záliba.

Původně to byla škola pro výcvik rekrutů na protiletdeckých kanónech. Základna byla otevřena ihned potom, co Hitler získal moc. Byla to nejdůležitější Flakartillerieschule v celém Německu.

Tedť to bylo opuštěné a tiché místo. S průvodcem vešli vnější branou, patřili k první letošní skupině turistů. Mantle věděl, že vstup na základnu byl možný pouze v přítomnosti průvodce. Mezi stromy divoce rostl ostružiník a vysoká tráva.

Tracy mu vyprávěla: „Bylo to tak ztraceně důležitý se sem dostat, že kašlali na to, jestli Hansieho zabijou. Tedťka už je to jenom atrakce pro pobavení turistů. Čekal, až se setmí. V autě měl nafukovací člun, takový, jaký mívají děti na jezeře v Berlíně. S malým pitomým dřevěným pádýlkem. Nevěděl, jaké tady mají nástrahy, jestli mají infračervené dalekohledy. Tamhle odtamtud se spustil do vody. Viděla jsem ho vstoupit do vody, poslala jsem mu polibek a mávala jsem mu, dokud se mi neztratil z dohledu. Nebyla tu ani noha. Potřeboval ujít asi tři sta metrů a potom půldruhého kilometru pádlovat. Byla pravá temná a bílá noc. Nahoře litaly letadla, pak se ozval první výstřel a potom ty světlice."

„Před šedesáti lety, 26. září 1937, přijel Adolf Hitler do této Flakartillerieschule a jako hosta měl s sebou Mussoliniho. Navštívili čestnou stráž a potom sledovali ukázkové cvičení protiletadlového dělostřelectva..."

Šli za průvodcem s jeho malou skupinkou a pomalu a postupně se od skupiny odtrhli. V budovách, co tu zbyly, byla všechna okna rozbitá. Všude kolem byly trosky rozebraných nákladních aut, zrezivělých slaným mořským povětrím. Šli kolem strážní věže, kde tu noc vyhlíželi strážní do ostrého větru. Ta věž byla zarostlá stromy. Ukázala mu na nízký betonový bunkr, na němž byly připevněny radarové mísy, které řídily rakety, a za bunkrem se již leskla hladina Baltského moře. Byl to zločin, pomyslel si, poslat sem toho chlapce. Stejný zločin jako jeho vražda.

„Druhého května 1945 byla základna Wustrow okupovaná jednotkami Rudé armády. Bylo tu 2 500 lidí s výcvikem protiletdecké obrany, také malá námořní síla a letecká síla..."

Tracy pokračovala. „Dokážeš si to představit, jaký to pro něj bylo? Byl odříznutý od člunu a musel utíkat. Světlice vyletovaly, sirény ječely, nemohl jít zpátky k otevřenému moři, musel jít napříč základnou. Motal se po základně, ve které z baráku proudili vojáci, taky měli psy, viděla jsem je. Běžel úplně poslepu."

Šli po výmolnatém asfaltu silnic vedoucí základnou. Sledovaly je kočky, které syčely, předly a lehaly si na záda. Kočky, které tu zbyly po sovětských vojácích před tolika lety a které už mezitím zdivočely. Přemýšlel o tom, jakou dělal práci v I Corps, když odečítal mlhavé fotografie z teleobjektivu a satelitní snímky, listoval magazínem Rudé armády, to všechno zbytečně v porovnání s možností nasadit špiona přímo do středu základny s radary, raketami a tanky. Ti, kdo ho sem poslali z I Corps, si hráli na Pánaboha.

„V posledních dnech okupace Wustrowu sovětskými vojenskými jednotkami jim lidé z Reriku přinášeli teplé šaty a jídlo. Pozice sovětské posádky byla zoufalá tím, jak se vláda v Moskvě zmítala ve zmatcích. My jsme těch vojáků viděli

jen málo, ale nikdo je nepovažoval za okupanty. Spíše jsme je měli za ochránce. A nakonec měli velikánský respekt." Tracy vyprávěla dál: „Bože, musel být tak zatraceně vyplašený. Byl sám, před ním jen nekonečné moře. Neměl jinou možnost než jít do vody. Zřejmě viděl světla města. Měl jedinou šanci, přeplavat, a v Berlíně jim to bylo jedno. Bylo to, jako by někdo přejel zatoulaného psa, nikoho to nezajímalo."

Rozkládal se tu malý buzerplac, nyní zarostlý plevelem a pokrytý podzimním listím, s poházenými figurínami v životní velikosti, které znázorňovaly, jak pochodovat, jak salutovat, jak stát v pozoru. Barva již oprýskala a vypadaly groteskně a zmrzačeně. Také tu byla tabule pro rozpoznávání letadel, siluety všech britských a amerických útočných letadel: Harrierů a F 16, Tornád a F 15, Jaguárů i protitankových F 10. Všechno to bylo shnilé, mrtvé, rozpadlá historie. „Než odešly, snažily se sovětské jednotky vzít z ostrova všechno, co mělo nějakou cenu. Z baráků vytrhaly elektrické rozvody, z ubytoven braly sporáky, z chodníku vytrhávaly betonové desky a dokonce zkoušely vyrvat za pomoci vrtulníku i venkovní osvětlení, pouliční lampy."

Tracy řekla: „Támhle, tam byli velitelé a důstojníci, a tam, hned kousek za tím velkým domem, tam sešel do vody. Koukni se. Zatraceně, jak daleko musel plavat. Zajímalo to tehdy někoho a zajímá to teď někoho? Kdyby se to stalo někomu, kohos měl rád, nechtěl bys, sakra, vidět toho grázla, který za to mohl, potrestaného?"

Josh zíral přes vodu. Stál blízko domu velícího důstojníka, dveře tam volně visely z pantů a plácaly se ve větru. Mezi březovými stromy břehu se voda ve slunečním svitu rozpínala až k malým domkům obce Rerik a mezi střechami viděl věž kostela. Zachvěl se. Byl rád, že ho přivedla na opuštěnou základnu. Jako by se s ním podělila o své zážitky.

Prohlídka skončila.

„Je nebezpečné chodit tady v základně mimo vyznačené cesty. Našli jsme nevybuchlou municí a náboje do tanku. Je možné, že zde skladovali i chemické zbraně a neuklidili je. Tohle místo je teď přírodní rezervace. Viděli jsme tu mořské orly, kteří zde hnízdí a vyvádějí mladé."

Šli za skupinou a za průvodcem zpět k bráně. Když vyšli, zavřela se za nimi, jako by se za nimi zavřela minulost. Slunce je hřálo. Myslel na toho mládence a na hrůzu, kterou prožil. Už věděl, co má dělat.

Vrazila do jeho kanceláře. Postavil se. Fleming si vždycky stoupl, když na návštěvu přišla paní Olive Harrisová. Podobně jako všichni ostatní. Byla služebně mladší než on, jenom zástupce na sovětském oddělení. Nevstal proto, že by šlo o nějakou starosvětskou zdvořilost. Ve Vauxhall Bridge Cross byly ženy, ty emancipované, které dokonce považovaly za urážku, když jim muž ustoupil ve dveřích, na chodbě nebo ve výtahu. Vstal, protože z ní byl nervózní, stejně jako mnoho ostatních.

Spustila bez dlouhých úvodů: „Pracujeme na zprávě o ruské vojenské morálce. Zajímavá věc. Máme informace o drobných vzpouřích kvůli kritickému nedostatku základních potřeb, které jsou interpretovány jako snaha vlády podkopat vojenskou moc. Historiky o podvýživě, špatné disciplíně, morálce v troskách, škrttech ve výdajích. Už jsme to měli dříve, ale teď je to detailnější, v arktické oblasti jsou prý některé jednotky vyhladovělé. To znamená, že je tu boj mezi vládou a ozbrojenými silami. Federal Intelligence Service samozřejmě straní vládě proti vojákům."

Měla kdesi manžela, říkalo se, že učí na univerzitě. Možná taky vstává, když paní Olive Harrisová vstoupí do pokoje. Prý má i děti... Nikdy si ji ale nedokázal představit ležet v extázi na zádech, nohy roztážené. Pár lidí dokonce tvrdilo, že ji viděli se usmát. Byla malá a šedobílé vlasy měla úhledně stažené gumičkou. Každý den nosila jednobarevnou naškrobenou blůzu, rovnou sukni a boty bez podpatku. Patřila už k inventáři federální služby.

„Na úřadě v Moskvě máme jednoho líného bastarda, ale ten už tam dlouho nebude. Tráví příliš mnoho času sbíráním drobků zpod stolu Američanů. Poslední drobek... Ministr obrany volal generálovi FIS a vyhrožoval mu, že pokud co nejrychleji neuvolní jednoho zadrženého armádního důstojníka, tak nechá zasáhnout zvláštní jednotky. Řečený důstojník je blízkým přítelem Pjotra Rykova, ministrova chráněnce. Dělá to pro Rykova, ne? Máte ty záležitosti týkající se Rykova a jeho kamaráda ze Stasi, že? Ten slizký had Perkins je v Německu, že ano. Můžete si vyvolat plný text na obrazovce, reference je RYKOV 497/23. Víte, jak se s tím pracuje, ne?"

Je pravda, že měl dvoutýdenní kurz a absolvoval večerní školu, aby se tu hroznou věc naučil ovládat.

„Zkuste to dát dohromady, uvidíme, jestli z toho něco vzejde."

Byla u dveří, Fleming ještě stál.

Musel to být nebojácný muž. Učitel. Když obsluhoval paní Olive Harrisovou, pak určitě jen potmě. Jistě mu za tu námahu ani nepoděkovala. Když se za ní zavřely dveře, s úlevou se posadil.

„Nemám nic, co bych vám řekl."

„Vy víte, co se jim stalo."

Čekali na něj na silnici. Vracel se zpátky domů do své malé chaty a tvář měl opuchlou po zásahu zubaře. Nechali ho zaparkovat a zamknout naleštěný a vypulirovaný, deset let starý, šarlatově červený wartburg. Mantle přepadl pastora u nízké přední branky jeho miniaturní zahrádky a vysvětlil mu krátce a stručně, odkud přijeli a proč.

„To je vaše věc, že jste sem přijeli."

„Vy znáte ty lidi tady a víte, co se stalo svědkům."

„Už je to za námi. Nikdo z toho nebude nic mít, když se budeme zabývat tím, co se stalo."

„Současnost může být od minulosti očištěna pouze tehdy, když dojde k potrestání." Slunce se sklánělo k západu a na severu se objevily mraky a vítr zesílil. Stáli za brankou na chodníku.

„Myslíte si o mně, že jsem zbabělec?"

„Nepřísluší mi, abych vás soudil. Co ale potřebuji..."

„Chcete se hrabat v minulosti?"

„Byli čtyři svědkové. Vyhnali je z Reriku. Potřebuju vědět, kde je najdu."

Za oknem domku viděli jeho ženu, jak je pozoruje. Když je viděla poprvé, mávala jim. Ted' měla ve tváři rozrušení.

Všimla si nepřátelského výrazu ve tváři mladé ženy a toho, jak starší muž bránil jejímu muži vrátit se do domu, a také si všimla, jak její muž píchá prstem do mužova hrudníku, aby zdůraznil svá slova.

„A chcete, abychom znova pocítili stud kvůli tomu, co se té noci stalo?“

„Kam je poslali? Té noci došlo k vraždě a tu je potřeba potrestat.“

Sílící vítr plápolal s pastoremovou šálou a málem mu smekl čepici. Byl malého vzrůstu s hubeným a bledým obličejem, uboze oblečený. Josh znal zastrašování a dezorientaci, znal, jak vypěstovat stres. Zakázal Tracy, aby mluvila, a nakázal jí, že na tohle je expert on.

„Soudíte naši morálku, náš stud a náš strach. Ale my jsme lidi, kteří se naučili zrazovat své zásady. Lepší nic nevidět a nic neslyšet. Rozumíte, pane Mantle? Rozumíte psychologii strachu. Narodili jsme se do ovzduší strachu, jako děti jsme ve strachu vyrůstali a jako dospělí ve strachu stárneme.“

Josh ho přerušil a skočil mu do řeči. „Kde jsou ti svědkové?“

„Strach je nám vlastní jako naše šaty. Ale tím, že se tu teď objevil McDonald a cizí krásná auta a coca-cola v plechovkách, ten strach nezmizel. A ruku v ruce se strachem jde stud a zrada přesvědčení.“

„To je váš způsob nechat viníky nepotrestané?“

„Tvrdíte tu závažné věci, ale vaše tvrzení je tvrzení surovce. Povím vám o tom, jak jsem poprvé zradil své zásady. Bylo to onoho dne, když mi biskup řekl, že nepředstavuju dostatečnou intelektuální hodnotu, aby západoněmecká vláda zaplatila 30 000 německých marek a koupila mi za ně svobodu. Některým tu svobodu koupila, ale asi měli větší cenu než já. V takovém případě člověk přistoupí na kompromis. Obviňujete mě ze zbabělosti?“

Mantle cítil, že prohrává. Zvýšil hlas. „Znáte jejich jména!“

„Znám jména každého z těch, kteří to viděli...“

„A už se nikdy nevrátili?“

„Už se nikdy nevrátili do Řeriku. Znova vám zopakuju, kdy jsem zradil své zásady. Chtěl jsem tu strávit poslední léta svého života, a tak jsem denuncoval, donášel jsem, co se špitalo v náboženské komunitě, a pomlouval jsem je i své církevní vedoucí a církevní kongregaci. Za to mi slíbili, že dostanu povolení přestěhovat se sem a dožít tady. Ale režim padl rok před mým nástupem do důchodu a při stěhování už jsem žádné povolení nepotřeboval. V tom vidím své osobní potrestání. Žiju tady tiše, ve své hanbě a strachu. Kdyby věděli...“

Josh chytil pastora za oknoflíkovaný kabát. Prohrával a musí ho přemluvit. „Už mi, sakra, řekněte, kde jsou.“

„Kdyby se dozvěděli, že jsem donášel, tak bychom já a moje žena skončili jako uprchlíci. Vyštvali by nás z domova, neměli bychom žádné přátele, stali bychom se věčnými štvanci.“

Joshova frustrace narůstala. Vykřikl: „Dávám vám šanci postavit se hanbě a strachu. Kde jsou ti svědkové?“

„Něco vám povím... Byl tady u mě jakýsi muž. Pod dveře domu mi podstrčil obálku. V ní byla kopie mého svazku u Stasi. Pokud bych vám pomohl najít svědky...“

Josh už věděl, že prohrál. Pastor se usmíval, jako by věděl, že vyhrál.

Tracy řekla nevýrazným hlasem: „Ten chlapec, který byl zabit, byl můj přítel...“

„... svazek pošlou současnému místnímu pastrovi...“

Tracy hovořila potichu. „Hans Becker byl jediný kluk, kterého jsem kdy milovala.“

„... a na obecní zastupitelstvo, i mě ženě.“

Tracy pronesla bez jakékoliv emoce: „Šoustala jsem s Hansem Beckerem, protože jsem ho milovala.“

Pastor se otfásl. Slyšel ten hlas za sebou, jemný a tichý a mírný. Jeho úzká ramena se zatřásla, otočil se k ní, otočil se proti větru, který mu lomcoval šálou a srazil mu čepici.

„Má milá, snažíte se mě šokovat. Mě ale jen tak něco nevyvede z míry. Snažíte se mi udělat v mysli guláš. Byl jsem povolán do armády ve čtyřicátém pátém. Bojoval jsem v bitvě o Berlín. Vím, co to je, když vás ostřelují a bombardují. Vím, jaké to je, když vám vyprávějí, jak byl zabit váš otec. Má matka byla znásilněna vojákem Rudé armády. Vím o šoku víc, než co vyplývá z vulgárnosti slov, které jste použila. Znam taky šok z toho, když jsem si uvědomil, že jsem zastrašený a že sám sebe zradím. Pojdte...“

Jako by změnil názor... Josh si to uvědomil. Tracy přinutila pastora změnit názor. Pastor se díval do její jednoduché, čisté tváře, bez komplikací.

Nevěnoval pozornost své ženě za oknem.

Vedl je zpátky skrz zahradní branku a ven na silnici. Šel dlouhým krokem, jako by mu někdo sejmul závaží z krku, a Tracy musela poskakovat, aby s ním udržela krok.

„Vím, co se stalo, viděl jsem to. Nebyl jsem ale dostatečně blízko, abych identifikoval tváře lidí, kteří zabili vašeho milence. Možná, že vulgaritou vašich slov jste mi dodala nemalou kuráž, a za to bych vám měl poděkovat. Pomodlil jsem se za něj. Nevyšel jsem ven a neklekl jsem si vedle něj, abych se pomodlil. Na to jsem se velmi bál, co by z toho mohlo být. Pomodlil jsem se za něj tajně doma. Věděli o tom čtyři muži a já. Sdíleli jsme strach a neměli jsme odvahu mu pomoci.“

Šli po cestě vedoucí podél pobřeží. Temný mrak se teď vznášel nad stromy, nad poloostrovem přes vodu. Vlny tloukly do břehu z oblázků a písku, dosahovali ke shnilým mořským řasám a zase šly zpátky. Pastor vedl Tracy za pílň a potom se otočil směrem do vnitrozemí po pěšině vedoucí mezi holými topoly, v jejichž větvích svištěl vítr. Zastavil se před cihlovým domem, jehož hlavní dveře vedly k silnici. Josh zůstal pozadu, jako by to už nebyla jeho záležitost.

„Nejstarší z nich byl Jorg Brandt. Byl učitelem v Kropelinu, člen strany, vážený muž. Když se jim ten kluk vytrhl na mlu, snažil se najít úkryt, kde by byl v bezpečí. V domě Jorga Brandta mu ale zavřeli dveře před nosem. Kolegové ve škole ho pak obvinili, že pohlavně zneužíval děti. Žena ho opustila, jeho přátelé ho zapudili. Psychicky se zhroutil. Odešel žít k starým příbuzným do čtvrti Lichtenshagen v Rostocku, kde ho nikdo neznal. Nemůže se vrátit domů,

protože tady všichni věří tomu, že zneužíval děti."

Pastor mluvil jenom k Tracy. Joshe ignoroval. Pokračoval vzhůru cestou, minul malé oplocené zahrádky a domky. Zastavil se před domkem s betonem vyspravenými zdmi. Vpředu byla vyvýšená veranda, nízký plot a nad předními dveřmi plastové okno.

„Tady bydlel Heinz Gerber. Teď by mu bylo 57 let. Byl členem městské rady, zodpovědným za svážení odpadků, a také pracoval pro kostel v Reriku. Tady to byl druhý dům, ke kterému ten chlapec běžel. Gerber přišel k oknu a uviděl ho, ale dveře mu neotevřel. Byl obviněn vlastním bratrem z krádeže peněz pro kostel a vzhledem k tomu, že naše obec byla vždycky chudá, byly ty peníze vzácné. Rodina ho zapudila a přestala mu důvěřovat. Šel pracovat jako zahradník na vojenskou základnu na Peenemünde, a pokud vím, je tam dosud."

Josh šel za nimi a představoval si, jak ten zraněný a vyčerpaný chlapec běží na pokraji vysílení. Poslední dům před náměstím byl výstavní, s pěknou zahradou a vpředu vysázenými nádhernými růžemi.

„Artur Schwarz byl vedoucí inženýr na dráze na trati Bad-Doberan - Rostock a zodpovídal za trať mezi Rostockem a Wismarem. Jeho dům byl posledním, na jehož dveře chlapec klepal. Schwarz ho uviděl z okna v patře, zatáhl záclonu a otočil se k němu zády. Rozšířily se pověsti, že je informátor. Jeho žena byla zbita Stasi, když se zúčastnila protestního shromáždění proti chemickým továrnám. On sám byl obviněn z toho, že týrá svoji manželku. Teď pracuje na nějakém statku blízko Starkowa mezi Ribnitz-Dam-gartenem a Stralsundem."

Došli na náměstí. Po třech stranách je kolem dokola obklopovaly nízké dvoupatrové bloky levně postavených domů. Zaschlá tráva byla žlutá a vítr po ní hnal opadané listy. Stáli mezi prádelními šňůrami a zaparkovanými auty, která rozjezdila trávu na hlinu. Josh stál za nimi. Přišlo mu to tvrdé. Prošli trasu útěku Hanse Beckera a za celou dobu nespátřil nikoho, ani muže, ani ženu, ani dítě. Kdepak se všichni schovávají? Krčí se za zavřenými dveřmi. Neopovazí se podívat ze svých oken. Představil si to a cítil tíhu strachu... Pastor stál a rozhlížel se kolem sebe, jako by si snažil něco vybavit z paměti, a nakonec udělal jediný malý krok směrem vlevo.

„V té době byl Willi Muller ještě chlapec. Jeho otec měl rybářský člun, byl povoláním rybář na Ostsee. Za pomoci rybářského člunu vytáhli toho hochu z vody na břeh. Byl s nimi, když zabili toho chlapce, tady, v tomhle místě, kde stojím teď. A když na Hansovo tělo připevnili závaží, zase jim půjčil člun. Všichni rybáři v Reriku vědí, v kterých místech bylo tělo vyhozené přes palubu. Bez úcty. Rybáři tam zásadně nekladou sítě, protože mají strach, že by se jim mohl do nich chytit, že by ho vytáhli a s ním i minulost. Přijeli navštívit rodinu. Otci vyhrožovali, že když nevyžene syna a nebude přísahat, že bude mlčet, tak přijde o svůj člun. Willi odjel do Warnemunde a vzal práci pomocníka na člunu. Pokud by se měl vrátit, musel by se vyrovnat s tím, co udělal jeho otec. Styděl by se za něho a styděl by se i za sebe. Nikdy se nevrátí."

Pastor vzal Tracy za ruku a sklopil hlavu. Oči měl zavřené. Stáli tam tak krátkou chvíli.

Tracy jeho ruku pustila. „Děkuji vám."

„Když je člověk odsouzen k trestu smrti, je mu dán čas na to, aby se s tím vyrovnal. Je-li odsouzen do vězení, má také čas, aby našel svou důstojnost. Ale když je někdo obviněn z pedofilie, z krádeže, z toho, že donáší na vlastní ženu? Byli chytřejší než gestapo. Nezanechávali za sebou mučedníky. Taky ničili, ale svým obětem nedali ani šanci podržet si sebestatnější důstojnost."

Tracy položila ruku na pastorovo rameno a rty ho políbila na tvář. Josh mu potřásl rukou a popřál mu hodně štěstí.

„Zodpovědnost byste neměla brát na lehkou váhu. Těm ubožákům už nezbývá mnoho co ztratit a to málo, co jim zůstalo, máte teď ve svých rukou, Tracy. Musíte být opatrná. Byl to odvážný hoch. Viděl jsem to."

Mantle vzal Tracy za paži. Vedl ji pryč od pastora a ven z opuštěného náměstí. Rozuměl tomu velmi dobře. Oči se mu zalily slzami.

Seděli v autě a jedli sendviče, které Josh pro oba koupil. Autem zajel co nejbližší k pobřeží, asi kilometr za posledním domkem vesnice Rerik. Hltala krajíce chleba obložené plátky salámu a salátem. Auto zaparkoval tak, aby měli výhled na záliv Salzhaff a viděli stromy ukrývající budovy na poloostrově.

Josh cítil potřebu vypovídat se.

„Tak tam někde jsi byla, když začaly létat světlice a spustila palba svítilkami střelami, když připlul rybářský člun. Řeknu ti, Tracy, když si představím, jak tam člověk stojí, bezmocný a neschopný zasáhnout, nedokážu si představit nic horšího. Nechat ho napospas a muset jet zpátky do Berlína kvůli tomu všivému půlnočnímu časovému limitu. To muselo být opravdu peklo."

Vhrdle jí zaskočilo a zakuckala se. Ze sendviče jí vypadl kus salámu do klína. Pomyslel si, že jí pomůže, když se z toho vypláče. Tracy nikdy předtím před žádným mužem neplakala.

„Odjet pryč s vědomím, že ho pronásledují ti parchanti a on utíká. Jaké měl auto? Malýho, mizerného trabanta? Nemohla jsi pro něj vůbec nic udělat. Muselas jet sama zpátky a ani nevědět... Bože..."

Po tváři jí stékaly slzy a tvořily potoky na čisté, nenalíčené tváři. Hrál do kapsy pro kapesník.

„Chci ho vidět stát před porotou, Tracy, vidět ho, jak prosí o milost, a vidět ho odsouzeného. Je to hroznější než cokoli, co si dokážu představit."

Otřel jí oči a líce. Upřeně zírala před sebe na temnou vodu. Nastartoval.

„Jdem na to, děvče. Jdeme to společně rozštípnout."

Zostrá vyrazil z trávy na silnici. Jeli okrajovými částmi města směrem k propletení vedlejších silnic, aby při zpáteční cestě do Rostocku byli v bezpečí. Už byl rozhodnutý, svým poněkud neobratným a podivným způsobem. Zítra ráno zahájí pátrání po svědčích.

Přijel do ztemnělého města. Byl by rád, kdyby mohl být ve městě celý den, ale to bohužel nešlo. Dieter Krause už neměl potřebné pravomoce, aby mohl nechat hlídat Rerik po celý den až do večera. Ten starý kozel mu řekne, jestli už jsou v Reriku. Starý posera bude vědět, kdo přišel, kdo se vyptával, tak jako to věděl vždycky předtím. Jel dolů z kopce hlavní

silnici do městečka směrem k moři. Silnice byla zcela prázdná.

Na silnici nebylo ani živáčka, ani auto, i chodníky byly prázdné, závěsy v oknech zatažené, dveře zamčené. Così se mu neustále honilo hlavou, ale pořád si to nedokázal přesně vybavit. Jel směrem k pobřeží, potom zabočil doleva a projel kolem pilířů. Ve světlech reflektorů uviděl řadu rybářských člunů. Přijel k malé ztemnělé chatě. Bylo slyšet pouze kvílení větru a šumění moře na oblázcích pláže a šustění poletujících papírků.

Vystoupil z auta, otevřel branku a šel vzhůru pěšinou. Ve světle pouliční lampy spatřil papír, hřebíkem přibitý na dveře chaty. Byly to stránky svazku identifikující jednoho Inoffizielle Mitarbeitera. Vztekla je strhl dolů a roztrhal. Bylo to vůbec poprvé, kdy se Dieter Krause setkal s tím, že někdo prolomil tu ochromující bariéru strachu. Cáry papíru vyhodil do vzduchu.

Ta vzpomínka se mu vybavila teprve v autě, když opouštěl městečko a jel od moře a od pilířů, ke kterým byly připoutány rybářské čluny. Té noci, po honičce, po střelbě a vyvezení těla do vod zálivu Salzhaff, měl pocit, že se městečko vyliidnilo.

Policista připálil řidiči nákladního auta. Jeho dech sice nebyl cítit alkoholem, ale přesto bude muset podstoupit zkoušku. Vozidlo s nákladem ocelových traverz směřující z Rostocku do Wismaru prošlo nedávno technickou prohlídkou. To bude ovšem také nutné ověřit. Nákladák stál na pruhu trávy vedle silnice a jeho čelní maska byla sotva odřená. Další policisté a hasiči rozmísťovali světla kolem trosek dalšího auta. Posádka ambulance seděla uvolněně ve svém vozidle, neboť pro ně už tu nebyla práce. Policista, před nedávnem převelený do Rostocku z Kasselu, ze západní části země, přešel k druhému vozidlu. V troskách by těžko někdo vůbec poznal červeného wartburga. Auto bylo zcela zdemolované. Baterkou posvítil dovnitř. Jejich tváře kupodivu neunesly stopy zranění. Těla těch dvou starých lidí, muže a ženy, byla opřená o dva omšelé látkové kufrý, rozbité nárazem. Hasiči mezitím připravovali hydraulické nůžky k vyproštění těl. Policista už dostal rádiem zpět zprávu. Podle čísla bylo zjištěno, že muž byl pastorem evangelické církve v důchodu a oba žili blízko moře v Reriku. Únava, srdeční infarkt, oslnění protijedoucím nákladním autem, to vše byly možné příčiny havárie. Nejpravděpodobnější příčinou byl ale nevyhovující technický stav tohoto východoněmeckého vozidla. Přesto nebylo jasné, proč se wartburg dostal do protisměru, do dráhy protijedoucího nákladního auta, vezoucího čtyřicet tun ocelových nosníků.

„Proč mlčíš, Joshi?“ „Jenom přemýšlím.“ „O čem?“

„O tom, co říkal o odpovědnosti, Tracy. O odpovědnosti, kterou máme vůči těm čtyřem mužům.“

Odsekla: „Moc o nich přemýšlíš.“

„Pro každého z nich představujeme časovanou nálož.“

„To je blbost.“

„Tracy, poslouvej, musíš si tu odpovědnost uvědomit.“

„Radši mlč, Joshi.“

Po celou dobu neotevřela oči. Hlavu měla opřenou o sedadlo a tvářila se, že nějaká zodpovědnost ji vůbec nezajímá. Jel zpátky do Rostocku. Dnes v noci skončí jedna etapa. Zítra ráno začne další. Neměl tušení, kam je zavede, a jeho mysl byla rozháraná tíhou vlastní zodpovědnosti.

Siehl poslouchal.

„Pokusíme se vyhnout extrémním postupům. Zatím to ani není zapotřebí.“ Dieter Krause klepal prsty o stůl.

„Extrémních prostředků bychom použili v případě, že jediným východiskem by bylo vězení.“ Postupně se každému z nich podíval do tváře. „Od nikoho z nich zatím nic nemá. Pokud to bude vypadat, že by se jí výpověď mohlo podařit získat, budeme muset přistoupit k výjimečným opatřením.“

Josef Siehl, kterému teď bylo čtyřicet, sám sebe považoval za oběť systému. Vždy podporoval minulý režim a nikdy nepochyboval o legitimitě strany. Přijímal bez výhrad její příkazy, kladl štěnice, kontaktoval informátory, vyslýchal podezřelé, prováděl sledování a narušoval shromáždění ochránců přírody. Dělal jen to, co mu bylo nařízeno. Kdyby v posledních hodinách režimu dostal příkaz střílet do lidí, byl by to udělal. Dodnes nechápal, proč takový povel nebyl vydán. Bydlel teď ve vysokém patře paneláku na sídlišti Hohen-schonhausen v Berlíně a kolem jen samá nová lůza. Ze svého bytu v Rostocku byl vyhnán davem, který nechtěl pochopit, že svůj život obětoval pro jejich lepší zítřky prostřednictvím socialistického ideálu. Na sídlišti Hohenschonhausen ho obklopovaly drogy, krádeže a vandalismus. Byl dvakrát ženatý, dvakrát se rozvedl a žena, se kterou žil nyní, sdílela jeho zatrpklost. Každý večer, když se vrátil z práce, ve tváři vyhublý a zažloutlý, ubohý a zahořklý, spolu se ženou sdíleli nářky nad novým životem, nad novým nepořádkem, nad tvrdostí nového systému. Pracoval jako člen bezpečnostní služby na staveništi nové věže pro firmu Sony. U Stasi měl hodnost Unterleutnanta, dvakrát byl v Rostocku osobně vyznamenán Generalleutnantem Mittagtem a teď skončil jako hlídač na staveništi... Jednou za měsíc míval službu a dozor ve vězení v Rostocku. Byl samozřejmě vždy korektní a přesný, ale k vězňům hrubý. Neustále ho trápila představa, že by se role mohly vyměnit, že by se mohl ocitnout na jejich místě. Večer 21. února 1988 jej z kanceláře povolal Hauptmann Dieter Krause, aby řídil jedno z těch aut. Tehdy vyvlekl bezvládné tělo na rybářský

člun a provazy k němu připevnil těžké nádoby na humry. Pomalu se připravoval na to, že svůj hrůzný sen prožije doopravdy, až bude zavřený do cely jako vězeň.

Opustili Krauseho. Za svítání bude Siehl v Peenemunde, Hoffman v Lich-tenshagenu, Fischer na silnici z Ribnitz-Damgartenu do Stralsundu a Peters bude ve Warnemünde. Než se rozbřeskuje, budou všichni na svých postech.

Hrál se právě poslední míč posledního utkání toho večera.

Eva Krauseová seděla v hledišti a pěsti měla zaťaté. Napětím nedýchala. Její dcera servírovala... Eso!... Její protihráčka stála jako přibitá. Prudce letící míček skončil v ochranné síti za kurtem. Její dcera hrdě stála na základní čáře s raketou a rukama na hlavou. Soupeřka byla neohrabaná, vyčouhlá dívka, s neúměrně dlouhými končetinami. Na chvilku svésila

hlavu, potom se přišourala k síti a natáhla ruku. Čekala. Na sobě měla starý, obnošený dres a raketu na několika místech vyspravenou lepicí páskou. Eva stála a tleskala a na chvíli zapomněla, že místo vedle ní je prázdné. Sledovala svou dceru, vychutnávající aplaus. Dávala si na čas, než přistoupila k síti. Formálně a letmo si potřásla rukama. Kristýna Krauseová se na svoji soupeřku ani nepodívala a stále pohledem sledovala hlediště a vychutnávala svůj triumf.

Eva sebralo dceřino oblečení a náhradní rakety. Uložila je do tašky.

Přišel k ní ze zadu.

„Jste paní Krauseová? To vaše dcera vyhrála nad mou dcerou?“

Pokývala hlavou.

Byl stejně vysoký jako jeho dcera. Měl prořídle a předčasně zešedivělé, rozčuchané vlasy. Na sobě měl kalhoty bez puků, staré tenisky. Lokty jeho kabátu byly prodřené a vyspravené, rukávy měl roztřepené.

„Můžete být hrdá na svou dceru, paní Krauseová. Vypadá, že má dobrého trenéra. Má taky krásný dres. Ta raketa má obrovskou sílu, byla ale asi hrozně drahá, že? Byl jsem tu včera večer, paní Krauseová, podívat se, jak moje Edelbert hraje, a počkal jsem, abych uviděl její příští soupeřku. Ten muž, který za vámi včera přišel, byl váš manžel?“

Udiveně na něj zírala. Nespustil své oči z její tváře ani na okamžik. Pomyslela si, že ten muž asi musel čekat dlouhou, velmi dlouhou dobu a vypadal teď odhodlaný nenechat se odbýt.

„Váš manžel, ano? Jméno vaší dcery hlásili rozhlasem a viděl jsem, jak vám zamávala a vy jí taky. Podle toho jsem poznal, že je to vaše dcera. Ten muž, váš manžel, přišel k vám, viděl jsem to. Nevěděl jsem, že se jmenuje Krause, ale znám jeho tvář. Máte dobrou paměť na tváře, paní Krauseová?“

Řada sedadel za ní běžela nepřerušené až k boční stěně. Ten muž stál mezi ní a uličkou nahoru. Mluvil klidným, slušným hlasem, beze stopy výhrůžky, a z toho jí běhal mráz po zádech.

„Před osmnácti lety jsem byl v prvním ročníku na univerzitě. Kdybych vystudoval, byl bych inženýrem. Mohla byste, paní Krauseová, říct, že jsem byl pitomý, ale na svou obranu musím říct, že jsem byl mladý. Tehdy jsme na zed' v ulici August-Bebel Strasse naproti budově, kde sídlili, s mou přítelkyní napsali heslo „Starí fašisté, noví fašisté - staří náckové, noví tajní Stasi“. Nápis byl do rána druhého dne odstraněn, ale já jsem byl velice hloupý, a večer jsme se s přítelkyní vrátili a napsali to znova. Chytli nás a uvěznil. A váš manžel, paní Krauseová, vedl vyšetřování. Vyprávěl vám někdy o podmínkách v celách na August-Bebel Strasse? Řekl vám, co dělali s těmi, kteří byli obviněni z protistátních postojů? Poslali mě na tři roky do vězení v Chotěbuzi a moji přítelkyni na jeden a půl roku do Budyšina. Proto si tak dobře pamatuju tvář vašeho manžela, paní Krauseová. Ale nebojte se mě...“

Její dcera, Kristýna, čekala pod schody a usilovně mávala na matku, aby přišla.

„Toho dne, když jsem byl propuštěn z vězení v Chotěbuzi, když jsem se opět setkal se svou přítelkyní, toho dne byla počata naše Edelbert. Neměl jsem titul, ani moje přítelkyně, ale dokázali jsme si to toho dne v osmdesátém třetím spočítat. Pro nás oba už nebyla žádná možnost návratu na univerzitu. Naše budoucnost byla zničena, protože jsme čmárali na zed'. Já jsem zametal ulice, má přítelkyně leštila podlahy kanceláří mládežníků FDJ. Naše budoucnost byla v troskách díky důkladnému vyšetřování, jež vedl váš manžel. Když byla stržena Zed', když váš režim skončil, věřili jsme, že teď je tu pro nás nová příležitost. Ale neměl jsem žádnou kvalifikaci. A tak jsem z nové svobody neměl nic. Ale nebojte se, paní Krauseová, nebudu vás bít, tak jako mlátili mě v celách na August-Bebel Strasse...“

Dole už její dcera strčila prsty do pusy a pískla, až jim zalehlo v uších.

„Těší mě, že se vám v nových časech daří dobře, paní Krauseová, a že vaše dcera nosí překrásný dres, že si můžete dovolit platit jí trenéra a že má drahé rakety. Pozdravujte ode mne manžela, jmenuju se Steiner, ale asi si mě nebude pamatovat. Paní Krauseová, věřte mi, musím se velice ovládat, abych vás nesrazil na zem a nezkopal do tváře, tak jako to dělal váš manžel v celách na August-Bebel Strasse. Ať vám to štěstí vydrží dlouho, paní Krauseová, nebo snad nastane den, kdy přijdete o všechno stejně jako já? Dobrou noc.“

Byl pryč. Její dcera znova zapískala. Viděla, jak muž přistoupil ke své dceři poblíž Kristýny, která tam stála s rukama v bocích a našpulenou pusou, vzal dívku kolem ramen, ona jej políbila a odešli spolu, ruku v ruce.

Cítila hrozný chlad. Sešla po schodech dolů.

„Kdo byl ten starej otrapa?“

Eva Krauseová odpověděla: „Byl to otec tvé spoluhráčky.“ „A co chtěl?“

Vzala dceřinu tašku. Unaveně řekla: „Přišel, aby nám poblahopřál.“ „Byla úplně nemožná, bylo vidět, že nemá trenéra. Vidělas její výstroj? To harampádí? Kde je otec?“

|

Kapitola jedenáctá

"Co bys dělal?"

„Jak to myslíš?“

Ležela na posteli na břiše a bradou se opírala o ruce.

„Co bys dělal, kdyby se to nestalo?“

„Záleží na tom?“

Seděl na tvrdé židli, skloněný k podlaze, a čistil si boty.

„Jasně že na tom nezáleží, jen se snažím zapříst hovor. Znáš to, komunikace. Ale když mi to nechceš říct, když je to tajemství...“

Josh byl nevyspalý, na matraci na zemi se mu spalo mizerně. Pokaždé když se probudil ze snu, slyšel tichý, pravidelný dech Tracy. Spala tvrdě jako nevinné dítě vedle něj, i když jí zmínaly obrazy mladého Guatemalce, se spoutanýma rukama i nohama, z nosu a z úst mu tekla krev.

Nazul si vyleštěné boty a začal si je zavazovat. Horní knoflíčky jejího pyžama byly rozepnuté a bylo vidět její půvabná

prsa. Schválně se babral s tkaničkami. Kradmo pokukoval po jejích nadrech a Tracy dělala, že o tom neví. Srdce se mu rozbušilo. Obrátila se na záda a civěla na strop, na jedinou žárovku, která tam byla. Viděl obrysy jejího těla, údolí jejího pasu a úbočí jejích boků. Mrkla na hodinky.

„Touhle dobou bych mířila dolů na G/3..."

„Trochu brzy, ne?"

„Raději chodím dřív, když přijdu brzy, mám celé oddělení pro sebe. Ostatní se tou dobou nacpávají snídání... Vždycky zkontroluju zprávy, které přišly během noci, případně je dešifruju. Pak zorganizuju denní plán pro majora. Bez něj si ani neutře zadek. Zařídím program kapitánovi, taky jeden zbytečný a líný vůl. Promiň, neměla bych takhle mluvit o důstojnících, protože jsi byl taky důstojník. Je to nejkrásnější část dne, než přijdou kapitán a major. Všecko si poklidím a zorganizuju..."

„Proč tě nepovýšili?"

„Nic ti do toho není."

„Nic mi do toho není?" zeptal se posměšně. Zamračila se.

Netušil, proč si od něj drží takový odstup. Předpokládal, že nesnášela, když se někdo snažil nahlédnout do jejího soukromí.

„To tady na mě budeš civět, když se oblékám?"

Josh zamumlal něco o tom, že musí do koupelny. Složil si pyžamo, sebral matrace ze země a uklidil je do kouta. Odemkl dveře, hodil matrace na svou postel a přidal k nim prostěradla, pokrývky a polštáře.

Pak se vrátil do jejího pokoje a chladně řekl: „Počkáme ještě půl hodiny a pak půjdeme. Já budu mluvit a také se budu ptát. Teď nastala chvíle na trochu taktu... Ty budeš zapisovat každé jeho slovo a on každou stránku zápisu podepíše." Byla oblečená. Ještě nikdy neviděl ženu, která by tak málo dbala na svůj vzhled. Žádný make-up, žádný hřeben, žádná snaha o to, aby se líbila. Měla na sobě džíný a vytaháný svetr, ze země zvedla větrovku. Podal jí poznámkový blok a dvě pera, strčila to všechno do kapsy.

Vyšel z bytu v desátém patře. Jorg Brandt trpěl klaustrofobií, a tak nejezdil výtahem. Každé ráno opouštěl svůj byt ve věžáku, šel navštívit Schultzovy mazlíčky. Nechal doma svého strýce, který seděl u okna na židli, a tetu, která tápala v pološeru místnosti. Strýc byl odkázan celý den na židli, teta měla neléčený šedý zákal, ale byli to lidé, kteří dokázali pod svou střechu přijmout muže obviněného ze zneužívání dětí a vyhnaného svou vlastní rodinou. Agonie při opouštění bytu neskončila ani dole, když došel do zaneřáděné a barvou popatlané haly. Trpěl totiž agorafobií. Šoural se s holí co nejblíže stěn. Děti, které potkával cestou do školy, na něho posměšně povykovaly. Nedávno ještě byl váženým učitelem, kterého si lidé vážili pro jeho charakter a znalosti. Šel pomalu, chvílemi se zastavoval, když ho mezi domy přemohl chorobný strach. Potom jen stál, po nohou mu stékal studený pot a on se snažil ze všech sil překonat fobii. Tohle byl denní hrůzný sen Jorga Brandta.

Po setmění se mu vybavovala ještě jedna noční můra, když znovu viděl mladého muže, který přišel krvácející k jeho dveřím a prosil o pomoc. Každého večera, když si rozložil postel ve svém pokoji, se mu vybavovaly vzpomínky na udávání a zásah kamenem od nějakého dítěte. Jediným zdrojem klidu byli pro něj králíci...

Sídlíště Lichtenhagen bylo postavené na rovině mezi dálnicí Rostock-Var-mémünde a širokou pustou plochou na západě. Přední fasády domů byly z cihel a měly malé balkony, jejich boky byly postavené ze šedého betonu a vzadu vyzdobené malými okénky. Nebýt králíků rodiny Schultzů, nikdy by neopustil byt.

Hostel byl šest pater pod jeho bytem. Jednou, když se ho fašouni rozhodli vypálit, protože se v něm zdržovali přistěhovalci, byli ve svém bytě dva dny uvězněni.

Skini a jejich ochotní pomocníci házeli na hostel zápalné lahve, aby zničili a vyhnali tu cizí chátu. Byli dva dny uvězněni...

Na kraji sídlíště se krčila skupina malých domků s miniaturními zahradami. Jorg Brandt přicházel do jednoho z nich nakrmit králíky a uniknout vzpomínkám na toho chlapce, který prosil o pomoc u dveří jeho domu.

Vyčistil králíčí kotce a na pár minut zapomněl na svou vinu. Byli to pěkní králíci, bílí a černí, velcí s dlouhými ušima. Každý den vyprávěl králíkům stejný příběh o Reriku a svém domově, o tom, co tehdy viděl z okna.

Klaus Hoffman pozoroval dveře bytu a s rostoucím vztekem křičel do svého mobilu:

„Neřvi, pláč nepomůže. Řekni jim, ať jdou do prdele, koupil jsem ten dům za 700 000 marek a nezajímá mě, co o tom říkají. Koupil jsem ten dům v dobré víře. Ne, poslouvej, vůbec mě nezajímá, že přijde nějaký sráč ze Stuttgartu a tvrdí, že jeho děda utekl z Warnitzu v roce 1945 a že komunisti neměli právo jeho dům vyvlastnit. Zaplatil jsem, takže teď je to můj dům."

Na jaře roku 1945 jedna rodina opustila Berlín ze strachu před blížící se Rudou armádou. Jejich dům převzala strana, aby se na téměř čtyřicet let stal rezidencí pracovníka plánovací komise. Když padla Zed', politik ho prodal Hoffmanovi, který zaplatil hotově. Říkalo se, že takových domů, na které byly vzneseny restituční nároky, byly dva miliony.

„Co tím myslíš, že má na to dokumenty? Jakej zasnenej soud v Berlíně? Kašlu jim na restituční příkaz. Stejně to všechno byli zkurvený náckové. Kdy? Vráť se, jak budu moct."

Ukončil hovor a utnul pláč své ženy v telefonu. Dále pozoroval domovní dveře. Dům ve čtvrti Wandlitz, za který zaplatil 700 0000 marek, představoval zástavu na jeho podnikání. Auto se západní značkou v podobných čtvrtích budilo strach. Vymydlení parchanti z Frankfurtu, Kolína a Hamburku prohledávali ulice takovýchto měst a hledali domy svých nacistických prarodičů. S nimi přicházeli právníci.

Díval se, zda neuvidí dívku s rusými vlasy a muže, který ho shodil ze skály do moře.

Přišlo to náhle. Josh upadl do starých zvyků. V autě s ní jednal jako důstojník, který ukládal příkazy desátníkovi.

„Vezmeme to oklikou. Neuděláme nic, co očekávají. Ztratili nás, budou nás čekat na místech, o kterých předpokládají, že nás zajímají. Vědí, že hledáme svědky, rozumíš?"

„Ano, pane."

„Nemusíš být hned drzá!"

„Rozkaz, pane."

„A to ‚pane‘ si můžeš klidně nechat."

„Máš strach?"

„Proč?"

„Že jsi tak oficiální," šklebila se na něj. Měla ho přečteného. Ano, měl strach.

Zdalo se mu, že ona ne. Myslel si, že za tím šklebem pulzuje vzrušení. Přál si, aby to u něj bylo taky tak.

„Můžeme začít znova? Bez pána a desátníka?"

Jasně, Joshi."

„Musíme být pořád ve střehu. Ti parchanti už nás očekávají!"

„Byla bych tady i bez tebe. Nech mě mluvit."

„Myslím si, Tracy, když to necháš na mně, bude to lepší."

Stáhla hlavu mezi ramena.

Sídlíště se rozkládalo napravo od nich a za ním procházela hlavní silnice, logická spojnice do sídlíště. Josh těžce nesl, že nebere vážně jeho životní zkušenosti a že je nedoceňuje. Měl strach, nevěděl, na co narazí. Neměl ani žádnou zbraň, dokonce ani mizerný šroubovák. Po pravdě řečeno, cítil se mizerně. Vjeli do sídlíště. Měl pocit, že je sledují. Naplánoval trasu tak, že až dojedou do Lichtenhagenu, nebudou jezdit pomalu jako cizinci, kteří něco hledají. Nevěděl, jaký ten Brandt vlastně je. Bude nepřátelský, nebo servilní, anebo bude možná spolupracovat?

Rozhlížel se, zda je nesleduje auto s dvěma muži nebo zda někde nestojí auto s běžícím motorem a zapoceními skly.

Byly tu zaparkované staré typy renaultů a audi, ale také Wartburgy a trabanty.

„Až vystoupíme, nezdržuj se a jdi rychle ke vchodu!"

„A jsme u toho zas. Ano, pane, rozkaz."

„Kristepane!"

„Hele, já opravdu nejsem tvůj desátník."

Vystoupila z auta a šla směrem k potměšlé aleji na rohu. Auto nechal odemčené, myslel si, že je to dobrý nápad.

Spěchal za ní, aby ji dohonil. Zdi byly počmárány různými malbami, přes ně byla napsána hesla - Nacisti ven! a Stop nacistickému teroru!

Travnaté plochy bloku byly pokryté spoustou odpadků a papírů, unášených větrem. Joshovi to místo připadalo bezútěšné. Připadal si jako na kasárenském dvoře města, které tak dobře znal. Došel ji. Vzal ji za paži, jakoby smílivě, ale ona se mu vytrhla.

Přišli k domu odzadu kolem smradlavých popelnic. Vešli do vestibulu, kde byl výtah. Ale Josh ukázal na schody. Po šesti patrech se zastavil. Tracy pokračovala, ale nakonec na něj počkala na odpočívadle. Prošel kolem ní a zastavil se u dveří. Zaklepal na ně.

„Já budu mluvit," sykl na Tracy.

Rozhlédl se, zda neuvidí odhozené papírky od žvýkaček nebo nedopalky, pocházející od mužů, kteří zde mohli někde čekat.

Dveře se otevřely. Spatřil malou vysušenou ženu, ohnutou věkem, šaty jí visely na těle pod vlněným přehozem. Oči měla zakalené. Přes její rameno uviděli starého muže, sedícího v křesle u okna.

Jmenuji se Josh Mantle a přijel jsem z Anglie a hledám pana Brandta."

Stará žena se dívala skrz něj, jako by ho neviděla.

„Mám s sebou jednu mladou dámu, která potřebuje mluvit s vaším synovcem."

„Není tady," ozvalo se od okna. „Ten blbeček tu není."

„Nikdo s tím idiotem nemluví," dodala stařenka pisklavým hlasem. „Chodí každé ráno krmit králíky."

„A kdy se vrátí?"

„Možná za hodinu, možná dříve. Nevím, jak dlouho trvá dospělému člověku nakrmit králíky."

„Můžeme tu na vašeho synovce počkat?"

Starý muž zíral do zašpiněného okna, které bylo jeho světem. Stará žena neviděla nic.

Joshovi se udělalo zle ze zatuchlého zápachu, který vycházel z pokoje.

„Počkáme venku, u výtahu, abychom ho neminuli."

„Nejezdí výtahem," ozvalo se posměšně od okna. „Bojí se výtahu, on se bojí i schodů, ale výtahu víc. Ten blbec se bojí všeho kromě králíků."

Josh se opíral o zeď vedle výtahu a přemýšlel, co řekl pastor. Žena se vrátila zpět do pokoje. Pastor mluvil o integritě člověka odsouzeného do vězení. Tracy si sedla na zem a opřela se o zeď.

„Jsi v pořádku?" zeptal se jí.

Jo, jsem," odpověděla. Čekali...

Právě když zaparkoval na volné místo, začali vysílat místní zprávy. Albert Perkins vypnul motor. Rozpršelo se, není vyloučeno, že navíc začne padat i sníh.

... Majitelé doků se obávají dalšího propadu... Vyřizoval si své telefony. Manželka si stěžovala, že zahradník chce stále víc peněz, Basil mu ze své dílny oznámil, že Fulham vyhrál 2:0 a dal po jednom gólu v každém poločase.

... Starosta Rostocku vyjádřil obavy, že dojde k dalšímu propouštění, zejména správních zaměstnanců. Stejně je jich nyní zaměstnána pouhá třetina...

Vydatně posnídal a vydal se po dálnici na jih. Z křižovatky Rostock-Jih odbočil ke krychlím administrativních budov, v pozadí bylo vidět nové vězení. Kolem nových domů zůstal starý plot. Administrativní centrum Stasi se přesunulo sem,

když už prostory na August-Bebel Strasse byly příliš těsné. ... V Rostocku na trase S-bahnu byly spáchány dvě ozbrojené loupeže...

Poblíž zaparkoval školní autobus a z něho vyběhly děti. Běžely se schovat před deštěm.

... Starší pár, pastor v důchodu a jeho manželka, zahynuli při autonehodě na cestě z Reriku do Wismaru...

Vypnul rádio a vystoupil z auta. Šel za dětmi do vysoké budovy. V této budově byly uloženy pod ochranou federálních orgánů archivy rostocké Stasi. U vchodu se strážnému představil jako britský občan, který by rád mluvil s archivářem. Poslali ho nahoru, kde se dozvěděl, že archivář je momentálně nepřítomen, ale že se vrátí za několik minut. Muzeum, které se rozhodl navštívit, se rozkládalo pouze ve třech místnostech. Přidal se k dětem, které se zatím shromáždily kolem svého průvodce. Stěny místností pokrývaly police s dokumenty a ve vitrínách byla vystavená některá zařízení, které používala Stasi.

Jen dál, mumlal si Perkins. Jen ukažte té drobotině, o čem to všechno bylo. Průvodce právě vyprávěl dětem, že tu jsou doklady o tom, co se dělo právě tady, v Rostocku.

„K jednomu z nejhorších případů udavačství došlo právě v Rostocku, kdy žena ze stranické rodiny, ateistka, se přihlásila na teologickou fakultu s jediným záměrem - informovat o svých spolužácích, učitelích, pastorech a jejich rodinách. Měla krycí jméno Gizella. Během osmdesátých let poskytla více než tři tisíce informací. Nedělala to z přesvědčení, ale čistě jako obchod, pro peníze. Měsíčně dostávala 500 východních marek, což byl tenkrát téměř průměrný plat lodníka z loděnic. Navíc byla po skončení studia placena církví. Hnala ji touha po penězích a kvůli její hrabivosti skončilo

mnoho lidí ve vězení. Na začátku devadesátých let, když byla její činnost odhalena, rozhodla vláda, že tito lidé nebyli zločinci, a nesměli jsme zveřejnit ani její jméno. Dodnes žije v Rostocku.”

Průvodce popošel do vedlejší místnosti. Učitelka, mladá žena s copem, tam dovedla i své žáky, někteří si psali obsáhlé poznámky, jiní pouze glosy, jedna dívka, zívající nudou, se dívala ven oknem. Bylo to hezké děvče, vysoké, pružné postavy. Perkins stál blízko ní a viděl, že její blok je prázdný...

„Úřad Stasi v Rostocku patřil k největším v NDR. Díky dlouhé hranici na Baltu se mnoho lidí pokusilo utéci do mezinárodních vod. Chtěli se dostat k těm správným lodím, což bylo velmi těžké, vyráželi na vodu v podomácku vyrobených vorech nebo na gumových matracích. V noci, ve studené vodě. Někteří svoji touhu po svobodě zaplatili životem. Víme nejméně o 77 osobách, které zahynuly ve studené vodě Baltu. Jejich těla byla vyplavena mořem v západním Německu a v Dánsku. O řadě z nich nevíme nic, mnoho dalších se nenašlo vůbec. Někteří byli ještě mladší, než jste vy. Těch, kteří se utopili, bylo více než zastřelených u berlínské zdi nebo u hraničních přechodů z NDR. Naše generace by neměla zapomenout na jejich odvahu. Jsou dalším důkazem prohnitosti státu a jeho tajných služeb.”

„Doktor Perkins?”

„Ano, to jsem já.”

„Jsem ředitelem této instituce. Bylo mi řečeno, že jste z Anglie a zabýváte se výzkumem tajných materiálů...”

Opíral se o zeď. Tracy seděla blízko něj na podlaze. Přes otevřené dveře uslyšel sípavý hlas starého muže. „Ten pitomec se už vrací od svých králíků.”

Josh se odlepil od zdi. V duchu si opakoval otázky. Slyšel vítr, jak strýc otevřel okno. Průvan vzal noviny na stole, vyletěly dveřmi a zachytily se o Joshovu nohu.

Uslyšel zavolání: „Brandte, jsou tu nějakí lidé, kteří s tebou chtějí mluvit... Hni sebou!”

Slyšel kuckavý smích. Staří lidé dokáží být tak krutí.

Tracy se na něj podívala: „Co budeme dělat?”

Klaus Hoffman ten výkřik uslyšel. Zmáčkl knoflík, aby otevřel zamlžené okno u spolujezdce. Naklonil se a uviděl vyhublý, culící se obličej vysoko v okně. Podíval se do zrcátka. K autu přicházel nějaký muž, plížil se podle zdi a vypadal, jako by u ní hledal bezpečí. Opíral se o hůl. Konečně je tady k něčemu. Viděl zoufalou snahu toho člověka, jak se snažil přejít ulici. Ti dva tedy přišli zezadu. Přesně na to Klaus Hoffman čekal. Cítil, jak se mu svírá hrdlo.

„Co budeme dělat? Přece ho nenecháme dojít až sem nahoru, nebudeme s ním mluvit před tím zlomyslným dědkem. Jdeme mu naproti, někam ho vezmeme. Máš lepší nápad?”

Hluboko dole slyšel rachot výtahu. Josh běžel tiše po schodech dolů, bral je po dvou. S tím chudákem bylo třeba jednat opatrně.

Výtah kolem něho projel, když byl ve třetím patře. Předpokládal, že touto dobou mohl Brandt ujít tři patra. Seběhl do přízemí, výtah hučel vysoko nad ním. Vyhlédl na ulici, uviděl záda nějakého muže, jak jde k autu. Okna auta byla zamlžena a motor běžel. Dostal strach. Muž se otočil a opřel se o střechu auta. Josh v něm poznal muže, kterého shodil ze skály.

Podíval se na čísla pater jedoucího výtahu, svítila právě sedmička.

Jeho mysl byla ve stavu naprostého chaosu.

Jakási žena s nákupními taškami rozčileně mačkala přivolávací tlačítko výtahu. Proletěl kolem Tracy a vrhl se na schody. Běžela za ním. Snažil se popadnout dech. V sedmém patře, když běžel kolem výtahových dveří, ukazatel směřoval k jedenáctce. Nohy měl jako z olova, ona za ním běžela lehce. Jedenáctka zhasla, nad ní už byla jen střecha. Upadl, noha mu sklouzla a narazil na hranu schodu. Bolest mu projela celým tělem a na poslední schod se vydrápal po čtyřech. Výtah byl otevřený, ale prázdný. Dveře vedoucí na střechu byly otevřeny a mlátily se ve větru.

Sotva popadaje dechu, vylezl Josh na střechu, kde spatřil Jorga Brandta. Vyhlížel pomateně, stál na mokrému asfaltu na protější straně a vypadal jako trosečník. V obličejí měl výraz hrůzy. Kabát se mu nadouval ve větru, a vypadalo to, že ho vítr vleče pořád dál od Joshe. Brandt postupoval pozadu, jako by nad svými nohama ztratil vládu.

Na kraji zdi nebylo žádné zábradlí. Za jeho postavou spatřil město Warnemünde, které odsud vypadalo jako zmenšený model. Viděl doky, pobřeží a nekonečné moře. Upustil hůl, jako by mu zchomly ruce. Josh vyrazil, myslel, že Tracy je za

ním, a hnál se kupředu.

„Nebojte se mě, pane Brandte. Přišel jsem vám pomoci..."

Bývalý učitel ustoupil o další krůček vzad.

„Nebojte se, pojdte ke mně. Pokud nemůžete, sedněte si, jdu pro vás. Už vás nedostanou. Když budete se mnou, nic se vám nestane."

Ten muž s cejchem pedofila se třásl a nahnul se dozadu... Josh se snažil přehlušit vítr.

„Přišel jsem, pane Brandte, abych vás zachránil, už vám nikdo neublíží."

Muž odepsaný svou rodinou stál na kraji asfaltové střechy.

Jsou pryč, všechno to už patří minulosti."

Joshův hlas odumřel. Na tváři bývalého učitele se objevil úsměv, jako by konečně našel klid. Josh se přikrčil, ale to bylo všechno, na co se zmohl. Úsměv Brandta se doširoka roztáhl. Josh chtěl zavřít oči, ale nemohl. Brandt se otočil. Udělal dva rychlé kroky a vrhl se ze střechy do prázdna.

Josh zíral na prázdné místo, kde před okamžikem Brandt stál. Neslyšel žádný výkřik. Otřásl se a přál si, aby se mohl rozplakat. Tracy prošla kolem něj a nakopla Brandtovu hůl, která se zastavila na kraji střechy. Otočila se k němu.

„Budem tady třet celej den, anebo se konečně pohneš?"

Cítil se vyčerpaně, potřeboval její útěchu.

„Nemohl jsem ho zachránit. Tracy..."

Odpověděla drsně: „Nikdy bys k němu nedošel. Nikdy by tě k sobě nepustil. Ten magor byl příliš vydešený, než aby tě k sobě pustil."

A byla pryč. Když sešli dolů, nešla se podívat na tělo a nepřidala se k hloučku, který se dole kolem těla vytvořil.

Sledovala, jak auto se zamlženými okny odjíždí. Vyšli zadním dvorem. Řekla, aniž se na něho podívala: „Neobviňuj se, není to tvoje vina. Byl to zbabělec."

Zatnul pěst, nejraději by ji uhodil. Došli k autu, hodil jí klíčky. Cestou je minula sanitka s kvilující sirénou.

Měl sekci i jméno. I na starého praktika, Alberta Perkinse, to bylo náročné. Musel vyvinout značné úsilí, aby získal pozornost ředitele archivu. Musel si vymyslet, že jde o mezinárodní výzkum podporovaný univerzitou v Cambridgi, a lichotit mu, že rostocký archiv je nejlepší v bývalé NDR. Měl na starost oddělení, které se zabývalo výzvědnou činností, a znal jméno bývalého Oberstleutnanta, který oddělení koncem osmdesátých let vedl. Do pamětní knihy napsal poděkování za vstřícný přístup ředitele archivu. Vypařil se chodbou. Prohlídka pro školáky pokračovala. Viděl snaživou učitelku a mládež, která si dělala poznámky, i děvče, jež se ani neobtěžovalo skrýt svůj nezájem.

„Ti, kteří spolupracovali se Stasi, pomáhali vytvářet celostátní lživou propagandu. Slabí a manipulovatelní lidé teď tvrdí, že nebylo možné se vzepít. Snaží se ospravedlnit svoji zradu na přátelích i na rodině šířením těchto nepravd.

Bylo však dost těch, kteří to odmítli. Už nikdy nebude v Německu stačit, aby se kdokoliv ospravedlňoval tím, že musel plnit rozkazy..."

Přišla ke dveřím. Kristýna ležela na posteli ve svém tenisovém dresu. Na uších měla sluchátka walkmana.

„Odpočíváš?"

„Snažím se."

Jak ses měla?"

„Otrava."

Jak to?"

„Bylo to povinný, kvůli tý nový učitelce. Museli jsme jít do Dummer-dorf-Waldecku do otravného muzea."

„Do jakého muzea?"

„Do muzea Stasi, ta nová učitelka je z Hamburku. Tvrdí, že musíme znát minulost. Ale minulost je nuda. Musela jsem kvůli tomu vynechat trénink. Minulost je pryč, tak proč se v ní pořád šťourat..."

„A co vám říkali o Stasi?"

„Říkali nám, co dělali. Fakt nuda, vůbec to nemá nic společného se současností. Já přece nemůžu za to, co se dělo dřív. Nemám s tím nic společného. Necítím za to žádnou vinu. Nová učitelka se nás ptala, jestli někdo z našich rodičů byl obětí Stasi."

„Cos jí řekla, Kristýno?"

„Že nevím, že jsem vás nikdy mluvit o Stasi neslyšela. Ten průvodce vykládal, že se Stasi sama udusila papíry, které vyráběla. Celou dobu prý trávili psaním zpráv, takže ani neměli čas je číst. Proto taky nevěděli, že se chystá revoluce a že už je moc pozdě. Připadali mi pitomí a hloupí. Mami, potřebuju si odpočinout."

Auto ho vezlo od brány Kremlu.

Ministr na schůzce vlády seznámil přítomné s tím, že armádě docházejí peníze, chybí triliony rublů. Tohle číslo mu dodal Pjotr Rykov s tím, že to dělá 20 bilionů amerických dolarů. Ministr oznámil politikům, že nejméně sto tisíc vojáků žije na hranicích chudoby a také že vojáci prodávají své vybavení na černém trhu, aby nemuseli trpět hladem.

Rykov seděl vždycky vpředu na místě vedle řidiče. Svému šoférovi říkal všechno, všechna svá tajemství i své plány do budoucna. Přátelil se s šoférem, protože ten prosedivělý muž v důchodovém věku byl jeho nejlepší přítel z dob jeho působení v Afghánistánu, za služby v Německu i během jeho působení ve vojenském táboře na Sibiři. Vzal ho s sebou do Moskvy. Pjotr Rykov vždy sdílel své tajnosti se svým stoicky klidným řidičem. „Buď budou peníze, nebo vzpoura..."

Na čele jeho šoféra se pomalu usadila vráska.

„Buď dají peníze, nebo se armáda rozpadne..."

Šofér se úkosem podíval za sebe do zrcátka.

„Destrukci armády nesmíme dopustit..."

Už počtvrté kontroloval šofér situaci za nimi, na kilometr zpomalil, pak zase zrychlil, a znova to zopakoval.

„Bez silné armády se naše vlast rozpadne.“

Šofér bez varování strhl auto do postranní uličky, do poloviny obsazené stánky trhvců se zeleninou, a hnal před sebou vyplašené obchodníky.

„Buď zajisti prostředky, anebo armáda, aby se zachránila, sama musí podniknout rozhodné kroky.“

Ridič vyjel z postranní uličky a rychle se rozjel po dvousměrné hlavní silnici. Očima stále sledoval zpětné zrcátko a vráska na jeho čele se prohloubila.

„Pro politiky, pro úplatky a korupci, pro zmanipulování voleb, pro udržení prasat u koryta, na to všechno jsou peníze...“

Auto zpomalilo. Pjotr Rykov se otočil na svého řidiče, konečně si všiml jeho nervozity. Otočil se dozadu, až se mu zadrhl pás, a uviděl auto, které je sledovalo. Vpředu seděli dva, vzadu další dva.

„Jak dlouho nás sledují?“

„Celou cestu,“ řekl šofér temně.

„Celou cestu?“

Jedou rychle, když my jedeme rychle, když zpomalíme, oni také zpomalí.“

„To je dnes poprvé?“

„Ano, řekl bych vám to, plukovníku.“

„Co je to za sráče?“

Rykov měl za to, že jeho šofér ví všechno.

Jeho šofér se školil ve středisku „odborné výuky“, jak tomu žertem říkal, to znamená na parkovištích ministerstva a v Kremlu, nebo na zahraničních ambasádách či ve vojenských kasárnách, a bavil se s ostatními šoféry. To byli lidé, kteří znali tep a pohyb v Moskvě. Ti se obvykle jako první dovídali informace o přesunech moci.

„Je to pořád stejný, jen jména jsou nová. Když vás chce KGB vystrašit, pak se na vás přilepí. Ukazují se vám, chtějí vás znervóznit, abyste viděl, že jsou blízko, a čekají na konečný úder!“

Jste si tím jist?“

„Chtějí, abysme si jich všimli.“

Rykov sáhl na uzávěr svého kufříku, namačkal příslušnou kombinaci. Vytáhl z kufříku služební pistoli a zkontroloval zásobník a pojistku. Zasunul si ji za pás, takže ho studený kov chladil na kůži.

„Zastav!“

Šofér zabrzdil.

Černé auto zastavilo o pár metrů za nimi.

„A teď jed!“

Pomalů se rozjeli od kraje silnice. Černé auto je následovalo.

„Co budeme dělat, přáteli?“

„Už jste to udělal. Máte nové nepřátele.“

V mysli Pjotra Rykova se ozval strach. Byl to strach, který poznal, když procházel vesnicemi Afghánistánu, když byl na trhu a v bazarech Dželálá-bádu a Herátu, když mu hrozilo permanentní nebezpečí.

„Jsem pod ochranou.“

Šofér se vesele usmál.

„Celý tohle století si lidi bláhově mysleli, že jsou pod ochranou.“

„Jsem pod ochranou ministra.“

„Ministr nesedí v Kremlu, plukovníku. Oni jsou v Kremlu.“

„Ať jdou do prdele!“

„Je to varování, budou teď sledovat, jak budete reagovat.“ Dojeli k jeho bytu. Nacházel se ve staré budově, na široké, živé ulici. Na chvíli zůstal stát na chodníku, černé auto odjelo. Když projíždělo kolem, žádný z mužů v autě se neotočil. Nařídil šoférovi, kdy ho má vyzvednout po obědě. Zůstal sám a zůstal bez ochrany.

„Nikdy bych to do tebe neřekl, Flegme... Ostych ti nesedí.“

Obědvali v pokoji soudce. U stolu čekal číšník. Nebyli tu žádní hosté, jen soudce a Fleming z německého oddělení.

„Nemám z toho vůbec radost.“

„Nastal čas na důvěrnosti?“

„Týká se to té záležitosti s tou mladou ženou a s tím hulvátem ze Stasi?“

Za starých dobrých časů, které jsou už dávno pryč, by ke kávě dostali brandy. Dnes už ne. Fleming si opět nalil sodovku.

„Kolik máš času?“

„Ne víc než deset minut.“

„Vysyp to!“

Fleming řekl: „S něčím takovým jsem se ještě nesetkal. Je to zvláštní. My máme převahu, ale při záležitostech zvláštní důležitosti jsme odkázáni do role pozorovatele. A u našich spojenců, u Němců, je to zrovna tak, taky nemají tu záležitost pod kontrolou. Přitom jsou naše cíle navzájem v protikladu. Je to, jako kdyby dva velitelé, každý na svém stanovišti, shlíželi dolů do údolí. To údolí, do něhož se každá strana dívá, představovalo kdysi zónu konfrontace supervelmocí. Tím údolím, válečným polem, je město Rostock a malé obce v blízkém okolí. V tomhle údolí se pohybují přepadové jednotky obou válčících stran - ne, nesměj se - v boji na život a na smrt. Na straně protivníka je Hauptmann Krause a kdokoli, koho dokáže naverbovat. Na naší straně společně bojují muž, který jednou bídě selhal, a na smrt odhodlaná desátnice. Každý z nás, kdo tuhle bitvu sleduje na pozorovatelně, může prohrát politický boj, ale nemá možnost do bitvy nijak zasáhnout. Jako by údolí bylo zahaleno neproniknutelnou mlhou. Ještě nikdy jsem se necítil tak

bezmocný u záležitosti, která má pro mne velký význam. Předpokládám, že můj protivník v Kolíně nad Rýnem se cítí zrovna tak. Nemůžeme dělat vůbec nic. Jenom počkat, až se mlha rozptýlí, a zjistit, kdo z boje vyšel vítězně a kdo se stal obětí. Jsem rád, že jsem se ti s tím mohl svěřit, Beakie. Ještě jsem něco takového nezažil. Ale už bys raději měl jít do soud-ni síně.

Kapitola dvanáctá

"...Zbabělec..."

Šel stále dál. Josh Mantle nikdy v životě neuhodil ženu. Snažil se jít co nejrychleji, snažil se ji nechat za sebou. Přál si, aby ji býval uhodil. I kdyby se ohlédl, už by neviděl nízké budovy ve Warnemunde, ani vlnolam vybíhající daleko do vody, ani maják.

„Joshi, vždyť se chováš směšně. Nebyla to tvoje chyba. Nemohl se vzepřít, byl to zbabělec..."

Pláž na jedné straně lemovaly duny a nízký křovinatý porost. Jak šel, míjel poslední zbytky špinavě hnědého ledu při pobřeží, ke kterému zelenosedé moře posílalo mohutné bílé čepice vln. Hlavu měl skloněnou až na hrud'. Přivíral oči, občas je i zavřel, ale nemohl se zbavit obrazu toho člověka, nemohl utéci od zděšení Jorga Brandta.

„Joshi, nech toho, poslechni... Nedávej vinu sobě, on byl zbabělec."

Před sebou viděl jenom hrůzu toho muže, ne výraz pokojného klidu na jeho tváři předtím, než dodýchal.

Kromě toho otravného hlasu za sebou byl Josh sám.

Toužil po samotě. Byl svým vlastním pánem, vždycky tomu tak bylo. Byl jím, když ho přivezli zpátky domů ze školy v Penangu do toho smrdutě horkého, vlhkého a hmyzem zamořeného domova, kde jeho otec seděl s flaškou whisky a oznámil mu, že ti zatracení hnusáci mu zastřelili matku, a odešel s ostatními rabovat čínskou čtvrť. Byl jím ve škole i na fakultě, sám ve vlaku s malým zavazadlem, sám ve třídě i na koleji. Byl sám, vždycky sám. Byl svým pánem ve všem, co kdy dělal.

Pouze jednou, když poslechl svého kapitána a Guatemalec zemřel, pouze tenkrát přistoupil na kompromis.

.. i v oddělení zvláštního vyšetřování, sám, když v Tidworthu žádal, aby byl zloděj potrestán, sám v zaměstnaneckém baru půl hodiny poté, co na rozloučenou platil bývalým kolegům pití, po spěšném projevu zástupce vedoucího a po předání zbytečnosti na památku. Sám v ulicích...

Kromě chvíle, kdy potkal Libby a oženil se s ní, byl sám. To, že ji ztratil, ho znovu uvrhlo do samoty, ve které se trápil.

Každá krize v životě Joshe Mantlea ho znovu a znovu utvrzovala v tom, že je lépe být sám.

„Přestaneš už? S tím se nedá nic dělat. Byl to zbabělec."

Šel rychle po pláži za prázdnotou před sebou, protože toužil být sám. Kdyby byl sám, kdyby ona nebyla někde za ním, kdyby nebylo svědka, kdyby mu společnost dělal pouze písek, moře, šedočerné mraky a vítr, pak by klesl na kolena.

Pak by promluvil ke své Libby a všechno jí řekl...

„Zastav se a otoč se, zatraceně."

Zastavil se.

„Tak do toho, obrať se, obrať se!"

Neobrátil se, jen stál.

„Tak udělej to, Joshi, otoč se."

Nevěděl, jak by jí mohl uniknout. Šel po pláži už hodinu a půl podél vlnolamu a ona ho sledovala. Nemohl jí uniknout.

Jako kdyby ho ovládala, musel se zastavit a otočit.

Její kabát už vypadal jen jako tečka, odhodila ho daleko na ledovém škralloupu při břehu. Viděl její svetr v dálce na písku a od něj se vinula cestička jejích stop. Měla na sobě pouze džíny a její opuštěné boty a ponožky rozfoukával vítr po pláži. Opodál ležela i blůzka a podprsenka.

Skákala po jedné noze a z druhé si snažila stáhnout zbylou nohavici džín. Věděla, že ji poslechne. Teď na sobě měla pouze kalhotky. Stála tam rozkročená a ruce měla v bok. Tvářila se vyzývavě. Svlékla by se do naha, kdyby neudělal, co mu nařizovala. Nemohl ji neposlechnout. Nápor větru od moře odvál ještě dál její roztroušené šatstvo, rval jí vlasy a opíral se do ní. On měl na sobě nátečník, košili, svetr, bundu a plášť, a přesto se třásl zimou, ale ona se ve větru ani nezachvěla.

„Pojď... Pojď sem, Joshi!"

Vydal se k ní. Stála na pláži tak klidně. Joshovy oči se od ní nemohly odtrhnout. Rozepnul si kabát a stáhl ho z ramen. Viděl každé znaménko a skvrnku na jejím těle. Nejdřív přes ni přehodil kabát, pak zapnul zip a knoflíky. Její stopy v písku ho přivedly k jejím botám a ponožkám. Z kabátu a svetru musel vytřepat písek. To samé udělal s podprsenkou a blůzkou.

Hodil jí šaty k nohám: „Oblékni se!"

Pohlédl jí do obličeje. Chtěl ji uchopit a zahrát. V jejím obličeji nebyla ani stopa po posměchu, pouze nevinnost.

„Už nikdy, nikdy neříkej žádnému chlapovi, že je zbabělec. Když nazveš muže zbabělcem, obnažíš ho. Když řekneš - jsi zbabělec, odsoudíš ho tím. Je to nejvyšší stupeň drzosti, když si myslíš, že máš právo nazvat toho člověka zbabělcem. Neznámý mladík, zmáčený z moře a se skvrnami od krve, se vynořil ze stínu, a ty říkáš, že ten, kdo práskl dveřmi, byl zbabělec? Tvůj Hans byl zatracený problém. Všichni se tak chováme, každý den. Já se tak chovám, ty také, všichni. Přejdeme raději přes ulici, abychom se vyhnuli problému. Jorg Brandt trpěl. Neměl takové vzpomínky na lásku jako ty. A tys ho nazvala zbabělcem."

„Asi jsem měla zůstat doma, že?"

„Stačí, když se oblékneš."

„Přestaň mě, zatraceně, poučovat."

„Musel jsem odejít, protože jinak bych tě uhodil."

Strhla ze sebe jeho kabát a sehnula se pro svoje šatstvo. „A co tvoje žena, když tě opustila, uhodil jsi ji?"

To ho zasáhlo.

„Když tě opustila, taky jsi jí takhle rozkazoval?"

Zatnul pevně ruce. Chtěl je mít pod kontrolou, aby ji neuhodily.

„Uvidíme se v autě. Měla by ses obléknout."

Vydal se zpátky podél moře.

Albert Perkins šel po Kropelinerstrasse. Hledal bývalého Oberstleutnanta. Byl za starými městskými hradbami. Ulice byla vlastně pěší zónou v centru Rostocku. Navenek vypadala Kropelinerstrasse blahobytně. Nově omítnuté domy, nové výlohy a nové chodníky, ale on věděl, že ta prosperita je jen zdání, protože vnitřky obchodů byly liduprázdné. Ženy se řadily do fronty u stánků s ovocem a zeleninou a děti posedávaly u krámků s občerstvením, ale butiky, železářství a obchody s nábytkem byly bez zákazníků. Před bohatě naaranžovanou výlohou obchodu s fotoaparáty stálo pár lidí, ale uvnitř nebyl kromě prodávačů nikdo. Perkins pozoroval vnitřek obchodu skrz výlohu plnou fotoaparátů, objektivů, stativu, dalekohledů a tašek a všiml si muže středního věku a dívky, kteří tam nečinně seděli. Otevřel dveře a vstoupil dovnitř.

Mužova tvář se rázem rozzářila na uvítanou. Albert Perkins byl totiž zákazník, událost. I dívka vstala. Perkins se pomalu loudal přes místnost, a jak očekával, muž ho následoval. Snažil se ho totiž dovést z doslechu dívky. Občas Albert Perkins lhal i těm nejlepším, jindy vyměnil nepravdy za upřímnost.

„Dobré odpoledne. Jsem velmi zaneprázdněný muž a jsem si jist, že byste také byl rád zaneprázdněný. Byl jste Oberstleutnant a vedl jste oddělení, které se zabývalo skrytým natáčením určitých osob. Přišel jsem k vám jako obchodník. Jestli máte, co chci, zaplatím za to. Život je, jak já vždycky říkám, obchod. Nemusíte znát mé jméno, stejně jako nemusíte vědět, jakou organizaci zastupuji. Když bude ten obchod uspokojivý, zaplatím za diskrétnost. Jedná se o jistého Hauptmanna Krauseho z August-Bebel Strasse. Jeho žena, jmenuje se Eva, tak tato ctěná dáma měla pletky se sovětským důstojníkem, plukovníkem Rykovem. Jeden Inoffizielle Mitarbeiter, který zapáleně plnil své občanské povinnosti, hned ohlásil vše, co věděl o jejich schůzkách. A poté jste se do hry vložili vy a nainstalovali jste skrytou kameru. A teď, jestli mě nechcete zklamat, můžete dostat zapláceno. Řekněte mi, že ty filmy stále máte. Rád bych ty filmy s Evou Krauseovou a plukovníkem Rykovem koupil."

Bývalý Oberstleutnant se sám pro sebe zasmál. Na jeho obličeji se objevil pobavený výraz. „Lidé dnes chtějí jen to, co je nové. Mohl bych zaplnit svůj obchod foťáky a objektivy vyrobenými v bývalé NDR a lidé by okolo nich chodili a ani by se na ně nepodívali. Žádají jen to, co je nové, a přitom si to nemůžou dovolit."

„Žádné peněžní příkazy ani cestovní šeky. Bankovky na ruku. Jestli ovšem máte film, který chci koupit."

Muž pokynul dívce, aby dala pozor na obchod. Nebylo příliš pravděpodobné, že nával zákazníků nezvládne. S klíči na přívěsku prošel do místnosti, kde bylo zboží naskládáno v krabicích. Albert Perkins byl potěšen, že vidí tolik nerozbalených krabic, stejně jako byl potěšen množstvím fotoaparátů a objektivů v obchodě. Pomyslel si, že účetní knihy by asi byly zajímavým počtením. Muž odemkl ocelí pobité dveře v zadní části obchodu a vedl Alberta Perkinse dolů po starých kamenných schodech.

Sklep byl malou svatyní zasvěcenou minulosti. Současnost a budoucnost zůstaly na ulici, kde byly vystaveny japonské fotoaparáty a objektivy, zůstaly tam za dvojími nadvakrát zamčenými dveřmi a uboze osvětleným schodištěm. Sklepení dominovaly těžké kmeny ze starého dřeva, používané jako podpěry mezi podlahou a stropem, a Albert Perkins si pomyslel, že sklep určitě někdy byl protiletadlovým krytem. Na čtvercovém, velmi pěkném koberci stálo pohodlné křeslo. Muž mu pokynul, aby se posadil. Před židlí byla televize s velkou obrazovkou a pod ní videopřehrávač. Posadil se. Muž si ani nevšiml police s videokazetami a poklekl před sejfem ve stěně. Stál tak, aby Albert Perkins neviděl kombinaci, kterou vytýkal. Výstavní předměty této svatyně byly na polici za televizí a u každého bylo označení, jako kdyby na ně byl jejich majitel stále pyšný.

Byl tam fotoaparát velikosti krabičky od sirek, který agenti používali k fotografování dokumentů; příruční kufík, na kterém si vytrénované oko Alberta Perkinse všimlo dírký velikosti špendlíkové hlavičky; chladicí kabels a lesklým objektivem v místě, kde by měl být výstupek držadla, velmi vhodná pro léto na pláži; kazetové přehrávače pro audiosledování; mikrofony velikosti knoflíku, určené k nošení na hrudi; dlouhé mikrofony pro dálkové sledování určitým směrem; kmen stromu, ze kterého se sloupávala časem vysušená kůra - při pohledu na ni se zamračil, protože nemohl najít objektiv; elektroinstalační materiály a zásuvky pro hotelové pokoje, ve kterých může být ukryt mikrofon nebo kamera... Dveře sejfu se zavřely. Bývalý Oberstleutnant držel v ruce tři videokazety.

Výštěkl: „Příteli, mohl byste se na chvíli postavit, prosím?"

Albert Perkins vstal. Muž se postavil za něj a rychlými, zkušenými pohyby ho prohledal. Dlaněmi propátral ramena, podpaždí, hrud', paže, pás a nohy od třísel až po kotníky. Albert Perkins nikdy nenosil zbraň. Stříelné zbraně byly leda pro kovboje v Irsku. To, jak ho prohledal, bylo velmi důkladné a profesionální.

Pak ho vyzval: „Prosím, sedněte si."

Vsunul videokazetu do přehrávače a zapnul televizi.

Objevil se černobílý obraz... Záběr ukazoval širokou postel ve stíněném prostředí malého pokojíku. Paní Krauseová měla velmi pěkné a pevné tělo. V tváři čitelný, zřetelný výraz extáze...

Perkins sledoval video velmi pozorně.

„Padesát tisíc marek."

„Patnáct."

Ležela na zádech, on na ní. Kamera najela na detail. Její nohy byly vysoko a pevně ho obepínaly. Jeho ruce tiskly její ramena a nakláněl se nad ní.

„Čtyřicet pět tisíc marek."

„Ne více než dvacet."

To nebyl sex, jak ho znal on, to nebylo nic, co mu Helena dovolovala na jeho či její narozeniny a na výročí svatby, či, což se stávalo velmi zřídka, když vypila příliš mnoho alkoholu.

„Čtyřicet tisíc marek je mé poslední slovo."

„Dvacet pět tisíc. Víc vám dát nemohu."

Všiml si Rykovova obličej. Ústa měl otevřená, jako by lapal po dechu. Teď ležel na zádech on a jí se trásla prsa, jak na něm dováděla.

„Třicet pět tisíc je mé úplně poslední slovo."

„Řekl jsem přece dvacet pět a výš nejdu."

„Viděl jste pět minut a je to tříhodinová kazeta. A jsou tu další dvě."

„Dvacet pět a na ruku."

Jeho oči ani nevzhledly od obrazovky. Přemítal, jestli ten starý parchant zůstal doma ten den, kdy Oberstleutnant přišel nainstalovat kameru, či zda jenom nechal klíče pod rohožkou před domem. Ona hladila jeho hrud' a břicho, on její prsa. A ten starý prasák říkal, že to nebyla láska.

„Třicet tisíc je má konečná nabídka, níž nemohu."

„Dvacet pět tisíc, byla by to přece škoda, abyste zkrachoval zrovna teď, když tak tvrdě pracujete, když jste si otevřel obchod."

Ona z něj slezla a on ochabně ležel na posteli. Už se ani nepolíbili a rychle se oblékli. Spěchal, jako by už měl být zpátky u řízení radarové jednotky. Ona se vydala zpátky do kanceláře nebo vyzvednout dítě od chůvy.

„Dvacet pět tisíc na ruku za tři kazety. Dobře. Dohodnuto."

Albert Perkins stál venku na ulici. Muž za ním zatahl rolety a zahalil výlohu plnou neprodaných japonských aparátů. Chlad večera na něj dopadl zvláště silně po horku a dusnu sklepa. Pro muže to vždycky byla chyba, pouštět se do zakázaných oblastí, přemýšlel Albert Perkins. Jako vždy ho udivovalo, kolik mužů ohrožuje svou budoucnost kvůli ženám.

Mumlal si: „Plukovníku Rykove, časem jste mohl být na špici, mohl jste být úžasný. A asi jste nikdy nelitoval, že žijete."

Opustil svůj byt brzo večer, aby se vrátil zpátky ke svému stolu na ministerstvu. Jeho žena Irina na něm ten večer zpozorovala změnu. Pjotr Rykov přešel chodník pevným krokem a řidič spěšně vyběhl z auta, aby mu otevřel dveře.

Jeho žena si všimla, že si ten večer vzal svou nejlepší a nejnovější uniformu, ale neptala se ho, proč si ji ten večer vybral, proč se vrací zpátky ke své práci. Zastavil se u otevřených dveří. Ministr už asi budovu opustil a úředníci a pomocníci ve vedlejších kancelářích také. Pro Pjotra Rykova to byl čin nutné revolty. Kousek dál v ulici stálo nehybné černé auto se zamlženými okny. Bylo pro něj důležité, aby pochopili, že se nedá zastrašit.

Ostře zabrzdila před penzionem. Nepromluvil ani slovo za celou dobu, co jeli do Rostocku.

Otočila se k němu: „Dobře, jestli teda chceš, ztraceně, trucovat, tak jo, ale sám. Jdi se vycpat."

Josh pohlédl do jejího zlosti zkrouceného, nehezkého obličej. Pak pomalu a s rozmyslem pronesl: „Není to pro mě tak jednoduché, jak se ti asi zdá, ale řeknu to, protože to musíš slyšet. Dnes jsi byla krutější než kterákoliv žena, kterou znám. Kromě toho ale umíš být něžnější a starostlivější než jakákoliv žena, kterou jsem kdy znal, mou Libby nevyjímaje. Tracy, opravdu nerozumím hloubce toho zranění."

Na to ona chladně odpověděla: „Ztratila jsem muže, kterého jsem milovala. To pro tebe není dost, pane?"

„Ne, není."

Vyštěkla: „Zavraždili mi ho."

„Ne, to není dost. Lidé se s tím většinou dokáží vyrovnat, jsou zranění, ale dokážou s tím žít."

„Co bys ještě chtěl?"

„Chci pravdu. Chci znát pravdu, abych ti mohl pomoci dostat ze sebe tu zlost a krutost, než zničí něco velice cenného - tebe samotnou, Tracy."

„To, že zavraždili chlapce, kterého jsem milovala, to není dost?"

Zavrtěl hlavou. Na silnici je neustále mýjela další a další auta. „Ne, promiň, to nestačí."

„Kdybys ti řekla, že jsem čekala jeho dítě, Hansovo dítě... Kdybys ti řekla, že dva měsíce potom, co ho zavraždili, jsem zjistila, že nosím jeho dítě, a že jsem odjela do Kreuzbergu a že mi s porodem pomáhala stenografka, protože jsem si nemohla dovolit jít do nemocnice, a že by teď Hansieho dceři bylo devět let, a že neuplyne den, aniž bych cítila vinu, stále ti to není dost?"

Josh přitakal.

Prádlo, které si nechal vyprat, mu doručili zpátky do jeho pokoje. Naladil v rádiu zprávy - podle statistik vydaných ministerstvem financí stálo sedm let unifikace tisíc miliard německých marek, což, jak si v hlavě přepočítal, bylo 418 410 040 000 liber šterlinků... Naskládal si vyprané věci do zásuvek v prádelníku.

rádiu právě generální ředitel nějaké chemické továrny v Dortmundu varoval, že cena práce v Německu je 44 marek na hodinu, zatímco v České republice 3,36 marek... Snažil se zavolat své ženě, ale nikdo nezvedal telefon.

prohlášení radnice se uvádělo, že na rozvoj infrastruktury Rostocku už nejsou žádné peníze...

Vyčistil si zuby, umyl ruce, oblékl si čistou košili a uvažoval, co řekne panu Flemingovi. Seděl v křesle a dělal si poznámky, protože, podle jeho názoru, bylo vždycky lepší jasně vědět, co bude říkat.

V rostockém předměstí Lichtenhagen bývalý učitel z Reriku zemřel po pádu ze střechy panelového domu...

Natáhl se po telefonu a rozšrouboval oba konce sluchátka. Dovnitř upevnil svazek drátů, vycházející z malé plastikové krabičky. Byla to jedna z těch lepších věcí, kterou dostal z technické sekce na Vauxhall Bridge Cross. Bylo mu řečeno, že přístroj byl testován proti destrukci, a vynálezci zařízení ho ujistili, že takto je naprosto bezpečný proti odposlechu. Vytočil číslo německého oddělení v Londýně. Vzpomněl si na svůj rozhovor s izraelským důstojníkem, který se odehrál před pár lety, kdy byly

vztahy poměrně uvolněné. Britové hostili tenkrát jeden víkend v takovém hrozném venkovském domě někde dole v Surrey francouzské důstojníky, Američany z CIA a Izraelce z Mossadu, který pracoval na velvyslanectví v Londýně. Odporná strava, dům chladnější než mraznička a diskuse

o pohybu radioaktivních materiálů z východního bloku přes Německo do

Iráku, Íránu, Libye a podobných zemí. V sobotu pozdě v noci, poté, co spo lečnými silami vypili lahev whisky, si ten Izraelec z Alberta Perkinse udělal zpovědníka. V rámci dohody s Němci byl vycvičen mladý pilot jordánských leteckých sil. Cizinec daleko od domova. Izraelcův jazyk roztavila whisky a Albert Perkins se dověděl, že to on řídil celou akci týkající se jordánského pilota. Obvyklá historie, seznámení s ženskou agentkou a osamělý muž, hle dající povyražení a útěchu, se dostal do pastí. Když pilot dokončil svůj tré nink a vrátil se domů, obnovili s ním kontakt a hrozili mu zveřejněním urči tých fakt. Pilotův bratranec vozil každý týden z Jordánska ovoce a zeleninu přes Allenbejský most na trh do Jeruzaléma. Málokdy ho zastavovali, nikdy ho nekontrolovali a jeho podnikání vzkvétalo. S ovocem a zeleninou vozil pilotův bratranec přes hranice také zprávy o jordánském letectvu a jeho irác kých spojencích. Takovýto druh podnikání nemá dlouhou životnost. Pilot i jeho bratranec byli v Ammánu zatčeni. Byli odsouzeni za špionáž a pově šení. Izraelcova zpověď, okořeněná výpary whisky, připadala Albertu Per kinsovi hluboce dojmavá. Toho dne ráno, kdy vykonávali exekuce, v tu chvíli, kdy vlekli pilota a jeho bratrance k šibenici, necítil nikdo v kancelá řích Mossadu v Tel Avivu žádné výčitky svědomí. To byly ztráty, s nimiž se počítalo v té hře. Vysloužilý pastor z Reriku byl mrtvý a jeho žena také. Sil niční nehoda. Teď byl mrtvý i bývalý ředitel školy. Spadl ze střechy pane láku. Albert Perkins vytvářel situace a ve hře docházelo ke ztrátám. Jak čekal na telefonní spojení, přemítal, zda vůbec kdy pocítí výčitky svědomí.

„Dobrý večer, pane Flemingu, tady Albert... Ano, děkuji za optání, byl to velmi dobrý den.“

Josh seděl na holé matraci a vedle něj ležely složené šaty a polštář. Ano, tak to jistě bylo. Vrátila se sama do Kreuzbergu. Ženy se v takových chvílích uchylují k práškům, alkoholu či utěšujícím injekcím. Na vzpomínání asi neměla moc času. Vrátila se sama, nejistá a otřesená, zpátky do svého pokoje a k Brigádě. Dlaněmi si podpíral hlavu. Jak přemýšlel, uvědomil si, že měla právo mít strach a také měla právo být zlá a krutá. Cenil si upřímnosti, s jakou mu všechno řekla, a narůstal v něm pocit šířavé lítosti.

Pozvracel si kalhoty. Po tvářích Klause Hoffmana tekly obrovské slzy. Hrdlem a ústy mu vyletěl obsah žaludku a znečistil volant a palubní desku. Parkoval na západ od města na příjezdové cestě k nějaké farmě. Zvratky mu stékaly po nohou.

„Výborně, Alberte. Velmi dobrá práce.“ Toho neustále zaměstnaného pěšáka se vždycky vyplatilo pořádně pochválit, přemítal Fleming. A ještě přidám vtip, pomyslel si. „Doporučoval bych ti, Alberte, aby sis po té návštěvě u bývalého Oberstleutnanta raději dal studenou sprchu.“

Dělal si poznámky do zápisníčku. Mohl by mít tři videokazety. Jejich prodejní cena byla, jak ji Perkins vypočítal, 10 460 liber šterlinků. Na papír napsal jména těch, kteří budou muset schválit platbu takového rozsahu, a jména těch, které by tato záležitost mohla zajímat. Poté úhledně napsal jméno Dietera Krauseho a jeho pero třikrát zavržalo, jak ho energicky podtrhoval.

„A, Alberte, málem bych zapomněl, co dělá náš neohrožený páreček? Aha, jasně, rozumím... Pastor a učitel z Reriku - ztratil jsi s nimi spojení... Rozumím... Ano, musíme stále doufat, že zůstanou rozumní, že ano... Promiň, Alberte, musím už jít zase pracovat, jestli chci, aby mi to někdy schválili. Lidé teď opouštějí budovu, takže jestli mám ještě někoho chytit... Zavolám ti zítra ráno.“

Reka pod jeho okny poklidně plynula a on si mohl za dvojitém sklem užívat naprostého ticha. Nebylo to pro něj jednoduché představit si v takovém poklidu a tichu, jak ve vzdáleném Německu malé auto naráží do chladiče mohutného nákladáku a jak se nějaký muž točí a padá temnotou, padá z velké výšky vstříc smrti. Ne, všechno je problém strategie. Strategie poroučí, co má člověk udělat, strategie je nepřítelem jakékoliv představivosti.

„Violet, mohla byste na vteřinku, prosím?“

Zavolal na ni skrz dveře. Měla už na sobě plášť a na hlavě šátek. V ruce držela stažený deštník a nákupní tašku. Nemusel se omlouvat. Nebylo nutné se omlouvat za to, že narušil Violetin pečlivě naplánovaný denní program. Všeobecně se vědělo, že Violet žije sama a práce je pro ni vším. Věděl, jak na ni.

„Albertovi se povedl skvělý kousek. Potřebuji, abyste do hodiny svolala schůzi. Potřebuji zástupce náměstka ředitele, někoho od financí, někoho z ruského a amerického oddělení a zapisovatele. Mohla byste všem zdůraznit, že je to urgentní a nepočká to do rána? Albert odvedl skutečně výbornou práci.“

Odkráčela pryč. Fleming ještě viděl, jak se ze sebe nešikovně snaží setřást plášť a sundává si šátek. Docela by se k sobě hodili, ten neustále uštvaný Albert Perkins a vždy naprosto spolehlivá Violet. Asi by si našli nějaké malé

místečko v budově, aby nikdy nemuseli opouštět Vauxhall Bridge Cross. Ti dva oddaní sluhové, ti dva, co byli vždy připraveni dát přednost práci před vším ostatním.

„A jestli vás ještě mohu poprosit, nenašla byste mi, co tu máme o Dieterovi Krausem, dříve MfS v Rostocku?

Potřeboval bych se tomu pánovi podívat na zoubek.“

KRAUSE, Dieter Friedrich

Narozen: 11.9. 1952 v Hessenburgu (severovýchodně od Rostocku) Otec byl zahradník, kterému v Normandii v roce 1944 amputovali nohu. Jediná sestra, Petra, narozená 1954. Matka pracovala při balení zahradnických výrobků. Dětství nebylo ničím pozoruhodné. Do FDJ vstoupil v roce 1966.

Nebyl to vliv jeho otce. Jeho otec, invalida bez pravé nohy, se staral pouze o to, aby přežil. Dětství prožil v době nacismu, za války byl raněn, zažil příjezd Rudé armády i boření komunistického režimu. Věřil v poslušnost a korektnost při jednání s mocí. Dietera ale hlavně ovlivnil někdo jiný -jeho strýc. Jeho strýc, který také přežil válku, mluvil nezaměnitelným hrdelním akcentem etnických Němců ze severní Jugoslávie a po válce strávil tři roky v Titových zajateckých táborech. A tenhle strýc učil malého dvanáctiletého Dietera to, co se sám naučil ve vězeňském táboře poblíž Nového Sadu - jak přežít a jak postupovat po společenském žebříčku. Naučil Dietera také rozumět duši a charakteru Rusů a Slovanů vůbec, což by se jinak Krausemu těžko mohlo povést. Po svém prvním letním táboře FDJ začal donášet na ostatní děti i vedoucího a dychtivě hlásil, co kdy řekli o rodičích. Za to dostal lacinou hořkou čokoládu a stanul v čele družiny. Všimli si ho a on okusil moc... Ale také se začal bát, že by ji mohl ztratit...

Dobrovolně nastoupil k pohraniční stráž v roce 1970, zůstal šest měsíců navíc. Doktorát práva na Postupimské univerzitě (stipendium od MfS). V MfS od roku 1976, na velitelství na Normannen Strasse, Berlín. Zúčastnil se školení KGB v Moskvě v roce 1979. Bonn (maskováno prací pro firmu zabývající se importem a exportem), 1980. V roce 1981 poslán v hodnosti Unterleutnant do Rostocku. Sňatek s Evou (rozenou Schultzovou), zaměstnankyní FDGB v loděnici Neptun Rostock, 1981.

Na zahradnické farmě se seznámil s kamarádkou své sestry, dcerou dělníků starajících se o rajčata. Jmenovala se Annelore. Slíbil jí, že ji bude milovat celý život. Když odjížděl k pohraniční stráž, jela s ním do Rostocku. Tam ho doprovodila na nádraží a z nástupiště mu mávala, dokud jí vlak nezmizel z očí. Milovali se v obchodě se semínky, když přijel na dovolenou z magdeburského sektoru. Milovali se celá odpoledne v posteli jeho matky, když přijel domů na prázdniny z univerzity v Postupimi. Líbil se mnoha dívkám v Postupimi i mnoha ženám, když pracoval na Normannen Strasse, ale vždycky zůstal své Annelore věrný. Když se vrátil zpátky do Rostocku, plánovali, že se vezmou. Jednoho letního večera ho zavolali do budovy na August-Bebel Strasse, do kanceláře majora vedoucího oddělení vnitřní bezpečnosti. Annelore pro něho nebyla vyhovující partnerka. Její bratranec se nějak angažoval v jedné ze skupin na ochranu životního prostředí. Bylo mu řečeno, že jestli si nepřeje pohřbit svou slibnou kariéru v MfS, měl by ji vymazat ze svého života... Ten večer jí napsal, čtyři řádky... Za měsíc byl představen docela pěkné spolupracovnici FDGB. Toužil po moci a upnul se na ni. Teď se o moc nenechá připravit.

Povýšen na Oberstleutnanta 1984 a přeložen do oddělení protišpio-náže. 1986 schváleno jeho „přátelství“ s majorem Pjotrem Rykovem, základna Wustrow, západně od Rostocku. Povýšen na Hauptmanna 1987. Po proniknutí a odhalení britského agenta Hanse Beckera do wustrowské posádky (opustil své místo, neschváleno britskou tajnou službou v západním Berlíně) ho Krause zastřelil - 21. 11. 1988.

Bylo tam dost světla, aby viděl, jak se nad špinavou trávou náměstí roztržila zadní část chlapcovy hlavy. Předtím, než ho odtáhli, lezli po kolenou po zemi a sbírali tkáň chlapcova mozku a kousíčky jeho lebky. Krev zakryli hlinou...

Chlapce zastřelil a jeho tělo hodili do nočního moře, a přesto necítil nevolnost... Bolest cítil až dalšího dne, když ho zavolali do pracovny ministra Mielkeho. Nechali ho čekat na chodbě a s opovržením se na něj dívali jak kolem procházející úředníci, tak sekretářky od psacích strojů v okolních kancelářích. Do ministrovny pracovny byl odveden, jako by snad byl vězeň. Tam pak musel na otázky starého muže odpovídat vestoje. Pak následoval Mielkeho monolog plný urážek. Byl zahalen do cigaretového kouře a zacházeli s ním jako s neschopným idiotem. Chvěl se, protože ho dráždil cigaretový dým, a třásl se, protože se bál, že ztratil svou moc...

Podezřelý z manipulace se svým osobním spisem u MfS a z upravení Beckerova spisu, prosinec 1989. Nezaměstnaný. Od roku 1992 pracoval v bance v Rostocku (čtyři měsíce), poté vyhozen. Nezaměstnaný. Od roku 1995 prodejce železářského zboží (za provizi). V roce 1996 nabídl své služby BfV v Kolíně nad Rýnem.

Dvě hodiny seděl ve velké hale pro veřejnost v komplexu budov BfV. Sám napsal dopis, který odevzdal v recepci, a k němu přiložil fotografii vytrženou z novin. Seděl tam zapomenutý dvě hodiny. Nakonec se objevila sekretářka, baculatá žena s šedými vlasy, tak podobná jedné jeho dávné přítelkyni z Bonnu, dala mu identifikační kartu a ukázala cestu k výtahům. Obličje lidí okolo byly chladné a podezřívavé. Mluvil o svém přátelství s Pjotrem Rykovem a celý rozhovor byl nahráván. Dal jim jméno sekretářky na ministerstvu zahraničí, která ho kdysi dávno považovala za svého přítele. Rozhovor zabral tři kazety. O týden později byl do Kolína opět pozván a ozbrojený doprovod ho uvedl do místnosti jednoho z vysokých úředníků. Na stole byly sendviče se skotským uzeným lososem a bílé rýnské víno. Vše ho uvítali a on opět pocítil opojnou sílu moci. Po celou cestu zpátky do Rostocku cítil jenom bezmeznou úlevu. Na dálnici sám sobě slíbil, a znovu a znovu si to donekonečna opakoval, že už nikdy, nikdy nepřipustí, aby přišel o moc.

„... Děkuji vám, pane Flemingu, to bylo velmi výstižné. Cítím, že teď Dietera Krauseho všichni dobře známe, že se umíme vcítit do jeho kůže.“

Bylo to krátké sezení, ale bylo produktivní, protože zástupce náměstka ředitele bude dále informovat náměstka ředitele, což bylo pro Olive velmi důležité.

„... Tak abych to shrnul - Albert Perkins je v Rostocku a je našim opěrným bodem pro případ, že ta povedená dvojice Mantle a Barnesová nedokáže shromáždit dostatek důkazů o vraždě, kterou Krause spáchal. Podle mých zpráv ty

důkazy zatím nemají. To, co Perkins má, materiál o nevěře Krauseho ženy s Rykovem, může být použito k diskreditaci Krauseho příští týden ve Washingtonu... Samozřejmě že to ten vysoce postavený pracovník tajné služby věděl. Pomstychtivě a ponižující lži... Není to nic převratného, ale přece jenom to dokáže vzbudit trochu pochybností o jeho pravdomluvnosti. Má ten materiál, ten film, skutečně takovou cenu, jakou za něj Perkins zaplatil?" Zástupce náměstka ředitele hodlal jít ten večer se svou ženou na balet, ale teď už bylo jasné, že začátek nemůže stihnout.

„V tom nevidím žádný problém. Dokážu tuto položku zanást do účetních knih, peníze na to vyškrábnu z nějakého rozpočtu. Ale jedná se přece jenom o více než polovinu ročního platu nižšího úředníka. Já sama osobně si myslím, že existují lepší způsoby, jak ty peníze utratit." Ta žena z finančního oddělení toužila po tom, být co nejrychleji zpátky doma a převzít své dítě od paní na hlídání. Byl to už třetí večer po sobě, kdy ji telefonicky prosila, zda může zůstat několik hodin navíc.

„Jestli si myslíte, že nějaké nemanželské plotky jeho ženy s Rykovem vyvedou z konceptu naše americké přátele, pak žijete na jiné planetě. Vůbec nechápu, proč by takový nesmysl měl Krauseho ve Washingtonu poškodit. Takové věci se v Americe dějí často. Omlouvám se, ale z mého pohledu by to byly vyhozené peníze." To bylo stanovisko severoamerického oddělení.

„Myslím, že by bylo levnější dát Perkinsovi pár poukázek na obědy a hrst drobných a poslat ho do kina, hlasuji proti." Vedoucí ruského oddělení měl vyzvednout své auto ze servisu, kde ovšem za dvacet pět minut zavírají.

„Promiňte, Flemingu, ale je to verdikt vašich kolegů. Ať si to Perkins nebere osobně, odvedl velmi dobrou práci. Děkuji vám všem, pánové."

Zástupce náměstka ředitele urovnal dokumenty a dal si je do aktovky. Fleming tam zlostně stál. Muž z ruského oddělení vstal ze židle a zasunul ji

pod stůl. Stenografka zavřela svůj zápisník. Zástupkyně finančního oddělení již vycházela dveřmi. Reprezentant severoamerického oddělení se na Fleminga rozpačitě usmíval a Olive Harrisová stále seděla a tužkou hlasitě ťukala o stůl.

„Já je ale беру," řekla, „koupím ty videokazety, protože jsou levné... Nechápu, že nikdo z vás nepoznal jejich skutečnou cenu."

Uslyšel její kroky a potom zaklepání.

"Joshi?"

„Ano?"

„Už ses vzpamatoval?"

„Jak se to vezme..."

„Nebyla to vůbec pravda, Joshi. Ani slovo nebyla pravda, ale bylo to to, co jsi chtěl slyšet. Je ti to jasné? Chtěl jsi zatraceně dobrou tklivou historku, a tak jsi ji dostal. Jsem, jaká jsem, Joshi, a takovou mě musíš akceptovat. Hezky jsem ti to zabalila do ozdobného papíru a tys to sežral. Tak se na mě nesnaž dívat růžovými či bůhvíjakými brýlemi. Nesnaž se mě nacpat do nějaké škatulky, abys mohl být sentimentální. Dělá tohle všechno proto, že zabili Hanse Beckera, a to ti musí stačit. Proto jdu za těmi parchanty. A teď, teď mám hlad..."

Slyšel ji, jak odchází do svého pokoje.

Viděl, jak Kristýna vyhrála. Políbil ji, pogratuloval jí a nechal Evu, ať ji odveze domů.

Na schůzku v kavárně na Augusten Strasse přišel Dieter Krause ani ne o pět minut později. Siehl i Fischer a Peters tam už byli. Kouřili a pili pivo. Všichni v rádiu slyšeli, že nějaký muž v Lichtenhagenu zemřel. On sám se nejméně tisíckrát pokoušel dovolat na mobilní telefon bývalého Leutnanta.

Seděl zády ke dveřím a neslyšel, jak se otevřely. Otočil se kvůli tomu zápachu. Trvalo to chvíli, než v tom spoře osvětleném rohu kavárny Hoffmana poznal.

Klaus Hoffman měl zčuchané vlasy neuspořádaně přilepené na čele. Jeho oči byly zarudlé jako u člověka, který hodně plakal. Skvrny od zvratků pokrývaly jeho oděv, sako i kalhoty.

„Fuj, smrdíš jako dobytek," řekl Peters.

„Klausí, kde jsi byl?" otázal se Dieter Krause. Z jeho hlasu bylo možno vytušit lehké zaváhání.

Hoffman jasně a zřetelně odpověděl: „Byl jsem se projít. Kamarádi, viděl jsem ho padat, ale nestrčil jsem do něj.

Prohodil jsem s ním pár slov a pak odešel do domu. Víím, že to byl on, protože jeho jméno někdo zavolal z bytu, nějací lidé ho přišli navštívit. Rozešli jsme se a on jel výtahem. Viděl jsem ho na střeše... Musím jít, protože nějací lidé, co přišli ze Západu, si

dělají nárok na náš dům... Ten muž, který mě shodil na skály z vlnolamu, se snažil k Brandtovi na střeše dostat... Přišli ze Západu a mají příkaz soudu k restituci majetku, který jejich děda opustil v roce 1945. Když jsem s ním mluvil u dveří domu, byl vyděšený. Řekl jsem mu, že ho sledujeme. Vývolal jsem v něm hrůzu, ale nemyslím si, že bych ho vystrašil až tak, že by snad... Přišli, aby mi vzali dům, můj dům, a já teď jedu zpátky domů do Berlína..."

Dieter Krause chladně pronesl zlověstnou větu. „Čím dál od nás utečeš, Klausí, tím blíž budeš vězení Moabit."

Místností se rozezněl hysterický smích Klause Hoffmana. „Zase hrozby. Jako bys věřil, že se nic nezměnilo, že je všechno při starém. Ale moc se toho změnilo. Musel jsem se jít projít, brečel jsem a pozvracel se, protože jsem si uvědomil, co se změnilo... Tenkrát jsem plnil rozkazy. Tenkrát jsem se mohl zaštitit příkazy svého Hauptmanna. Tenkrát jsem mohl říci, že plním svou povinnost, že konám to, co mi nařídil nadřízený... Ale teď nejsou ani příkazy, ani nadřízení, teď se nejedná o povinnost. A já jedu zpátky do Berlína."

Otočil se na podpatku. Zmizel na ulici i se svým zápachem. Zanechal je za sebou zamlklé a v šoku.

Teprve když se v ulicích začaly protahovat stíny, opustil Josh svůj pokoj, aby pro ně koupil něco k snědku.

Přenesl jídlo a svoje lůžkoviny do jejího pokoje.

Když jedli, nemluvíli. A žádné slovo nepadlo, ani když si stlali.

Ležel na zádech ve tmě a upřeně zíral nahoru na strop, který neviděl.
„Proboha, Joshi...“ Zvuky nočního města ševalily za oknem a záclonami. Ležel na zádech a obličej si svíral rukama.
„Proboha, Joshi. Vždyť on vlastně spadl...“
Viděl muže, jak padá přes okraj střechy.
„Kdybych tě na pláži nepřinutila se otočit, pak bys už na mě nepromluvil a byla bych tu teď sama.“
Viděl, jak ji bičuje vítr na pláži.
„Ale zítra je jiný den, zítra možná budeme mít štěstí.“
Ozvalo se Joshovo tiché: „Štěstí si musíš zasloužit.“
„A co my, zasloužíme si ho už?“
Ještě ne,“ řekl Josh.

Kapitola třináctá

Josh seděl za volantem.

Právě přešli přes masivní dřevěný most ve Wolgastu vedoucí přes široký tok řeky Peene-Strom. Jeli už přes hodinu a půl východním směrem od Rostocku. Tracy kontrolovala cestu podle mapy. Řekla Joshovi, kdy má odbočit z široké dálnice vedoucí k hranici s Polskem.

Až do této chvíle byl jejich hovor úryvkovitý a nesoustavný, jako by oba byli včerejšími událostmi ještě příliš vyčerpaní. Ale když vjeli do přítmi hustého a vysokého borového lesa, Josh jí začal vyprávět o tom, co se kdysi na tomto místě událo.

„V noci ze sedmnáctého srpna 1943 sem přiletělo pět set devadesát šest letadel z východní části Anglie. Ze základen bombardovacího letectva tehdy poslali všechno, co mělo křídla. Cílem jejich letu byla základna Peenemunde, kde probíhal výzkum a výroba raket V2. Byla jasná noc, měsíc jasně svítil a nikdo zde netušil, k jakému peklu se schyluje. Když nešlo o tak významný cíl, nedostali by rozkaz letět za takového počasí. Řekli jim, že když se netrefí, budou se muset vrátit a celé to zopakovat, znovu se potýkat s protivzdušnou obranou, tolikrát, dokud se to nepodaří. V Peenemunde byly stanoveny tři cíle, blízko sebe. Úder musel být opravdu přesný.“

„Odkud tohle všechno víš?“

„Četl jsem o tom. Piloti bombardéru samozřejmě o Peenemunde nikdy předtím neslyšeli. Neřekli jim, co vlastně bombardují, jenom že je to nesmírně důležité. Došlo k ohromnému požáru, počty obětí byly strašné. Velké oběti byly ale i mezi piloty bombardérů a vzhledem k měsíci osvětlené obloze bylo na místě a na zpáteční cestě sestřeleno čtyřicet devět letadel.“

„Takhle ty trávíš večery, že si čteš o tom, co je dávno pryč?“

„Čtu si o tom, co se stalo, protože je to pro mě důležité. Cílová oblast byla zcela zničena. Byl tady výkvět německých raketových výzkumníků a pracovali na zbrani, která se měla stát tou nejúčinnější celé války. Přestože to všechno rozdrtili na prach, výzkum přežil. Po pětadvacátém si zdejší vědce rozebrali Rusové a Američani. Tady najdeš počátek procházky Neila Armstronga na Měsici, letů Apollo a raketoplánu Challenger, Gagarina a kosmických stanic. Tohle všechno pochází z Peenemunde.“

Tracy se zeptala odměřeně: „To tě asi žena opustila kvůli tomu, že jsi ji poučoval o tom, co se kdysi stalo?“

Tiše odpověděl: „Nemůžu za to, co mě táhne vpřed. Všechno má své kořeny v minulosti. Zákony, morálka, etika, to všechno pochází z minulosti. Důvod, proč jsme dnes tady, proč tu musíme být, je ten, že se musíme poučit z historie.“

„Lepší to bylo, když jsi mlčel, než jsi začal mít kázání.“

„Tracy, prosím tě, poslouchej. Principy mají kořeny v minulosti. Dějiny Peenemunde jsou o fantastickém vědeckém pokroku, ale také o otročské práci, o hladovění a smrti vyčerpaním. To nebylo správné. Lidé, kteří tady tehdy žili, zavřeli oči před tím, co bylo špatné, a mysleli si, že to špatné - nevolnická dřina - nevadí. Rozhodli se ignorovat principy, ale principy jsou kořenem života.“

„Musela tě furt poslouchat, než utekla?“

„Tady v Peenemunde zjistíš, Tracy, co bylo špatně, dozvíš se o porušování zásad. Kvůli tomu, aby byly vystřeleny rakety na Londýn, aby byl dopraven člověk na Měsíc, pro to museli hladem a vyčerpaním umírat nevolníci. Je to pořád dokola. A proto jsem tady. Byla chyba zastřelit Hanse Beckera. To je princip a já se s ním snažím smířit.“

„Pokud jde o mne, stačí mi vidět toho parchanta pykat.“

„Musíš ale vědět proč. Princip pro tebe musí být svatý.“

Zavřela oči a odvrátila hlavu. Projeli obcemi Trassenheide a Karlshagen, všimli si hřbitova s pravidelnými řadami náhrobků a konečně dorazili do Peenemunde, kdysi cíle spojeneckých bombardérů. Bez principu by jeho život byl prázdnota.

„Já budu mluvit,“ chladně řekl Josh. „Už jsme blízko. Už ti nebudu dávat přednášky o minulosti... Já budu mluvit a ty zapisovat.“

Muž odcházel, s rukama hluboko v kapsách svého starého kabátu, a vmísil se do hloučku jítých turistů. Heinz Gerber právě zametal cestu vedoucí kolem zmenšeného modelu Ver-geltungswaffe 2, kolem starého letadla Me 163, stíhaček MiG-21 a MiG-23. Tuhle práci dělal každý den. Zametal cestu vedoucí od Feld Salon Wagen, kde se dříve scházeli ministři a generálové a který byl nyní upraven na kavárnu, a uklízel odhozené obaly po celé její délce až k přístavu, kde kotvil dělový člun typ P21. Pověřili ho tou prací, neboť kdysi měl na starost odvoz odpadků v jednom malém městě. Jeho spolupracovníci nevěděli nic o jeho předchozím životě. Měl hrůzu z toho, že by se dozvěděli o obvinění z krádeže peněz pro kostel. Častokrát se mu o tom i zdálo, dlouhé noci v jeho jediném pronajatém pokoji v Karlshagenu. Domů už se nemohl nikdy vrátit. Když odcházel, byly ulice ztichlé. Všichni té historie o ukradených penězích z kasičky kostela uvěřili, protože tak jim to bylo řečeno.

Když přišel do Peenemunde, začal nejdříve uklízet a čistit ubikace branců sloužících na vojenské základně. Když odešli, dostal na starost úklid cesty v novém muzeu.

Už měl hotovo a smetal malou hromádku odpadků, smetí a papírků na lopatu, kterou vysypal do svého vozíku. Cesta za ním byla čistá. Vozík tam nechal stát poblíž modelu Vergeltungswaffe 2 a koště a lopatu úhledně položil vedle. Miloval svou práci. Zašel do přístřešku, kde byly vystaveny rakety země-vzduch SA2B a SA5, a z hřebíku sňal svinutý provaz. Měl rád tuhle práci s koštětem, lopatou a vozíkem a nevadilo mu, když se dusil vedrem nebo mokl na dešti.

Vyšel ven kolem obrovitého ruského výsadkového vrtulníku směrem k borovému lesu a k cestě, vedoucí domů do Karlshagenu. Miloval denní světlo; zlé sny přicházely jenom se soumrakem. Odcházel do temného lesa s provazem přehozeným přes rameno.

Josef Siehl pozoroval, jak žena zaplatila za lístky u pokladny. Poznal ji, protože ji viděl sedět u majáku na konci vlnolamu, kde házela květiny do vody. Sledoval ji ze svého auta. Poznal i toho muže, co držel Leutnanta a vyhrožoval, že ho zabije, a Siehl mu uvěřil. Viděl, jak se baví se ženou za přepážkou, která pokrčila rameny a ukázala směrem na cestu k letadlům a modelům raket.

Stručné dopisy byly pro Olive Harrisovou typické.

Hodinu před schůzkou jej nechala kolovat osobnímu asistentovi generálního ředitele, jeho náměstkovi a Flemingovi z německého oddělení. Seděla

včera dlouho do noci u svého stolu a ráno přišla brzy do Vauxhall Bridge Cross dopis zkontrolovat a provést několik drobných úprav v textu. Olive Harrisová si vydobyla úspěch ve světě mužských záležitostí díky jasným úvahám a schopnosti okamžitě vytřídit a zavrhnout všechno, co nepovažovala za důležité.

Vysvětlila návrh svého plánu.

„Takzvaní hledači pravdy - ta mladá žena, Barnesová, a chlapík, co se na ni přilepil, Mantle - nejsou podstatní. Jeho žene sentimentalita, ji zase touha po mstě. V téhle hře hrají vedlejší role a můžeme je ignorovat.“

Náměstek generálního ředitele sešel ze své kanceláře v horním patře budovy do poradní místnosti. Mlčky poslouchal, špičatou bradu opřenou o pěsti, lokty na stole. Nakonec to bude jeho rozhodnutí.

„Krause je irelevantní. Ten taky hraje štek. Nemusí nás zajímat, zda spáchal chladnokrevnou vraždu, nebo ne.“

Káva, kterou nechal přinést náměstek, byla netknutá, stejně tak i přiložené sušenky. Nikdy by nepřerušil Olive Harrisovou a jen zřídka jí odporoval.

„Hašteření mezi německými agenturami BfV a BND a námi na téma vlivu ve Washingtonu je opravdu ponižující. Tohle můžou podporovat jenom trpasličí mozečky. Chceme-li získat rozhodující vliv, musíme si jej zasloužit činy, a ne flukáním.“

Fleming seděl vedle ní. Když si sedla, Fleming popotáhl a povšiml si, že nepoužívá žádnou voňavku.

„Ovšem Perkins, který se motá někde po Rostocku, nám poskytl municí vhodnou ke střelbě na významný cíl. Naše situace - narůstající neklid v ruské armádě, tlaky na ministra obrany, podpora ze strany důstojníků jinému ministru a hlavně všudypřítomná frustrace armády z civilní vlády. Taková je skutečná situace. Za ministrem stojí plukovník Pjotr Rykov, má zřejmý a dominantní vliv. To je náš prvořadý cíl. Chtějí snad - v Downing Street, v Bílém domě, v Elysejském paláci, v Quirinale - mít v Moskvě vojenskou vládu? Prdlajs. Dávají přednost civilní korupci, politické bezmocnosti, prostě současnému chaosu. Chci ty videonahrávky pro sebe. Jejich použití jsem vysvětlila a dávají nám možnost zaútočit na plukovníka Pjotra Rykova.“

Postupně se každému z nich podívala do očí. Fleming odvrátil pohled. Náměstek sklopil hlavu. Bude tedy záležet na generálním řediteli.

„Děkuji, Olive. Mám za to, že tě v Moskvě znají, že ano?“

Opovrživě odsekla: „Jasně že mě tam znají.“

„Lze předpokládat, že tě poznají?“

Hrdě prohlásila: „Samozřejmě že mě poznají.“

Toho mlhavého vlhkého rána byla v béžové zelené budově vévodící jižnímu nábreží řeky Temže pozornost s neuvěřitelnou lehkostí přesunuta od bývalého Hauptmanna Krauseho na plukovníka Pjotra Rykova.

Porada skončila.

Fleming se vracel do své kanceláře. Cítil se poražený a věděl, že to bylo kvůli tomu, že se neozval.

Žena prodávající vstupenky je informovala, že Heinze Gerbera najdou zametat na cestě. Ale cestu už nikdo nezametal. Čekali u opuštěného vozíku.

Muž, který ošetřoval exponáty, jim řekl, že Heinz Gerber si asi dal Pin-kelpause, a vysvětlil jim, na jak dlouho bylo jednou za hodinu dovoleno odejít na toaletu. Čekali u záchodků před trafostanicí.

„Kde, ksakru, je?“

„Nevím - jak to mám vědět?“

„Kdybys tak dlouho neblblnul s těmi kecy o princepech...“

„Tracy, já ho přece chci najít stejně jako ty, možná ještě víc. A tvoje nevymáchaná pusa mi v tom moc nepomůže.“

Schlíple se přihrbila: „Kde může být, Joshi?“

„Musíme se podívat ještě jednou.“

Albert Perkins se vrátil z banky poblíž hotelu zpět do starého opevněného města. Ulice vedoucí od mohutné siluety kostela Marienkirche byla plná starých lidí. Jen málo uniklo cvičeným očím důstojníka rozvědky z Vauxhall Bridge Cross. Pomyslel si, že beznaděj v jejich tvářích pramení z trvalých životních proher. Ti nejstarší prožili bitvu u Stalingradu a Kurska, boje v severní Africe a ve Francii, kde prohráli. Jejich ženy viděly přijíždět Rudou armádu, nastupovat Stasi a stranické aparátčíky a všichni se uzavřeli ve svém soukromí a jejich strach byl tou prohrout. Obchod byl opět prázdný. Vešel dovnitř.

Zavedli ho dozadu. Bývalý Oberstleutnant odemkl těžké dveře a po schodech scházeli do sklepa muzea.

„Máte ty peníze?“

„Chcete si je přepočítat?“

Postupně zasouval všechny videokazety do přehrávače a z každé přehrál prvních třicet sekund záznamu... Úplná fantazie...

Zabalil kazety do hnědého balicího papíru a vložil do igelitové nákupní tašky. Perkins předal obálku a díval se, jak přepočítává peníze, stomarkové bankovky, soustředěně a nekonečně pomalu. Perkinsovy oči těkaly po malé místnosti. Nejvíce ho fascinoval ten ošlehaný kus dřeva s odlupující se kůrou. Kdyby byl postavený v Bushy Park blízko jeho domu, zarostlý trávou, nejspíše by si jej vůbec nevšiml.

Majitel se pochichtával: „Dobry, ne? Myslím ale, že jste to okopírovali.

Mám dojem, že jste něco podobného použili v Irsku. My jsme ovšem podle všeho byli první. Nemyslíte, že jsme nejlepší, co?“

Perkins se přátelsky usmál: „Ano, byli jste nejlepší. A to je důvod, proč dnes prodáváte japonské fotoaparáty, které si nikdo nemůže dovolit.“

Bývalý Oberstleutnant se srdečně usmál: „Neberu to jako urážku. Svět se mění, člověk se buď přizpůsobí, nebo skončí. Nestěžuji si. Víte, jsem velice pyšný na úroveň nahrávek na těch třech kazetách. Rok před koncem jsem byl v Lipsku pomáhat s instalací špiónážní techniky. Bylo to dva dny před Vánocemi 1988. Na večírku jsem tehdy předvedl svůj materiál. Měl jsem neutuchající potlesk za jeho kvalitu. Proti komu jej chcete použít?“

„Proti komu?“

„Když koupíte deset let starý film, kde Krauseová šoustá s ruským ofici-rem, pak je jasné, že chcete poškodit buď Krauseovou, nebo toho důstojníka. Copak vám provedli, že jim chcete ublížit?“

Perkins se otočil. Vystoupal schody ze sklepa, prošel obchodem, ani se s tím dobrým mužem nerozloučil. Vyšel na ulici. Kdyby Joshovi Mantleovi někdo před pouhými sedmi dny řekl, že může přijet do Peenemünde, asi by ho radostí objal. Tohle je místo, kde šedivé stránky dějepisných knih ožívají. Ach, jak se sem toužil někdy dostat.

Už počtvrté prošli celé muzeum.

Dějiny ho pojednou už tolik nezajímaly.

Prošel menší areál, kde byly vystaveny válečné exponáty, ale již si nevšiml fotografií dokumentujících vývoj rakety V2 ani uniform totálně nasazených, vystavených ve vitrině, nebo toho mála, co si s sebou brali zkušební piloti prototypů tryskových letounů Me 163, či malířových představ náletu bombardérů Lancaster nad Peenemünde.

Metařský vozík stál pořád opuštěný na cestě, plný, s pečlivě položenou lopatou a koštětem přes horní okraj.

Už pečlivě prohlédl všechny turisty sedící na lavičkách a u stolků s občerstvením vedle vystavených letadel. Byl také ve skladu vraků helikoptér připravených k renovaci, aby mohly být vystaveny. Prošel mezi raketami. Byl už v budově bývalé elektrárny, o kteréžto místě se hovořilo jako o „Bráně do kosmu“ a kde byla instalovaná výstava na téma „Z Peenemünde na Canaveral“.

Na schodech čistil jakýsi muž rozvěšené obrázky vlhkým hadrem. Právě utřel portrét Waltera Dornbergera, opláchl a vyždímal hadr a přešel k fotografii Wernhera von Brauna. Josh ho tady předtím neviděl.

Zeptal se ho, jestli neví, kde by mohli najít Heinze Gerbera. Že prý zametá. Na to Josh opáčil, že na cestě není, ani na záchodkách, prostě nikde.

Pomalý a bezvýrazný muž pokýval hlavou a s námahou přemýšlel. Systematicky čistil sklo na portrétu Wernhera von Brauna. „Vzpomínám si... Tenhle to všechno začal. Doktor von Braun stál u zrodu všeho, co dokázali Američané.

Všechny jejich rakety vycházejí z toho, co Braun vytvořil

tady... Už si vzpomínám. Šel po cestě. Asi šel domů. Vzpomínám si, že mi bylo divné, proč už jde domů. Domů chodí přes les.“

„Je mi líto, že vám dělám problémy. Jste velmi laskavý, pane doktore... Včera utrpěl jeden muž smrtelný pád ze střechy panelového domu v Lichtenhagenu, v té betonové pustině, v jednom z těch hrozných míst postavených bývalým režimem. Nepředpokládal jsem, že se tahle záležitost týká BfV, ale těsně předtím jej byli v jeho bytě navštívit dva cizinci, dva Angličané. To je podivné, protože Lichtenhagen je dost neobvyklé místo pro turistiku. Byl to učitel na penzi. Dříve učil na základní škole v Reriku, západně podél pobřeží, ale teď žil v Lichtenhagenu.“

Byl na tuhle práci příliš mladý. Po celé dopoledne sbíral odvahu k tomu telefonátu. Kdyby zůstal doma v Dortmundu, byl by díky svým zkušenostem a věku třetím v hierarchii velení. Přidal se ale k migračnímu proudu Wessis a odešel na Východ, s výhodou rychlého postupu a příplatků, a přijal místo velitele policie v Rostocku. Už od rána měl tuhle zprávu na stole a váhal zavolat staršímu úředníkovi BfV v Kolíně nad Rýnem. Kdyby byl starší nebo zkušenější, buď by zavolal už před dvěma hodinami, nebo přesunul zprávu do příhrádky „Vyřízeno“. Jeho podřízenými byli samí Ossis, starší a zkušenější, a on je ve své funkci všechny přeskočil. Jen výjimečně se jich ptal na radu. Když to udělal, ještě více je utvrzoval v jejich předpojatosti vůči němu.

„Nějak nám tu nesedí popisy. Nájemníci dotyčného bytu jsou staří lidé, jeden invalidní, druhý nevidomý, byli to strýc a teta oběti. Jejich popis se omezuje na to, že šlo o muže a ženu, nic víc si nepamatují. Ne, nevypadá to na úkladnou vraždu. Stopy nenasvědčují, že by šlo o zločin... Mám na to zapomenout? Souhlasím s vaším návrhem a omlouvám se, doktore, že jsem vás připravil o čas.“

Vešli do hustého lesa. V šeru kráčeli po jehličím zasypané cestičce. Padal na ně chlad. Mezi rovnými kmeny borovic viděli trosky betonových zdí. Řekl si, že teprve tohle je skutečné muzeum, ne to nakaširované venku. Pravými exponáty tohoto muzea byly popraskané a rozpadlé kusy betonu, zbytky bývalých budov výzkumného areálu raket, kde pracovali němečtí vědci a polští dělníci, rozmetané bombami spojenců. Betonové trosky byly porostlé lišejníkem a pokryté jehličím. Krátery po bombardování v přítmí lesa přežily už více než půl století. Na základě četby si Josh dokázal

živě představit rozsah hrůzy a krveprolití těch, kteří tu v čase bombardování byli, když se zoufale snažili uniknout z hořícího lesa a řítících se budov. Šla za ním lehkým krokem v měkkém jehličí. Prošli kolem fasády velké zdi, na kterou padly stromy. Z budovy zbylo jen toto průčelí, stále nesoucí stopy po požáru. Tady viděli skutečné dějiny.

Vtom si všiml těla.

Josh ztuhl a zíral na něj. Tracy do něj zezadu vrazila. Ukázal jí tělo.

V lese se nepohnul ani vánek. Provaz byl přehozený přes větev a zauzlo-vaný. Visící tělo se pomaloučku otáčelo. Viděl záda toho muže, povislá ramena, všiml si skvrny mezi nohama. Zavřel oči. Muž se musel sám vydrápat na první větev, která by ho unesla, po kmeni s hrubou a šupinatou kůrou. Tam ve výšce přivázal provaz k větvi a přes hlavu si přetáhl oprátku. Pomyslel si, že pro toho muže musela být hrůza ze života větší než strach ze smrti.

Znovu otevřel oči. Roztřásla se a on ji vzal do náruče. Nechal klesnout její hlavu na svou hrud'

Jeho boty ležely na cestě, musel je skopnout. Všiml si prošoupaných a děravých ponožek. Přemýšlel, jaká to asi pro Heinze Gerbera byla hrůza až do posledních okamžiků jeho života...

„Rád vás vidím, pane, jakpak bylo v Berlíně?“

„Chladno, pane Perkinsi, velmi chladno. Promiňte, ale nemám mnoho času díky programu, který mi zařídili. Máte ten balíček?“

S perversní radostí předal Perkins Rogersovi, tomu cucákovi, který právě absolvoval branný kurz v Portsmouthu, potrhanou igelitovou tašku s ledabyle zabaleným balíčkem. Byli na parkovišti před hotelem, za bílého dne.

„Tady je ten balíček. Bude odeslán dnes večer, že?“ Vycenil zuby v úsměvu. „Až to dneska večer v Londýně uvidí, budou se jejich manželky doma moct těšit na pěkně divokou zábavu.“

Těšil se ze zmatku v Rogersově tváři. „V Londýně?“

„Ano, v Londýně, tam zásilka směřuje.“

Všiml si ruměnce v mladíkově tváři. „Copak vám neřekli, pane Perkinsi, co se stalo?“

„Kam jinam než do Londýna by měla být doručena?“

Všiml si, jak mladík ucukl, zamrkal a pak sebral odvalu: „No, jestli vám něco chtěli sdělit, pane Perkinsi, jsem si jist, že vám to řekli. Radši půjdu. Pardon.“

Mladý Rogers běžel ke svému autu a na hrudi svíral igelitovou tašku. Perkinsovi se zrychlil dech a uvnitř to v něm vřelo.

Cucákovo auto prudce vyrazilo pryč z parkoviště.

Dieter Krause, sedící v autě na parkovišti před tenisovou halou, poslouchal přehled zpráv.

Oznamovali, že v obci Gustrow zaútočili skinheadi zápalnými lahvemi na ubytovnu uprchlíků z Východu, že ve Wismaru se připravuje zavření chemické továrny s následkem ztráty 371 pracovních míst, že úřad pro turistiku státu Mecklenburg-Vorpommern hlásil, že počet objednávek na letní rekreaci opět poklesl...

Stejně zprávy poslouchal i ředitel rostocké policie ve svém voze se šoférem, vezoucím jej domů, do čtvrti Altstadt. Za přestup záložního útočníka do mužstva Werder Bremen dostali v Rostocku zaplacen jeden milion marek, ... v Peenemunde byl v lese poblíž muzea kosmického výzkumu nalezen oběšený bývalý funkcionář radnice v Reriku...

Tytéž zprávy slyšel i Albert Perkins, stále ještě v šoku, ležící oblečený na posteli.

„Kde je Siehl?“

Fischer odpověděl: „Čekal na vás. Čekal velmi dlouho.“

Peters řekl: „Řekl jsem mu, aby už nečekal. Řekl jsem mu, že je pro vás důležitější dívat se, jak vaše zkurvená dcera hraje tenis.“

Utkání pokračovalo. Než došel do hlediště a přisedl si ke své ženě, Kristýna prohrála první set. Když utkání skončilo, divoce otce objala a prohlásila, že by určitě nevyhrála, kdyby tam nebyl. Potom breptala o raketách, které by chtěla přivézt z Washingtonu. Když se odešla převléci a osprchovat, Eva se ho zeptala... Ne, ten problém stále ještě není vyřešen. Prázdným pohledem se dívala před sebe ve vyprazdňujícím se hledišti a hryzala se do rtů. Prsty si nervózně pohrávala s novým zlatým náramkem.

Peters řekl: „Ten parchant se na nás vykašlal.“

Bylo to poprvé po třech letech jeho kariéry, kdy Henry Rogers cítil, že je skutečně zapojen do významného úkolu.

Dosud to všechno bylo jen analytika a nekonečné hodiny před monitorem počítače. Jeho myslí se honily divoké představy. Postupoval co nejpřesněji podle podrobných pokynů, které dostal od paní Olive Harrisové v Londýně. Stál na severní straně třídy Unter den Linden.

Muž před ním přešel širokou ulici na jižní chodník a blížil se k osvětlené žulové fasádě ruského velvyslanectví. Paní Harrisová o tom muži věděla, předpokládal Rogers, z denních hlášení od Alberta Perkinse. Byl v bytě u Spittelmarktu, kde tomu sevrklému mužičkovi, který smrděl kočičinou, zaplatil tisíc amerických dolarů. Podle instrukcí paní Harrisové mu předal letenku do Zurichu s odletem dnes večer bez určení zpátečního termínu a odvezl ho na Unter den Linden. Na hnědý balíček napsal podle instrukcí paní Harrisové ruské jméno a předal mu jej.

Sledoval, jak v jasném svitu bezpečnostních reflektorů muž zvoní u masivních dveří.

Z kapsy vylovil klíčky od auta. Viděl muže přecházet ulici Unter den Linden a vyhýbat se projíždějícím autům. Na letiště Tempelhof budou potřebovat pouhých dvacet minut. Cítil uspokojení z toho, jak dobře se mu podařilo vykonat pedantsky uložené pokyny Olive Harrisové, a pocit selhání jej opustil. Nevěděl, jakou hraje roli ve hře o zničení důležitého cíle.

Za normálních okolností ticho Joshovi nevadilo.

Ležel na matraci a přikrývku měl těsně omotanou kolem těla. Ležel na boku a díval se do zdi. Necítil vlhkost mizerného pokoje, který spolu sdíleli. Parta námořníků ze Švédska, Dánska, Norska nebo odkud už zřejmě opustila penzion. Dole v recepci budou chybět jedině jejich klíče. Za sebou slyšel její dech. Nevěděl, zda spí, nebo je vzhůru, a zda ji vzpomínky

na oběšence, jeho boty, jeho výraz hrůzy pronásledují tak jako jej.

Podpíral ji celou cestu zpátky z lesa. Ve chvíli, když vyšli ven do slunečního svitu, se uvolnila z jeho objetí a odtáhla se.

Ve slabém světle zešedělého pokoje viděl její ruku viset bezvládně po straně postele, blízko jeho tváře.

„Spíš, Tracy?“

„Pokouším se usnout.“

„Víš, Tracy, že když nebudeme bojovat, prohrajeme?“

„Neprosila jsem se, abys tady byl... a nežádám tě o školení.“

„Víš vůbec, jak moc umíš ubližovat, Tracy? Nevadí ti to?“

Nemilosrdně mumlala: „Bože, budeš zase fňukat, už zase? To proto tě žena opustila?“

Josh se zvedl. Seděl čelem ke zdi. Přitáhl si kolem sebe peřinu.

„Tak začneme třeba tady. To je dobrý začátek. A nepřerušuj mě. Drž zavřenou tu svoji nevymáchanou pusku... Propustili mě z armády. Pracoval jsem na sociálním odboru. Tři roky jsem pracoval s mládeží. Dobře si zapamatuj, co ti řeknu. Měl jsem co do činění se zloději, s vandaly, s kluky, co blbli v ukradených autech, ale v nikom z nich nebyla taková zvrácenost jako v tobě, zvrácenost, kterou tak snadno ospravedlňuješ.“

Slyšel, jak pravidelně a bez námahy oddechuje. Viděl obrys jejího těla a volně visící ruku.

„Znal jsem jednoho chlapce, jmenoval se Darren. Byl na práškách. Aby je sehnal, kradl. Docela se mi líbil, snažil se dostat pryč z party. Jednou vlezl do lepšího domu, byl úplně zfetovaný a zapomněl zneškodnit poplachové zařízení. Policie ho chytila před domem. Viděl jsem ho v cele zadržení a čekala ho opět cesta zpět do past'áku. Seděl na pryčně a po tvářích mu kanuly slzy. Myslel jsem si, že ten kluk stojí za námahu, ale seržant mi řekl, abych neblbnul. Šel jsem k domu, do kterého se vloupal. Byl to dům Libby Frobisherové, hodně bohaté, rozvedené dámy. Řekl jsem jí o Darrenovi a o tom, co řekl seržant, a že ten kluk si teď vyplakává duši. Vzala zpět všechna obvinění. Darrena propustili. Zavezl jsem ho k té ženě a nechal ho, aby se jí omluvil a upřímně vyjádřil lítost nad tím, co provedl.“

Nevěděl, zda spí, nebo jej poslouchá.

„Za měsíc volala a ptala se, jak se daří tomu hochovi. Řekla, abych se zastavil a povyprávěl jí o tom u skleničky. Za šest týdnů jsme se vzali. Bylo mi jedenapadesát a ona byla první, kterou jsem miloval. Na svatbě byli jenom její účetní a advokát a oba si mysleli, že jsem si ji vzal jen pro peníze. Donutil jsem ji, aby mě v závěti úplně opomenula. Než jsem ji potkal, byl jsem člověk, který se neuměl smát nebo plakat, který neznal štěstí a ani nechápal bolest. To všechno mi dala ona. Jeden rok jsem prožil štěstí a pak si objevila tu bulku.“

Josh natáhl ruku a dotkl se ji.

„Půl roku jsem prožíval strašlivou bolest. Podstoupila léčení. Bylo ale neúspěšné. Zemřela.“

Rty jí hladil ruku, pak ji pustil a nechal bezvládně viset podle postele.

„Každý den jí o tobě vyprávím. Byl jsem za ní i v ten den, kdy jsem šel poprvé za tebou. Tehdy jsem jí řekl, že strkáš ruku do klubka hadů, že nejsi krásná, vlastně ani nijak přitažlivá. Vyprávěl jsem jí o smrti Hanse Beckera, tvého přítele, a že jediné, co máme společné, je, že jsme oba prožili ztrátu milované bytosti... Každý den jí říkám, kam jsme pokročili. Řeknu jí, že jsme dostali strach a že nevíme, kam tohle všechno povede.“

Myslel, že spí. Viděl klidný profil její tváře na posteli.

„Řeknu jí, že, zaplat'pánbůh, po noci přichází vždycky den.“

Kapitola čtrnáctá

Oblékali se v šeru pokoje penzionu, venku ještě byla tma a Josh se pokoušel přemýšlet svým systematickým způsobem, když znovu začala zpívat tu ztracenou písničku. Ať už ji zpívala, nebo si hvízdala, anebo jenom broukala, vždycky se tahle ztracená písnička vryla do mozku a rozptýlila ho a přerušila tok jeho myšlenek. Opustili Rostock brzo ráno, ještě než se ulice zaplnily dopravním provozem. Jeho podráždění neustále narůstalo, protože ještě stále neměl hotový plán. Dneska už byl druhý den. Dnešní den patřil Arturu Schwarzovi. A čas byl tak vzácný a tak nezadržitelně utíkal jako zrnka písku sypající se z horní nádoby přesýpacích hodin. Ale ta ztracená písnička, ta melodie Ochromovala jeho schopnost využít čas. Už to nevydržel a vybuchl.

„Můžeš toho nechat?“

„Čeho mám nechat?“

Ztěžka řekl: „Můžeš přestat dělat ten hluk?“

"Jakej hluk?"

„Můžeš, prosím tě, přestat hvízdát, zpívat si, prostě jakkoliv vyluzovat ten dětinský žalozpěv?“

„A co ti na tom vadí?“

"Jenom to, že se nemůžu soustředit na přemýšlení."

Zvedla obočí a udělala na něj komický obličej. Zavřela oči a sešpulila rty, aby mu předvedla, co si myslí o jeho rozčilení. Tahle písnička byla její hymna.

Ted' už měl spuštěné stěrače. Směrem na západ se přes šedivé bouřkové mraky prodíral pruh světla. Přehnal se rychlá zuřivá bouře, bušila jim do auta a ničím nezadržována řádila po nekonečné rovině obou stran silnice. Projeli poslední vesnici před Starkowem. Nejeli po hlavní silnici z Ribnitz-Damgartenu do Stralsundu, po obvyklé cestě do Starkowa. Pokoušel se přemýšlet. Těžké mraky se plazily těsně nad zemí. V dále viděl zamžené tvary nepravidelně vysázených stromů a na kraji lesa se rýsovaly dřevěné posedy pro myslivce, kteří sem v létě jezdili stílet zvěř. Nedaleko od silnice se žlutou trávou hnízдили jeřábi, Štíhlí, vysocí a elegantní ptáci, kterým jako by nevadily nárazy plískanice. Potřeboval najít úkryt, ze kterého by mohl pozorovat farmu, nějakou vyvýšeninu, křovisko nebo kus lesa...

Ve Starkowě byl jenom jeden statek. Vesnici tvořila hlavní ulice lemovaná starými domy, poštou, obchodem s novým průčelím a kostelem. Z hlavní ulice bylo možno spatřit statek. Na konci dlouhé cesty, mezi otevřenými poli, stály

skupiny domů. Vlevo byla čtvercová skupina stromů a zase posed, ale nikde nebylo místo vhodné pro ukrytí auta. Do lesa a k posedu se bylo možno dostat jenom přes otevřené prostranství pole porostlého žlutou, divoce rostoucí travou. Zaparkoval auto na konci hlavní ulice a všiml si pohybu záclony za jedním oknem. Stál vedle auta a trásl se. Děšť se sněhem mu padal do tváře a sedal na její vlasy. Podíval se na nohy.

„Promiň.“

„Za co se omlouváš?“

„Protože jsem to nepromyslel důkladně. Nemáme správné boty.“

„To proto máš tak špatnou náladu?“

Dusal kus před ní. Na obloze poletoval sokol, zmítaný bouří a neschopný udržet se na místě a lovit. Bláto tvořilo kluzkou vrstvu na promrzlé zemi. Drápal se vpřed. Bahno se mu lepilo na boty, které byly těžší a těžší. V jednu chvíli upadl na zem a ona nad ním stála a ušklíbala se. Doufal, že včera spala a nevšimla si, že ji chytil za ruku a políbil ji. Šel přes otevřené pole směrem ke kusu lesa. Už byl blízko posedu, když si všiml, že ze statku vyjíždí auto a drkotá si po výmolnaté cestě od budov z šedočervených cihel a šedohnědého dřeva. Byl příliš daleko od cesty, aby viděl, kdo sedí za volantem a za zamlženými skly. Vysoko v korunách stromů řádil divoký vítr.

Jak dlouho tady zůstaneme?“

„Tak dlouho, abychom viděli, kdo přichází a odchází ze statku.“

„A co to taxi?“

„Byl to taxík?“

„Ty sis nevšiml? Jasně že to byl taxík. Měl na střeše tu ceduli.“

Byla mu zima. Krčil se za stromy. Zíral na budovy farmy na druhém konci pole a snažil si seškrábat bláto z bot.

Přemýšlel, zda nepřišli příliš pozdě. Nikde se nic nehýbalo. V oknech stavení a v jedné stodole svítila matná světla, ale nikde nebylo stopy po lidské bytosti.

„Budeme čekat a budeme pozorovat. Tak dlouho, dokud to bude nutné.“

Té noci, když chátara vtrhla do budovy na August-Bebel Strasse, Ulf Fischer plakal. Bývalý Feldwebel, který se teď živil jako taxikář a jako smuteční řečník na pohřbech, stál na opačné straně ulice na kraji shluku lidí a pozoroval hlučný a vysmívající se dav, jak buší na dveře budovy a vytlouká zavřená okna. Říkalo se, mezi nižšími hodnostmi Stasi, že Generalleutnant zakázal strážím použít zbraně, že vyšší důstojníci se zuřivě dohadovali, zda zahájit palbu do davu. Takzvaní realisté žádali střelbu a idealisté byli pro kapitulaci. Tu noc neviděl Hauptmanna Krauseho. Byla to nejhorší hodina jeho života.

Seděl ve svém taxíku před jediným malým barem ve vesnici Starkow. Než se vrátí na stanoviště taxíku na Lange Strasse, bude muset hadicí umýt bláto z kol a z podvozku svého mercedesu. Když botou přidržoval hrdlo toho mladíka, tak aby se mohl Hauptmann lépe trefit, necítil vinu. Tehdy mu pomáhala síla Staatssicherheitsdienst. Tato moc ho chránila proti pocitu viny. Jak seděl ve svém taxíku cestou na statek ve Starkowě, zjistil s trýznivým pocitem, že tato ochrana už je pryč. Udělá ještě poslední krok k udržení moci, ke kterému se za palčivých bolestí rozhodl. Z místa, kde parkoval, je viděl přijet ve vypůjčeném voze. Tím posledním činem, než se vrátí zpátky do Rostocku a zajede do myčky, bude, že zavolá Hauptmannovi a dá mu popis vypůjčeného auta z půjčovny. Už neměl strach z cel vězení Moabit. V ruce držel telefon a po lících mu stékaly slzy, tak jako před lety na August-Bebel Strasse, když dovnitř vtrhl dav. Potom zajede do myčky, nechá si umýt taxík, zařadí se na stanoviště a večer se vrátí domů, jako Leutnant Hoffman a Unterleutnant Siehl. Zeptala se ho: „Snažíš se té bestii utnout ocas, nebo hlavu?“ Dieter Krause seděl ve svém křesle v obývacím pokoji nového domu. Pokračovala: „Dokud budeš utínat jen ocas, nezemře, teprve až jí utneš hlavu, tak ji zabiješ.“ Dieter Krause seděl ve svém křesle a v ruce držel telefon. Zvonil, právě když se Eva vrátila domů. Zatímco byla v hale, vyřídil telefonát. Ted' tu nad ním stála, u nohou plné nákupní tašky.

Opakovala: „Musíš začít od hlavy té bestie, jinak s námi bude pořád, vezme nám všechno a zničí nás.“

Dieter Krause se podíval vzhůru do její tváře. Byla v ní tvrdost, kterou tam dosud neviděl. Nemilosrdný výraz, jaký ještě neviděl.

Znovu řekla: Jestli se jí nezbavíš teď, tak ti bude pořád sedět za zády a ty ji uvidíš pokaždé, když se otočíš.“

Dieter Krause zasunul telefon do vnitřní kapsy. Ocasem bestie byli svědkové a hlavou byl ten muž, jenž přijel z Anglie, a mladá žena se zrzavými vlasy, která se na něho vrhla a poškrábala a pokopala ho. Reflexivně si hmátl k pasu a ucítil kov pistole, kterou tam měl zastrčenou. Z věšáčku vedle dveří sebral klíčky od auta.

Žena mu připomněla: „Dnes večer musíš být zpátky, než bude mít Kristýna zápas. A nezapomeň... nejdřív hlavu.“

Sněhová bouře vířila kolem statku. Neviděl žádný pohyb a v krátkých chvílích byla bouře tak intenzivní, že přes smršť nebylo vidět ani stavení statku. Z dálky uslyšel slabý mužský křik, ale nikoho neviděl. Slyšel zvuk startujícího traktoru, ale traktor taky neviděl. Najednou vyšlo slunce, mohutné sloupy světla padaly na pole a na stavení, jako by někdo roztáhl závěsy. Chlad byl pryč i ty prudké údery smršti, ale Josh měl stále zkřížené paže přes hrudník, aby se zahřál. Napravo z lesa vyšla opatrně z úkrytu srnka a snažila se popást na žluté trávě. Ozařovalo ji světlo slunce. Vzal Tracy za paži a silně stiskl. Vydal se přes pole ke stavením statku, teď už zalitým slunečními paprsky.

Znova se jim lepilo bahno na boty a ušpinilo kalhoty. Pomalou chůzí šli směrem k budovám.

Už cítil pachy statku, staré seno a čerstvý hnůj, a slyšel tiše hrát rádio i bučet dobytek. Hlavní část statku byla na jedné straně dvora obklopeného budovami. Byla to prastará stavba, která se už místy rozpadala. Pomyslel si, že se četným armádám, které tudy procházely, musel vždy naskytnout stejný pohled. Stavení z cihel a dřevěných trámů. Viděli je asi vojáci Napoleona, grenadíři von Hindenberga, ozbrojenci Mannsteina i Žukovovo dělostřelectvo. Za těžkými dveřmi se z rádia ozývala lehká hudba. Z děravého okapu kapala voda na schody. Zabušil na dveře. Očekával, že uslyší kroky, reptavý postesk přicházejícího muže nebo ženy, ale stále slyšel jen to rádio. Spolu, těsně vedle sebe,

obešli budovu dozadu, minuli opuštěné dětské hračky a tříkolku, prošli kolem malé zahrádky, kde v úhledných řádkách rostlo zimní zeli. Zadní dveře stavení byly dokořán.

Pěstí zabušil na otevřené dveře. Na velkém dřevěném stole bylo jídlo a dva šálky kouřící kávy. V posteli byly rozházené noviny, odhozené jakoby v chvatu. V křesle spala kočka a neprobudilo ji ani jeho klepání. Zavolal a kočka otevřela oči, zamračila se a znovu je zavřela. Znova zavolal, ale odpovědi mu byla jenom reklama z rádia.

Obešli dvůr a všimli si, že vnější dveře chléva jsou otevřené. Uvnitř zvířata bučela a dožadovala se pozornosti. Byl to lehký přívěs s hnojem s vidlemi zapíchnutými, jako by někdo právě přerušil práci. Na dvůr dopadalo světlo a odráželo se od zlaté barvy kotoučů slámy vystěhovaných z otevřené stodoly a vyrovnaných zde. Po dvoře se procházel volně kůň s nasazenou ohlávkou a táhl uzdu po zemi.

Vzala jej za paži a ukázala. Josh se podíval tím směrem.

Ze dvora přes žlutou travu polí vedla blátivá stopa. Už viděl, proč mu ji ukazovala.

Utíkali, klouzali a padali podle této trasy mezi hlubokými koleji, které vytvořil traktor.

Dul proti nim vítr a oslepovalo je nízké slunce.

Blížilo se k nim malé pomalu postupující procesí. Vedl je traktor, který táhl vlek. Vedle něj šli dva muži se svěšenými hlavami. Podél vozu kráčely čtyři ženy, vždy v párech, a neměly kabáty, které by je chránily proti chladu. Na konci procesí byl další traktor, který táhl metač hnoje v koleji, jež zůstávaly za prvním traktorem.

Poodstoupil do bláta pole, aby jim uvolnil cestu. Vsunul svou ruku do ohybu Tracyiny paže. Ona jej odstrčila.

Vedoucí traktor projel kolem. Zasáhl je kusy bláta odletující z velkých kol a ušpinily jim Šaty. Viděl ošlehané a opotřebované tváře řidiče traktoru i mužů, kteří šli vedle. Opustili nahonem dobytek v chlévech a volně pobíhajícího koně po dvoře. Viděli ženy, které sem přišly z tepla kuchyně. Díval se, zda na vleku nespátí tělo. Díval se, zda nespátí Artura Schwarze.

Vlek byl naložený malým nákladem zimní řepy.

Chytil jednoho z mužů za rukáv kabátu a ptal se, kde by mohli najít Artura Schwarze. Řekli mu... Josh zavřel oči a najednou si připadl tak starý a tak zatraceně unavený. Slyšel skřipavý hlas jedné z žen, jak cosi říkala Tracy, ale proti hluku traktoru nerozuměl ani slovo.

Nechal procesí projet a sledoval je, dokud nedojeli na starý dvůr.

Plahočil se přes otevřenou prázdnotu pole a Tracy šla za ním.

Tracy křičela: „Rozbil se jim metač hnoje. Proto sem všichni přišli, všeho nechali, protože se jim rozbil metač hnoje. Pohromou je pro ně porucha metače. Řekli ti, kde najdeme Artura Schwarze?“

Albert Perkins jen velmi vzácně nad sebou ztrácel vládu.

„Takže tohleto o nás řekla ta zatracená ženská? Tvrdíte, pane Flemingu, že ta ženská řekla, že já, oni, jsme jen vedlejší atrakce?“

Seděl na neustlané posteli. Dráty zařízení, pomocí něhož mohl bezpečně telefonovat, držel smotané v ruce.

„A Krause že je bezcenný? A naše operace že je bezvýznamná? Jak jste ji, proboha, mohl nechat mluvit takové pitomosti? Copak nerozumíte, pane Flemingu, o co se tam hraje? V osmdesátém osmém byli z Reriku vyhnáni čtyři přímí svědkové. Neznám jejich jména. Co ale vím, je, že během posledních několika dní dva původní obyvatelé Reriku zemřeli. To je to, oč se tam hraje. Nemilosrdný boj a pouhá chvíle čekám, že ve zprávách oznámí další smrt. Zbývají ještě dva. Nevím, kdo to je ani kde jsou. Co mám dělat, pane Flemingu? Mám snad dát do místních novin inzerát, který by je vyzval, aby si urychleně vykopali hrob, že už to mají stejně spočítané? Co tomu říkáte, pane Flemingu?“

Na chodbě slyšel vozíček pokojské a pak její zaklepání na dveře. Rukou zakryl telefon a zavolal na ni, ať přijde později. Rozčilením se mu orosilo čelo.

„Ne, nejedu domů, pane Flemingu. V případě, že jste zapomněl, pane Flemingu, vám připomínám, že dohodnutá taktika platí dnes stejně jako předtím, než do mé mise začala strkat svůj nezvaný nos zatracená paní Harrisová. A já doufám, pane Flemingu, že oznámíte moje názory zástupci ředitele jasně, že mu vysvětlíte, k jakému tady dochází krveprolití a že to ještě zdaleka neskončilo. Mějte se pěkně, pane Flemingu.“

Albert Perkins jen zřídka ztratil náladu. Ještě nikdy nemluvil tak důrazně k nadřízenému. Pokud by desátnice Barnesová a Mantle neuspěli, bude za to, co řekl svému nadřízenému, ukřižován a vykopnut na dlažbu před dveře Vauxhall Bridge Cross. Seděl na posteli a rádio hrálo jazzovou hudbu. Byl sám.

Vzadu na dvoře kostela, kde tráva byla nejdelší a plevel nejhustší, stál dřevěný kříž.

Černou oprýskanou barvou bylo na jednom rameni kříže napsáno: Artur Schwarz 1937-1995. Byl to jediný hrob na hřbitově, který neměl náhrobní kámen. Josh si pomyslel, že ten muž žil poslední léta svého života opuštěný, zemřel opuštěný a teď i opuštěný odpočívá. Stál u kříže.

„Už ses vynadával?“ zavolala.

"Jo."

„Vypadá to, že nás podvedl.“

"Jo."

Auto ještě bylo tam, kde mu řekli.

Jel šílenou rychlostí po rychlé silnici ven z Rostocku, projel Ribnitz--Damgartenem a ručička tachometru se vyšplhala k číslu 180. Když předjížděl nákladní auto, sjel až na travu a prudce strhl řízení, aby se vyhnul protijedoucí dodávce.

Když předjížděl nákladní auto s nákladem prasat, vyjel až na chodník.

Přicházeli k autu. Spatřil ji. Byla se starším mužem. Viděl stopy bláta na jejích nohavicích a vpředu na jejím kabátě.

Nevěděl, co má dělat. Pistoli

Makarov měl vyndanou z pásku a položenou pod stehny na sedadle. Dieter Krause dosáhl hodnosti Hauptmanna, a

pokud by režim vydržel, tak předpokládal, že by v dalším roce byl povýšen na majora. Očekávalo se od něj, že je schopen konat bez předchozího plánu.

Projel kolem nich a zabrzdil.

Muž šel vpředu. Byl vysoké postavy a starší než on, s krátkým staromódním vojenským sestřihem tmavých vlasů, které začínaly šedivět. Hlavu měl svěšenou jakoby v zoufalství a jeho šaty byly špinavé od bahna. Pokračoval dál po hlavní ulici Starkowa, pak zabočil před místní malou školou. Viděl je oba zřetelně. Připadala mu teď robustnější, než jak si ji pamatoval, ale to mohlo být tím, že na sobě měla ten těžký kabát. Ona s tím chlapem mohli zničit všechno, co vybudoval: měla moc dostat ho do vězení. Měla možnost ho pokořit. Mohla způsobit, že se od něj Kristýna odvrátí. Ona a ten muž tvořili hlavu té bestie. Pozoroval je. Z vesnice Starkow vedla jenom jedna cesta a tu znal nazapaměť. Otírali si boty o kola auta a muž se snažil seškrábat bláto z nohavic. Sáhl do kapsy. Dieter Krause viděl, jak ženě hodil klíčky od auta.

Při řízení si zpívala. Josh seděl mlčky a měl špatnou náladu. Silnice byla rovná a rychlá a ona v klidu řídila. Pohlédl na zrcátko na stínítku spolujezdce a spatřil v něm, jak se zezadu blíží velké BMW.

Podél silnice, přímo před nimi, v polích žluté divoké trávy, se vinula úzká stuha řeky. Mezi řekou a silnicí byla řada topolů. Dotkl se její paže a rukou ukázal, aby zpomalila, prstem zamířil na zrcátko. Měla přibrzdit a nechat velké BMW předjet. Dojeli k řadě topolů. Za stromy byly prudké, sněhem poprášené břehy řeky s temnou, línou, pomalu proudící vodou. Zpomalovala. Znova se podíval do zrcátka. Celé zorné pole vyplňovala černá kapota BMW.

Najednou uslyšeli zezadu zvuk prudkého nárazu. Josh byl vymrštěn vpřed. Pás ho sice zachytil, ale hlavou narazil na palubní desku. Snažil se zmírnit dopad rukama. Malé auto z půjčovny poskočilo dopředu. Josh lapal po dechu. V zrcátku viděl, jak BMW zpomalilo, zůstalo kousek vzadu a zase se přiblížilo. Nebylo nic, co by jí mohl říct. První pravidlo vojenského velení: když podřízený dostane důvěru, nesmí být podceňován. Je na něm, jak si poradí s nečekanou komplikací. Křečovitě se držela volantů. Všiml si, jak jí zbělely klouby na rukou, jak se usilovně držela volantů a bojovala, aby udržela auto na silnici.

Nemohl jí nijak pomoci.

BMW opět vyplnilo celé zrcátko. Opřel se. Tracy brzdila. Vedle okénka se míhaly kmeny vysokých topolů, za nimi temnota vody a prudký sráz nábřeží... Těsně před nárazem dupla na plyn a odvrátila úder. Myslel, že se úplně zbláznila.

Silnice byla mokrá a kluzká. Už si myslel, že je s nimi

konec. Takhle pitomě skončit, vyjet ze zatracené silnice, vletět do topolů a do studené vody...

Držela se na silnici.

Zezadu se opět přibližovalo BMW.

Teď bylo vedle nich a míjelo je. Slyšeli, jak se plech BMW trhá o jejich dveře. Viděl tvář Dietera Krauseho. Nebyl v ní výraz zlosti, nenávisti, ale chladný klid muže, který plní rozkaz. Váha BMW, která se o ně se skřípěním opírala, je vytlačovala ke straně silnice, ke kmenu topolu a prudkému srázu řeky. Bojovala, aby udržela auto na silnici. Byl to ale nerovný boj. Váha a síla BMW je pomalu, ale jistě tlačila ze silnice. A nakonec z toho bude zase další obyčejná nehoda... Vypadalo to, jako by se v sedadle úplně postavila, jakou silou dupla na brzdu. BMW kolem nich prosvířtělo.

„Sundej si kabát.“

Jela za ním. Krause zabrzdil. Ona brzdila.

„Sundej si ten zatracený kabát.“

Namáhavě se z něj vyvlekl. Byl to zvyk, ale vyndal obsah kapes. Vytrhla mu jej a zuřivě stáhla okénko na své straně.

Nechápal, co chce udělat. Pronásledovala BMW.

Dojela na úroveň velkého auta, jednou stranou na silnici a druhou na krajnici. Dveřmi na Joshově straně odřeli strom. Auta byla do sebe zaklesnuta. Z okna vyhodila kabát. Ten se náporu větru rozbil a přistál přímo přes celé čelní sklo BMW. Uslyšel zakvílení brzd. Už neviděl do tváře Dietera Krauseho. Mohl si jen představit šok z temnoty, když náhle nic neviděl.

Ujeli mu. Byli volní.

Otočil se. Uviděl za sebou BMW, jak se pomaloučku naklání, klouže mezi kmeny topolů a zcela nedůstojně přepadává dolů po srázu řeky.

Jela dál.

Nesouvisle vykřikoval: „To bylo fantastický... fantastický a neuvěřitelný... proboha, myslel jsem... nemůžu uvěřit...“

myslel jsem, že jsme už mrtví... pro nic za nic, myslel jsem...”

„Jedeme do Warnemunde, Joshi. Ne zítra, ale hned teď.“

„Nejdřív Ribnitz-Damgarten, jeď nejdřív do Ribnitz-Damgartenu a pak do Warnemunde. Bylas skvělá.“

„Řekneš to své ženě?“

Domníval se, že spala, když ji držel za ruku a líbal ji, když mluvil o Libby. Smála se a v její tváři byl radostný jas.

Přiletěla ranním letem z Londýna. Podle dokumentu k vízu, které prohlížela pasová kontrola na letišti Šeremetěvo-II, šlo o mluvčí Britské rady. V Moskvě byla paní Olive Harrisová známá jako vyšší důstojník tajné služby SIS. Krytí Britskou radou bylo jenom pro usnadnění pasových formalit. Měla to město docela ráda. Začátkem 70. let v Moskvě strávila čtyři roky.

Dívala se z okénka auta zástupce konzula na první známý orientační bod, což byly protitankové zátarasy, zrezivělé, označující hranici, kam až dojely nepřátelské tankové jednotky. Už jeli po petrohradské dálnici a rychle přijížděli k městskému okruhu. Měla na co vzpomínat.

„Myslím, že teď to bude všechno jinak, paní Harrisová.“

Nesnášela, aby někdo přerušil ticho, když sama mlčela.

Je to všechno úplně jinak než za vašich časů, paní Harrisová. To už je nějaká doba, že ano?“

Ostře se zeptala: „Sleduje ho někdo?“

„Kontroloval jsem to dnes ráno, jak jste nařídila. U jeho bytu stálo auto. Kdy přesně jste tady byla předtím, paní Harrisová?“

Potichu řekla: „Dnes jsem vstávala velmi brzo ráno. Jsem docela unavená.“

Paní Olive Harrisová, teď soustředěná na zničení důležitého cíle, si opřela hlavu o opěradlo a nechala se velitelem stanice odvézt do města. Sledování je v pořádku, protože dodá celé věci větší autentičnost, než kdyby si museli dělat vlastní snímky. Plán, který vymyslela, jí nedělal starosti. Tohle bylo město, kde získala ostruhy a naučila se být ostrá jako břitva. Jen výjimečně nebyla sama se sebou spokojena.

Prvním letem linky Aeroflot z Berlína do Moskvy byly na letišti Šeremetěvo-II dopraveny tři videokazety, pečlivě střežené kurýrem. Kurýr v celním prostoru předal balíček s doprovodným vysvětlujícím dopisem představiteli sekce kontrarozvědky bývalé KGB. Ten ho odvezl do města a doručil do kanceláře v nejvyšším patře žluté a docela půvabné budovy Lubjanka.

Videokazety sledovali tři muži pohodlně usazení v křeslech a usrkávající přítom kávu. Jeden po druhém přečetli přeložený dopis z Berlína.

Videozáznam se týkal plukovníka Pjotra Rykova, který byl členem ministrova štábu obrany, a paní Evy Krauseové, ženy bývalého důstojníka Staatssicherheitsdienst nyní spolupracujícího s BfV v Kolíně nad Rýnem. Videokazety byly předány na velvyslanectví pozdě večer předchozího dne mužem, jehož identifikovali ze záznamu bezpečnostních kamer jako bývalého osobního asistenta ministra státní bezpečnosti Mielkeho. Brzy ráno se ten muž nezdržoval na své domácí adrese, a tudíž nebylo možno zjistit důvody, proč kazety poskytl.

Zrnění na obrazovce ustalo. Na obrazovkách se ustálil černobílý obraz... Žena se svlékla. Muž si stáhl kalhoty a ona ho začala ohmatávat... Místnost byla naplněna jejich divokým, nevázaným smíchem.

Celý den, až do pozdního večera, když už kávu vystřídal koňak, sledovali videozáznam, jehož vinou kariéra Pjotra Rykova brzy a nadobro skončí.

Právě četl faxovou zprávu určenou do vlastních rukou od ředitele policejní stanice v Rostocku. Zpráva, která dorazila na stůl vedoucího důstojníka

v Kolíně nad Rýnem, v krátkosti popisovala smrt bývalého úředníka radnice v obci Rerik. Zajímavé bylo, že se těsně předtím na něho vyptávali muž a žena anglické národnosti.

Úředník volal Raubovi domů.

Pro vedoucího úředníka se čas naplnil. Za necelé dva dny už bude na palubě letadla se svým nadřízeným a s kolegy Raubem a Goldsteinem doprovázet muže považovaného za klenot.

Úředník zavolal také Goldsteinovi do jeho berlínského bytu.

Na obrazovce viděl zvětšený obličej Pjotra Rykova. Viděl sál plný význačných a vlivných Američanů, jak vstávají k potlesku, a viděl blahopřání a plácání po zádech za práci, kterou odvedl. Viděl otevřené dveře do Pentagonu i do Langley. Viděl podebrané rány škrábanců na tváři Dietera Krauseho. Už se brzy dočká...

Projeli kolem velké letecké základny. Ze základny, kterou Sověti dříve používali a odkud startovaly jejich MiGy-29, toho nebylo mnoho vidět. Vloni četl Josh posudek na MiGy-29, vypracovaný Luftwaffe, která zdědila perut' bývalé NDR.

Letadlo, které bylo v kódu NATO označováno jako Fulcrum, bylo ohodnocené jako málo stabilní při vzdušném souboji, se špatnými navigačními systémy a bez požadované avioniky. Posudek přišel o devět let později, než bylo potřeba. Všechno to byla minulost. K minulosti také patřilo, že Britové uvolnili 15 bilionů liber šterlinků na vývoj Eurofighteru jako protivníka Fulcrumu. K minulosti taky patří, že MiGy-29 létaly ze základny Ribnitz-Damgarten k simulaci útoku proti raketové radarové základně ve Wustrowu. A to byl důvod, proč byla spuštěna operace Kočičí lávka a proč byl přes Zeď vyslán „Traveller“ a proč byl ten chlapec dotlačen až na pobřeží poloostrova Wustrow. Takhle jasná a jednoduchá fakta toho chlapce zabila a byla příčinou, proč minulost prosakuje do přítomnosti. Ukázal, kde má odbočit a zastavit.

Zabrzdila. Zhasla motor. Podívala se na něj tázvým pohledem.

Ukázal prstem na dveře policejní stanice. Zamračila se. Nechápala.

„Je to proto, Tracy, že si myslím, že jsem prohrál. Prohrál jsem, protože si myslím, že jsem zodpovědný za smrt dvou lidí. Dnes nám unikl, měl zatracené štěstí. Měl štěstí, že už byl mrtvý dřív. Nedokážu bojovat proti takovéhle zločinné konspiraci. Nemůžu.“

Otevřel dveře auta, musel je otevřít silou, neboť plech byl pomačkaný nárazem do kmene topolu. Založila ruce a dívala se strnule před sebe.

„Nebudou tě poslouchat.“

Josh se nahnul do dveří. „Je to jejich povinnost, poslouchat. Věř mi... Tohle je demokratická země. Platí tu zákony a ústava. Není to Irák nebo nějaká jiná zatracená díra. Tracy, promiň, ale jsem úplně vedle. Jsem na dně.“

Nedívala se na něj. „Nebudou tě poslouchat.“

Vzdorovitě se postavil. „Musí.“

Šel ke dveřím cihlové policejní stanice pro město Ribnitz-Damgarten. Otočil se u dveří. Sledoval ji, jak zvolna vystupuje z auta a vchází do nedaleké pizzerie.

Otevřel dveře a vešel do vrátnice. Policista složil a odložil noviny, odsunul hrníček s kávou a usmál se, jak ho to naučili. Joshovy boty tížilo bahno, měl je i na nohavicích, na kabátě, měl od něho zašpiněnou košili a měl ho rozmazané i ve tváři.

„Chtěl bych, prosím, mluvit s vyšetřovatelem.“

Kapitola patnáctá

"Výborně, přinesli vám kávu. Omlouvám se, že mi to trvalo tak dlouho. Přemýšlel jsem o tom, co jste říkal, pane Mantle.

Doufám, že vám to kafe chutnalo."

Už předtím ho zavedli do vyšetřovací místnosti. Věnoval se mu mladý, odpočínutý, úpravně, ale neformálně oblečený detektiv. Seděl naproti němu na opačném konci prázdného stolu a dělal si poznámky, zatímco Josh blekotal obvinění z kriminálního spiknutí a vražd. Vyslechl Joshovu krátkou chaotickou verzi události bez přerušování a bez poznámek. Kromě nesouvislého projevu si detektiv všiml také špíny na jeho šatech a vyčerpání v obličeji. Pak ho téměř na hodinu nechal samotného v místnosti s vybilými stěnami, dřevěným stolem, tvrdými židlemi, betonovou podlahou a elektrickým topením. Josh pochopil, že plýtvá svým i jejich časem. V dále, za zavřenými dveřmi, slyšel detektiva telefonovat.

Konečně se detektiv vrátil a posadil se na protější židli.

„Zmínil jste, pane Mantle, tři případy. O prvních dvou mám k dispozici pouze stručný přehled fakt, třetí je o něco jasnější."

Detektiv mluvil pomalu a zřetelně vyslovoval, jako by se domníval, že mluví s idiotem, který potřebuje trpělivě uklidňování.

„Mluvil jsem s Rostockem. Máte pravdu, došlo k úmrtí, ale ten mrtvý měl, bohužel, v anamnéze duševní poruchu. Musím vám říci, pane Mantle, ve východoněmecké společnosti je hodně politováníhodných nebožáků, kteří byli po znovusjednocení těžce postiženi změnou situací. Ti lidé, zvyklí na péči státu od kolébky do hrobu, o tyto své jistoty přišli a nejsou schopni se s tím vyrovnat. Je to smutné."

Detektiv obrátil stránku svého zápisníku.

„Také jsem mluvil s Wolgastem, kde se policie zabývá událostmi, které se staly v Peenemunde. Opět máte pravdu, nějaký muž se tam oběsil. Pro mou generaci plynou ze znovusjednocení pouze výhody, nové možnosti a vyšší životní úroveň. Musím ale, bohužel, říci, že pro starší lidi je samostatnost v nové společnosti nanejvýš stresující. Tato generace nerozumí podporám, poplatkům sociálního zabezpečení a novým hodnotám kapitalistické společnosti. Oběšený, jak jsem vyrozuměl, byl silně zadlužený. Proto si sáhl na život. Většina novým sjednoceným Německem získala, jsou však i oběti."

Detektiv zavřel poznámkový blok.

„A nakonec jste se zmínil o nějakém úmrtí před dvěma lety na farmě ve Starkowě. Hovořil jsem s příslušnými místními orgány. Mrtvý byl, zdá se, starší zemědělský dělník, který se rozhodl žít ve staré stáji. Neuměl se o sebe postarat, nedbal vůbec o osobní hygienu. Podmínky, ve kterých žil, byly, upřímně řečeno, podobné těm, ve kterých žila zvířata, o něž se staral. Zemřel na zápal plic. Věc byla náležitě vyšetřena odborníky, kteří dospěli k názoru, že to byl on a nikdo jiný, kdo byl zodpovědný za předčasnou smrt. Neřeknu vám, proč se rozhodl žít v zimě a špíně, ale mohu potvrdit, že u mnoha starých lidí na Východě došlo k psychickému zhroucení. Je to tragické, ale..."

Josh vstal. Věděl, že se mu Tracy bude smát.

„Je to pravda, došlo ke třem úmrtím, ale neexistuje žádný důkaz, že by se jednalo o vraždy."

Otočil se ke dveřím. Neudrží se smíchy, až jí poví, jak dopadl.

„Zmínil jste Staatssicherheitsdienst. Obávám se, že vám nerozumím. V Německu už není Stasi. Stasi byla rozpuštěna v roce 1990, dnes už neexistuje."

Josh vyšel z místnosti.

„Pane Mantle, řekněte mi, prosím, jak se cizinec dostane k tomu, aby se zajímal o takovéto věci?"

Šel chodbou směrem za světlem a ulicí. Policista, který seděl ve vrátnici, vzhledl od novin a Josh zahlédl úšklebek na jeho tváři. Určitě slyšel o cizin-
ci, špinavém jako pobuda, který mluvil o Stasi a vraždách. Josh vykročil ven a oslepen sluncem přimhouřil oči. Díval se, zda ji neuvidí.

Dieter Krause jel v kabině odtahového vozidla a přemýšlel o tom, co se vlastně stalo. Když volal odtahovku, seděl opřen o kmen topolu. Potom čekal. Jakmile odtahové auto přijelo, dohlížel na upevňování vlečného lana k podvozku svého BMW, na udílení příkazů byl ostatně zvyklý. Podle automechaniků mohlo auto být možná i provozuschopné, ale bylo ho třeba ještě pořádně prohlédnout v servisu na rampě.

To auto bylo jeho chloubou. Bylo pro Dietera Krauseho symbolem nového postavení, kterého dosáhl. To auto mu říkalo, přímo to z něj vzařovalo, jak si ho lidé v Kolíně nad Rýnem cení. Mohl se ho zbavit, možná i měl. Ale kdyby to udělal, zbavil by se tím i symbolu svého nového života. Karoserie byla po stranách podrápaná, zprohýbaná a odřená. Když ho vyvekleli na břeh, crčela z něj voda. Motor naskočil - škytl, zakašlal a chcipl. Řekli mu, že vůz možná bude muset do šrotu, ale možná ho půjde ještě zachránit. Jestli se voda dostala do nějaké části motoru, hrozila možnost zkratu a požáru.

Kdyby Dieter Krause nedopravil auto zpátky do Rostocku, uznal by tím svoji prohru, porážku... Zahlédl její obličej, když vrazil zezadu do jejího auta, aby je vytlačil ze silnice. Viděl sílu a odhodlání v obličeji té dívky. Na krátkou chvíli se k němu obrátila a zdálo se mu, že se směje.

Seděl v kabině odtahového vozidla, které se vleklo směrem k Rostocku. U jeho nohou ležel plášť, který hodila přes jeho čelní sklo.

Procházel ulicí, ale nemohl ji najít.

Auto bylo tam, kde ho zanechala, blízko policejní stanice, ale prázdné a zamčené.

Zachvátila ho panika. Otočil se k odchodu, a vtom ji uviděl.

Seděla na lavičce, ušmudlaná, zablácená uličnicí ve slunečním světle. Musel okolo ní projít, když šel ulicí, ale nezavolala na něj. Nechala ho jít, hledat, pozorovala, jak začíná panikařit. Na tváři měla úšklebek. Slunce osvětlovalo její tvář a vlasy. Těžce kráčel směrem k ní.

Jeho hlas byl pronikavý. „Neříkej to. Hlavně, prosím, neříkej to povznesené 'Říkala jsem to', jen to ne... Zdá se, že je

nové Německo až po okraj plné magorů, psychických poruch, dluhů, starých známých tragédií... Tos nevěděla, vid'? To všechno duševní otřesy: chlápek skočí ze střechy, další žije v kravských lejnech a dostane zápal plic. Samozřejmě, nikdo za to nemůže. Není to smutné? Á, překvapení, kdybys to náhodou nevěděla -Stasi neexistuje. Končím..."

Zvedla se. Nevěděl, jestli jím pohrdá, nebo ho lituje.

Josh se obrátil a na okraji jeho zorného pole se mihl nejasný obraz muže. Josh si ho dříve nevšiml, veškerou jeho pozornost poutala Tracy, sedící na lavičce ve sluneční záři. Muž stál poblíž okraje lavičky a byl k nim otočen zády. Byl podsaditý a na sobě měl džíny a koženou bundu. Byla to uniforma, kterou měli ti lidé na vlnolamu a když se vraceli k autu se zamlženými skly v Lichtenhagenu. Muž byl od nich několik kroků, obrácený zády.

Josh zasyčel: "Jak dlouho tu...?"

„Kdo?"

Josh kývl hlavou. „Tamten zmetek. Jak dlouho...?"

„Nemám ponětí." Nezdálo se, že by ji to zajímalo.

Byli všude kolem. Pozorovali ho, hráli si s ním. Byl vyčerpaný a zpanikařil. Agresivita ho hnala kupředu, neměli z něj strach, a jeho poháněl vztek. Jedna paže vystřelila, aby toho parchanta uchopila, zaťatá pěst druhé ruky se připravila k úderu, a kdyby padal, byla tu blátem obalená bota, aby ho nakopla. Chytil ho za rameno kožené bundy a otočil jím.

Uviděl šok v obličeji neznámého člověka. Všiml si dítěte v mužově náruči. Muž se schoulil. Josh uvolnil stisk své ruky a mumlaje omluvy odvrávorál.

Kráčel ulicí směrem k autu. Řekne to, neví, kdy sebere odvahu jí to říci, ale řekne jí to. Končil...

„Nemám ho rád, protože je hrubý a vulgární a také arogantní, ne kvůli tomu, co udělal v minulosti. Nemám ho rád, protože si myslím, že není správný Němec, Němec jako ty a já, ne proto, že zastřelil britského agenta. Mám svou práci, musím ho strpět."

Ernst Raub si balil kufr a jeho žena mu ze skříně a prádelníku podávala šaty, které si chtěl vzít. Původní plán, zrušený vysokým úředníkem BfV, mu ukládal setkat se s tím mužem, kterého neměl rád, ve Frankfurtu a odletět s ním do Washingtonu. Nyní měl za úkol jet nejprve do Rostocku s přesnými instrukcemi, co má udělat, než s Krausem odjede z Berlína a následně letecky přes Frankfurt do Washingtonu. Balil si pečlivě.

„Pro mě není důležité, čeho se dopustil v minulosti. Můj milý Julius vidí v Krausem ztělesnění gestapa, hnusí se mu. Julius se hrabe v minulosti - jak pokrytecké, jak nechutné. Já ne... Příliš mnoho lidí stíhá ostatní kvůli minulosti. I můj dědeček, policista v Mnichově, se téměř jistě tenkrát účastnil deportaci Židů, cikánů a komunistů. Možná měl za úkol odvážet je s jejich zavazadly na nádraží. Znamená to snad, že nerad vzpomínám na svého dědečka? Že až pojedeme do Mnichova, nedovolím našim dětem jít k jeho hrobu a položit na něj květiny? Slyšel jsem, že se prý někteří ti ubožáci, muži, ženy i děti, když je naháněli do železničních vagonů, pokusili utéct z nástupiště a uprchnout. Policie na ně střílela. Nevím, jestli tam můj dědeček byl, nevím, jestli také střílel, nevím, protože jsem se ho nikdy nezeptal. Neměli bychom a nemůžeme být nuceni nést břímě minulosti."

Ernst Raub složil svůj smoking do kufru a jeho žena mu podala košili. Pečlivě ji uhladil. Vezl si ho s sebou pro příležitost večere v Pentagonu a pro následující večer, kdy měli být hosty Randské korporace. A pak mu dala převázanou černou kravatu.

„A čím byl tehdy tvůj dědeček? Pracoval v Porúří, u Kruppa, dokonce ve vedení podniku. V posledních osmnácti měsících války udržoval Krupp výrobu pomocí otrocké práce totálně nasazených a vězněných. Byl za to tvůj dědeček přímo zodpovědný? Neodmítla jsi ho pozvat na naši svatbu. Chovali jsme se k němu jako ke všem ostatním, měli jsme ho rádi a hostili ho v den naší svatby, protože minulost by měla být zapomenuta."

Ten večer plánovali velkou rodinnou večeři. Výlet s dětmi po řece, který chtěli podniknout další den, museli odložit. Odjede brzy ráno, děti budou ještě spát.

„Když si nepřipouštím tehdejší vinu tvého a mého dědečka, potom se nemohu zabývat ani vinou Dietera Krauseho v minulosti nedávné. Zastřelil mladého muže - je to nepotvrzené, ale věřím tomu - chladnokrevně zastřelil jiného agenta. Je možné, ale zase to nevím jistě, že můj dědeček střílel na cikánské děti na nádraží v Mnichově a že tvůj dědeček zneužíval jiné lidi jako otroky, aby zajistil výrobu zbraní. Pokud se rozhodnu odhodit břímě vin dávne minulosti, pak mohu to samé udělat s minulostí nedávnou."

Sklopil víko kufru, zatlačil na ně, aby se zavřelo, a uprostřed ho uzamkl malým visacím zámkem.

„Nebrat ohledy na minulost je součástí mojí práce. Je otázka strategie chránit ho před vinou... a on je, promiň mi ten výraz, drahoušku, hroznej hajzl."

Blížili se k Rostocku.

Před nimi byla křižovatka s dálničním nájezdem Rostock-Východ. Dálnice vedla na jih - do Berlína, vlastně kamkoliv. Kdyby dálnici podjela, ocitla by se na silnici na sever do Warnemünde a přístavu. Cítil, že jí to musí říct. Sbíral k tomu odvahu.

Řídila a ani se na něj nepodívala. Celá ta cesta z policejní stanice v Ribnitz-Damgartenu byla pro Joshe utrpením.

„Tracy..."

„Tak ses probudil?"

„Musím ti něco říct..."

„Tak to řekni, když musíš, vyklop to."

„Tracy, už to nevydržím, tu zodpovědnost."

„Co to má znamenat?"

„Měli bychom se vrátit do Berlína. Kdybychom to nechali být, ti muži by zůstali naživu. A tahle zodpovědnost mě drtí. Měli bychom jet do Berlína a hned odletět. Jinak to už nezvládnou."

Zkrivila rty. „Už jsi asi zapomněl. Chladnokrevně zabili mého Hansieho."

Jde o lidské životy a tu tíhu už, Tracy, nesnesu. Ten muž ve Warnemunde, jako by na nás čekal, a my mu přinášíme smrt, zabalenou v zatraceně lesklém papíru převázanou stuhami."

„Nemusíš jít se mnou, jestli nechceš, ale já zůstávám."

Neměl nad ní žádnou moc. Byl zvyklý, že když dal povel, lidé poslechlí.

„Měli bychom jet do Berlína na letiště. Poslouchej a, proboha, věř mi. Tracy, prosím tě, zapomeň na ty ubohý chudáky, kterým jsme se vloudili do života a přinesli jim zkázu. Mysli na sebe, Tracy. Večer můžeme být v Londýně. Nemusíš se za sebe stydět, udělalaś, cos mohla. Zkusila jsi to. Starala ses, když se nestaral nikdo jiný. Prohrála jsi, ale přesto můžeš odejít s hlavou vztyčenou. Jestli zůstaneš, musíš nést tu zodpovědnost. Co ti to přinese? Jestli vyhraješ, jestli se ti to ovšem podaří, přemýšlela jsi, jaká z toho vyjdeš? Ta zodpovědnost, ty zmařené životy - hrozně tě to poznamená. Vyjdeš z toho zahořklá, shrbená a předčasně zestárlá. Přijmi prohru, přijmi porážku, přízněj lidské city a začni zase žít. Kdyby bylo po tvém, kdybys zůstala, kdybys na sebe vzala zodpovědnost za další lidský život, obrátila by ses zády ke všemu hodnotnému. Láska je tak cenná, Tracy, stojí za natažení ruky - tvůj Hansie by to tak určitě chtěl. Já, já už jsem skončil, mě v životě už nic nečeká, ale poslouchej, ty jsi mladá. Žádám tě, abys poslechlá. Nenech se zničit. Večer můžeš být v Londýně a možná, že někomu daruješ život."

Zastavila na krajnici. Před ní se silnice rozdělovala na nájezd na dálnici na Berlín a na podjezd pod ní, kudy vedla cesta do Rostocku a Warnemünde.

„Lidi se mohou bát a nemusí se za to stydět, Tracy. Strach není slabost, přízněj si to, tebe žene strach, a proto jsi tak šíleně krutá. Příliš ses bála prohry, než abys řekla Hansi Beckerovi, aby odmítl rostockou práci a nechal toho všeho. Mělas příliš velký strach, že bys musela sestoupit ze svého malého stupínku v Brigádě, než abys nechala Hanse skoncovat s celou tou záležitostí. A, Tracy, strach tě donutil i choulit se v úkrytu a pozorovat, jak ho vlečou z lodi, než utekl... Ale nemusíš se proto stydět. Agenti jsou často dotlačeni na samou mez svým zatraceným povoláním. Lidé se schovávají v úkrytu a nezasahují, protože je to jediný způsob, jak přežít. Nemusíš se cítit vinna, věř mi. Jsi stejná jako my všichni ostatní, vyděšená. Udělala jsi, co jsi mohla, víc než to. Prosím, pojed' zpátky do Berlína..."

Natáhla se přes něj, odjistila přední dvířka auta a dokořán je otevřela. Povolila mu bezpečnostní pás. Na dálnici duněl proud vozidel, jedoucích směrem na jih do Berlína. Na nájezdu stopovali mladí lidé s batohy, v rukou lepenkové cedule s načmáranými jmény měst: Berlín, Dusseldorf, Lipsko, Schwerin, Hamburk...

Josh se zeptal: „To je tvá odpověď?"

„Ano, chtěl jsi ji, tady je."

„Potom jsi sobecká, nafoukaná a egocentrická."

Řekla tiše: „Nikdy neposloucháš a ničemu nerozumíš. Řeknu ti to ještě jednou a naposledy. Já toho nenechám."

Mohl vystoupit. Mohl stopovat až do Rostocku a vyzvednout svoji tašku z pokoje v penzionu a odjet vlakem do Berlína. Mohl sedět v letadle letícím vysoko tmavou večerní oblohou s vědomím, že ona prochází warnemund-ským přístavem ve snaze najít jednoho lodního pomocníka. Zabouchl dveře a připoutal se.

Ruce jí spočívaly na volantu. Pozoroval malý hrbolík na její bradě.

Uchopil její ruku do své. Byl svým vlastním pánem. Políbil jí prsty jako té noci, kdy si myslel, že spí. Bylo to jeho vlastní rozhodnutí. Ona se upřeně dívala před sebe.

„Děkuji," řekla unaveným hlasem. „Děkuji, žeś zůstal."

Jen tlumeně prohodil: „Snad abychom jeli, stmívá se."

Automobil se opět rozjel, minul nájezd na dálnici a podjel pod ní. Zamířil k Rostocku a rybářskému přístavu ve Warnemunde.

„Kdybych tě v tom nechal, nemohl bych vydržet sám se sebou."

Albert Perkins byl z telefonické hádky se svým nadřízeným, panem Flemingem, lehce rozrušený, a to bylo u něj stejně vzácné jako ztráta rovnováhy, ke které došlo. Procházel po Kropeliner Strasse. Představoval si, a dodávalo mu to jistě potěšení, jak jeho nadřízený prohání Violet, aby použila svých perfektně fungujících mezikancelářských linek a zajistila mu důvěrnou schůzku s náměstkem ředitele. Zastavil se před prodejnou fotoaparátů. Výloha byla prázdná. Zásoba japonských fotoaparátů byla pryč. Hlasitě se zasmál. Zmizel s nákladem zboží a plným pytle peněz. Dobře že aspoň jeden parchant vyhrál. Kdo bude ten další? Stihlá mladá žena s měděně zlatými vlasy? Nudný patron Mantle? Bývalý Hauptmann? Někdo přece vyhrát musí.

Pochodoval ostře, rychlým krokem podél oblouku staré brány na Alt-marktu a zamířil k budově ředitelství rostocké policie. Přemýšlel, že by to ovšem mohl být také on, kdo vyhraje.

Olive Harrisová spala v malé místnosti vysoko v budově velvyslanectví na Sofijském nábřeží.

Cítila se uvolněně, všechno klapalo podle plánu a program už měla připravený. Hodlala odpočívat až do večera.

Byla ráda, že nebude muset odmítnout velvyslancovo pozvání na večeři. Velvyslanci zřídka kdy zvali projíždějící hosty ze SIS. Přítomnost osob, jako byla Olive Harrisová, byla na velvyslanectví považována za velmi nebezpečnou.

Neočekávala, že se během své krátké návštěvy setká s velvyslancem, a- ani si to nepřála. Byla si jistá, že ví o její přítomnosti, a věděla, že se bojí toho, čeho by mohla dosáhnout, a hlavně, jaké by to pro něj mohlo mít důsledky.

Nerada byla tak daleko od domova. Málokdo z Vauxhall Bridge Cross by tomu věřil, ale scházel jí spánek v blízkosti jejího manžela. Bude doma hned večer poté, co dokončí svůj úkol. Místní spis o Pjotru Rykovovi ležel dosud neotevřený vedle ní na posteli. Z místa, kde dřímala, viděla na malou zarámovanou fotografii manžela a dětí, kterou s sebou vždy vozila. Bude to triumf a smůla je, že ti nejbližší a a jejímu srdci nejcennější se o tom nikdy nedoví.

„Dáme si další, ne? Sherry mě vždycky uklidní. Už na mě zase dýchá ten Perkinsův vztek."

Zástupce ředitele znovu naplnil Flemingovu sklenici.

„... sherry je zákeřná tím, že na ni nikdy není příliš brzo. Vždycky, když piju gin před šestou, cítím se jako provinilý školák, ale kdykoliv po páté je vhodná doba pro sherry. Perkins může mít naprosto špatnou pověst, ale je zatraceně

dobrý úředník a bylo by smutné, kdyby podlehl nějakým chmurám."

Odpoledne rychle uběhlo a světla si pohrávala na hladině řeky pod kanceláří.

Fleming řekl: „Obvyklá věc, natlučený nos a vzájemná rivalita. Pocit, že mu ta dračice ukradla jeho spis a že si moskevské oddělení dovoluje na německé."

„Nechtěl bych se v tom nimrat, hlavně ne v něčem tak triviálním. Nevykládej si to špatně - nechci si Perkinse kupovat, ale už je nejvyšší čas, aby vystoupil po žebříčku nahoru."

„Vždycky vyzkoušený a osvědčený způsob - přeshoupnout ho na zvláštní oddělení."

„Zvláštní oddělení pro iránské záležitosti v Evropě bude pro něj to pravé."

Fleming se usmál. „Polepší si o stupínek, že? Docela dobrá sherry. To bude stupeň sedm, že?"

Svémi štíhlými prsty natákal do kalkulačky několik čísel. Jak jsme se bez té elektroniky mohli někdy obejít? Ročně dostane přidáno o nějakých takových... 4500 liber, to by ho mělo uklidnit. Probírali jsme s ředitelem záležitosti reorganizace a přemýšleli jsme i o zřízení sekce pro dohled nad evropskými odděleními, takového koordinačního centra. Mluvili jsme o tobě, jednalo by se o pozici na stupni číslo šest."

„No a jak to vidíš?"

Ještě je příliš brzy..."

Zástupce ředitele se usmál a znovu naplnil Flemingovu sklenku.

„Tak to by bylo. Chci se jen ujistit, s Perkinsem to asi nebylo nic zásadního, Olive ho jen potřebovala vyšachovat?"

„Perkins a zásady? Ten to slovo ani nezná, ani neví, jak se píše. Řeknu mu, jak jsme rozhodli. Už je to rozehrané, on do toho vidí, může začít v pondělí."

„Prvotřídní sherry. Uklidnil jsi mě. Obával jsem se, že máme skutečný problém. Zdá se, že nás zítra čeká příjemný den."

Přivezl s sebou lahev skotské a karton cigaret Marlboro. Že se k němu chovali s určitou slušností, bylo zejména zásluhou whisky a cigaretám.

Všichni se stěžovali.

„Zacházejí s námi, jako bychom nic neznamenal. Jako s odpadem. Tenhle vojenský tábor nebo kterýkoliv jiný, plukovníku, je jako smetiště."

Musel sem přijet, už před sedmi měsíci slíbil, že se dnes přijede podívat do Kujbyševa na výroční ukázkové cvičení motorizované střelecké divize strategických sil umístěných na volžském vojenském velitelství. To, čeho byl Rykov svědkem, bylo podle jeho názoru naprosto neprofesionálním zmatkem.

„Plukovníku, právě jste viděl střelecké cvičení divize. Asi vám bylo divné, kde zůstalo dělostřelectvo. Ne že by tu nebyli kvůli nedostatku střeliva. Střely sice opravdu nemají, ale mohli tudy alespoň projet jako alegorické vozy. No, plukovníku, dělostřelecká jednotka tu nebyla, protože sklízela na poli zeli. Pokud si totiž nenasbírají zeli, budou mít hlad."

Stál v ostrém větru na vyhlídkové plošině a z toho, co viděl, mu bylo do pláče. Zeptal se generála velícího divizi, s jakým vzkazem se má vrátit zpátky k ministrovi do Moskvy. A reakce generála byla, že shromáždil skupinu důstojníků do důstojnické místnosti. Whisky i cigarety putovaly na stůl. Co ho nejvíc bolelo, bylo to, že všichni vojáci v místnosti, bez ohledu na hodnost, s ním mluvili tak, jako kdyby věřili, že Pjotr Rykov má tu moc změnit jejich zoufalou situaci. Bylo to, jako by ho předcházela telegram, že přijíždí muž, který má moc všechno zařídit.

„Plukovníku, bylo to živé střelecké cvičení, kdy má být celá divize v pohybu. Ale tanky stály celou dobu. Proč? Měli jsme dost nafty, abychom sem obrněnými transportéry dopravili pěchotu, ale tanky jí spotřebují mnohem víc. Víte, plukovníku, neměli jsme dostatek paliva současně pro pěchotu i tanky. Jaký má smysl divizní cvičení, když se tanky ani nehnou?"

V místnosti byla malá petrolejová kamínka. Byl jejich hostem. Přinesl whisky a karton cigaret. Proto se mu dostalo té cti, že seděl nejbližší zdroji tepla. Kamínka byla tak slabá, že nedokázala zabránit ani tomu, aby se mu nohy netřásly zimou. Považoval je za hrdé muže. Někteří měli, stejně jako on, připjata vyznamenání za statečnost v Afghánistánu, hrudě jiných se leskly oceněními za statečnost prokázanou v té nesmyslné čečenské frašce.

„Když jde divize do útoku, měla by být podporována střelbou minometů a střel RPG-7, Schmel a Falanga. To jste ale neviděl, že? Sním vám říct proč, plukovníku? Zbrojní sklad naší divize totiž zeje prázdnotou. Nemáme žádné granáty do minometů, žádné střelivo na raketový pohon a počet našich střel země-země je také nulový. My jsme je totiž prodali. Divizní velitel to nařídil a já uskutečnil. Teď jsou asi někde v Palestině, Somálsku nebo Iráku, nevím přesně kde a je mi to jedno. Prodali jsme je, aby divize mohla

nakoupit topný olej, aby naši vojáci v zimě neumírali na podchlazení. Neomlouvám se za to, protože to bylo to jediné, co nám zbylo."

Nedávno napsal ministrovi prohlášení o znepokojení nad stavem armády, které bylo určeno pro tiskovou konferenci. A teď tu poslouchal. Tehdy nevěděl ani o polovině tohoto zoufalství. O moc lépe, než to mohl vyjádřit ministr, by to byli svému národu řekli ti to muži, kdyby jim někdo dal lahev skotské whisky a postavil je před televizní kamery. Armáda bývala symbolem síly Ruska, ochranou ruské moci, a teď byla sražena doslova na kolena. Pjotr Rykov pocítil palčivý osten lítosti.

„Plukovníku, prodáváme komukoliv, kdo zaplatí. I když tušíme, že je ten člověk zločinec, nestaráme se. Kde získali zbraně čečenští bandité? Jak to, že měli vždycky dostatečné zásoby střeliva, když s námi bojovali? Měli naše zbraně, měli naši munici. Naše vlastní zbraně a naše vlastní střelivo, které jsme těm bastardům prodali, zabíjely naše chlapce." Byl jejich důvěrou zahanben. Na letišti na něj čekal jeho Antonov. Letištní personál na odstavné ploše právě stříkal křídla kapalinou proti mrazu. Věřili, že je velmi mocný a schopný prosadit změnu. Nevyracel jim to. Neřekl jim pravdu, nepodíval se nikomu z nich do očí a nepřiznal, že on sám je předmětem bedlivého sledování a že jeho řidič, který čeká, až jeho Antonov přistane na moskevském vojenském letišti, mu přiznal, že se čeká, jak zareaguje na danou výstrahu.

Neřekl jim o strachu, který ho tíží, svírá mu žaludek, stejném strachu, jaký znal z pouličních trhů a bazarů v Dželá-lábádu a Herátu.

„Plukovníku, můj vlastní štáb si v dnešním cvičení vedl velmi špatně. Přiznávám to. Vedl si špatně, protože neměl dostatek sil. Oficiálně je pod mým velením čtyřicet sedm důstojníků. Dnes jsem se musel obejít bez čtrnácti z nich. Byli v práci, plukovníku. Pokoušejí se nakrmit své rodiny. Porůznu pracují jako pouliční obchodníci, prodavači, tělesní strážci, taxikáři - ale už nepracují jako vojáci. Navíc, jako by toho nebylo dost, za posledních osmnáct měsíců se kvůli pocitu ponížení, kterého se armádě v zemi dostává, tři z mých důstojníků zastřelili. Kapitáne, záleží těm v Moskvě vůbec na armádě?“

Před dveřmi důstojnické místnosti stál ozbrojený příslušník vojenské policie. Vstup do místnosti byl pouze na povolení velícího důstojníka. Jako pozůstatek starých časů zůstali v Kujbyševu politrukové. Seděli ve svých kožiších a popíjeli vodu u baru v jídelně pro vojáky. Věděli, že Rykov mluví s vybranými důstojníky, a byli připraveni to nahlásit. V Moskvě budou do rána vědět, jak reagoval Rykov na výstrahu.

„Plukovníku, četl jsem, že jsme na tom ve vojenské technice bývali stejně jako Američané a ve vývoji jsme předstihli Brity i Francouze. Před deseti lety jsem byl poručíkem. Kde jsme dnes? Nepředstihli nás jenom Američané. Nadobro jsme zmizeli ze světové scény. Vypadli jsme ze závodu. Připomínáme armádu nějaké banánové republiky!“

Whisky byla dopita. Popelníky přetékal nedopalky. Nepromluvil. Nepřerušil je. Mohl jim říct, že skladiště zbraní jsou prázdná, výzbroj zastaralá a vojáci nemají co jíst, protože rakovina zvaná korupce požírá tělo státu. Se zimou, whisky a cigaretovým kouřem přišla na Pjotra Rykova nesmírná únava. Podrobnosti z návštěvy překonávaly jeho nejhorší tušení.

„Plukovníku, nevěřím, že by armáda mohla povstat. Není už schopna ani takové demonstrativní akce. Rozpadne se, rozpustí se jako sníh na slunci, přestane existovat.“

Petrolejový radiátor zapraskal a přestal fungovat.

Neútočili na něj. Nikdo z nich ho neobvinil ze spoluodpovědnosti za katastrofu, to by pro něj učinilo tu litanii snesitelnější.

Jejich důvěra ho tížila.

Mohl by letět zpátky do Moskvy přes noc a ráno sedět u svého psacího stolu. Mohl by vyhledat ministra a podat mu zprávu, že kujbyševská divize se provinila těžkým poklesem morálky, a zklamat tak jejich důvěru. Ale věděli, že je nezradí. Stál tam a třel si ruce o sebe, aby se zahřál. Seskupili se okolo něho.

„Plukovníku, vy máte dostatek vlivu, abyste dosáhl změny. Jak dlouho to může trvat, než se věci začnou hýbat?“

„Kdy se ta moskevská žumpa vyčistí, plukovníku?“

„Plukovníku, říká se, že máte moc nad ministrem. Říká se, že se nebojíte bojovat proti nepřátelům armády. Jak nám můžete pomoci?“

Nakonec Pjotr Rykov řekl: „Vyjadřuji vám svou úctu. Zaručuji vám, že každé vaše slovo budu tlumočit ministroví. Přisahám, že tu špínu, co zrazuje armádu, nenechám v klidu spát. Věřte mi, prosím..“

Vyšel ven do noci, kde na něj čekalo auto, které ho odveze na letiště. Večerní námraza se třpytila v měsíčním svitu. Jeli do malého warnemúndského přístavu. Byl to jejich poslední pokus, jejich poslední šance. V autě bylo ticho, každý z nich se zabýval svými vlastními myšlenkami. Byl to stejný malý, pěkný a úhledný přístav jako ten, kde ji na skalách zachránil před mořskými vlnami. Stejný malý přístav, kam přišla před tolika lety se svým chlapcem, aby získal sílu a kuráž. Jestli se jí dotkl, a myslel si, že ano, tak ona teď jistě tiše přemýšlí o tom, jak zde kdysi byla se svým Hansiem. Miloval ji stejně jako ona kdysi svého chlapce. Minuli policejní stanici. Byl večer a obchody byly už zavřené. Bylo příliš zima, příliš časná roční doba pro turisty a chodníky byly prázdné a tiché stejně jako staveniště nových hotelů. Zaparkovala u vlakového nádraží, odkud odjížděly vlaky S-Bahn do Rostocku. Zastavila ve stínu, co nejdál od světel. Prudký vítr foukal do moře a přes nábreží se hnál k nim. Když ji dával instrukce, kde má zaparkovat, poprvé se na okamžik z její tváře vytratilo pohrdání. Znovu našel svou sílu, protože mu poděkovala, šla vedle něj, malá unavená dívka, a on si uvědomil, že na něho teď spoléhá. Lehce se do něj zavěsila a bok po boku směřovali k mostu přes úzký kanál.

Na dřevěném můstku se zastavili. Staré domy ve Warnemunde byly nově omítnuté, opravené, dýchal z nich blahobyt. Na opačné straně kotvily rybářské čluny.

Ta nevelká flotila, přivázaná tlustými lany, se skládala z malých lodí natřených uniformní červenou s bílou čarou, táhnoucí se od přídě na zád, a s bílou kormidelnou. Na palubách byli muži v tmavých kabátech a holínkách, kteří pracovali ve světle vysoko umístěných obloukových lamp. Svinovali lana, drhli paluby a ukládali sítě.

Vedle zakotvených lodí se táhla betonová šed' nábreží. Tam u malých stánků postávaly mohutné ženy v ušmudlaných zástěrách a prodávaly syrové slanečky s chlebem, porcované kraby s chlebem nebo uzené ryby s chlebem, nakládané cibulky se syrovou či uzenou rybou a chlebem a k tomu všemu pivo. Neměly moc zákazníků, protože muži byli stále na lodích a turisté sem v tuto roční dobu ještě nedorazili.

Dále za hrází a stánky stála v prudkém světle malá betonová stavba. V ní seděli ženy a muži, staří a mladí, a na hrubých dřevěných stolech kuchali ryby, které jim nosily děti z lodí. Na nohou měli vysoké holínky, na sobě bílé gumové zástěry, a mezi nimi se proplétaly kočky a mňoukavé žebrały o kus rybí mršiny. Jasné světlo a ruch v budově ostře kontrastovaly s nudnou šedí hráze a černí moře.

Jak šli, Josh ji uchopil za ruku, sevřel a pevně ji držel.

Prošli přes rampu směrem k hrází, lodím a betonové boudě. Proti nim se loudal muž ve vlněné čapce a volném plášti, na tváři měl tmavé strnisko a v rukou nesl přepravku vykuchaných ryb obložených ledem.

„Promiňte, mein Freund, na kterém člunu pracuje Willi Muller?“

Muž se na ně ani nepodíval, ohnutý pod tíhou nákladu jenom trhl hlavou směrem k dlouhé řadě člunů přivázaných u hráze a houpajících se na mořské hladině. Pastor říkal, že Willimu Mullerovi je dvacet čtyři let. Minuli budovu, kde mezi lidmi v bílých zástěrách nenašli žádného mladého muže v tmavých šatech a rybářských holínkách s kbelíkem ryb. Přistoupil k jednomu ze stánků. Nad syrovými a uzenými rybami visela holá žárovka, okolo které poletovaly můry. „Promiňte, meine Frau, na které lodi bych našel Williho Mullera?“ Žena právě mazala chléb máslem a ani nevzhledla od své práce. Nožem ukázala směrem od hráze, směrem do temnoty na jejím konci. Kráčeli kolem stánků, malých nepoužívaných stolů, mužů na lodích, dětí, které nosily ryby z lodí k vykuchání.

Na jedné lodi seděl muž a svými sukovitými rukama spravoval starou síť. Opíral se o kormidelnu, síť na kolenou. Josh se opět zeptal na Williho Mullera. Rybář hlavou ukázal na konec hráze, na dvě prázdné lodi v místě, kam již světlo téměř nesahalo. Držel její ruku. Drtil ji... Zrychloval, jeho kroky se prodlužovaly, držel její ruku a vlácel ji za sebou. Podél prázdných lodí k houpajícímu se stínu tam v dálce, kde už byla úplná tma. Byla to jejich poslední šance.

Na lodi se nic nehýbalo, pouze stožár se kýval ve větru. Stál na nábreží, světla vrhala jeho dlouhý stín na kormidelnu. Přejel očima přes celou loď, přes složené sítě, svinutá lana a vyrovnané krabice. Zatahala ho za ruku a ukázala kamsi do tmy. Pohlédl dolů do černoty moře.

Všiml si tmavého obrysu těla, vznášejícího se na hladině. Tělo se pomalu a jemně pohybovalo, bylo napůl pod hladinou. Na sobě mělo tmavý rybářský plášť.

Josh vykřikl.

S vlnou se tělo vzneslo a opět kleslo.

Vykřikl, protože to byla jejich poslední naděje, protože bylo po všem..

Kapitola šestnáctá

Všichni v přístavu, rybáři na lodích zabývající se sítěmi, provazy, kbelíky a kartáči, ženy u stánků i lidé zpracovávající ryby, slyšeli jeho zoufalý výkřik.

Josh je odstrčil.

Strhl ze sebe kabát i sako. Chvilí zůstal stát nad tmavou lodí a černou vodou. Lidé z přístavu opustili své lodě a stánky, opustili své krabice ryb i led a vydali se k místu, kam až světla přístavu nesahala. Z hráze dolů vedl úzký rezavý žebřík. Byl asi dvakrát delší než vzrostlý muž a sahal až dolů do černoucí tmy. Ve vodě mizel, blízko přídě lodi, tam, kde se vznášela ona postava.

Reagoval okamžitě. Ani se neohlédl, nepomyslel na ni, ani na muže, ženy a děti přicházející z osvětlené části přístavu. Pustil se dolů po rezavých příčkách žebříku. Prohýbaly se pod jeho tíhou. Jeden z úchytů žebříku povolil.

Ledová voda mu proudila do bot a sevřela mu lýtko. Třásl se zimou.

Viděl to tělo, viděl jeho záda. Byl to obrys v tmavé mastné vodě, která se přelévala před přídělí lodi. Teď už byl ve vodě až po hrud', po ramena. Držel

se příčky, která byla v úrovni jeho hlavy, levou rukou a pravou natahoval k hmotě, která se zvedala a padala s pohybem vody. Nemohl na ni dosáhnout, nemohl svými prokřehlými prsty zachytit její plášť.

Jeho ruka hrabala vodou, ale voda tu hmotu provokativně odplavovala. Snažil se, ale jediné, co mohl zachytit, byla voda.

Příčka, které se držel, s rupnutím povolila. V očích, ústech a nose ucítil ošklivost oleje a ostrost soli. Kopl, zalapal po dechu a vyplaval zpět na hladinu. Naposledy plaval před mnoha lety a vždy ve vyhříváném bazénu. Prskal a dusil se. Musel se k němu dostat. Byla to jeho povinnost. Jeho boty klouzaly po řasami porostlé stěně hráze. Odrazil se od ní. Tři tempa, čtyři a dostane se k ní. Měl zavřené oči. Kašlal vodu s olejem. Vrhł se kupředu. Neviděl absolutně nic.

Zachytil to rukou.

Ucítil puch té věci.

K přitáhnutí nemusel vynaložit žádnou sílu, šlo to tak lehce.

Měl to. Šlapal vodu. Nad hlavu zvedl z černoty vody tmavý pytel na uhlí, z kterého se na něj vysypaly hnijící hlavy sledů. Okolo ní, nad ním, byli rybáři, ženy ze stánků, porcovači i děti, co nosily krabice ryb. Všiml si lesknoucích se očí, které zíraly dolů na něj. Všechny sem přivábila děsivost jeho výkřiků. V té chvíli se z Joshe dral hysterický, bláznivý smích. Odhodil pytel se zbytky ryb daleko za přídělí lodi. Doplavil zpátky k žebříku. Ruce se pro něj natáhly. Muži poklekli, aby mu pomohli. Tvrdé, drsné ruce uchopily jeho zápěstí, zasekly se do jeho šatů. Vytáhli ho nahoru. Po celou dobu, co ho zvedali, se smál. Pomohli mu přes zlomenou příčku žebříku. Neovládal své končetiny. Třásl se zimou. A otřásl se smíchem.

Pod ním unášel mořský proud tmavý pytel.

Voda vytékala z jeho bot, stékala mu z celého těla.

Jeho napůl šilený smích nakazil postupně všechny okolo.

Tracy řekla: „Je na moři. Je v pořádku. Odjel lovit sledě. Právě mi to řekli. Měl by být zpátky zítra odpoledne. Je v bezpečí.“

Zuby mu drkotaly. „Vůbec by mi nevadilo, kdybych to věděl, než jsem tam skočil,“ řekl.

„Měl se vrátit už dneska, ale rozhodl se, že zůstane ještě jeden den. Věděla to jenom posádka jeho sesterské lodi.“

Odkopl boty, svlékl si kalhoty a serval ze sebe tričko. Na moment stál ve večerním vzduchu jenom v promočených spodkách a vodou nasáklých ponožkách. Nemohl zastavit smích. Zabalil se do saka a kabát si uvázal okolo pasu, takže mu visel přes nohy jako zástěra. Zvedl boty a vytřepal z nich zbytky vody.

Kráčeli pryč. Nesla mu kalhoty a tričko. On se belhal pouze v ponožkách po drsném betonovém povrchu nábreží a ona za sebou zanechávala cestič-

ku z vody. Vedl ji okolo přípravní, kde je pohltil stín přístavního parkoviště a oni se nepozorováni dostali ke svému

autu.

Josh řekl: „Konečně jsme trochu vyhráli, Tracy. Poprvé se na nás usmálo štěstí.“

Moře bylo pro Williho Mullera život, jeho rodinou byla posádka a jeho domovem loď. Na malém petrolejovém vařiči si na pánvi plně škvířícího se sádla opékal párky. Na druhý hořák postavil hrnec s mlékem, přidal vařící vodu a instantní bramborovou kaši. Byli daleko od pevniny v Baltském moři, východně od poloostrova Wittow, který je součástí Rujany, a severně od zálivu Tromper Wiek. Byli v nejzazším místě, které bylo pro loď s označením WAR 79 na bílém pruhu nad červeným trupem povoleno. Se sesterskou lodí WAR 31 se rozloučili brzo ráno, kdy se, přestože nebyla plně naložena sledi, vydala nazpět do Warnemunde. WAR 79 zůstala, protože opět začal vítr vát a moře se vzdulo. Moře bylo jeho život, a tak se nebál větru ani vln. Do lodi se opřel vítr a vlny jí pohazovaly, ale jediné, co mu nahánělo strach, byly vzpomínky na muže se zbraněmi, jak vlečou to tělo zpátky k molu, jak na něj míří pistoleni a nařizují mu nastartovat motor. Mířili mu na krk a záda a on pomohl vyhodit tělo do vod Salzhaffu. Nevěřil, že by se kdy mohl bát více větru a vln než těch zbraní... Pluli pomalu, kolébali se na vlnách. Sprška vody přistála na oknech kormidelny. Byli na moři už třetí den, ale sledů vytahovali stále plné sítě. Protože to byla třetí noc, k jídlu jim zbyly pouze párky a instantní kaše a pro každého jedno jablko. Zítra k snídani budou mít starý chléb a kávu. Budou chytat ryby po celou noc a zítra před svítáním zamíří zpátky na západ do Warnemunde.

Jeho rodinou byli kapitán a důstojník lodi. Byli to bratři. Jezdili spolu na moře už padesát tři let. Poprvé spolu na moře vyjeli v roce 1944 v ponorce z brestského přístavu do temných vod Atlantiku. V té době spojenci, pro které již německé šifrovací kódy nebyly žádným tajemstvím, pořádali na německé ponorky hromadné hony. Učili ho, jako učí otcové a strýcové své syny, jak nad mořem vždy zvítězit. Ti staří, vysušení, vychrtlí a ohnutí bratři byli rodina, kterou miloval. V jeho životě byla i jiná rodina, kdysi dávno... Jeho vlastní matka si měla vybrat mezi domem a synem, a vybrala si dům. Jeho otec řekl, že kdyby zůstal, přišel by o loď. Loď otci zůstala. Nikdy se k nim nevrátí. Kdyby se vrátil, musel by se s tím znovu vyrovnávat. Loď starých bratrů byla teď jeho jediným domovem. Když kotvila ve Warnemunde bezpečně chráněná od větru a vln, spal na palubě. Každou noc vyndával z bedny pod kormidlem omšelý prošívaný spací pytel. Jeho domov bylo místo skvrnitě od motorového oleje, s oprýskanou barvou, s hrubou dřevěnou podlahou. Všechno jeho majetek se vešel do dřevěné bedny, kterou pro něj udělali kapitán a důstojník. Moře bylo Williho život, posádka byla jeho rodina a škuner WAR 79 byl jeho domovem. Neznal strach, protože strach byl věci minulosti stejně jako zavržení rodiče.

Koupil si ji od Turka na hodinu a půl. Dal mu 175 marek. Kdyby ji ten Turek pásl v Lipsku, řekl by si nejmíň o 250. Našel ji v ulici Am Strande, zaplatil za ni a ona ho zavedla do sídlištního bytu v Sudstadtu.

Günther Peters si pomyslel, že je v oboru nová. Byla na úrovni, pod lehkým kabátkem měla módní blůzu a krátkou sukni, která zakrývala pouze malou část jejích stehů. Vlasy měla obarvené platinovým přelivem a rty nalíčené fialovou rtěnkou. Úroveň byla v pořádku, ale v řemesle začínala. Na prsteníku měla snubní prsten, v obývacím pokoji hrála televize a děti spaly v druhé ložnici. Rozdal si to s ní dvakrát, ale ani podruhé nic necítil. Uvažoval, že její manžel v té době asi zametal chodníky, myl auta či nádobí. Byla hubená a měla bledou kůži. Pod přelivem jí místy prosvítala přírodní tmavá barva vlasů. Mohl si dovolit jít na Am Strande za zábavou, protože ten večer nebylo pozorování přístavu ve Warnemunde nutné. Teprve zítřek bude důležitý. Zbytek hodiny a půl strávil přemýšlením o zítřku, kdy se má loď vrátit. Pak se Günther Peters pomalu oblékal. Neměl důvod spěchat.

Hoffman vypadl, Siehl s Fischerem taky, bastardi zbabělí. Jenom on a Hauptmann budou zítra v přístavu. Neměl na ni vztek kvůli tomu, že předtím nic necítil.

Když byl oblečený a pistoli měl zpátky za opaskem, dal jí nějaké peníze navíc a odvezl ji zpátky na Am Strande. Jak ji vysadil, během pěti minut zapomněl na její hubené bílé tělo a myslel pouze na zítřek.

„Ale zůstat by to mělo pouze mezi námi, oficiálně to se mnou, doufám, vůbec nebude spojováno.“

Albert Perkins přikývl na souhlas. Teď doufal, že se mu zúročí čas, který strávil čekáním před kanceláří velitele policie. Měl štěstí, policejní náčelník dříve sloužil v Dortmundu, kde úzce spolupracoval s britskou armádou. Jako styčný úředník mezi německou vládou a britskou tajnou službou odváděl perfektní práci při sledování irských teroristů, kteří hrozili bombovými atentáty na britskou armádu v Německu.

„K téhle konverzaci jako by nikdy nedošlo, že?“

Albert Perkins si přiložil ukazovák na rty na znamení toho, že pochopil. Neopomněl německému důstojníkovi složit poklonu: „Bez dokonalé spolupráce s německou policií by ti irští vrahové měli volnou ruku k odpalování bomb a zabíjení.“

„Správně bych měl nahlásit váš příjezd BfV v Kolíně nad Rýnem a požádat je o instrukce, ale to, myslím, není právě, co si přejete?“

Albert Perkins zatřásl hlavou a na obličeji se mu objevila grimasa předstírané bolesti.

Náčelník policie Rostocku řekl: „Před dvěma lety jsem byl v Berlíně, doktore Perkinsi. Zúčastnil jsem se tam semináře o vyšetřování kriminality páchané bývalými agenty Stasi. Hlavním programem byly dva dny přednášek, které mi, poctivě řečeno, ubíhaly velmi pomalu. Naopak večer mezi nimi byl velmi zajímavý. Večeřel jsem s úředníkem z Berlína, který pracoval v tajném vyšetřovacím týmu s kódovým označením Zerv, a můžu říci, že s tak zatrpklým mužem jsem se dosud nesetkal. Jeho skupina měla jak málo agentů, tak nedostatek financí, a nebyla schopna efektivně fungovat. Ta kombinace skrytých překážek a nedostatku politické vůle znamenala, jak mi můj spolustolovník řekl, de facto amnestii pro Stasi. Řekl, že si myslí, že vláda zvolila takovýto přístup, protože se bojí zostření atmosféry ve východní části naší země. Byl to muž bez iluzí - dvakrát za jeho života byl německý národ konfrontován se zločiny spáchanými totalitním režimem a dvakrát to šlo doztracena. Doktore Perkinsi, dáváte mi možnost postavit se za toho zatrpklého agenta bez iluzí.“

Albert Perkins sklonil hlavu na znamení úcty. Nepotřeboval tu přednášku, ale vyslechl si ji, protože to byla možnost

zajistit si pro zítřek to, co potřeboval.

„Stasi nikdo nepotrestal, a tak zůstala její struktura téměř nedotčená, a jak mi můj spolustolovník tvrdil, dokonce jí to dodalo odvahy. Přesně mi vyjmenoval, z čeho by podle jeho názoru měla být Stasi obžalována: z krádeže dvaceti šesti miliard marek, které by správně měly putovat do pokladny sjednoceného Německa, ze zhruba čtyř set případů vražd, mučení a únosů včetně psychického teroru mnoha tisíců nevinných. Ale to jsou holá čísla. Ta večere sama o sobě byla skvělá, to, co mi vyprávěl můj společník, ji úplně odsunulo do pozadí. Vyšetřoval smrt mladého muže, ke které došlo na oddělení Stasi v Jeně. Ten mladík spáchal sebevraždu po výslechu, při kterém mu byl přehráván audiozáznam sténání mladé ženy, která byla mučena, a bylo mu řečeno, že se jednalo o jeho přítelkyni v devátém měsíci těhotenství. Proti těm agentům Stasi, kteří byli zodpovědní za dohnání toho mladíka k sebevraždě, nebylo nikdy zahájeno trestní stíhání.“

Albert Perkins sraštil čelo na znamení hluboké účasti.

Jsou nedotknutelní, doktore Perkinsi, mají strukturu a organizaci, které říkáme Seilschalfsten. Angažují se zejména v organizovaném zločinu na Východě. Jsou napojeni i na ruskou mafii. Zabývají se nelegálním pohybem zbraní, obchodem s drogami, krádežemi aut a jsou experty v praní špinavých peněz. Protože jsme nejednali, kdy jsme měli, stvořili jsme obludu. Nabízím vám spolupráci.“

Albert Perkins se natáhl přes stůl a vřele si s policistou potřásl rukou.

„Když rozhodují politici o tom, kdo má být stíhán a kdo ne, ničí to základní pilíř demokracie. Doktore Perkinsi, pokud, jak tvrdíte, je zítřek pro ty záležitosti mimořádně důležitý, rád vám pomohu. Rád pomůžu - i ve jméně toho úředníka, s kterým jsem tehdy večerel v Berlíně. Přijďte na zítřejší jednání.“

Albert Perkins ho opustil a vyšel ven do noci.

„Myslím, že je nutné, abychom ho na měsíc dva vynechali. Zdá se, že s ním není něco v pořádku.“

Tři videokazety, kopie originálu, přivezl ministrovi kurýr z Lubjanky. Zhlédl prvních patnáct minut první kazety. Pak se odvrátil a na jeho obličeji se objevil unavený a bolestný výraz. Jeho přítel, generál vojenské rozvědky GRU, vypnul videorekordér.

Generál se ozval: „Vyletěl nahoru příliš rychle. Je jako meteor. Zazáří na noční obloze, ale hoří a padá. Měl poměr s manželkou agenta Stasi, který je teď výstavním exponátem Němců a každému, kdo ho poslouchá, vypráví, co ví o Pjotru Rykovovi. Dostal ty informace od své ženy? Nebo ji k tomu vztahu s Rykovem sám navedl? Skončila už ta záležitost, nebo ještě pokračuje? Ten Němec tvrdí, že je jeho nejlepší přítel. Jsou ti dva stále ve spojení? Vy byste asi dal za Rykova ruku do ohně, já pravděpodobně také. Ale ty kazety nám nastolují otázky, na které neumíme odpovědět. Když ho budete chránit, budete sám zranitelný. Poškodil sám sebe, ale neměl byste ho nechat, aby poškodil také vás. Měl byste se ho načas vzdát. Když ho nic dalšího nebude kompromitovat, můžete ho za měsíc za dva diskrétně zavolat zpět. Pokud na něj padne další podezření, neměl byste mu již pomáhat. Teď se od vás ale musí distancovat. Nesmíte být zranitelný.“

Projížděli širokou ulicí.

Olive Harrisová se cítila příjemně odpočatá. Místní složku o Pjotru Rykovovi měla přečtenou, ale neuspokojila ji. Ten den jedla v kantýně pro zaměstnance velvyslanectví. Seděla sama, stranou členů ochranky a úředníků, kteří pracovali pozdě do noci. Jídlo nebylo příliš chutné.

Projeli okolo vozidla se zamlženými okny, z jehož výfuku stoupal šedobílý dým a za jehož okny bylo možno rozeznat malé zářící body hořících cigaret. Když to spatřila, potěšilo ji to, do té doby se jí město zdálo jakoby bez napětí. Milovala atmosféru napětí a nebezpečí. Vychutnávala si ji už na začátku své kariéry, kdy sledovala agenty, plížila se k falešným poštovním schránkám a pohrávala si s těmi, kdo ji sledovali. V Londýně ze všeho nejvíce postrádala právě ten pocit. V malé osobní kanceláři, ve vlaku i v autobuse, na cestě tam i zpět, stále snila o hrozbách i nebezpečích, jako by se snažila zaplnit jakési prázdno. Teď už byli před čekajícím autem a on zamumlal číslo patra, ve kterém objekt jejich zájmu bydlí. Byla tam tři okna.

Dvě byla tmavá, třetím pronikalo mezerou mezi záclonami slabé světlo. Byl to malý ošumělý činžák, což jim také prozradilo něco o jejich muži. Teď bylo načase se vzdálit. Ulicí projeli jen jednou. Všechno měla v hlavě - domovní dveře, šířku chodníku, místo, kde ráno zastaví, i postavení hlídkového auta. Opět se pohodlně opřela v sedadle.

„Mohl bych se vás, paní Harrisová, na něco zeptat?“

„Můžete to zkusit.“

Hleděl před sebe, oči soustředěné na provoz, a zastřeným hlasem řekl: Jenom by mě zajímalo, co nám Rykov udělal, čím se zasloužil o to, že je teď naším cílem? To je můj dotaz.“

„Proboha, co je s vámi?“

Mluvil tiše a bez emocí. Tu otázku nosil v hlavě určitě celý den, pomyslela si. „Je to docela jasná otázka. Čím se Rykov provinil, že proti němu tu akci podnikáme?“

„A proč se o to teď zajímáte?“

„Nikdy jsem se s ním osobně nesetkal. Jenom jsem ho zpovzdálí sledoval a přemýšlel jsem o něm. Poslouchal jsem, co o něm lidé říkají. A když se to tak vezme, paní Harrisová, nikdy jsem nikoho neslyšel říkat o něm něco špatného. Je patriot. Je to muž, kterému není jeho země lhostejná. Podívejte se na ten malý zašlý činžák - to není domov člověka, který myslí jen na peníze. V jeho postavení, s jeho styky by si mohl žít ve větším přepychu, užívat si díky svým příjmům jako prase v žitě. Podstata zla v téhle zemi je ve velkém stupni korupce a kriminality. On ale není ani zkorumpovaný, ani zločinec. Proto mě to zajímá. Proč vedeme nepřátelskou operaci proti Pjotru Rykovovi?“

Snažila se ho zarazit: „Už jste tu dlouho, že ano, Davide? Začíná to na vás doléhat, že? Začínáte přemýšlet jako místní.“

Jeho odpověď nenesla nejmenší stopy hněvu: „Docela chápu, že mi na to nechcete odpovědět. Ale myslím si, že je to dobrý muž. Myslím si také, že je to statečný člověk. Samozřejmě že mi nemusíte odpovídat, paní Harrisová. Navíc si myslím, že rozsudek nad ním byl vynesen dávno předtím, než jste se do toho vložila vy. To, proti čemu tady bojujete, by

ho stejně během několika měsíců zahubilo. On to asi ví. I bez vašeho zásahu by za pár měsíců - anebo let - byl stejně odsunut do pozadí. Uklidili by ho někam do Ulanbátaru, poslali na nějaké bezvýznamné místo daleko za Bajkal. Anebo by se ho zbavili nadobro. Ale to není vaše hra. Vám jde o okamžité zničení dobrého člověka. Promiňte mi, že to tak říkám, ale to, co teď děláte, je podle mě nechutné a nemorální. Můj názor. Uvidíme se ráno."

Zastavil. Policista u brány velvyslanectví je pozoroval.

„Nejenom že myslíte jako domorodec, ale navíc se z vás stala i strašná citlivka."

„Když myslíte, paní Harrisová. Vy víte, co se mu stane - ano, vy to víte. Doufám, že budete dobře spát."

Zacloulal s ní prudký vítr. Přitáhla si kabát a její podpatky Zaklapaly na chodníku. Pospíchala za světlem a teplem v domě.

Joshi, co budeš dělat, až to skončí?"

Seděla v tureckém sedu na posteli. Kelímek pomfritů ležel vedle ní na dece, mezi bosýma nohama stála otevřená plechovka pepsí a na klíně držela podnos s pizzou.

„Pořád nejsme na konci, ještě se musí stát spousta věcí."

„Ale ty jsi přece říkal, že se k nám štěstí zase vrací. Tys to přece říkal."

„Vinen v plném rozsahu. Ano, řekl jsem to. Asi jsem neměl. Když tě někdo nakopne - a ten kopanec jsme dostali - potřebuješ naději, ke které by ses mohla upnout. A to, co se stalo nám, snad dává naději."

Ležel stočený do klubíčka na matraci vedle dveří. Na bílé košili už měl skvrnu od chilli omáčky, která mu vytekla z hamburgeru. Bláto ze saka si okartáčoval, jako by pro něj bylo důležité, aby hamburger, pizzu, hranolky a pepsi s mladou ženou nejedl jako vandrák.

„Zítřka to všechno skončí - vyhraje, prohraje, nebo to bude nerozhodně," konstatoval Josh, „asi bych to neměl říkat, ale věřím, že dnes večer se k nám štěstí zase otočilo čelem. Čekala jsi na to devět let a stane se to zítřka."

„Jak to zítřka uděláme, až přijede?"

Josh svěsil hlavu. V ruce držel zbytek hamburgeru. „Nevím," přiznal.

Ušklíbala se, ale ne krutě. Posmívala se mu jen ze zvyku: „Ale ty vždycky víš, co dělat, Joshi."

„Ne, tentokrát, bohužel, ne."

Dojedla posledních pár hranolků, zmačkala papírový obal, hodila ho směrem k odpadkovému koši a pak si rukávem otřela ústa. Prázdné pokoje penzionu pod nimi byly hrobově tiché. Jediné, co pronikalo dovnitř, byla ozvěna vzdáleného provozu.

„Joshi, proč jsi do té vody skočil?"

Zamrkal. Žvýkal poslední sousto. Čistým kapesníkem stíral zbytky omáčky z košile. „Kvůli tobě, kvůli němu, kvůli tomu, kam až tě tvá láska k němu dotlačila, kvůli tomu, co jsi mi dala... Protože jsi mi ukázala cestu čestnosti, pravdy a odvahy. Snažím se žít ve víře v principy a samozřejmě se mi to nedaří. Snažím se, a nikdy toho nemůžu dosáhnout, být svým vlastním pánem. Tracy, to tys mi dodala sílu jít do vody. Dlužil jsem ti to."

„Co budeš dělat, až to bude za námi?"

Mluvil pomalu a s rozmyslem. „Pojedu zpátky. Mám pronajatý byt v nejvyšší patře domu nedaleko ulice, kde bydlí tvá matka. Tam zakotvím. Všechno bude přesně tak, jak jsem to opustil. Seberu špinavé prádlo a půjdu dolů po schodech. A jestli někoho potkám, kývne na mě, ale nikdo si nevšimne, že jsem byl pryč. Půjdu do prádelny, tam to odevzdám vyprat a potom půjdu do kanceláře firmy Wilkins, Protheroe & Grotorex, kde se budu tvářit zkroušeně a slíbím, že už se nikdy nestane, abych jim takhle zmizel, a budu žádonit, aby mě tam zase vzali. Budou se trochu cukat, budou chvíli mluvit o poslední šanci a nevděčnosti, ale nakonec se dostanu zpátky ke svému stolu, na kterém bude stoh nevyřízené práce asi míli vysoký. Večer půjdu zpátky okolo prádelny. Až se setmí, zajdu si promluvit se svou ženou. Zpátky domů. Vyžehlím oblečení. Lehnu si do postele, budu chvíli čist a nakonec usnu. Další den půjdu do práce - soudy nižší instance, policejní vyšetřovny a tak další a další dny. Tak to je to, co budu dělat potom."

„To není moc, Joshi."

Zvedl se. Na rtech mu pohrával smutný úsměv... Není to mnoho, je to zatraceně málo, ale koneckonců, je to pravda.

Zbydou mu vzpomínky a on to ve tmě noci bude Libby vyprávět, dřív než se vrátí do smutné osamělosti svého bytu v nejvyšší patře domu za London Road. Sebral z podlahy její obal od hranolků a krabici od pizzy a spolu s plechovkou od pepsi je vyhodil do koše. Povolil si kravatu, sundal ji a rozepnul si košili.

„Je mi líto, Tracy, už necítím nohy. Já vím, jsem strašně špatný společník."

Ona ho pozorovala z tureckého sedu na posteli.

„Je to věc taktiky a principu. Zachováváme-li obě tyto zásady, pak žijeme se ctí. Když nejdou ruku v ruce nebo jsou v konfliktu, pak prožíváme muka."

Julius Goldstein vyházoval šaty ze zásuvek a šatníku na zem. Ona chodila po pokoji a kouřila. To, co kouřila, marihuana z Maroka, by bylo dostatečným důvodem, aby ho okamžitě vyhodili z BfV. Žili spolu v jejím bytě v berlínském okrese Kreuzberg, kde se to jen hemžilo imigranty, studenty, umělci, herci a výtvarníky, protože ona tohle prostředí považovala za stimulující místo pro svou práci. Byt používala také jako ateliér. Malovala velká plátna olejovými barvami a možná už příští rok jedno prodá.

„Když jsou pohromadě, taktika a zásady, pak jsem šťastný a tleskám. Ale tentokrát jsou proti sobě, tak je tu problém. Taktika je jednoduchá. Máme muže, který nám může posílit naše postavení. Proto ho odvezeme do Ameriky a něco mu za to slíbíme. Jsme červi, plazíme se, lezeme pořád výš a výš a jsme šťastnější a šťastnější."

Miloval ji, částečně pro její rozum, částečně pro její krásu. Měla na sobě pouze kalhotky a volný rolák. Postel byla, jako vždycky, neustlaná a stěny byly ověšeny jejími plátny. Pocházela z bohaté rodiny průmyslníků z Frankfurtu a nemusela by žít v téhle díře v Kreuzbergu, ani nemusela žít s Židem. Byl symbolem spravedlivosti v BfV a její zatracené

zatvrzelosti. Nevěděl, ani se nezeptal, ale myslel si, že mu možná zahýbá, když nebývá doma. Začal házet Šatstvo nazdařbůh do tašky.

„Mít zásady není jednoduché. Je to plné špíny. Náš vážený a důležitý muž je vinen, sice to není prokazatelné, ale je vinen vraždou. Nezáleží na tom, že je to arogantní zadělané prase, je to vrah. Chráníme ho a nestíháme ho.“

Neměl smoking. Pro řeč v Pentagonu a na večeri, která bude následovat, si vezme zmačkané sako a rozhalenku. Věřil, že mu to projde, ať bude mít na sobě cokoli. Jeho pas a knížka cestovních šeků se povalovaly na stole mezi tubami barev a hadry.

„Měl by být stíhán, souzen a vězněn. Dobře, jsem Žid, ale není to pro mě břemeno. Nejsem zatížen koncentračními tábory, ale... Když si jdu koupit los od staříka v kiosku a ten se na mě směje, ptám se v duchu sám sebe: „Řídil ten vlak, který vezl mé prarodiče do koncentračního tábora? Byl v těch hlídkových věžích tábora, když mí prarodiče vystoupili?“ Nevím. Jediné, co vím, je, že viníci unikli spravedlnosti. Vidím starého muže, jak se na mě směje, ale jeho úsměvu nevěřím. To samé platí dnes. Nikdy nemůžeme věřit, pokud viníci nejsou potrestáni. To samé tenkrát, to samé dnes. Konflikt taktiky a zásad. A to mi dělá ze života peklo.“

Uhasila cigaretu a oblékla si barvou potřísněné džíny. Oba rádi chodili do malé vietnamské restaurace na Mehring Dammu. Dají si večeri a potom on pojedje do Rostocku, kde se zítra rozhodne o střetu taktiky a zásad.

„Nenávidím ho. Je to tentýž typ člověka, který zabil mé prarodiče. Úplně stejný druh... Snažím se být nejdřív Němcem, ale to je pro mě nemožné. Pořád jsem víc Židem než Němcem. Nenávidím ho. Nikdy mu neodpustím a nikdy nezapomenu na to, co udělal. Nikdy nepřekročím svůj stín. Je to něco, od čeho nemohu utéct. Nemohu zapomenout. Pojdme.“

Šel podél řady temných oken.

Po potlesku je odvezl zpátky z tenisu domů. Jeho dcera vyskočila na znamení vítězství a jemu a Evě přišel gratulovat trenér. Zítra večer se bude hrát finále turnaje dívek do patnácti let spolkové země Mecklenburg-Vorpommern. Odvezl je domů, autem své ženy a tam je nechal.

Prošel okolo obrysů neosvětlených oken.

Toto Dieter Krause obvykle nedělal. Šel pomalu, až by se dalo říci, že se kradl, okolo oken v budově z červených cihel a nudného šedého betonu na August-Bebel Strasse.

Nikdy předtím nepocítil potřebu přemýšlet o minulosti, to pro něj bývalo symbolem slabosti. Jeho okno bylo v druhém patře patnácté napravo od hlavních dveří. Budova teď byla okresním soudem pro rodinné a obchodní záležitosti. Hala za hlavními dveřmi byla osvětlená, ale okna v druhém patře smutně naříkala tmou.

Postával pod oknem Zíral nahoru. V úterý večer před devíti lety mu do pokoje v druhém patře přepojili telefonát. Eva ten večer volala, že musí zůstat déle v práci. Kdyby to neřekla, byl by doma, když k němu ten výstranný telefonát přepojili, spojovatelka by mu volala domů, a všechno by se tím pádem zpozdlilo. Kdyby došlo ke zpoždění, kdyby přijel k pobřeží v Reriku později, potom by se asi ten chlapec utopil v Salzhaffu nebo by ho možná vytáhli z vody Sověti anebo by se třeba dostal na břeh a odpotácel se do noci. Minulost se nedá změnit. K ostrému zazvonění telefonu v kanceláři ale došlo právě ve chvíli, kdy si oblékal kabát. A on to sluchátko zvedl...

Zíral nahoru do patnáctého okna napravo od hlavních dveří ve druhém patře.

Byl zajatcem budovy na August-Bebel Strasse.

Kdyby tenkrát ten telefon nezazvonil...

Josh ležel na zádech. I skrz matraci cítil podlahu pod sebou.

Přemýšlel o tom všem a snažil se sestavit nějaký plán pro zítřek, kdy se zpátky do Warnemunde vrátí ten škuner.

Slyšel, jak se Tracy obrací na posteli, byl si jistý, že také nemůže usnout.

Musí mít na zítřek nějaký plán, ale teď ho nic nenapadalo, protože se mu hlavou honily zážitky z minulých dní. Zavrtěla se na posteli, zavzdychala a zamumlala, jako kdyby se právě pro něco rozhodla. Odhodila pokrývku a on pocítil závan lidského tepla. Vklouzla k němu a prudce se k němu přitiskla. Jeho ruce ji sevřely v náručí.

„Je to špatné? To nemůže být špatně.“

„Nevím, jestli je to dobře, nebo špatně.“

„Myslíš na ni?“

„Nechoval jsem se k ní dobře, byl jsem hrubý, a neměl jsem být. Klidných chvil bylo málo.“

„Ale už nejsi její, Joshi, ne teď.“

Její prsty se křečovitě proplétaly: „Ona je to jediné, čemu bych měl zůstat věrný.“

„Budoucnost ale nemusí být taková, jak říkáš.“

„Pamatuji si její pohřeb docela živě. Jako by to bylo před hodinou. Byli tam vikář, rakev a muži, kteří ji nesli, právník, zástupce pohřebního ústavu a já. Zazněly dvě písně, zpíval jen vikář. Potom vynesli rakev ven a položili ji na zem. Zaházet ji měl muž s lopatou na dlouhé násadě a s cigaretou schovanou v dlani. To jsem ale já už neměl vidět. Nechtěl jsem odejít, tak zakašlal, jako by mi říkal, že to se stává každý den a že on má rozpis práce, který musí splnit, tak ať ho nechám. A pak mě vikář odvedl.“

„Tvé ženě se alespoň dostalo pohřbu s modlitbou, můj Hans takové štěstí neměl.“

Jeho ruce se rozevřely a pevně ji uchopil do náručí. Její hlava mu spočívala na rameni.

„Velmi jsem ji miloval a vím, že ty jsi Hansieho také milovala.“

„Nech toho, Joshi, začínáš říkat nesmysly.“

„Promiň.“

„Možná bude všechno lepší, až bude po všem.“

Jak ji držel, měl z ní strach. Báł se, že se vysměje jeho nešikovnosti. Ona tiše něco mumlala a políbila ho na krku pod uchem a její prsty začaly rozepínat knoflíky jeho pyžama. Její tělo dříve patřilo Hansiemu, ale ten byl minulost, a Josh

věřil, že on je budoucnost. Peřina je oba dva zakryla. Zdálo se mu, že její polibky ho zbavily chladu i pachu slané a olejnaté vody. Milovali se s pocitem hlubokého zoufalství. Zdála se mu malá jako dítě a jeho ruce intenzivně vnímaly hladkost jejího těla. Ona byla láskou v jeho životě. Její nehty se mu zarývaly do zad. Josh se cítil jako nikdy předtím. Vykřikla jeho jméno, jeho, ne Hansovo. Pomalu v něm narůstal pocit pýchy, protože byli spolu.

„Víš, že jsi úžasný, Josh, nejenom teď, pořád jsi fantastický.“

Leželi teď vedle sebe.

„Díky, Knautschke, za to, že jsem zase šťastný. Díky, hrošíku, že ses vynořila z bláta.“

Hihňala se. „Ty hlupáčku.“

Vymanila se z jeho objetí.

„Co budeme dělat, až to všechno skončí? Co s námi dvěma bude?“

Kapitola sedmnáctá

T

Ležela vedle něj, přitisknutá k jeho tělu. Hodiny na Marienkirche hlasitě odbily půlnoc. Zoufale toužil po tom, aby s ním zůstala navždy.

„Až to skončí, může nás dva čekat společná budoucnost?“

„Také jsem na to myslela.“

Být svým vlastním mužem znamenalo chránit se. Chtěl věřit v budoucnost, v to, co bude potom, věřit, že nejde o klam. Viděl to mnohokrát v táborech, v Německu i v Británii, zoufalé muže a ženy hledající sílu jeden ve druhém a dělající si iluze, že pro ně existuje budoucnost i po události, která je svedla dohromady. Viděl tu bolest, která zůstala, když se dva lidé rozešli, protože poté, co zmizela úzkost, která je spojovala, si už neměli co říct. Řekla mu, že také před tím neštěstím on z její lásky čerpal sílu.

"Je to, co jsme spolu prožili, Tracy, dost na to, abychom už spolu zůstali?"

Políbila ho: „Myslím, že ano.“

Nadzdvihl se a opřel se o lokty.

Nabídla mu cenu, trofej, kterou může vyhrát.

Vlhký chlad zdi mu dýchal na záda a on hladil její tváře.

„Nemůžu o tom mluvit.“

„Potom bude rodina, Josh.“

„Neměl bych o tom mluvit, protože to ještě není za námi.“

„Děti, pláč, noční vstávání a plenky... A štěňátka a loužičky v obýváku. A místo, které by bylo jenom naše, někde uprostřed polí...“

„Ale jestli nevymyslím žádný plán, prohrajeme.“

„A žádní sousedé, jenom dům, děti, štěňátka a pole...“

„Miluji tě, Tracy, jsem ti tak moc vděčný. Chci to také tak jako ty. Ale... rozumíš mi? Mám hrozný strach, nemám žádný plán a nic mě nenapadá. Nemůžeme si dělat žádné iluze, Tracy, když zítra nevyhrajeme, žádná budoucnost pro nás neexistuje. Miluju tě, nikdy jsem si nemyslel, že bych mohl opět najít štěstí. Ale to nám zítra nepomůže. Nemůžu, bože, nemůžu vymyslet žádný plán.“

Odtáhla se od něho. Její postel zavržala.

Snažil se přemýšlet, snažil se sestavit plán. Ale nic ho nenapadalo, a tak se uložil ke spánku.

„Vyhrála?“

„Ano, vyhrála.“

„To jste na ni byl určitě pyšný.“

„To ano.“

„A mohla by být ona pyšná na vás, Hauptmanne?“

Günther Peters se vlezle usmíval. V malém salonku kavárny seděli toho večera jenom dva lidé. Petersovy dlouhé hubené prsty spočívaly na ruce Dietera Krauseho a mluvil s ním tak familiárně, jako kdyby staré rozlišení mezi Hauptmannem a Feldwebelem již nebylo podstatné, jako kdyby si byli rovni. Petersovy prsty pevně držely Krauseho ruku.

Váhal a nejistě řekl: „Nevím.“

„Otec se vždy cítí poctěn, když je jeho dcera pyšná na to, co dělá.“

„Houby.“

„Posledních pár dní jsem přemýšlel, Hauptmanne.“ Peters nechal ta slova patřičně vyznít a posmíval se dál: „Poslední dny jsem celé strávil přemýšlením o budoucnosti.“

„Zítra to skončí, zítra skončí minulost.“

„A já zítra pojedou domů, Hauptmanne. Zítra, až to skončí, se vrátím domů a vy se budete tvářit, jako kdybyste tu nikdy nebyl. Pojedete do Ameriky jako mocný muž, najdete si nové přátele a budete si moci dělat, co chcete. A já pojedou domů zapomenout. Tomu se mi vůbec nechce věřit, Hauptmanne, tomu odmítám věřit.“

Krause se snažil vyprostit svoji ruku z jeho sevření. „Sešli jsme se tu kvůli společnému cíli, a až ho dosáhneme, tak se rozejdeme každý svou cestou.“

„Nepracuji zadarmo, Hauptmanne.“

Krause zíral do očí bývalého Feldwebela. Tehdy byl pro něj Peters jenom bezejmenným obličejem, který občas vídal na chodbě, jenom mladík, který se snažil vzbudit pozornost tím, že srazil podpatky, kdykoliv on, Krause, šel okolo, jenom obličej u pracovního stolu, na který on křičel rozkazy otevřenými dveřmi. Byli vybírání zcela náhodně. Zíral na jeho obličej a na prsty na své ruce.

„Kolik chceš?“ zabručel Krause.

„To by nebylo hezké, Hauptmanne, to by nebylo štědré.“

„Tak řekneš mi, kolik chceš?“

„Přijel jsem z Lipska. Všechny obchody jsem nechal plavat, odřekl jsem obchodní schůzky. Jsem tady a na tvé straně.“

„Kolik?“

„Když dáváš rozkazy, poslouchám. Když mě zavoláš, tak přijedu, nestěžuju si. A teď bys na mě chtěl zapomenout, odhodit mě jako prázdnou krabičku od cigaret?“

„Kolik, zatraceně?“

„Můžu se zachovat jako Hoffman, Siehl a Fischer. Můžu se otočit a odejít. Klidně tě v tom můžu nechat. Byl jsem jenom obyčejný Feldwebel, vykonával jsem rozkazy svého nadřízeného. Že bych...? Ne že bych po tom vysloveně toužil, ale mohl bych. Můžu nasednout do auta a odjet. Ráno bych mohl být v Lipsku, když si to pořádně nerozmyslíš.“

„Tak to vyklop, kolik?“ Na čele Dietera Krauseho se típly kapky potu.

„Asi teď máš hodně nových přátel?“

„To mám,“ vyznělo spíše rozpačitě.

„Vlivné přátele?“

„Nějaký vliv mají.“

„A ty jim nejsi lhostejný, že ano?“

„Ven s tím, kolik to má být?“

„Hauptmanne, ty bys přece nechtěl být zítra, až ta loď přistane, sám! Zvládl bys vyřešit ten problém beze mne? Chtěl bys odjet do Ameriky s pocitem, že ten problém tu stále je?“

„Tak vyklop sumu!“

Mluvil potichu a úlisně. „Máš nové přátele s vlivem, kterým nejsi lhostejný. Byli by tě schopni chránit. Jsi pro mě ideální partner.“

„Partner pro co?“

„Z Německa vyvážím auta a dovážím střelivo. Starám se o přesun peněz z Německa a nazpátek a tvoji noví přátelé by mě chránili, kdyby ses stal mým partnerem.“

„To všechno ale zavání kriminálem!“

„A to, co děláš teď, snad ne?“ zasmál se Gunther Peters tiše. Jeho smích nebyl hlasitý a postrádal veselost. „Beze mne to zítra prohraješ. A když neuspěješ, skončíš ve vězení, v Moabit. Teď víš, co chci.“

Byl v pasti. Potil se velmi silně. Krysí oči se zabodly do jeho a hubená ruka se k němu napřáhla. Nehodlal se dostat do vězení mezi tu spodinu a špínu, mezi všechny ty feťáky, zloděje a pasáky. V představách skočil z útesu a padal a padal. Krause přijal ruku, kterou mu Peters nabídl.

Ačkoliv ho očima hledal, u moskevského vojenského velitelství nečekalo auto, které ho mělo vyzvednout. Zavolal do kanceláře vozového parku na ministerstvu obrany, ale z toho idiota u telefonu se mu nepodařilo dostat nic rozumného. Ten hlupák neměl ani ponětí, proč ho nikdo u moskevského vojenského velitelství nevyzvedl. Zavolal svému řidiči domů, ale telefon vyzváněl a nikdo ho nezvedal.

S obtížemi si obstaral dopravu do města. Opilý seržant, který často ztrácel kontrolu nad sebou i nad autem, ho vysadil poblíž jeho bytu.

Když procházel okolo jednoho ze zaparkovaných vozů, zevnitř na něho bez výrazu zíraly tři mužské obličeje, kouřící za zamčenými okny.

Pjotr Rykov za sebou hlučně zabouchl dveře a vzbudil Irinu. Ta mu ospale z postele sdělila, že telefon nefunguje, a požádala ho, jestli by ho zítra nedal spravit.

Stál u okna, za sebou temnotu obývacího pokoje. Jeho řidič, jeho starý přítel, který se nedostavil k vojenskému velitelství, ho již dříve varoval, že by měl být opatrný. Teď si vzpomněl, jak mu na to vzdorně odpověděl, že garantem jeho bezpečí je sám ministr.

Pjotr Rykov nevěděl, že ze dveří kanceláře sousedící s ministrovou pracovnou už nechali odstranit mosazný štítek s jeho jménem. Nevěděl nic o třech videokazetách, které jistá skupinka mužů zhlédla v Lubjance. Nevěděl, že s číslem jeho identifikační karty dostali hlídači všech čtyř vchodů ministerstva příkaz, že jejímu vlastníkovu nesmí být do budovy umožněn vstup. Nevěděl nic o Olive Harrisové ani o jejím plánu. Hleděl dolů na auto, které hlídkovalo pod okny jeho bytu. Pjotr Rykov si stále ještě neuvědomoval tu chvíli, kdy nebyl dost opatrný a udělal chybu. Nemohl si ten okamžik vybavit.

Mořské vlny se s rachotem tříštily o pobřeží.

Rotující světlo o síle milionů svíček zachytilo tříšť a pak ji opět ztratilo. Světlo se pohybovalo dál, vyrazilo ven nad zpěněné moře a poté ho zadrželo nízkou plujícím mrakem. Někdo pádlol na lodi klidným mořem směrem k divokému reji u vlnolamu a pohybujiícímu se světlu majáku. Ta loď

pocházela z centrálního přístavu. Studené, třesoucí se prsty ji tam odpoutaly od železného kruhu zapuštěného do nábřeží.

Byla to zlá noc. Tmavé domy a obchody na jedné straně kanálu, tmavé lodi, stánky a budova na zpracování ryb na druhé. V žádném případě to nebyla noc a v žádném případě to nebyl příhodný čas pro to, aby se člověk či zvíře vydali ze svého úkrytu ven. Ani jeden rybář ještě nevylezl z postele a ani jediná kočka se neodvážila opustit teplo kuchyně. Moře se vzedmulo a nadzvedlo malou loďku do výše vlnolamu. Světlo majáku loďku nalezlo, aby ji vzápětí zase opustilo. Člun byl vržen proti kamenům základny vlnolamu, opět se nadzdvíhl a opět spadl.

Namáhavé plazení přes vlhké mazlavé kameny přineslo úspěch. Kotevní lano malé loďky k zábradlí vlnolamu přivázaly studené, mokré, třesoucí se prsty.

Olive Harrisová spala.

Spala pokojně a beze snů. Proti nočním můrám se pojistila tabletou, kterou zapila půlkou sklenice vody, a tak ve spánku nespátřila ani obličeje těch, kteří se jí zdáli vedlejší a nevýznamní, ani obličej toho muže, který byl teď jejím cílem. Spala v podivné malé posteli v nejvyšším patře budovy velvyslanectví a bylo pro ni důležité, aby si dobře odpočinula, protože ráno bude začátkem dlouhého, nepředvídatelného a nebezpečného dne, který, jak doufala, pro ni bude úspěšný.

V policejním autě bylo čitelně vytištěné upozornění zakazující kouření cigaret, doutníků či dýmky.

Když parkoval a čekal na zavolání rádiem, pokud byl ve voze s kamarádem, tak mohl při noční směně výjimečně stáhnout okénka a zapálit si v autě. Ale ne s ní, s tou mladou, která před pár dny absolvovala výcvikové středisko školy v Dummerdorfu-Waldecku. Seděla na místě řidiče a jedla jogurt plastikovou lžičkou. On zatím stál venku ve stínu domu na Plater Strasse a kouřil holandský doutník. Vítr přivál déšť z Unterwarnowa přes ulici Am Strande a prohnal ho malými uličkami až do Plater Strasse. Schoval si doutník do dlaně a skryl se u vchodu do zavřené restaurace. Ruka mu cukala. Pozoroval ji, jak v autě dojídá ten ztracený jogurt a pak se zakusuje do sendviče s nízkotučným sýrem a rajčaty. Tu ženskou by určitě změnilo, kdyby si pořádně zakouřila, dala si něco dobrého k pití a k tomu pořádně propečenou klobásku. Ti dnešní rekruti jsou leda na houby...

Před očima si držel plán města, ale okolo byla příliš velká tma. Snažil si svítit baterkou, ale plán mu neustále létal ve větru. Pokoušel se ho udržet, ale ruce mu zaměštnával doutník. Namáhal se ze všech sil, aby našel ulici, o kterou šlo. Pro déšť neviděl. Najednou ho někdo kopl mezi nohy. Zalapal po dechu. Téměř mu to vyrazilo dech. Zkroutil se a dopadl na zem v kře-

cích. Schoulil se bolestí a brýle mu odlétly ve směru větru. Po jeho nechráněném krku chňapla ruka a tvrdá dlaň ho pevně zachytila. Ležel ve stínu za autem, ve kterém ta kráva žvýkala sendvič. Svíjel se a držel si žaludek. Ruce rozeplaly pouzdro na pistoli na jeho pásku a hrábly také po poutech s klíči k nim. Palčivou bolestí přivíral oči a téměř omdlával. K jeho uším doléhal zvuk vzdalujících se kroků. Lapaje po dechu se plazil ke dveřím policejního auta, kde ona jedla sendvič.

Vypil už všechnu skotskou i irskou whisky z hotelového baru v pokoji a teď otevřel miniaturní lahvičku bourbonu. Noci před začátkem operace byly pro Alberta Perkinse vždycky těžké. Po Jacku Danielsovi přišel na řadu gin, který nesnášel, a pak vodka, kterou považoval za pití pro ženy, ale na lahev šampaňského ani nesáhl. Ne teď, když není výsledek mise jistý, říkal si.

Snažil se zavolat domů už čtyřikrát, poprvé v deset hodin a potom vždy po hodině. Helena se měla vrátit okolo půlnoci. Určitě už v jednu hodinu bude spát, a kdyby ji zavolal, stěžovala by si, že ji probudil. Proto to po jedné hodině v noci ani nezkoušel. V baru už nebyl žádný led. Takhle to vypadalo vždycky, když se operace chýlila ke konci. Pokaždé trčí v hotelovém pokoji, kde v baru není ani whisky, ani led.

V posledních kritických hodinách operací, na kterých opravdu záleželo, byli muži jako Albert Perkins bezmocní. Samozřejmě se neuměli se svou bezmocností smířit. Ti, kteří vydávali rozkazy z bunkrů ze staré budovy Century House nebo nové ve Vauxhall Bridge Cross, nebyli schopni přijmout, že jejich všemohoucnost má své meze.

Ale Albert Perkins si to uvědomoval. Už jednou předtím se stal obětí své slabosti a opil se do nemoty v noci před kritickou chvílí. Bylo to v hotelu v Luchowě na silnici 216 jihovýchodně od Luneburgu, blízko kterého byl za minových polí, ploty a strážními věžemi Salzwedel. Stálo ho to osm měsíců života a čtvrt milionu německých marek. Tenkrát čekal na muže, který se měl dostat přes hraniční přechod na silnici Luchow - Salzwedel. Bylo to v létě roku 1985. Krásná stromořadí lemovala silnici na obou stranách. Kolem se rozprostírala minová pole s ostatními dráty a zralá úroda byla stejně žlutá na obou stranách strážních věží. Neměl v té chvíli žádnou moc. V jeho brýlích se zrcadlil obrázek auta, které se zastavilo u hraničního přechodu. Skrz okno a zvětšení svých brýlí pozoroval tu smutnou pantomimu. Ten muž musel vystoupit z auta, odvedli ho do budovy a pak odvezli jiným vozem, který se za čas Perkinsovi ztratil z očí. V tu chvíli nemohl pro toho důstojníka východoněmecké lidové armády, v jehož aktovce byly údaje o sovětské bitevní a obranné strategii, udělat absolutně nic.

Nechal miniaturní lahvičku bourbonu proklouznout mezi prsty a spadnout na koberec. V pokoji už nebyl žádný tonik ani led. Smíchal si pomerančový džus s ginem. Teď v Rostocku sice nebyla žádná minová pole, pásy smrti, zdi s věžemi ostřelovačů, a dokonce ani psi, a přesto ho šířil ten samý pocit bezmoci a neschopnosti, který tak dobře znal. Za tři čtyři hodiny se rozední. S rozbřeskem to začne. Hodiny začnou odtikávat kritické minuty a on nebude schopen zasáhnout. Jak se natahoval a svou třesoucí se rukou tápal po lahvi vodky, zahoukala venku pod oknem siréna policejního auta.

Velká hroší tlama chroustala malého muže. Muž nesnesitelně ječel. Ten jekot se Joshovi zaryl až do nitra mozku.

Neklidně sebou trhal na lůžku a odkopl si peřinu. Joshe probudila hrozivá zima.

Zaslechl ječení policejního auta, které právě projíždělo pod okny penzionu.

Trásl se zimou a hrůzou a snažil se ze sebe setřepat ten děsivě intenzivní sen. Houkání jednoho auta se vzdalovalo, jiné se přibližovalo z opačného směru. Světélkující ručičky jeho hodinek mu ukázaly čas - pár minut po třetí hodině. Další jeho pohled patřil jí - viděl její obrys v posteli pod peřinou, spala tak tiše, že ji ani neslyšel dýchat. Slyšel houkání auta už jen velmi slabě, jako kdyby se v dáli mrouskaly kočky. Znovu se zachumlal. Otočil se zády k oknu a k její posteli a přetáhl si peřinu přes uši.

Trásl se zimou.

Do místnosti pronikl mrazivý větřík. Josh se velmi pomalu v posteli obrátil. Ležel opět čelem k oknu. Průvan si pohrával se záclonou. Zpoza ní se ozvalo zaskřipání. Zdálo se mu, že někdo opatrně otvírá okno.

Napětí ho zcela paralyzovalo.

V pokoji nebylo dobře vidět, ale záclony se určitě rozevřely. Objevila se mezi nimi noha. Napínal zrak, jak jen to šlo. Od

okna ho dělily pouhé dva metry, ale byly to dva metry neproniknutelné tmy. Po druhé noze následovalo tělo. Neznámý se teď tyčil nad postelí, kde ona tiše spala. Postava se prudce nahnula. Neměl po ruce žádnou zbraň. Samozřejmě že bylo jasné, že je najdou. Měli na to zatraceně hodně času. Sbíral sílu k výpadu. Vyletěl z postele a vrhl se na neznámého. Nohy se mu zapletly do záclon, ale odkopl je. Přeskočil přes její postel a hmátl po vetřelci. V duchu očekával, že ho praští pendrekem nebo že uslyší zvuk výstřelu. Drápal ve tmě, ve snaze zarýt své prsty do toho bastarda. Oba spadli na zem. Rvali se vedle postele. Hledal jeho krk. Nalezl ho a sevřel. Ozval se přidušený výkřik: „Zatraceně, Joshi. Nech toho, sakra.“ Ztuhl jako přibitý. Chraplavý hlas se zajíkal: „Proboha, Joshi... Sakra... Nech toho... Nech mě být...“ Poklekl vedle ní. Zprudka vdechoval studený noční vzduch. Dal si ruce do klína, ale stále se třásl. Nedokázal je zastavit. Neměl daleko k pláči. Ona se pomalu probírala k životu. Těžce se doplazila k posteli a rozsvítila lampičku. Klečel tam a třásl se. Ona zatím zabouchla okno a zajistila ho. Teď viděl, že to, co považoval za její obrys v posteli, byly jen polštář a peřina. Venku byla velmi chladná noc a ona byla teple oblečená. Rukama v rukavicích si třela krk. On cítil ohromnou divokou hořkost. Stál tam před ní a chvěl se. „Ty pitomá ženská. Mohl jsem tě zabít. Jedna rána pěstí, jeden kopanec a mohlo být po tobě!“ Tváří se jí mihl téměř nezatelný záblesk údivu. Její obličej byl ošlehaný nočním větrem, kapky vody se jí třpytily ve vlasech a oči se jí rozšířily úžasem. „Ty bys zabil kvůli mně, Joshi? Mně?“ „Kde jsi, do prdele, byla?“ „Kvůli mně?“ Vztek jím Zalomcoval. „Když pracuju s amatérem, mám zodpovědnost za oba dva.“ „Joshi, víš, že jsi docela legrační, když jsi našťvaný? Musím se hodně držet, abych se nesmála. Jsi legrační.“ Odvrátil se od ní a z matrace na zemi vzal peřinu, do které se zabalil. Cítil se plaše a směšně. Suše řekla: „Nezdálo se mi, že bys měl plán.“ Jeho odpověď vyzněla spíš jako prázdná fráze: „Kdybych měl dost času, určitě bych na něco přišel.“ „Umíš zacházet se střelnými zbraněmi?“ V té chvíli se mu zatočila hlava. Zajela rukou do kapsy a podala mu pouzdro s pistolí. Venku se znova ozvalo ječení policejních sirén. Na zadní straně černého koženého pouzdra bylo vyryto jméno policisty a identifikační číslo. Sirény se přibližovaly a vzdalovaly, vždy zesílily do zuřivého vytí a poté zeslábly do kočičího mňoukání. Byl to Walther PPK. Znal ten typ zbraně z dávné minulosti. Byla zjizvená, odřená, mohla být i dvacet let stará. Používaná byla pravděpodobně pouze dvakrát ročně na zkušební střelnici. Do třiceti metrů určitě střílí naprosto přesně - dobrý střelec dokáže zastavit člověka do třiceti metrů. Josh už neviděl Walther PPK skoro dvacet let, naposledy v Osnabrucku, kdy se jednalo o technickou novinku. Vyndal zásobník. Neočekával, že uvnitř bude zaseklá kulka, ale jen ze zvyku to zkontroloval. Pokojem zaznělo drsné zaskřipání kovu, jak pistolí natáhl. Namířil do matrace a zmáčkl spoušť. Nechal ruku s pistolí klesnout k boku a sebevědomě řekl: „Ano, umím zacházet se zbraněmi.“ Ona teď seděla na posteli: „Taky jsem prošla střeleckým výcvikem. S automatickými zbraněmi jsem neměla problémy, to byla hračka. Ale pistole byly něco jiného, zatraceně těžké. Už jsi někdy někoho zastřelil, Joshi?“ Jeho hlas byl velmi tichý: Jednou, v Adenu, jsem vystřelil na chlapce, který nebyl ani tak velký, aby to mohl být muž.“ „A zabil jsi ho, Joshi?“ „Uznali mi zásah.“ Do té chvíle si myslel, že zbraně byly daleko v minulosti, pohřbené časem třiceti let. Tenkrát byl mladíček a jel obrněným transportérem Saracen z kasáren do mansourského vězení, kde se měl účastnit výslechů. Toho dne dostal do ruky zbraň a právo zabíjet. Ve stínu aleje zahlédl prudký pohyb výrostka, který se chystal něčím vrhnout - mohl to být pomeranč nebo kámen, ale mohl to být také granát RG-4. Ozvaly se výstřely dvou samopalů, ale jejich cílem byl ostřelovač v minaretu mešity. Mířil na to dítě střílnou. Měl strach a potil se v příšerném horku dutiny za pancéřovými štíty. Vystřelil na toho dvacet kroků vzdáleného chlapce, a protože transportér jel dál, viděl jen, jak klesl na zem. Možná že se jen kryl, možná byl zasažen. Podle oficiální zprávy ho zřejmě zasáhl. Večer mu jeho praporčík koupil plechovku piva a zbytek agentů na něho pohlížel se závistí... A do této chvíle, než mu ona dala do ruky zbraň, si myslel, že střílení je pro něj věcí minulosti. „Cítil ses hodně špatně?“ „Ne, cítil jsem se dobře.“ „Když jsi na něho vystřelil, nenáviděl jsi ho?“ „To nebylo důležité, to s tím nemělo co dělat.“ Sundala si kabát a podala mu pouzdro s pouty a klíčem. On už si zatím lehl na matraci přikrytý peřinou. Kabát a ostatní šatstvo odhazovala kolem sebe. Pistolí si dal pod polštář. Pátrala očima po podlaze pokoje ve snaze najít své pyžamo. Zhasnula světlo. Joshi?“ „Ano?“ „Ráno ti řeknu svůj plán.“ „To udělej,“ zamumlal. Joshi...“ „Spi už.“

Joshi, nenávidíš ho? Nenávidíš Dietera Krauseho?"

Tvrdou zbraň cítil i přes polštář, tlačila ho na obličej.

Tichým hlasem řekl: „Ten kluk měl bystré oči, pořád vidím jeho oči. Ale byl jenom cíl. A to je také Dieter Krause, jenom cíl."

Svítilo. Sluneční paprsky dopadly do starých ulic, na dřevěné budovy, ve kterých bydleli hanzovní obchodníci už před půl tisíciletím, a do nových ulic i na nová betonová sídliště, která naplánovali komunisté před půl stoletím. Svítání se nevyhnuly ani nejnovější fasády obchodů, které prodávaly japonské fotoaparáty, auta a televizory. Rostock zahálilo šedivé svítání.

Mlha se postupně rozptýlila a nad přístavními jeřáby, které lemovaly Unterwarnowský kanál a loděnice, se objevila šed' nebe. Ta se postupně rozšířila i nad Warnemunde a studenou baltskou prázdnotu. Popelářské vozy projížděly ulicemi, ve vagonech S-Bahnu se tísnili lidé jedoucí do práce, jiní řídili auta pokrytá jinovatkou či spěchali po zledovatělých chodnících.

Chlad se přihnál přes roviny od polské hranice, z druhé strany přes vzdouvající se moře od Finska a od arktické pustiny. Bylo to totéž šedé svítání jako v době, kdy starými i novými ulicemi města procházely okupační armády, které přišly po nočních náletech bombardérů a po zprávách o uzavření loděnic a přístavů.

To město si nevšimlo utruení. Děti byly vystrkovány předními dveřmi na cestu do školy. To město bylo netečné k násilí. Ti nejstarší šli hledat útěchu v modlitbách do Marienkirche, Nikolaikirche či Petrikirche. Ti mladší odcházeli hledat práci a naději. Dnes si lidé ve městech hleděli hlavně sebe a svého přežití. Obyvatelé toho města žili životy diktované minulostí. Minulost ovládala život v Rostocku.

rádiu právě hlasatel oznamoval, že se od severozápadu blíží další brázda nízkého tlaku a že po nudném suchém ránu budou následovat přehánky, po kterých by měly přijít plískanice následované déletrvajícím sněžením. ten zdánlivě nevýznamný den, uvedený studeným šedým svítáním, se stane město i nížiny okolo, písečné duny a hluboké, vzdouvající se vlny Baltu opět bojištěm. Ale jen málokdo to postřehne.

Hlas v rádiu právě popřál posluchačům šťastný a úspěšný den.

(

i

Kapitola osmnáctá

Seděl velmi tiše.

Rozhrnul záclonu a chabé světlo proniklo do pokoje. Seděl na tvrdé židli a v rukou držel pistoli Walther PPK. Rozebral ji, vyčistil součásti utěrkou, kterou vozil společně s krabičkami krému na boty, a zase pistoli složil. Svíral ji pevně v rukou, jako kdyby mu dotek zbraně dodával sílu. Vyjmul postupně všechny náboje ze zásobníku a znovu je založil zpět, protože měl již vyzkoušené, že se podávací mechanismus téhle pistole může zaseknout, pokud jsou náboje příliš vpředu.

Seděl na tvrdé židli a díval se podél dlouhé hrany její postele. Viděl jen podzimní rudou barvu jejích vlasů. Ležela na boku s přikrývkou přimknutou k tělu. Měl vedle sebe zabalenou tašku a její batoh. Dnes večer to všechno skončí. Potom, co si vyleští boty, přičemž věnoval zvláštní péči špičkám, vyčistil jednotlivé díly pistole a znovu ji složil, utěrku vložil do obalu na šaty, zavřel cestovní tašku a zamkl ji. Pak se pustil do jejích šatů. Byly rozházené chaoticky na prostěradle, přehozeny a na podlaze. Skládal každý kus jejího oblečení s takovou péčí, jako by šlo o drahé věci. Na prádelníku se postupně vršily její svetr, tričko s motivem Mickey Mouse, podprsenka, kterou měla včera, poslední čisté kalhotky, poslední pár čistých ponožek a nejlepší džíny. Bundu a taštičku s toaletními potřebami jí položil na batoh, aby oboje měla po ruce, až se vzbudí. Vyčistil pokoj svým kapesníkem, utřel každou plochu, jako by chtěl pokoj dezinfikovat. Až dopoledne odejdou, zanechají pokoj tak, jako by tu nikdy nebyli. Jeho matrace, polštář a přikrývky už byly v sousedním pokoji a postel byla ustlaná. Měl na sobě pěkný oblek, čistou bílou košili, zelenou kravatu a vyleštěné boty. Byl pečlivě oholený, přičemž použil novou žiletku, aby se neporanil. Pečlivě si učešal vlasy, narovnal pěšinku, na které mu zřejmě záleželo. A tak seděl, pozoroval ji a v ruce držel pistoli. Nemohl pochopit, jak mohla včera na úsvitu spát tak uvolněně a klidně... ale rozuměl jí tak málo. Miloval ji a přitom ji neznal. Pevně držel v rukou pistoli a světlo posledního dne se usadilo na jejích vlasech.

„Nebudeš se dnes holit?"

Přišel domů včera večer pozdě. Lehli si do postele odděleně. Později, někdy časně ráno, sešel dolů a přinesl jí šálek kávy bez kofeinu. Měla ráda i grepovou šťávu, ale tu dnes nechtěla. Oblékl se, zavolal na Kristýnu, aby jí řekl, že už je čas vstávat. Na sobě měl stejnou košili a stejné kalhoty jako včera, špinavé a pomačkané od toho, jak se drápal srážem nad řekou.

Natáhl se nahoru, sundal ze šatníku kvalitní kožený kufr, který mu koupili na cestu do Anglie, a hodil ho na postel.

Připadlo mu nezbytné sbalit si kufr právě teď. Nevěděl, kdy nebo jak den skončí. Vystrčila nohy z postele.

Ušklíbla se, když vycházela z pokoje. „Dneska, když máš poslední šanci, budeš vypadat jako nějaký běženeček?"

Všechny šaty, které ukládal do kufru, byly nové, stejně i boty. Nové oblečení vybíral s nimi, chodili s ním po obchodech a radili, co se hodí a co ne. Raub vyprázdnil starý šatník a zásuvky a Goldstein vzal staré šaty, košile, kravaty a boty do dobročinného obchodu v Doberaner Strasse. Myšlenkami se stále vracel k plánu, který mu připravili - jak bude oblečený, až vystoupí z letadla ve Washingtonu, co bude mít na sobě v Pentagonu, co při návštěvě CIA a co v Randové korporaci. Zabalil kufr. Z ložnice hlasitě znělo rádio Kristýny. Slyšel ji, jak se myje v koupelně. Raub mu ukázal, s nadřazeným výrazem, jak má věci poskládat, aby se jeho nové košile v kufru nepomačkaly. Zavřel kufr a

zajistil zámek číselným kódem.

Vzal pistoli Makarov ze zásuvky vedle své postele, náhradní zásobník strčil do kapsy pláště, zkontroloval pojistku a zasunul náboj do komory. Odnesl svůj kufr dolů po schodech. V půli cesty, když odkládal kufr u venkovních dveří, si uvědomil, že nevzal fotografie Evy a Kristýny ze stříbrného rámečku u postele, ale už se pro ně nahoru nevrátil. Vešel do pokoje.

Jemné a jasné hedvábí noční košile jí zakrývalo nohy, prsa a boky. V rukou měla staré album fotografií. Sotva co v tomto domě připomínalo jejich předchozí život, ale album s roztrženým a rozpadajícím se obalem představovalo kus minulosti. Obešel ji zezadu a položil ruce na její ramena. Obracela strany alba, jako by se mu chtěla posmívat... Dieter Krause a manželka Dietera Krauseho, Pjotr Rykov a jeho žena v kuchyni domu velícího důstojníka na základně, s lahvemi a špinavými talíři na stole, sklenice zvednuté k přípitku. Otočila stranu. Scéna na pikniku na jižním břehu Malchiner See s muži v krátkých kalhotách a se ženami v plavkách, ona objímala rukou Pjotra Rykova a oba se smáli, on ale neměl ruku okolo Iriny Rykovové... Další strana... Pjotr Rykov stojí těsně za ní, ona drží rybářský prut a on ji vede v pohybu při nahození návnady a oba se smějí... Jeho prsty se zarávaly do kůže jejích ramen, ona však byla zticha... Pjotr Rykov ve své nejlepší uniformě, s rukou okolo Evy Krauseové, jak se smějí na muže, co držel fotoaparát... Sevřel ji tak, že ji to muselo bolet. Podívala se něj a vysmívala se mu.

„Byl to tvůj přítel.“

Uvolnil prsty zaryté do jejích ramen. Vytrhl z alba fotku Pjotra Rykova, na níž objímá Evu Krauseovou, roztrhal ji na malé kousky a hodil na nový koberec.

„Vytahuješ se, že to byl tvůj nejlepší přítel... a pak ho zradíš.“

Zničil fotografie. Roztrhal na malé kousky obrázek své ženy a Pjotra Rykova, jak se smějí.

„Vodiš ho na ulici. Jsi jako jeho pasák. Prodáváš ho.“

Všechno, co dělal, bylo kvůli ní. Krause položil album s prázdnými stránkami zpět na její klín. Od prvního dne si vždy říkal, že jel do Kolína a učinil to prohlášení jen kvůli ní. Šel ke dřevěné skřínce vedle televizoru, od níž měl klíč jen on sám. Vyndal z ní videokazetu, klekl si a vložil ji do přehrávače. Zapnul přístroj a televizor. Říkal si sám pro sebe, a věřil této lži, že všechno, co dělal, bylo kvůli ní.

Narovnal se, postavil se za ni, položil ruce ztěžka na její ramena a díval se, jak z ní na obrazovce jeho nejlepší přítel strhává staré šaty, jak si ona poklekává před jeho nejlepšího přítele, rozepíná mu opasek a kalhoty a bere jeho penis do svých úst... Nebránila se mu. Neodvrátila se a ani nezavřela oči.

Týden potom, co zastřelil Hanse Beckera na malém náměstí u kostela v Reriku, byl povolán do kanceláře Generalleutnanta v budově na August-Bebel Strasse, kde dostal tu kazetu. Nechal ji, aby se dívala na černobílý záznam svého milování.

Řekl Kristýně, že její matce není dobře a aby ji nerušila. Zavezl dceru do školy a v autě se bavili o tenisovém utkání, které ji čeká večer.

Řídil velitel stanice.

Olive Harrisová se to ráno oblékla s největší péčí. Ve své tašce, uložené v zamčeném kufru auta šéfa stanice, nechala svoji kravatu a klobouk, upomínky na její dřívější pobyt v Moskvě. Dnes pozměnila svůj obličej a profil hlavy tak, aby ji nepoznali. Byl to přesně její styl, neponechávat nic náhodě.

Na ulici se jemně snášel sníh. Mžourala mezi stěrači a znovu se dívala na to, co už prozkoumala minulou noc. Rolety na obchodech byly ještě stažené, ale už se tvořily časné fronty kupujících. První stánky na tržišti se zeleninou byly již postavené. Gestem naznačila veliteli stanice, aby zpomalil. Právě se střídaly směny pozorovatelů. Měli by jim dát čas, aby zaujali stanoviště a splynuli s okolím. O dvě stě metrů dál v této rovné ulici a poněkud nezřetelný při slabém sněžení byl starý obytný dům, kde žil jejich muž. Dnes ráno spolu nemluvili. Čekal na ni v hale velvyslanectví.

Nepotřebovala mu nic říkat. Kdyby ten hlupák chtěl náhodou otravovat... Projeli okolo nového sledovacího auta. Byli v něm muži. Spolujezdec vpředu měl fotoaparát volně zavěšený na řemínku na krku. Ukázala, kde má zastavit před sledovacím autem, v místě mezi stanovištěm pozorovatelů a venkovním vchodem do domu. Sledovací auto tak bude mít volný výhled.

Čekali. Předpokládala, že před hlavní vchod předjede auto z ministerstva. Měla jeho fotografii. Měl by mít na sobě uniformu. Nepochybovala, že ho pozná.

Znovu - již potřetí - zkontrolovala, zda má v tašce letenku a britský diplomatický pas. Chytil ji za paži a s chladným a nepřátelským výrazem ve tváři ukázal na ulici. Olive Harrisovou nazlobilo, že se právě dívala do své tašky a musela být upozorněna.

Stál na chodníku. Docela malý, avšak objemný ve svém zimním armádním plášti. Zdálo se jí, že jeho čepice, naražená hluboko do čela, je pro něj příliš velká. Byla s ním žena, důkladně oblečená do chladného počasí, s dvěma nákupními taškami a kusem papíru. Mezitím, co v ulici vyhlížel svého šoféra, prohlížel si její papír... Bože, jak dojemné, vysoký plukovník, blízký nejmocnější osobě v Rusku, a prohlíží nákupní seznam své manželky, jak ubohé... Políbil ji na tvář, nešikovně, protože mu překážela jeho čepice, a žena odešla.

Olive Harrisová necítila žádné vzrušení. Zkontrolovala si upevnění své tašky. Cítila opovržení velitele stanice vedle sebe, ale až bude zpátky v Londýně, pěkně mu zatopí, ten bude zírat... Poručík Pjotr Rykov tam stál sám, osamocený, na chodníku před vchodem do domu.

Vystoupila z auta. Když přecházela přes ulici, ujistila se, že se dívá přímo na sledovací auto. Měli by jasně vidět její obličej a její šedivějící vlasy stažené sponou nad šíjí.

Znovu se podíval na hodinky. Byla už natolik blízko, že viděla jeho rozzlobený výraz v obličeji. Tenhle okamžik ji vždycky vzrušoval, okamžik, když obličej terče nahradí jeho fotografický obraz.

Kráčela pomalu dál, nenápadně se ohlédla a pak pospíchala k němu. Pokoušel se zastavit taxík, ten však jel dál.

Došla až k němu. Olive Harrisová stála před plukovníkem Pjotrem Rykovem. Začala s ním hovořit. Stála v takovém úhlu, aby ze sledovacího auta měli ostrý záběr jejího obličeje. Vypτάvala se ho na počasí a na cenu topné nafty a pozorovala jeho zmatek. Vzala ho za ruku a pozorovala jeho rozpaky. Chvilku držela jeho ruku... Náhle se otočila na podpatku a dívala se vpřed. Byla zcela v zorném poli teleobjektivu ve sledovacím autě. Sklonila hlavu a dala si ruku přes obličej, jako by se před ním chtěla ukrýt. Otevřela prudce dveře auta.

Velitel stanice vedle ní tupě seděl a zíral dopředu. Zabouchla dveře.

„Tak pojďme, jedem. Netrčme už tady.“

Tiše recitoval: „Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos...“

„K čertu, co to má být?“

Velitel stanice se rozjel. Řekl: „Viděl jsem to v zrcátku, vyfotili to, praskli nejlepší část představení. To je Virgilius a jeho Bukolika: Dábské oko, které má sílu uhranout ovečky. Zlo, které ničí nevinnost... Na letišti, paní Harrisová?“

Otřela si sniž z ramen a vlasů. Když zajel o tři bloky dál, sáhl do kapsy svého pláště, vytáhl zalepenou obálku bez adresy. Podal ji Olive Harrisové.

„Toto je moje žádost o uvolnění. Buďte, prosím, tak hodná a odevzdejte ji šéfovi. Je jasné, že po té šarádě mě vyhodí, chtěl bych ale, aby nejdřív dostali můj dopis. Věřím, paní Harrisová, že jsme všichni odpovědní za své činy. Jednou, doufám, že jednou se budete skutečně stydět. Na letišti, že ano?“

Dala obálku do své tašky. Dívala se na moskevské ranní ulice. Chtěla si je zapamatovat, protože se už nikdy nevrátí. Přišel neohlášené.

Strážný námořní pěchoty ho doprovázel z haly do výtahu, chodbou, kolem dalšího strážného, do pancéřovaných dveří vedoucích do místnosti užívaných CIA.

„Co to s tebou, proboha, je?“

„Viděl jsem, Brade, to, čemu říkám ‚oko d'ábla‘. Promiň, není vhodná chvíle na hádanky, promiň... Cítím se mizerně, docela bych rád někoho praštil. Ty máš možnosti, které my nemáme, proto přicházím s prosíkem. Dábovo oko - promiň ještě jednou - pohlédlo na Rykova. Očekáváme, a neptej se na podrobnosti, že Pjotr Rykov bude během několika příštích hodin zatčen.“

„Kecáš? Jak to víš? Jak ses to, ksakru, dozvěděl?“

„Potřebovali bychom vědět, kdy ho zatknou - vím, tvoje zdroje informací jsou skvělé.“

„Z čeho má být obviněn?“ zeptal se muž z Agentury s odstupem. „Když Rykova zatknou, z čeho ho obviní?“

„Ze špionáže.“

„Tvrdíš, že je to váš člověk? Hovno. To není pravda. Není váš člověk!“

„Rádi bychom věděli, tak jako vaše zdroje, co můžeme očekávat. Já odsud za den dva odjedu a už se neuvídíme. Nechci se vyhnout zodpovědnosti. Ano, je to naše vina.“

Nemohl se dívat do očí člověka, který býval jeho kolegou. Šoural se ke dveřím. Pojede domů a řekne ženě, že má zabalit věci dětí, že jedou domů a že je další budoucnost nejistá. Řekne ženě, že se nedokázal dívat do očí čestného člověka.

Strážný, čekající před dveřmi, ho doprovodil zpět do haly velvyslanectví.

„Kde je, paní Krauseová?“

Přišli k domu v Altstadtu. Raub zazvonil u vchodu. Ve srovnání s domem, který si mohl dovolit v Kolíně nad Rýnem, to byl přepychový dům. Goldstein zabušil pěstí na dveře. Nikdo se neozval, a proto šli k oknu. Seděla v křesle a dívala se na televizi. Raub zavolal přes okno a Goldstein na něj zaklepal, avšak ona se ani nepohnula. Otevřeli si tedy dveře náhradním klíčem. Vešli bez vyzvání a vstoupili do obývacího pokoje.

„Potřebujeme, paní Krauseová, abyste nám řekla, kde je váš manžel.“

Lehká látka jejich šatů se jí svezla z nohou. Tvář měla obrácenou k televizi. Raub se začervenal. Goldstein zíral na ušlechtilý tvar jejich nohou pod hedvábnou noční košilí, tmavý klín a křivku prsů. Zírala na sněžení televizní obrazovky. Goldstein si pomyslel, že měla asi zapnuté video, které už dohrálo.

Raub řekl: „Paní Krauseová, je nesmírně důležité pro budoucnost vašeho manžela i vaši, abyste nám řekla, kde ho najdeme.“

Její oči byly bledé, bez lesku. Ruce se pohybovaly, jako by tleskala. Na koberci leželo fotoalbum s prázdnými stránkami. Nereagovala na otázky. Útržky fotek ležely na podlaze a byly příliš drobné, než aby Goldstein rozpoznal, co na fotografiích bylo. Ani se na Rauba nepodívala. Šel k televizoru a vypnul ho. Ještě stále zírala na obrazovku.

Raub vyštěkl: „Netěší mne to, paní Krauseová... a koneckonců, nemám ani žádnou radost z toho, že pracuji s vaším manželem. Nenávídím vašeho manžela. Pracuji s ním jenom proto, že je to moje povinnost... Nuže, paní Krauseová, ještě méně mne těší, že vám musím připomenout, že nám patříte. Patříte nám beze zbytku, vy i váš manžel. Kde je?“

Raub Zbrunátněl v lících.

„Bez nás, paní Krauseová, nejste ničím. Bez nás spadnete zpátky do stoky spolu s ostatní špinou ze Stasi. Bez nás může být taxikářem, metařem, pojišť-tovacím agentem nebo nočním hlídačem na stavbě. Kam šel?“

Pomalým mimovolným pohybem si stáhla dva prsteny - Goldstein si vzpomínal, že platil prsteny, které Krause vybral - a ty se jí nyní trpěly v dlaní. Otevřela uzávěr zlatého náramku - zaplatil ho Raub, když poprvé přijel vyslýchat Krauseho v Rostocku - a ten se jí svezl do dlaně. Hrál si s pojistným řetízem svých náramkových hodinek - Raub i Goldstein s ní tehdy byli, na pokyn vedoucího úřadu v Kolíně, vybrat hodinky jako výraz ocenění za měsíc spolupráce - a nechala je sklouznout do své dlaně.

„Naposled se ptám, paní Krauseová, jinak špatně dopadnete. Oznámíme váš postoj a vrátíte se do stoky. Kde je?“

Hodila oba prsteny, náramek a hodinky se zlatým páskem na podlahu k nohám Rauba. Nepodívala se na něho.

Goldstein si klekl, sebral šperky a dal si je do kapsy. Byl nyní blízko útržků fotografií. Na jednom si všiml obličeje.

Poznal jej. Tuhle fotografii znal. Zdálo se mu, že z jejích očí vyprchal život.

Vyšli na ulici. Raub kráčet za Goldsteinem. Nechal domovní dveře dokořán. Spěchali proti větru do auta.

„Hej, Ernste, jestli... jo, jestli dostaneme toho zasraného bastarda do Ameriky, co potom?"

„Má padáka."

„Hej, Ernste, ale on si myslí, že je na výplatní listině, myslí si, že má stálý kontrakt."

„Má padáka, jakmile přestane být užitečný."

Seděli v pokoji celé dopoledne.

Ráno, když se vzbudila, pronikal k nim zvuk vysavače.

Šla do koupelny a pak se bez ostychu oblékala přímo před ním. Již před delší dobou si zrekapitulovala svůj plán a on souhlasně pokyvoval. Byl typem muže, který se cítil lépe sám a nevěřil ve smysl hovoru, který nebyl nutný. Za společného ticha a s vlastními myšlenkami nechali uplynout dopoledne. Budou mluvit potom, až to skončí. Seděl celé dopoledne s pistolí v ruce a ona seděla na posteli a čistila si čisté nehty.

Josh se postavil. Prolomil mlčení.

Jsi připravená?"

„Připravená."

Uchopil cestovní tašku a natáhl se pro její batoh. Zatřásla hlavou. Vynesl tašku z pokoje a ona si hodila batoh na záda.

Šli dolů po schodech. Cestou si broukala svoji hymnu. Asi si tím dodávala odvahy. Po této akci ji obejmě a bude ji líbat, pokud oba neskončí v márnici...

Muž v plášti s napomádovanými vlasy přepočítal, bankovku po bankovce, co mu zaplatili. Pověsil klíče zpátky na desku za sebou a popřál jim pěkný den.

Vyšli ze dveří penzionu ven do plískanice.

Pospíchali k autu.

Josh řídil.

Byla malá, když seděla vedle něj, a jen těžko uvěřil, jak je silná. Cítil se zahanbeně. Její síla byla ve schopnosti milovat.

Při řízení si s hrdostí uvědomoval, že mu projevovala lásku i v situacích, kdy nebylo návratu. Za tu lásku byl připraven bojovat, střílet i zabít.

Peters kouřil.

Štiplavý kouř z jeho cigarety, unášený poryvy větru, šel Dieterovi Krausemu do nosu.

Přístřešek byl klidný a lodi, s výjimkou skupiny WAR 79, byly zakotvené v přístavu. Od moře vál silný vítr. Oddělení byla zakrytá před větrem, který klepal prkny na stěnách a dřevěnými roletami. Měli výhled podél mola, kde bylo volné místo pro jeden člun. Peters vyhlížel mladou ženu a staršího muže... Krause vyhlížel na moře. Bílá námraza se usazovala na jeho plášti, hromadila se na obočí a vyčnívajících chlupech jeho vousů.

Ze zadu, bez výstrahy, jej někdo silně poplácal po rameni.

„Heleď, Dietře, vypadáš jako mrtvý." Peters se zasmál. Již nebyli v poměru Hauptmanna a Feldwebela. Byli si rovni.

Podali si ruce na partnerství. „Vypadáš jako nějaký zasraný nebožtík... Ne, Dietře, to oni, až přijedou, budou zasraný nebožtíci."

Krause zíral na molo. Čekal se starou pistolí Makarov za opaskem.

Měl rozhovor s panem Flemingem.

Albert Perkins se ohlásil na recepční přepážce policejního ředitelství.

Předtím mu Fleming oznámil pomoci šifrovacího zařízení, zatímco seděl na své posteli zamotaný v drátech, novinky o jeho zařazení do hodnosti Special Responsibility (Mimořádné odpovědnosti) a o povýšení do sedmé třídy. Vykročil téměř bezstarostně z hotelu.

Doprovodili ho do kontrolního a komunikačního úseku a uviděl je. Byli posazeni u stolu naproti sadě obrazovek a zařízení pro rádiový příjem.

„Dobré ráno, doktore Raube, a dobré ráno vám, Julie. Těší mne, že vás opět potkávám."

Albert Perkins si lebedil v pocitu rošťácké nedůvěry.

„Jak vidím, přišli jste doprovodit vašeho darebáka přes oceán. Ale vy jste tady a on ne, což mi říká, že nezvládáte situaci. Je to k vzteku, že ano, když nemáte situaci pod kontrolou."

Kráčel k nim. Vytáhl další křeslo a přisedl k jejich stolu.

„Pro nás, rozumíte, je tohle vedlejší věc. Protože jste pěkně daleko od šéfovského postu, je tahle situace důležitá pro vás - ne pro nás. My už jsme na šéfovském postu. Fakt, chovám k vám značné sympatie, když je ta věc pro vás tak důležitá."

Tato hra dodala Albertu Perkinsovi uspokojení.

Pochyboval, že by kdy ve svém profesionálním životě měl ještě takovou příležitost někoho potrápít. Byla to pro něj poslední příležitost připomenout si dobré časy, staré časy, kdy Služba měla pozici vyšší než BfV.

Seděl pohodlně v křesle a usmíval se s teplou laskavostí potlačovanému nepřátelství Rauba a nepokrytému znechucení Goldsteina. Taková šance znovu nepřijde a Perkins si ji do sytosti vychutnával.

„Promiňte, nudím vás, protože však je to pro nás jen vedlejší věc, cítím se dnes fajn. Vy, doktore Raube, ani vy, Julie, nevypadáte zrovna uvolněně. Nezdáte se být dnes zrovna ve formě. Kolik asi bylo těch mrtvol rozptýlených po kraji. Je to ta stará nepřijemná záležitost s důkazy, že ano. Když někdo předloží důkaz, když máte před sebou důkaz vraždy, tak se z toho nedostanete. Důkaz u soudu, že jste byli odpovědní za vraždu, by byl hořkou pilulkou. Proto tedy musíme počkat, co se stane, jak ta mladá žena uspěje, že ano?"

Byla to virtuózně předvedená urážka, Albert Perkins si to uvědomoval a měl z toho nepokryté potěšení.

„Myslel jsem to upřímně, s pochopením. Jste připoutáni k minulosti. Stali jste se velkým národem, národem inženýrů, techniků, hudebníků a umělců, ale to všechno nestačí k odvrácení minulosti. Nikdy se nebudete cítit dobře, protože

zpropadení obyčejní lidé jako já vám nedovolí zapomenout na minulost. Minulost je ten falešný feník ve vaší kapse. Doktore Raube, počítám, že mladý Julius vás nebude šetřit při obvinění z minulosti. Jak neférové... Právě teď bych si dal šálek kávy."

Několik rybářů opustilo svoje čluny a šlo se ukrýt do přístřešku. Peters jej potáhl za rukáv a někam ukazoval. V kotvišti se zmítaly čluny.

Díval se přes kanál, kam ukazoval Peters.

Dieter Krause nejprve zahlédl ji a pak uviděl muže, který kráčel několik kroků před ní. Zahlédl jasný záblesk jejích vlasů. Byli na vzdálené straně přístavního kanálu, kráčeli rychle, s vědomím cíle, se skloněnými hlavami, proti plískanici a sněhu. Šli pryč od mostu, který vedl přes kanál. Nerozuměl, proč jdou pryč od mostu, který by je přivedl ke kotvišti, kde přistane rybářský člun. Byl zmrzlý ve větru, který foukal na přístavišti, nebyl schopný uvažovat a klepal se zimou. Ona se nebála.

Šla okolo obchodů s plně rozsvícenými světly, okolo domu s letními balkony, okolo turistického člunu, který čekal na léto, šla k molu.

Zíral. Nerozuměl tomu, co se děje. Peters ho kopl do holeně a začal utíkat. Dieter Krause ho následoval, okolo přístřešku, zavřených kotvišť, okolo zakotvených rybářských člunů, přes most, který vedl přes kanál Alter Strom, ale nerozuměl...

Náměstek ředitele se sešel s Olive Harrisovou na letišti.

Přišla k němu. Vzhledem ke svému pasu byla odbavená letištní kontrolou jako první.

Jeho první dojem byl, že Olive Harrisová je docela spokojená. Myslel si, že ji povzbuzuje její vítězství.

„Šlo to dobře?"

„Přesně podle plánu."

„Jen potom chvíle čekání."

„Nebudou to odkládat. Mělo by se to odbýt dnes večer."

„To se povedlo, Olive. Ne že by to bylo tak důležité, ale Albertova záležitost skončí dnes večer."

„Na tom nezáleží. Kde je auto?"

Byli u majáku na konci vlnolamu. Byli sklonění a maják je trochu chránil před poryvy větru.

Měli výhled na otevřené moře směrem k východu.

Trajekt převážející auta vyjel z Neuer Strom, z kanálu za přístřeškem a přístavištěm pro rybářské čluny. Jeho zmenšující se obrys mizel v cloně z deště a sněhu. Od východu měl přijet rybářský člun, houpající se na vlnách, a oni ho vyhlíželi přes šedobílou clonu mlhy.

Když se podívali podél mola a otočili se od otevřeného moře, viděli dva muže. Plískanice trochu zhoustla sněhem a odpolední světlo sláblo. Skrz plískanici a vločky sněhu viděli Krauseho v doprovodu dalšího muže. Krause a druhý muž byli na konci vlnolamu, tam, kde hraničil s pláží.

Okolo nich tloukly vlny do skály, na které stál maják. Kousek od nich byl provaz, napínající a uvolňující se, s upoutaným malým otevřeným člunem. Protože se vlnolam stácel v mírném oblouku, Krause a jeho společník nemohli člun vidět. K vlnolamu dorazila rodina, malý chlapec vykřikoval vzrušením, když ho pokropila sprška vody, a malé děvče se přidržovalo táty za nohy.

Nákladní loď vyplula na moře a zmizela.

Josh držel pistoli dole mezi nohama, ruce měl zmrzlé a promočené mořskou vodou.

Za nimi se ozýval rachot automatického pohonu majáku, rozléhající se uvnitř věže pokryté ocelovými pláty. Viděli záblesky světla. Jasně světlo majáku nad nimi způsobilo, že byli zdánlivě ponořeni do tmy. Světlo se otáčelo, šířilo se v pruhu, přes bílé hřebeny vln, šedozelené moře, přes matně

lesklý beton vlnolamu, přes skály... Josh ho uviděl... Světlo ozářilo bílou a červenou barvu na trupu rybářského člunu.

Uviděl obrysy člunu. Zdálo se, že se houpe vzhůru a dolů. Objevil se z oblaku mlhy, která ležela na moři na východní straně. Světlo majáku opět člun ozářilo, dalo mu vyniknout a opět od něj uniklo. Rybářský člun se zdál Joshovi tak křehký, jak si razil cestu sněhem a přívalem... Člun směřoval domů, směřoval ke kotvišti.

Světlo majáku vrhlo groteskní stín Tracy na hladinu moře a povrch vln. Byla dole na skále a zápasila s uzlem na provaze, připevněném k železné konzole. Rybářský člun mířil k nim. Chvilími ho zakryla vlna, opět se zvedl a vystříkla nad ním vodní sprška. Viděl racky. Neuvěřitelné, raci drželi ve větru pozici nad člunem. Byl jako hypnotizovaný. Když se člun opět vyhoupl, uviděl Josh černou identifikační značku na bílé stěně trupu člunu. Bylo vidět muže, přikrčeného za kormidlem, jak vyhazuje do vzduchu odpadky. Racci opustili svoji pozici a vrhli se dolů za zbytky. Uvolnila uzel na provaze a pevně přidržovala člun. Měl strach, jak to zvládnou.

„Naskoč si," zasyčela.

„Kristepane..." Josh šplhal dolů po skále, uklouzla mu noha a sjel po chaluhách. Ohlédl se. Stále držela člun na provaze.

„Mnoho štěstí."

Zakřičela: „Kdosi mi řekl, že si člověk musí štěstí zasloužit - krucinál, tak se teď snaž!"

Opřel se nohama. Zalila je voda, ale skála byla pevná. Skočil a dopadl do člunu. Člun pod jeho vahou poklesl a do obličeje mu cákla voda. Vyhrabal se na kolena a uviděl ji. Naskočila k němu. V rukou držela pádlo. Odstrčila malý otevřený člun od skály a už je vlny houpaly vzhůru a dolů. Světlo z majáku na chvíli ukázalo barvu jejích vlasů. Pádlovala s člunem pryč, směrem k rybářskému člunu.

Oba, Krause i Peters, v jediném okamžiku pochopili. Dali se do běhu... Před nimi byla celá délka vlnolamu. Malý člun vyskakoval, kymácel se ve vlnách a směřoval k místu, kde se setká s rybářským člunem.

Běželi, supěli a sténali. Krause vzal do obou rukou bičovaných větrem pistoli Makarov, zamířil a střílel. Nemohl vidět, jak střely dopadají do moře, mezi kroužící racky.

Sníh se mu hnál do obličeje, vítr cloumal jeho tělem. Střílel, dokud nebyl zásobník prázdný, až člun zmizel za trupem rybářské lodi.

Hodila provaz muži, co krmil racky. Malý člun narážel do dřevěných prken rybářské lodi. Josh se natáhl a zachytil se dolního okraje zábradlí. Zůstal na něm viset a nohama kopal do vzduchu. Vytáhl se nahoru a upadl na kluzkou hromadu mrtvých ryb. Vylezla za ním. Muž, který držel provaz, měl starý ošlehaný obličej. Na člunu byl ještě jeden obličej, stejně starý a scvrklý, který vykukoval z okna kormidelny. Kormidlo držel mladší muž. Rackové nad ním vřískali. Josh se postavil, upadl a znovu se postavil. Vzal pistoli z opasku.

Vykřikl, aby přehlušil křik racků, hluk motoru a svištění větru v drátech.

„Kdo z vás je Muller? Kdo je Willi Muller?”

Tenká stará paže ukázala suchým zkriveným prstem ke kormidelně.

„Willi Muller z Reriku?”

Hlava s rovnými vlasy, neholená a ošlehaná, přikývla.

Josh křikl: „On tu zůstane, vy běžte.”

Šli bez odmlouvání, přešli bok rybářského člunu a nastoupili dolů do malého člunu. Šli jako staří muži, kteří znají autoritu velitele, jak by šli staří vojáci, vděční za to, že přežili, než aby se protivili pistoli. Byli vyhnáni.

Josh byl v kormidelně.

Byl to vysoký mladý muž se světlými rozcuchanými vlasy a štíhlým obličejem. Držel kormidlo zlehka. Josh držel pistoli přiloženou k jeho hlavě.

„Otoč ji, vyjeď s ní směrem ven.”

Kormidlo se otočilo. Josh viděl, přes spršku vody stékající po okně kormidelny, jak se malý člun od nich vzdaluje. Dva muži člun dobře ovládali a pádlovali, viděl také Krauseho na vlnolamu a jeho parťáka. Mladý muž zíral přímo dopředu a rybářský člun se otočil směrem na otevřené moře. Tracy stála za Joshem.

„Jste Willi Muller?”

„Ano.”

„Pracoval jste se člunem vašeho otce na Reriku? A v listopadu tisíc devět set osmdesát osm jste vyjel se člunem vašeho otce na pokyn Stasi?”

„Ano.”

„Naložil jste muže v Salzhaffu? Viděl jste, jak ho zabili na břehu?”

„Ano.”

„Byl to váš člun, ze kterého shodili toho muže s připevněným závažím do Salzhaffu?”

Bušila do něj divoce svými otázkami a on chvějícím se hlasem ustrašeně odpovídal.

„Ano.”

„Chci, abyste tu vraždu dosvědčil. Zavezu vás domů.”

Ramena mladého muže se trásla. Zbledl. Pluli na západ, za malý přístřešek na vlnolamu, vstříc posledním zábleskům denního světla.

Pozorovali rybářský člun. Měl namířeno k červenající se stužce soumraku.

„Plují na Rerik,” řekl Peters. „Byli na moři čtyři dny, zbývá jim málo nafty, ale postačí jim, aby dopluli do Reriku. Musíme jet za nimi do Reriku.”

Kráčeli zpět po vlnolamu.

Kapitola devatenáctá

„Vezmeme vás domů.”

Mladý muž Willi Muller se pohnul, s nejistým výrazem v očích. Ovládala ho, jak tam nad ním stála, když kontroloval měřič paliva, jehož ručička již byla v červeném poli.

„Sám byste se neodvážil.”

Stála těsně za ním, když mhouřil oči při pohledu na kompas, jehož jehla se kolébala s náklony rybářského člunu, a když přebíral kormidlo od Joshe a zamířil na západ.

„Dovolil jste, aby vás strach úplně ochromil, choval jste se jako zbabělec.”

Stála nad ním, když zvedl poklop od motoru a díval se baterkou dolů na pulzující pohyb pístů.

„Beze mne a bez toho, co vám dám, byste se navždy hrbil strachem jako nakopnutý pes.”

Doprovázela ho, když krácel po houpající se špinavé palubě mezi mrtvými rybami, aby zkontroloval, že sítě jsou svinuté, provazy stočené a že pumpy v podpalubí pracují.

„Nečekejte, že se budu omlouvat za to, že jsem zasáhla do vašeho života. Byl jste svědkem vraždy. Bojujte se mnou a stanete se spolupachatelem. Ale já vím, že jste zbabělec a nebudete se mnou bojovat.”

Následovala ho, byla na něj přilepená. Josh si pomyslel, že ho zcela ovládla.

„Čas skrývání už skončil. Už není kam utíkat. Ještě je čas najít odvahu, abyste se vzbudil. Jedete domů.”

Sledoval ji a připadala mu zlá. Nebyla to ta žena, která s ním ležela v jeho posteli, milovala se s ním, která mu dala teplo, která tak sladce líbala jeho rty. Teď pronásledovala mladého muže a nedala mu čas, aby mohl přemýšlet, pronásledovala ho tak, že ani na chvíli od ní neměl pokoj. Její hlas zněl divoce a přemáhal beztak slabý odpor mladého muže. Překvapila Joshe, profesionála: myslel si, že to bude on, kdo bude postupovat tvrdě, a ona že bude hrát toho hodného. Domníval se, že bude kroužit kolem mladého muže, že mu bude našeptávat do ucha a že z něj nakonec vyloodí ten příběh. Myslel si, že z něho vyžene strach a vynámí z něho pravdu. Přál si, aby to tak bylo...

Josh držel kormidlo, udržoval kurz podle kompasu a motor jim hučel do uší. Udělal malý reflexivní pohyb, aby si narovnal uzel kravaty, a pak oběma rukama opět chytil kormidlo. Vzpomínal, jak kdysi dávno utýral jednoho člověka k smrti. Stalo se to ve srubu, v těžkém vedru, se spoustou komárů v obličeji, na rukou, na kotnicích toho ubožáka, a

proto, aby se stal sám sebou.

Moře se vzdouvalo, a jak pluli k západu, bušilo do boků rybářského člunu. Kolem nich se rozkládalo tmavě šedé moře. Okraj pevniny byl jako černá stužka, proti níž se bělely vlny tříštící se na písčité pláži. V černé stužce byla sotva viditelná, avšak stále přítomná světlá auta, které se pohybovalo souběžně s lodí.

Willi Muller poznamenal: „Myslím, že bouře už skončila.“

„Nech si ty kecy o bouře.“

„Brzy se udělá příjemný večer. Když se zkaží počasí na Ostsee, je to špatné, ale netrvá to dlouho.“

„Bez naší pomoci vás budou pronásledovat, najdou vás a zabijí.“

„Bouřka už za chvíli skončí.“

„Musíš ze sebe setřást strach, přestat se chovat jako zbabělec, musíš se vrátit domů.“

„Skončí, jen co doplujeme do Reriku.“

Má hezký, upřímný, mladý obličej, pomyslel si Josh. Vnikli do jeho života a jako by ho vrhli do větru a tmy příboje.

Zasekli se do života cizího člověka.

Josh zavolal, jako by se opíčil po Tracy, stejným studeným hlasem. „Zapiš jeho výpověď, Tracy. Napiš ji německy. Dej mu podepsat každou stránku. Nepřipust, aby se z toho vykroutil, Tracy, vymáčkni to z něho.“

Světlá auta byla teď jako jasné úzké proužky na černé stužce země.

Krause byl upjatý a mlčel, Peters byl klidný a hovořil.

„Mohl jsem utéct - to, Dietře, víš - mohl jsem tě nechat, tak jako to udělali Hoffman, Siehl nebo Fischer. Měl jsem čas přemýšlet o tom, když jsem byl ve Warnemunde, dost času, když jsem čekal, až se vrátí. Říkal jsem si: kdo by měl zájem o mne, prostého Feldwebela, který jen plní rozkazy? Mohl jsem zmizet, ale zůstal jsem, protože jsi mi poskytl výhodu, dal jsi mi příležitost. Nemysli si, Dietře, že jsem zůstal z čisté náklonnosti nebo pocitu závaznosti. Zůstal jsem, protože jsem si řekl, že jsi mi dal příležitost. Zůstal jsem, protože když jsem chránil před vězením Moabit tebe, pomohl jsem i sobě.“

Byli na úzké pobřežní cestě mezi obcemi Elmenhorst a Nienhagen, na cestě směřující na západ od Warnemünde a Rostocku. Za pláží a tmavým mořem byla vidět světlá na přídí a zádi rybářského člunu. Jeli krokem.

„Nemohu ho zachránit. Vím, co znamená pro tebe a pro armádu, ale stejně jako ty ani já ho nemohu zachránit.“

Fotografie se válely na ministrově stole před generálem GRU, který se opíral celou svou vahou o stůl. Byly tu fotografie pořízené to ráno na ulici před bytem a fotografie ze složky paní Olive Harrisové. Na fotografiích byla nepochybně tatáž žena. Hovořila na ulici s Pjotrem Rykovem, ve složce byla uvedena jako náměstek ředitele ruské sekce. Zvedl oči od fotografií a podíval se do obličeje generála.

Generál zašeptal ministrovi do ucha: „Snažil jsem se, snažil jsem se ho chránit všemi prostředky, které mám k dispozici, ale po tomhle už nemohu a ani vy byste to neměl dělat. Bez fotografií bych tomu nevěřil, ale takhle to nemohu popírat. Zničil sám sebe.“

Ministr věděl, že plukovníku Pjotru Rykovovi odmítli to ráno vstup na ministerstvo a oznámili mu, že jeho služební průkaz již není platný. Věděl, že plukovník Pjotr Rykov telefonoval během odpoledne dvakrát, volal na přímé číslo do sekretariátu a že sekretariát odmítl jeho rozčilený požadavek, aby mohl mluvit s ministrem. Plukovník výzvědné služby, který dopravil fotografie na ministerstvo obrany, stál za nimi v zadní části místnosti s vážným výrazem v obličeji.

Ministr pečlivě shrnul fotografie a uzavřel složku důstojníka britské výzvědné služby, paní Olive Harrisové.

„Nedá se nic dělat.“ Tím svého člověka odsoudil.

Mohli ho zatknout na ulici a strčit ho do auta. Mohli jít do jeho bytu, rozbít dveře sekerami a odtáhnout ho dolů po schodech. Zoufale bude postrádat člověka, o něhož se opíral, ale už ho nemůže zachránit.

Ministr podal fotografie a složku čekajícímu plukovníkovi.

Vítr se zmínil. Josh stál u kormidla. Seděla a opírala se zády o skříňku pod umyvadlem.

On seděl skrčený na opačné straně kormidla.

Josh poslouchal, Tracy psala do zápisníku.

Willi Muller vyprávěl: „Byl jsem na člunu s otcem. Pracovali jsme večer, protože byl nějaký problém s převodovkou a otec říkal, že to musíme opravit. Slyšeli jsme střelbu ze základny na druhé straně Salzhaffu. Bylo to potom, co přeletěla letadla, a potom, co vystřelili světlice. Základna byla uzavřená Reriku pro obyvatele, neměli jsme styk se sovětskou vojenskou posádkou. Proto jsme zpočátku nevěděli, jestli to bylo cvičení, nebo něco jiného. Pokračovali jsme v práci na motoru. Zdálo se, že se střelba přemísťuje přes základnu, od pobřeží Ostsee přes střed základny, přes budovy a pak k pobřeží Salzhaffu. Používali červené svítící střely a světlice. Řekl jsem otci, že se bojím a že bychom měli jít domů, ale otec byl rozhodnutý, že musíme opravu motoru dokončit. Pokračovali jsme. Dokončili jsme opravu. Vtom přijela dvě auta. Byla to auta Stasi z Rostocku. Velitel řekl otci, že potřebuje člun, byl to rozkaz. Měl na tvářích úzce vyholené vousy a krátce přistřiženou bradku.“

Řekli, že otec má s nimi vyplout na Salzhaff, ale otec, a to byla lež, se vymluvil, že má poraněná záda a že je povezu já.

Mohl jsem říct to, co se otec neodvážil, že motor není opravený, ale já jsem to neudělal.“

Dokončila stránku. Podala mu zápisník a on na stránku napsal svoje jméno rychlým nervózním škrábancem.

Vysunul se nahoru a zkontroloval, zda Josh drží správný kurz, přebral od něj kormidlo a udělal opravu k západu. Vyšel ze dveří kormidelny, stál na otevřené naklánějící se palubě a díval se směrem k černému proužku země.

Byli na cestě mezi obcemi Nienhagen a Heiligendamm. Některé úseky cesty byly dále od moře, takže mohli sledovat navigační světla člunu jen s námahou. Tyto úseky projížděl Krause rychleji, a když měli moře opět na dohled a viděli světla člunu, zastavil, až se světla rybářského člunu dostala na jejich úroveň.

„Měli jsme, Dietře, disciplinovanou společnost a to nejlepší, na co jsme se mohli těšit, byla letní dovolená v zapáchajícím kempu někde v Bulharsku nebo Rumunsku - to byl vrchol našich tužeb. Ty nebo já jsme neměli privilegia.“

Disciplína nás dusila. Když zmizela Zed', Wessis se sem jezdili dívat jako do nějakého zábavního parku a smáli se naší disciplíně. Stěžuji si, Dietře? Teď mohu podplatit kontrolora daní, celního úředníka, mohu podplatit policajta, politika nebo kněze. Můžu se chovat jako Sicilián, disciplína je pryč. Mohu si koupit i starostu, který mě ochrání při porušení zákona. Ty neposloucháš moje stížnosti, Dietře?"

Řídil a stará pistole Makarov ležela na jeho klíně. Byla zašlá za ta léta, co byla ukrytá v plastickém sáčku v plechovce s haraburdím. Zkontroloval, jestli je v pořádku, a předpokládal, že ji bude tuto noc potřebovat.

Tracy na něho křičela a gestikulovala přes prosklené dveře. Podíval se znovu na světla na břehu a opět se skrčil v kormidelně.

„Když jsme byli v Salzhaffu, vystřelili světlice nad částí hladiny mezi pobřežím u Wustrow a Rerikem. Nejprve jsem neviděl cíl, ale muž s voussem mne naváděl k tomu místu. Spojili se rádiem se základnou a řekli, že mají přestat střílet. Na člunu jsme měli malý reflektor. Prikázali mi, abych ho zapnul, a nasměrovali ho na hladinu. Vtom jsem ho uviděl. Pokoušel se plavat od světla, ale nemohl plavat rychle. Sledovali ho reflektorem. Dostali jsme se blízko k němu a obepluli ho. Prikázali mi, abych plul velmi pomalu. Potopil se, ale nechtěl umřít, protože se znovu objevil na hladině. Vytáhli ho na člun a bylo vidět, že byl zasažen. Měl ránu v horní části těla a další ránu na noze. Ležel na palubě člunu úplně zticha, ale těžce dýchal. Pamatuji si, že muži Stasi, bylo jich pět, byli všichni rozčilení, kopali ho na palubě, nadávali mu do špiónů a sabotérů, ale neslyšel jsem ho říct ani slovo. Ležel na palubě a nebránil se, když do něho kopali. Bylo mi patnáct let, byl jsem velitelem hlídky FDJ, věřil jsem všemu, co nás učili ve škole o nepřátelských špiónážních jednotkách, o nepřátelských Američanech, Britech a o fašistické vládě v Bonnu, a doufal jsem, že umře... Doufal jsem, že umře, ne proto, že byl špión, ale proto, že nebude cítit další kopance. Připlul jsem s člunem do přístaviště v Reriku. Muž s voussem držel pistoli u mého obličeje a řekl mi, že jsem nic neviděl a nic nevím. Vytáhli ho z člunu na molo. Byl velmi slabý, takže nemohl jít, a vlekli ho podél mola ke svým autům. Viděl jsem jeho obličej. Byl znavený, velmi slabý, jasně si pamatuji jeho obličej, zvedal hlavu. Pamatuji si, že... Odtáhli ho k autům..."

Podala mu zápisník. Stránka byla pokrytá jejím úhledným stěsnaným písmem. Držel její pero a ruka se mu třásla. Nespustila z něho oči. Podepsal.

Josh si pomyslel, že by nedovedl zacházet s mládcem tak krutě a chladně. Nepocítil ani kousek sympatie, laskavosti, a pokoušel se doufat, že je to všechno jen strategie, kterou zvolila. Vzala si zpět zápisník a pero.

Mladý muž stál vedle něj a klepal prstem na číselník měřiče paliva, který vždy poklesl k červené čáře.

Vyšel na palubu. Plechovka s naftou poskakovala na provazu na boku lodi. Uklouzl na mrtvých rybách. Odvázal provaz, zvedl příklop motoru a nalil zbývající palivo do nádrže.

Josh si pomyslel, že mladý muž mohl dělat, že nemá potřebné palivo, a řekl si, že má skvělou odvahu. Bez paliva by nedopluli na Rerik. Tracy mu svou krutostí a týráním dodala odvahu, aby plul domů.

Byli na cestě mezi vesnicemi Heiligendamm a Kuhlungsborn. Mezi silnicí a pobřežím byl rovný močálovitý úsek, kde rostlo jen málo stromů, oblak se zvedl a vítr ustal. V dálce na moři ostře a jasně zářil rybářský člun. Hlas vedle něho promlouval dál.

„S koncem disciplíny, s příchodem Wessis, se objevilo tolik nových příležitostí. Nemluví, Dietře, o pašování cigaret z Východu, jak to dělají Vietnamci, a nemluví o přepravě několika aut na Východ, jak to dělají Poláci, nebo převádění imigrantů z Rumunska či pouliční prostituci, jak to dělají Turci. Mluví o velkých příležitostech, které můžeme využít při našem partnerství. Zbraně, Východ je zaplaven zbraněmi. Ne pušky, Dietře, ne pistole. Zbraně, které lze nakoupit levně a prodat drah. Rakety typu vzduch-vzduch, vzduch-země nebo námořní rakety. Těžké minomety. Děla. Obrněná vozidla. Když máš dolary, vyprázdní pro tebe zbrojnici, můžeš koupit cokoli. Můžeš jet na jih, do Libye, Iráku, Sýrie, Somálska, Alžíru. Můžeš si diktovat cenu. Chemické, jaderné zbraně, na Východě můžeš koupit cokoli a pak to prodat. Ale, Dietře, nepotřebuji, aby mne někdo sledoval. Potřebuji ochranu. Myslím, že budeme dobří partneři." Peters z rozrušení říhl.

U vchodových dveří domu na Altmarktu stál sbalený kufr. Byla na člunu s červenými a zelenými navigačními světly a měla moc ten kufr zase vysypat.

Za kusem moře byla pevnina, z níž je svými světly sledovalo auto. Ale dál, kde se obzor uzavíral, zářilo mnoho světél. Vedla ho zpátky domů k jeho minulosti. Třásl se.

Uchopila ho. Chytla ho za nepromokavý kabát a několikrát s ním hrubě zacloumala. Prudce vydechl.

Willi Muller nabral dech a pokračoval: „Byl blízko aut. Pamatuji si to jasně, protože zvon bil celou hodinu, bylo deset. V momentě posledního úderu zvonu na věži kostela sv. Johana začal utíkat. Nevím, kde našel sílu, ale vyskočil a utíkal. Nevyznali se v Reriku. Možná, kdyby nebyl zraněný, by jim snad mohl zmizet ve tmě... Díval jsem se, jak ho hledali.

Pokoušel se dostat do domu učitele Brandta, do domu pana Gerbera, propuštěného úředníka z radnice. Běžel ke kostelu. Nakonec zkusil dům doktora Schwarze, inženýra na dráze, hodil kámen do okna, Schwarz přišel k oknu ložnice podívat se, ale neotevřel mu. Nemohli jste vyhledat někoho z nich, samé vzdělané a vážené muže, a získat od nich svědectví? Proč jste přišli za mnou? Myslel jsem si - pamatuji, že jsem si pomyslel - jak je to možné, že se špión nebo sabotér dostal bez podpory tak daleko do vnitrozemí? Neměl žádné pomocníky? Doběhl na malé náměstí mezi domy. Nevím, zda se pokoušel dostat do kostela. Přišel jsem a viděl jsem ho na náměstí. Pokoušel se prsty plazit po zemi, jako by se chtěl odtáhnout pryč, ale síly ho opustily. Díval jsem se. Přiběhli s baterkami a pistolemi na místo, kde nad ním stál nejrychlejší pronásledovatel. Viděl jsem to..."

Josh držel kormidlo. Další stránka byla podepsaná. Vypadalo to, jako kdyby tu ten hoch byl náhle s nimi. I ona tu byla předtím, než utekla. Mladý muž vedle něho vytáhl ze skříňky nad dřezem kus chleba, žvýkal ho a díval se na světla, tam, kde má být jeho dům, a na světla auta, které je stále doprovázelo.

Předjel je traktor s vlekem plným řepy a tuřínů. Ve světlech traktoru viděl, že Peters má hlavu opřenou o sedadlo, že má

oči zavřené a je bez pohybu. Traktor jel vedle nich. Byli blízko u moře a uviděl změnu v kurzu rybářského člunu, jak se stáčí k jihozápadu a připlouvá k Reriku.

„Rozumiš - jasně že rozumíš, Dietře - že partnerství má svoje hranice. Partneři jsou v kterékoliv obchodní organizaci, jsou to však šéf a podřízený. Je to stejné jako dřív. Byla hodnost Hauptmanna a byla hodnost Feldwebela. Není obtížné to pochopit. Navrhuji dělbu sedmdesát - třicet, samozřejmě, jen když potřebuji ochranu, a bez podílu, když ji nebudu potřebovat. Myslím, že je to fěrová nabídka. Sedmdesát ku třiceti je dobrá nabídka. Myslím, že to bude fungovat dobře.“

Krause zastavil auto a šel ke břehu. Kráčel po měkkém písku a trsy trávy ho šlehal do nohou. Viděl, když přimhouřil oči a napnul zrak, obrysy muže v kormidelně. Myslel na to, zda Eva pomohla Kristýně zabalit tašku a jestli je Eva v kuchyni a žehlí bílý tenisový úbor, který si má Kristýna večer vzít. Cítil k nim lásku. Písek z pláže foukal do jeho obličeje, do očí a po lících mu tekly slzy. V ruce držel pistoli Makarov. Nepokoušel se utřít slzy a písek ze svých vousů a strniště. Díval se za pláž, za okraj vln na břehu, směrem k rybářskému člunu. Rychle se otočil a šel zpět k autu. Otevřel Petersovy dveře.

Peters měl zavřené oči. Smál se. „Potřeboval ses vyčurat, Dietře? Bojiš se? Pokud jde o mne, zabil jsem Arménce a obchodníka ze Stuttgartu, a abych řekl pravdu, nepotřeboval jsem čurat.“

Dieter strčil konec hlavně své pistole pod Petersovu bradu, chytil rameno jeho kabátu a vytáhl ho ze sedadla. Vedl ho rychle přes cestu a na břeh moře. Neviděl, jak se v Petersově obličeji objevil údiv a šok, ani jeho vyvalené oči. Slyšel jeho chraplavý hlas.

„Do prdele, co je to za hru? Ty kurvo, co to děláš? No, nemusí to být sedmdesát ku třiceti. Můžeme se domluvit. Zkusme šedesát ku čtyřiceti. Ty jsi ale hajzl, Krause. Neumíš si sám ani utřít zadek. No, Dietře, nerozuměl jsi mi. Dietře, můžeme se dohodnout. Dietře, Dietře, prosím. Můžeme se dělit padesát na padesát, bez problému... zůstal jsem s tebou, to neudělal žádný jiný parchant. Dietře, prosím...“

Vlekl Peterse měkkým sypkým pískem přes mokrou pláž k moři. Cítil chlad vody u pasu a v rozkroku. Peters nekladl odpor, když mu podrazil

nohy. Držel mu hlavu pod proudem vln, jeho nohy tloukly do jeho vlastních a on nepovolil sevření.

Tělo plavalo obličejem dolů. Příliv se změnil v odliv. Dieter Krause stál na břehu, ždímal vodu ze svých kalhot a vyléval vodu z bot. Odliv táhl tělo dále od břehu. Šel zpátky k autu. Čekala ho poslední záležitost. Potom odjede do Ameriky na audienci v Pentagonu, v Langley a v Randové korporaci, kde bude poslouchat sladce znějící potlesk a za ním bude obrovská zvětšená fotografie jeho nejlepšího přítele.

Nevěřili mu.

Drželi fotografie Pjotru Rykovovi před obličejem a ostré světlo mu svítilo do očí... Tenký proud krve vytékal z jeho úst. Byl už bez kravaty, bez svého opasku z lesklé kůže a vzali mu i tkaničky z bot.

Zmocnila se ho panika.

„Nikdy předtím jsem ji neviděl. Nikdy předtím jsem ji nepotkal, nikdy dřív jsem neslyšel její jméno. Přišla ke mně na ulici, řekla něco o počasí, něco pitomého, a odešla. Nikdy jsem neměl žádný kontakt s cizími špióny. Jsem vlastenec, jsem věrný syn naší země. Nemohl bych strpět zradu vlastní země. Nevím, proč ke mně přišla.“

Pocíťoval paniku, studený pot mu stékal po zádech a dělalo se mu zle od žaludku, protože věděl, že mu nevěří.

„Šoustal jsem Krauseovu manželku, ano, ale to ze mne nedělá špiona. Šoustala skvěle a její muž byl jen hlupák a já jí dával, co on jí dát nemohl, ale to ze mne nedělá zrádce!“

Nevěřili mu.

Vyvedli ho z místnosti, kde probíhal výslech, a zavedli ke schodům, které sbíhaly dolů k bloku cel. Strčili do něj tak, že upadl a dolů padal v kotrmelcích a narážel na studený beton schodů. Byl překvapený, vystrašený, nevěděl, proč někdo proti němu zosnoval tohle spiknutí. Dveře cely se za ním s bouchnutím zavřely.

Josh se cítil tak starý, unavený a zničený. Konečně slyšeli to, kvůli čemu se pustili do celé této záležitosti. Poslouchal.

„Obrátili ho z břicha na záda. Obrátil ho botou ten, který ho, myslím, chytil. Vousatý muž stál nad ním, nad jeho nohami. Díval jsem se na to a nemohu to zapomenout. Svítili mu baterkami do obličeje a smáli se. Velitel, kterého ostatní oslovovali Hauptmann, se na něj díval dolů, jako by to bylo něco na hraní. Bylo mi patnáct let. Všechno, co jsem tehdy věděl o smrti, bylo to, jak jsme zacházeli s rybami na palubě otcova člunu.“

Bez varování kopl vousatého muže do koulí a ten vykřikl. Ne ze strachu, ale bolesti. Viděl jsem to. Byl odrovnaný a nadával. Namířil zbraň dolů na mladíka. Chtěl jsem se odvrátit, ale nemohl jsem. Jeden z nich si stoupl svou botou na jeho. Zazněl jeden výstřel. Přijel džíp a jeho světla se zastavila na mně. Namířili na mě, neměl jsem šanci utéct. V džípu byl sovětský důstojník a došlo k velké hádce. Sovětský důstojník řekl, že ho neměli zabíjet, ale vzít k výslechu. Hodili tělo na zadek džípu a poručili mi, abych se posadil na konec džípu. Jeli jsme zpátky k přístavišti.

Přivázali mu k tělu tři koše na krevety naplněné těžkými kameny, zajel jsem s rybářským člunem doprostřed Salzhaffu a tělo přehodili přes bok člunu. Když jsme připluli zpět do přístaviště, přinutili mne, abych jim ukázal, kde bydlím. Otec, matka a moje sestra byli doma. Velitel, ten vousatý muž, Hauptmann, řekl, že můj otec přijde o člun, kdybych vyprávěl, co jsem viděl a věděl. Otec mu řekl, že mne pošle pryč. Vůbec se mě nezastal, ani matka, ani sestra. Poslali mne pryč s člověkem, kterého otec označoval jako přítele. Poslali mne pryč. Nikdy jsem se nezbavil pocitu hanby.“

Bylo to svědectví vraždy. Chladnokrevně podepsal svědeckou výpověď o vraždě. Vzala zápisník. Rozepjala plášť, vyhrnula si svetr a tričko. Uviděl světlou kůži jejího břicha, když zasunovala poznámkový blok za pás džín přímo na tělo. V obličeji jí zářil triumf.

Josh ukázal na vysílačku připevněnou hřebíky nad sporákem. Zeptal se vlídně: „Kdo může slyšet tohle rádio, Willi?“ Zazněla tlumená odpověď: „Slyší ho záchranáři, námořní policie, celníci.“

„Dovoláme se na policii v Rostocku?“

„Asi rok je to možné - požádali nás, abysme jim ohlásili případné podezření z pašování drog na moři. Můžeme se spojit s policií v Rostocku.“

„Udělej to, prosím - a děkuji, Willi.“

Mladý muž se postavil. Pohyboval se, jako kdyby z něj vyprchal život. Šel k vysílače, zapnul ji a otočil knoflíkem frekvencí. Ozvalo se zakvílení, praskání a zvuk statického náboje. Úplně starý, unavený a opotřebovaný vzal Mantle mikrofon.

„Zpráva pro policii v Rostocku - zde rybářský člun registrovaný ve Warnemunde, identifikační číslo whisky alfa roger, čísla nula, sedm, devět. Slyšíte mne, policejní kontrola v Rostocku? Zde rybářský člun registrovaný ve Warnemunde, whisky alfa roger, čísla nula, sedm, devět... Jste na příjmu?“

Albert Perkins se zaklonil ve svém křesle daleko dozadu.

„Tak vy byste se nestyděli tvrdit mi, že se velmi snažíte... Celá ta záležitost, jak se pokoušíte vydrápat nahoru, vyrovnat se naší Agentuře, to je, jako když se pokoušíte běhat a ještě jste se nenaučili chodit. Nechci, abyste se urazili, neberte to osobně.“

Nohy měl na stole a jeho podrážky směřovaly proti Ernstu Raubovi. V krátkých dávkách, během pozdního odpoledne a počinajícího večera, pokračoval v podobném škádlení. Technik u ovládacího panelu udělal prudký pohyb, shrbil se dopředu a přitiskl si sluchátka těsněji k hlavě.

„Opravdu, udělali byste lépe - říkám to přátelsky - kdybyste přenechali takovou záležitost profesionálům. Myslím, že předání celé té iránské záležitosti na adresu v Saarbrucker Strasse bylo směšné. Měli jsme z toho velký užitek, ale kam vás ten obchod zavedl? Uvázli jste na mělčině, to je snad jasné, ne?“

Technik s rukou nad hlavou mával na svého nadřízeného a podal mu druhou sadu sluchátek.

Raub už to nevydržel. „Včera uplynulo dvacet let, co musíme poslouchat vaše rozkazy. Dvacet let tolerujeme vaše arogantní postoje. Od zítřka, od příště, v budoucnosti, už budeme ignorovat váš...“

Dozorčí zapnul vypínač na konzole. Hlas se vyvalil z tlampače přes celou kontrolní místnost.

„Tady Joshua Mantle, britský občan. Jsem s Tracy Barnesovou, britskou občankou, a Willim Mullerem, německým rybářem. Plujeme s rybářským člunem, volací znak whisky alfa roger, čísla nula sedm devět, do přístavu Rerik. Přistání v Reriku odhaduji na dvacet jedna třicet. Požaduji asistenci policie na uvedeném místě kvůli zatčení Dietera Krauseho - kilo roger alfa uniform sugar echo - bývalého Hauptmanna v rostockém úřadu Státní bezpečnosti, za zavraždění Hanse Beckera dne 21. listopadu 1988, bývalého rezidenta, bytem Saarbrucker Strasse, Berlín.“

„No teda.“ Albert Perkins shodil nohy ze stolu. „To je trapas, zdá se, že zítra může být pozdě.“

Zkreslený hlas zeslábl, ale znovu zesílil.

„Obvinění proti Dieteru Krausemu bude doložené písemným a podepsaným prohlášením Williho Mullera, pomocníka na rybářském člunu, svědka vraždy. Konec.“

Hlas dozněl a ztratil se. Zvuk statického signálu pronikal kontrolní místností, dokud jej dozorčí nezastavil vypínačem.

„To je směla, otevřená relace, kolik lidí to muselo slyšet. To je trapné. Něco takového se nedá ututlat, ignorovat důkazy přece nejde...“ Albert Perkins stál. Usmíval se se servilní sympatií. „Moc bych o to stál, doprovodit vás, vypravit se tam.“

Jel po cestě mezi Kagsdorfem a Rerikem. Rybářský člun už neviděl. Podél cesty byly vysoké stromy. Dieter Krause nepovažoval to, že už nemůže vidět světla rybářského člunu, za důležité. Věděl, kam člun směřuje.

„Kde je?“

„Pokud má možnost sem přijet, bude tady.“

„Zatracený sobec! On ví, že nikdy nehraju moc dobře, když se na mě nedívá - kde je?“

Eva Krauseová uhodila svoji dceru do obličeje. Pak zvedla tašku a tenisové rakety a vyhodila je před vchod na chodník. Vyvlekla dívku na ulici a zamkla za ní dveře. Měla na sobě staré šaty, které vytáhla z jednoho z kufrů, kam je kdysi odložila. Sukně byla dlouhá a rovná. Boty z imitace kůže by se rozsypaly, kdyby se promočily deštěm. Halenka jí už byla trochu těsná, měla ji zapnutou střízlivě ke krku, plášť byl tenký a nevzhledný. Byla organizátorkou FDGB, sedávala na schůzích v loďnici Neptun a snila o bytě ve čtvrti Toitenwinkel. Žena Hauptmanna, který měl pracovnu na druhém poschodí v August-Bebel Strasse. Hodila tašku a rakety na zadní sedadlo svého auta a strčila dceru na přední sedadlo. Sukně, boty, blůza a plášť byly to nejlepší oblečení, co tenkrát měla. Zkontrolovala je ten den. Měla vždy své nejlepší šaty, když šla do bytu ve čtvrti Toitenwinkel. Viděla je ten den na videu, rozházené na podlaze, vedle postele.

Jely. Dcera seděla vedle ní zatrpkle tichá.

Josh předal kormidlo Willimu Mullerovi. Cítil se zesláblý. Větr zmlzel a moře se utišilo. Pomyslel, že je snad nemocný, a vyšel na palubu. Pluli okolo mysu, který zakrýval světla Reriku. Okolo něj se šířil zápach mrtvých ryb. Sálh pro reflektor, namířil ho na břeh poloostrova a zavolal na Williho, aby zapnul proud. Světlo se rozlilo přes hladinu moře a na pobřeží poloostrova. Našlo pláž, na které měl hoch tehdy přistát, a posunulo se k nízkému betonovému bunkru s radarem, který byl jeho cílem. Rybářský člun se sunul podél pobřeží. Skoro až na konci, kde byla jen trocha písku a tráva, se zastavil reflektor na nízkém stromě, zlomeném a suchém. Nějaký velký pták tiše odlétl z dosahu světla. Tracy stála vedle něj a položila ruku na jeho paži.

Josh vzdychl: „Nikdy se nedokážeš zbavit příznaků, Tracy. Drží se tě a vysávají. Nikdy bys neměla chodit s přízraky.“

Zasmála se. „To jsou sračky, Joshi.“

Obkroužili mys. Před nimi, přes Salzhauff, svítila světla Reriku. Zavolal na Williho Mullera, že může vypnout světla člunu, všechna světla, a zahalila je tma... Přemýšlel o tom, že ten hoch zemřel zbytečně.

„Povedlo se to, Joshi, zvládli jsme to spolu! Bože, chovala jsem se k tobě jako pitomá nána, asi jsem si tě nezasloužila.“

Byl jsi fantastický, úžasný.“ Zvedla ruku a líbala ho na tváře. On se díval upjatě na světla a přistávací rampy Reriku. „Jsi

v pořádku, Joshi?"

Odsunul její ruku ze své paže.

Vytáhl z kapsy pistoli Walther, zkontroloval ji a nabil. Zavolal přes dveře kormidelny: „Willi - ten oficír, Hauptmann, bude v přistavišti. Bude se snažit zabít, aby se tě zbavil, jsi poslední svědek. Já budu vpředu, ona půjde za mnou, ty budeš za ní. Budeme tě krýt, Willi."

Blížili se rychle k molům přistaviště.

Stál tam, kde se zvedal nejvyšší pilíř z kamenů a trávy pobřeží. Za ním, blízko u cesty, bylo světlo, které vykreslovalo obrys Dietera Krauseho. Josh viděl, jak bez hnutí stojí na konci nejdelšího mola.

Nebál se, byl klidný.

U dveří kormidelny Josh řekl: „Dopluj s ním zvolna, Willi. Přistaň, jako když přivážíš otcův člun."

Pak šel na příď a vzal z paluby provaz. Byli už blízko mola. Menší rybářské čluny skřípaly a zmítaly se v omezeném koridoru.

Perkins ho zahlédl. To je ten hlupák, který se motal v nebezpečném území. Na chvilku měl Perkins pocit údivu, který se pokaždé objevil - říkal to každý důstojník v akci - když se vrátil agent, pitomec ze zaminovaného pole. Pokaždé se to na kratičkou chvíli zdálo téměř neuvěřitelné, že se takový idiot dokáže vynořit ze tmy nebezpečí, zpoza plotů, zdí, minových polí a drátů.

Rybářský člun narazil do mola.

Josh vyskočil a přehodil lano přes sloupek. Krause stál nehybně a Josh viděl, jak drží pistoli u švu nohavice. Motor zmlkl. Bylo ticho, přerušené klepáním prken nástupiště, jak za ním kráčeli Tracy a mladý rybář. Dívali se na sebe. Josh pohlédl na okraj přistavní hráze.

„Měl byste vědět, doktore Krause, že jsme přišli hledat důkaz a že jsme ho našli. Přišli jsme najít svědka vraždy a našli jsme ho. Snad jste si myslel, doktore Krause, že čas smyje vinu. Nesmýje."

Kráčel po nástupišti směrem ke břehu, k cestě a ke světlům v oknech domů, k Dieteru Krausemu. Šel rovnoměrně, svým tempem s pomalými kroky. Krause sevřel pistoli v ruce a pomalu ji zvedl. Josh kráčel dál.

Cvakla pojistka pistole.

„Nedělejte to, doktore Krause, protože už to skončilo. Pro vás to skončilo."

Josh byl asi na dvacet kroků od Krauseho. V tu chvíli si uvědomil, že Krause bude střílet. Krause mohl zahlédnout, jak Joshovi pomalu přelétl po obličeji smutný úsměv, snad jako by mu to bylo jedno, jako by byl příliš unavený a zničený. Prst, jak Josh viděl, se pohyboval na spoušti a přitahoval...

Za Dieterem Krausem se rozzářilo světlo.

Kužel světla velkého reflektoru zachytil Krauseho, vrhl jeho stín k nohám Joshe a oslepil ho. Josh neviděl nic. Uslyšel rachot, jak pistole Makarov dopadla na prkna mola.

Stín se pohyboval zvolna vpřed, obrovský a groteskní, a Dieter Krause zvedl ruce vysoko nad hlavu.

Raub zasyčel: „Utíkej, Krause, utíkej do tmy." Slyšel to, jak stál před nimi, a napůl otočil hlavu. Goldstein hlasitě řekl: „Jestli poběží, Raube, tak jen přes moji mrtvolu."

Raub mu odsekl: „To už je dávno. Minulost je pryč."

Goldstein zavrtěl hlavou. „Neexistuje žádná čestná minulost bez spravedlnosti. Řekni Židovi, že minulost je pryč, zkus říct německému Židovi, že na minulost se má zapomenout. Půjde jen přes moji mrtvolu."

Krause držel ruce nad hlavou.

Vzadu za nimi se uchichtl Perkins: „Hezky řečeno, Julie, rozumná řeč."

Josh byl tak znavený a vyčerpaný, že zakopl. Řekl Tracy, aby mu dala svědecké prohlášení, a ona vytáhla zápisník zpod svého kabátu, svetru a tílka. Byl ještě teplý od její kůže. Policejní důstojník držel Krauseho za paže a železka stočila jeho zápěstí do omezené polohy na zádech. Josh přivedl Williho Mullera k veliteli policistů, který provedl jeho identifikaci jako svědka, a předložil mu popsané strany v zápisníku s podpisem dole na každé straně.

„Půjdeš domů, že, Willi?"

Mladý muž pokrčil rameny.

„Měl bys jít domů."

„Snad na noc. Já jsem doma na člunu."

„Pomohls spravedlnosti, Willi, jsem rád, že jsem tě poznal."

Za ním se rozlehl hlas s nosovým přízvukem. „Mantle, pojdte sem!"

Na okraji osvětlené plochy stál Perkins s Tracy a držel ji za ruku jako její hodný strýček. Perkins se usmíval. „Právě jsem říkal slečně Barnesové... No tak, pojd', Mantle, netvař se tak prokletě otráveně... Právě říkám slečně Barnesové, jaká je to fantastická mladá žena. Kdyby jen čtvrtina usmrkaných přitroublých rekrutů, co přichází do Vauxhall Bridge Cross, měla její schopnosti, záviděli by naší službě všichni. S trochou tvé pomoci, ty starý nádeníku, abych byl velkorysý, splnila naše politické záměry... Náš poklad je zničený, na obzoru se rýsuje veřejný proces a začnou protiobvinění. Ubohý starý doktor Raub, můj německý kolega, pořád se ještě pohybuje ve smyčce času a myslí si, že je možné tu vinu skrýt. Žádné lodě do Paraguaye a Argentiny už nevyplouvají, to kdysi... Nemá šanci. Mantle, ona je fantastická. A všechno pro lásku. Obdivuhodná věc, ta láska... Ted' bys ji měl vzít do Rostocku a objednat jí parádní a pořádnou večeři. Hej, Mantle, nebo jsi už vybil všechny svoje baterie?"

Tracy ho vzala za paži. Perkins odešel a jeho smích ještě dozníval ve tmě. Bylo slyšet startovat auta. Josh viděl, jak Krauseho s námahou nacpali dozadu. Auta se rozjela a seřadila do malého konvoje. Uvolnil její ruku. Kráčel zpátky po molu.

Rybářský člun plul pozvolna okolo něho. Vytáhl pistoli Walther z opasku a vyhodil ji vysokým obloukem daleko do vody Salzhaffu. Upřeně se díval na vzdálenou řadu stromů na břehu základny, na domov příznaků. Stál na molu, podél

kterého vlekli toho zraněného hochu. Zase zavolala. Vběhla do jediného auta, které zůstalo na cestě. Teď už to všechno byla jen historie, skončilo to. A všechno z lásky. Napsal zprávu.

Zařazení: TAJNÉ

Blesková informace - od moskevského člena pro ruskou sekci. Důvěryhodnost zprávy nepotvrzena, je ale z „důvěryhodného zdroje“.

RYKOV, Pjotr Nikolajevič, hodnost plukovník, současné zařazení osobní tajemník ministra obrany, zatčen v 18.00 míst. času FIS na základě obvinění ze špionáže/zrady. Podezření na roli SIS - žádost o předání VBX, Londýn. Něco tu nehraje, cítím v tom podraz.

Mám za to, že RYKOV se stal obětí německých zájmů. Akci v Pentagonu, v Langley a Rand. nadaci navrhuji stornovat, lahve nechat zazátkované a zeli v lednici.

Moje hodnocení: Když byl RYKOV zatčen FIS, pak je to mrtvý muž, není už k ničemu. S pozdravy, Brad. Konec. Odeslal zprávu.

Vzala tašku a přehrabovala se v ní. Vyndala z ní věci a převlékla se na toaletě. Josh mezitím pečlivě vybíral z nohavic svých kalhot poslední rybi šupiny.

Prošla otočnými dveřmi hotelové haly. Měla nejčistší tričko z pobytu v Peenemunde a nejméně pomačkané džíny. Na rtech měla tmavou rtěnku, nanesené oční stíny a měděné zlaté vlasy vyčesané vzhůru. Vzala ho za ruku. Byla to žena, jakou by muž mohl milovat po zbytek života, celý svůj život. Stiskla mu ruku a zasmála se: „Tak pojď, Joshi, dáme si pořádné jídlo a lahev něčeho dobrého, zasloužíme si to.“

Vedla ho ke dveřím restaurace, za kterými hrála hudební skupina.

Kapitola dvacátá

|

Josh vytáhl peněženku. Dívala se na něj a na tváři se jí objevil zamračený, neurčitý a zmatený výraz.

Položil peněženku na stůl a zvedl účtenku. Zkontroloval jednotlivé položky podle toho, co měla ona a co měl on, k tomu lahev vína. Přepočítal to.

Restaurace byla zcela fádne a nenápaditě zařízena. Mezi hosty bylo několik párů, několik osamělých mužů a vzadu u oken byly srazeny stoly pro skupinu blahobytně vypadajících důchodců ze zájezdového autobusu. V talíři se jen pošťoural a salátu se skoro netkl. Zato ona snědla všechno, co jí přinesli. Zatímco on vína jen usrkával, ona vypila větší část lahve. Na pódiu hrála tříčlenná kapela, unaveně a bez zápalu, a před ní byl opuštěný taneční parket.

Josh vstal. Vyhlížel vrchního.

„Zaplatíš?“

„Proč?“

„Musím jít.“

„A kam jdeš?“

Jdu zařídit to auto.“

„Co je s autem?“

Zpátky je přivezla policie, přes Rostock do Warnemunde. Seděli na zadním sedadle a s oběma zamlklými a chmurnými muži nepromluvili ani slovo. Držela ho za ruku a on jí dovolil, aby se k němu ve tmě přitulila. Beze slova je vysadili vedle jejich auta a ve vzduchu cítili nepřátelství. Když policie odjížděla, Tracy na ně mávla. Jejich vypůjčené auto teď stálo na hotelovém parkovišti vedle turistického autobusu z Brém. Jeho taška a její batoh byly na zadním sedadle.

„Co máš s tím autem?“

„Zaplatíš, prosím tě? Budu zpátky asi za půl hodinky.“

„Krucinál, Joshi! Co chceš dělat v autě?“

Z peněženky vytáhl pár bankovek, přepočítal je a položil před ni.

„Zastavím se pro tebe.“

Její zmatek vystřídal rozčilení: „Chci si zatancovat.“

„Tak jdi.“

„Chci jít s tebou.“

„Budeš muset tancovat sama,“ opáčil Josh.

Odešel směrem k lítacím dveřím restaurace. Za sebou uslyšel, jak odšoupla židli. Připadal si zase starý a unavený. U dveří se otočil a podíval se ke stolu. Jeho bankovky ležely opuštěné na stole vedle kbelíku s lahví otočenou dnem vzhůru. Stála sama uprostřed parketu, opuštěný uličník. Kolem ní šuměl tichý hovor od okolních stolů. Hlavou pokyvovala v rytmu hudby. Rukama mávala, jako by kapelu dirigovala. Tancovala. Pozoroval ladnost jejich pohybů. Vyšel z hotelu.

Venku byla jasná mrazivá noc. Na nebi svítil srpek měsíce a mnoho hvězd. Prošel kolem zájezdového autobusu, kolem jejich auta směrem ke stanovišti taxíků v Lange Strasse. Šel pomalu a bez nálady. Cítil bezútěšný smutek. Necítil žádnou nenávist. Kdyby nenáviděl, bylo by to jednodušší. Přišel k prvnímu taxíku v řadě a nastoupil dozadu.

„Odvezte mě, prosím, do centra Sudstadtu. Díky.“

Řidič se otočil, kývl a nastartoval. Josh si ho pamatoval, viděl ho na vlnolamu. Měl žlutý mercedes s bílým světlem podél spodní hrany. I tohle auto si pamatoval, viděl ho kolébat se po polní cestě od statku ve vesnici Starkow. Před nimi byly slabě osvětlené věžáky čtvrti Sudstadt. Řidič mluvil hlasem, znějícím jakoby z velké dálky. Neodtrhl přitom oči od silnice před sebou. „Vyhrál jste?“

Josh odpověděl: „Nevím, jestli někdo vyhrál.“

„Zatklí jste doktora Krauseho?“

„Ano, je zatčen a obviněn z vraždy.“

„Máte důkazy?“

„Získali jsme výpověď Williho Mullera. To byl ten chlapec, co řídil člun na Salzhauff. Byl přímým svědkem vraždy.“

„Takže jste vyhrál.“

Josh řekl: „Doufám, že je tu něco, pro co stojí vyhrát. Nevím ještě, jestli jsem vyhrál, nebo teprve vyhraju.“

„Přijel jste z Anglie. Začal jste se v tom přehrabovat a vyhrabal jste věci dávno pohřbené. Minulost byla pohřbena, hluboko pohřbena. K čemu je potřeba ji zase vyhrabávat?“

Josh ztěžka odpověděl: „Šlo o princip. Věřím, že vždycky stojí za to vyhrát kvůli principu.“

„Nerozumím vám.“

„Ani to po vás nechci.“

Auto zastavilo. Nad nimi se tyčily protáhlé bloky paneláků. Josh zaplatil. Vystoupil z taxíku a zašel mezi stíny budov. Stál u řady aut zaparkovaných pod vysokými věžáky.

Kristýna nevybrala míček.

Podívala se vzhůru do hlediště na prázdné sedadlo.

Eva Krauseová měla na sobě staré šaty, šaty, které jí nikdo nemohl vzít. Svoje staré šperky nechala doma, protože se bála, že by o ně mohla přijít.

Na zádech ucítila čísi prsty. Otočila se. V řadě sedadel za ní stáli dva policisté. Ten, který se jí dotkl, pokynul, aby jej následovala. Zvedla svůj starý kabát a tašku. Jejich tváře byly nesmlouvavé a zcela bez výrazu. Protáhla se řadou sedadel ven. Věděla, že už jí vzali manžela.

Vyšla po schodech podél řady sedadel nahoru, kde na ni čekali policisté. Otočila se, aby se naposled podívala na osvětlený kurt dole. Protihráčka se připravovala na servis. Kristýna se upjatě dívala na prázdná sedadla. Její zrak přelétl hlediště. Zhlédla matku a policisty na horním okraji schodů. Zcela schválně stoupla nohou do rakety, roztrhla struny a odešla ke své židli a tašce.

Eva Krauseová následovala policisty. Nenapadlo ji už nic, co by jí mohli vzít.

Uslyšel ji, jak zpívá.

Stál za skleněnými dveřmi restaurace, zakrytými závěsem. Hudební skupina hrála a ona zpívala. Slyšel její jemný krásný hlas.

Otevřel dveře a vešel. Všichni, skupina z autobusu, dvojice i osamělí obchodníci, vstávali, odstrkovali židle a aplaudovali. Byla to její chvíle. Zdála se malá a tak mladá, hluboce se uklonila svému publiku. Muž, který patřil k autobusové výpravě z Brém, vzal z vázy na stole červený karafiát a spěchal k ní. Potlesk se rozléhal okolo Joshe. Políbila muže na tvář. Podala si ruce s každým členem hudební skupiny. Zcela se jich zmocnila. Zamávala dupajícím a jásajícím publiku. Proklouzla mezi stoly k Joshovi jako dítě, co našlo štěstí. Přidržel dveře, aby mohla projít. Naposled zamávala. Dveře se za ní zavřely. Potlesk šuměl a tlumeně pronikal přes dveře. Sáhla po jeho ruce, on však kráčel před ní.

Vyšel do noci a chladu.

Zůstala pozadu. Byla by šla k jejich zaparkovanému autu. Zavolal na ni. Šel dál do hluboké tmy na okraji prostranství před hotelem. Rozběhla se za ním.

„Krucinál, co to má znamenat?“

Mohla zahlédnout zastíněný obrys trabantu, dvoudveřového malého a hranatého auta, auta z dřívějších časů.

Josh řekl: „Vždy jsem ho chtěl řídit - nebudu mít další šanci.“

Byla překvapená. „Šlohnul jsi ho?“

„Půjčil jsem si ho - zdvořileji řečeno. Jel jsem do Sudstadtu, myslel jsem si, že bych ho tam mohl najít.“

„Ty jsi ho fakt ukradl - ty, čestný a přímý Josh! Krucinál!“

„Půjčil jsem si ho.“

Rozesmála se.

Josh řekl: „Takovým autem jsi jela do Berlína tu noc, potom co... jsi řídila trabant rodičů Hanse Beckera, když... Zdálo se mi to být správné. Zdálo se to být správné, nakonec.“

Pomyslel si, že ho snad neslyší. Její chichot zvonil blízko něho. Vzala ho za ruku a políbila mu prsty. Jako by stále ještě slyšela potlesk. Dala stonek karafiátu do úst a otevřela dveře. Jeho taška a její batoh byly vzadu. Sáhl dopředu, pohrál si s dráty od zapalování a motor se rozkašlal. Ovanul je zápach benzínu.

Poklepala mu na paži. Hlavu měla opřenou dozadu. Její smích se rozlehl. Joshi, proboha, ty a zloděj aut! Joshi, kde ses naučil startovat auto bez klíče? Kristepane, kde ses naučil, jak se dostat do zatraceného zamčeného auta? Od těch delikventů, se kterými jsi dříve dělal? Nemůžu tomu pořádně uvěřit!“ „Pracoval jsem s dětmi, které by mohly dostat diplom za kradení aut, něco jsem se musel přiučit. Jen pěkně sed' a užívej si jízdu.“

Byla to pýcha minulosti. Sedadlo bylo tvrdší než jakékoliv jiné, které poznal, motor hlučnější. Karoserie trabanta se třásla. Podíval se na hodinky, čtyři minuty před půlnocí. Jel pryč od hotelu. Nejjednodušší bylo jet na August-Bebel Strasse. Vysoká budova byla tmavá. Z August-Bebel Strasse jeli přímo na křižovatku Rostock-Jih na dálnici. Doplnil nádrž. „Do Berlína to bude dobrá cesta,“ poznamenal a ona se usmívala a strčila karafiát za sebe.

Dovolil mladému Rogersovi, aby poslal šifrovanou zprávu do Vauxhall Bridge Cross a předložil svoji verzi příběhu.

Vyhrabal také ze své tašky a peněženky hromadu stvrzenek a účtů a ptal se, zda dokáže dát do pořádku svoje výdaje.

Albert Perkins seděl v kavárně na Sauvignyplatz, před ním půl lahve šampaňského. Zmocnila se ho zvláštní radost.

Kdokoliv z ostatních se srovnatelnou funkcí ve Vauxhall Bridge Cross by se horečně snažil dostat k utajenému telefonu, aby mohl podat osobně zprávu o úspěšně skončené misi. Pomyslel si, že zpráva, která přijde z druhé ruky, ho povýší na výsluní úspěchu. Usrkával šampaňské. Dokonce Helena se zdála být potěšená - což bylo vzácnější než

srpnový sníh - že dostal další frčku, zatím po telefonu, bez sdělení detailů, a ještě více byl potěšen zvýšením platu.

Přijede domů ráno, na víkend, chvíli si pohraje na zahradě a pak půjde na zápas v Craven Cottage a na pivo s Basilem.

Jeho svět, jak věřil, byl ozářen paprsky úspěchu.

Minula půlnoc. Kavárna byla plná. U baru seděli čtyři zahraniční novináři, vypadali dost divoce, hlučně se dohadovali, bavili a smáli. Nepili šampaňské, ale pivo z lahví. Znal ty typy, měli kanceláře na Sauvignyplatz. V minulosti chodíval do kavárny, sedával v jejich blízkosti a předstíral, že je obchodník příliš omezený na to, aby rozuměl podivuhodnému tepu rozděleného Berlína. V těch starých dobách měl potěšení z jejich pobaveného škádlení. Stejně nic moc nevěděli, jenom se chvástali před cizincem svými kontakty a znalostmi - aniž by sami cokoliv pochopili.

Považoval ji za zcela pozoruhodnou mladou ženu. Domníval se, že by dosáhla svého cíle i bez dohledu Mantlea. Měl za to, že je příliš dobrá, než aby zmizela. Chystal se, až bude po víkendu zpět ve Vauxhall Bridge Cross, nešetřit chválou na její adresu. Bude pro ni místo, mělo by se pro ni najít místo v SIS. Tolik odvahy, takové umění soustředit svoje schopnosti, byl by hřích ztratit tu možnost... Albert Perkins seděl v kavárně, těšil se dokonalostí Tracy Barnesové a byl nadmíru spokojen sám se sebou.

„Dvojitá trefa!“ vykřikla Violet ode dveří.

Kazetový přehrávač - a páska s Rolling Stones - byly vypůjčené z oddělení Blízky východ. Účastníci party byli z německého a ruského oddělení. Všechno pití - gin, vodka, skotská, víno, pivo - bylo ze zásob zástupce ředi-tele. Všichni zůstali, hodili za hlavu všední starosti i ostatní povinnosti, zapomněli na manžely, manželky a děti, zapomněli na poslední vlaky ze stanic Waterloo a Victoria i na poslední podzemku do Fulhamu a Hampsteadu, na poslední autobusy. Večírek pokračoval... divoce a bezstarostně jako vždy, když se SIS podařil zásah do černého. Potíci se mladé ženy, udýchaní muži, výskot a výkřiky, tanec a flirtování...

Violet vykřikla ve dveřích a mávala kusem papíru. „Kristepane - to je ale trefa!“

Fleming zamířil k ní a k Olive Harrisové. Zástupce ředitele, šéf ruského oddělení, úřednice i ostatní muži, všichni zírali na Violet. Již teď měli dost velký důvod k oslavě. Zničili Pjotra Rykova. Dostali zprávu z Langley o zrušení přednášky o Rykovovi. Fleming četl papír, který držela Violet, a ta mu ječela do uší.

Fleming zatleskal. „To, co říká Violet, je dvojitá trefa. Starý Albert skončil... vykopli ho směrem nahoru, Rykov je v base, Krause taky... dvojitý zásah... Ti chudáci skopčáci ztratili čest a slávu a jsou zase tam, kde byli. Svědectví proti Krausemu, které se objeví u soudu, bude pro partu hochů z Kolína pořádná ostuda!“

Hudba hřměla dál, otevřenými okny Flemingovy kanceláře, nesla se přes mohutný tok Temže. V kanceláři vysoko v budově se zase začalo tančit - zběsile, s mávajících pažemi a houpajícími se boky. Fleming držel list papíru, který přinesla Violet, a dělal z něj skládanku. Paní Olive Harrisová kroužila v rozverných figurách, lodičky odkopnuté a horní knoflíčky na halence odvážně rozepnuté, přímo proti knihovníkovi z archivu. Zástupce ředitele k sobě tiskl nové děvče z ruského oddělení a její šéf líbal nedávno provdanou asistentku z kanceláře Violet. Whisky tekla jako pivo a pivo se pilo jako voda. Postarší dáma z ruské sekce masírovala rozkrok nováčka z německé sekce. Večírek pokračoval dál bledým svítáním až do jasného rána, čert ho vem!

Severně od křižovatky Neuruppin je dostihly světa a sirény. Spala a on ji nevzbudil. Tři auta s reflektory a sirénami...

Viděl Krauseho na zadním sedadle prostředního auta v doprovodu dalších dvou vozů. Reflektory a sirény je předjely.

Jižně od křižovatky Neuruppin zmínil z maximální rychlosti trabantu, což bylo 100 km za hodinu. Počítal, kolik času bude třeba, než dojedou do Berlína, kolik času to zabere na prázdné dálnici v noci. Vycházelo mu, že by bylo zbytečné hnát trabant krajní rychlostí. Spala dobře. Bylo obdivuhodné, jak mohla spát uprostřed rachtavého hluku auta. Zmínil, jel dále vnitřním pruhem. Sáhl do kapsy.

„Tracy...“

Zavrtěla se.

„Něco pro tebe mám, Tracy. Nevstávej.“

Smála se. Oči měla zavřené. Foukal na ni nevábný teplý vzduch z topení.

„Dárek, Tracy... Prostě něco...“

Zabreptala: „Nějak měkneš, snad nezačínáš být, Joshi, sentimentální?“

„Neotvírej oči... Dej sem zápěstí, Tracy.“

Vláčná, napůl probuzená, napůl spící, vedle něho, zvedla paži a druhou rukou zvedla rukáv svého kabátu. Zápěstí měla holé. Oči zavřené.

„Kruci, ať se nevybouráš - ty jsi skutečně starosvětský kavalír... Joshi, ty jsi fakt miláček.“

Na ústech měla úsměv... S prudkým násilným pohybem zaklapl pouto na jejím zápěstí, spojovací řetízek stáhl dolů a druhé pouto připevnil na kovovou konstrukci jejího sedadla.

Výbuchla hněvem. „Co to má, sakra...“

Josh řekl prostě a smutně: „Lhala jsi.“

„Sundej mi tu zasranou věc.“

Pokoušela se ho kopnout a dosáhnout na něj volnou rukou, aby ho škrábla do obličeje. Jel dál. Strpěl kopance do nohou. Pevně držel volant a pokoušel se ochránit obličej od zásahu jejími nehty.

„Lhala jsi mi, a to byla tvoje chyba.“

Byla rozzuřená. Snažila se zasáhnout ho nehty do očí, on ji odstrkoval a věděl, že se bouře hněvu ztiší. Byla zkroucená na sedadle, ale pouto na zápěstí, připevněné na kovové tyči pod sedadlem, stahovalo její rameno dolů.

„Žiješ ve lži, a proto vždycky uděláš chybu. K chybě může dojít ve stresu nebo z ješitnosti, ale ze lži vždy vznikne chyba.“

Zamířila na něho poslední kopanec plný jedu a téměř si bolestivě vykloubila rameno.

„Dobře, ty chytrý prašivý hajzle, jaká to byla lež?“

Obličej, který dříve miloval, byl ošklivě deformovaný hněvem.

„Vyprávěla jsi, Tracy, svůj příběh, že jsi viděla Hanse Beckera, jak ho dopravili na břeh a jak se jim vysmekl a utíkal. Příliš ses bála, než abys mohla zasáhnout, ale stejně nebyla žádná možnost něco udělat. Řekla jsi, že ti scházel čas, že tě zradily hodiny a že jsi musela jít... Myslel jsem si, když jsem věřil té lži, že to musel být pro tebe nejtragičtější okamžik, jaký si dovedu představit. Opustila jsi ho, pronásledovaného, zraněného a opuštěného, protože jsi musela být zpět v Berlíně na kontrolním přechodu před půlnocí. Platnost denního víza končila o půlnoci. Řekla jsi, žeš prošla kontrolním přechodem před půlnocí. Willi Muller uvedl na rybářském člunu, že hodiny kostela v Reriku odbíjely deset, když vynesli Hanse Beckera na přístaviště. Tvoje lež, Tracy, byla v tom, když jsi řekla, žeš jela trabantem do Berlína, odstavila ho a přešla přes kontrolní post před půlnocí... Tracy, to se nedá stihnout...”

Poskočila na sedadle. Dívala se upřeně dopředu.

„Pravda, odešla jsi v deset. Skutečně jsi jela do Berlína. To, že jsi prošla pohraniční kontrolou před půlnocí, je ale lež. Myslím, že jsi přišla k přechodu ve Zdi pozdě. Myslím, že jsi přemlouvala pohraniční stráž, aby tě nechali projít. Byla jsi zoufalá, plakala jsi. Strážní zavolali důstojníka... Neměla jsi být v Reriku, bylo to v přímém rozporu s příkazy plukovníka Kirbyho, ocitla ses v situaci, kdy hrozilo, že tě propustí z I Corps, což byl tvůj smysl života. Jistě, byla jsi traumatizovaná tím, co jsi viděla. Ten důstojník se vůbec neměl k tomu, aby tě nechal projít. Samozřejmě se musel divit, proč by měla být studentka tak hysterická z toho, že přišla pozdě na přechod. Asi došlo na tělesnou prohlídku, Tracy? Měla bys mít u sebe průkaz. Kde byl? V podprsence, v kalhotkách, zabalený v kondomu v těle? To je jedno kde. Našli ho nebo jsi jim ho dala sama. Východní Němci na to rněli svůj postup. Zavolali na sovětskou vojenskou misi...”

Jel pomalu, mluvil pomalu. Seděla, tichá a drobná, vedle něj.

„Byla jsi úplně osamocená. Bez pomoci. V zadržovací cele. Byla jsi velmi mladá a moc ses bála. Možná tě Němci bili, křičeli na tebe, vyhrožovali ti, ne ale důstojník ze sovětské vojenské špionáže. Asi to byl příslušník GRU, inteligentní a velmi laskavý. Dost chytří, aby si všiml, jak ses doslova zoufale snažila dostat přes přechod před svítáním, a natolik laskavý, že tě nechal projít přechodem...”

Každou chvíli udělal pauzu, Josh čekal, že všechno popře. Neřekla nic.

„Pravděpodobně si tě nafilmovali a udělali zvukový záznam. Zaregistrovali si tě. Tracy, oni zatloukli hřebíky do tvých dlaní a přibili tě na dřevo. Zmocnili se tě, Tracy. Před svítáním dal špionážní důstojník razítko na tvé vízum a řekl ti, že se nemusíš obávat budoucnosti, a ty ses možná rozplakala z vděčnosti, ale hřebíky jsi už měla zatlučené v dlaních, Tracy... Poslední dobrou šanci jsi měla to ráno. Když plukovník Kirby přišel ráno v devět do práce, mělaš příležitost mu v tu chvíli říct, co se stalo, učinit doznání. Což jsi neudělala. A každý další den to bylo obtížnější. Každý další měsíc to bylo horší. Každý další rok by ukázal, že tato situace je nemožná... Sama sis vybrala život ve lži...”

Projeli křižovatku u Wittstocku. Bylo tam dopravní značení na Berlín--Střed. Nic nepopřela. Zdálo se, jako by ho neslyšela, jako by ho ani nechtěla poslouchat.

„Ten moment, kdy by šance zanikla a byla pochovaná, by přišel po dvou, třech nebo čtyřech letech. Špionážní důstojník a lidé, kterým předal tvoji složku, by byli trpělivi. Svět se ale najednou změnil. Pochybuji, že bys věřila tomu, že už nemáš hřebíky v dlaních. GRU existuje dále a pokračuje v činnosti. Věřila jsi tomu, Tracy, že v novém světovém řádu ses od nich osvobodila? Telefonát, dopis, náhodná schůzka, která nebude náhodná, po dvou nebo třech letech. Samozřejmě, malá desátnice Barnesová nehledá povýšení či převedení na jiný post. Zůstává v Templeru, v kasárnách. Je cennou pracovnicí, talentovanou špiónkou, každé ráno přichází do úřadu hodinu před svými nadřizenými a během té hodiny může prostudovat libovolnou složku. Zpočátku je ukázněná, to však později zmizí. Později ji přemůže arogance jejího pocitu vlastních kvalit. Důvodem té arogance je tajemství, které skrývá. Poslední instrukce zněla vyříditi Dietera Krauseho... Já, zaslepený pitomec, jsem fungoval jako zneužitý šašek. To bolí, Tracy, a zraňuje mne to, že jsem byl prostě využitý. Počínala sis velmi dobře. Jedinou chybou byly hodiny na kostele v Reriku, což byla tvoje smůla... Byla to lež. Lež, o které jsem věřil, že byla z lásky.”

Jel dál. Přijížděli k Berlínu od severu. První ranní nákladáky už byly na cestě. Nic nepopřela a nic nevysvětlila.

„Ty jsi byla jako Knautschke. Byla jsi jako ten hroch v bahně. Myslel jsem si, Tracy - myslel jsem, Knautschke - že vylezeš z bahna v potřebnou chvíli. Zavolali tě, Tracy. Vylezla jsi z bahna, Knautschke, když tě zavolali. Oni byli, oni jsou tvoji vlastníci...”

Světla provozu v protisměru nejasně zajiskřila v jeho očích. Vytryskly mu slzy.

Tracy se k němu otočila. „Co si myslíš, Josh, že jsem měla na výběr?”

„Začíná to malou lží, ale ta lež má svůj vlastní život. Malá lež roste, až člověka přemůže. Všichni zrádci říkají, že neměli jinou možnost.”

„To se řekne, Josh. Co se mnou udělají?”

„Budou tě nenávidět, žeš je přelstila, zavřou tě a klíč zahodí.”

„K čemu to bude dobré?”

„Asi tak užitečné jako zatčení Dietera Krauseho.”

„Měli jsme v životě něco společného.”

„Nemáme život, lež ten život zabila.”

„Nevěřím ti, nevěřím. Josh přece miloval Knautschke. Josh chce mít děti, chce, aby se o něj někdo staral, nechce zůstat sám. Josh chce lásku. Ta láska, Josh, to nebyla lež.”

„Láska, Tracy, je už mrtvá.”

„Ty jsi takový pitomec, tak naivní.”

Sáhla, s obtíží, za něj. Vzala karafiát, dala si stopku do úst a othrávala okvětní plátky, které jí padaly do klína.

Dieter Krause seděl na posteli v cele. Vězení okolo něj se probouzelo. Nespal. Řekli mu, než za ním zavřeli dveře, že

ráno mu určí právníka.

Vedli ho až ke dveřím cely, Raub mu vážně podal ruku, Goldstein se pousmál a řekl, že má tvrdit, že pouze plnil rozkazy. Dieter Krause, zatímco se okolo něj probouzelo vězení, čekal na příchod právníka.

Viděl obličej hochy ležícího na zmrzlém blátě.

Stál nad ním a volně držel pistoli.

Hoch ho kopl a on se v bolesti sehnul.

Vystřelil z pistole mimoděk, v návalu bolesti.

Měl hodnost Hauptmanna, měl malou zkušenost se střelnými zbraněmi. Bylo to už několik let od poslední cvičné střelby. Samozřejmě, zbraně se vydávaly velitelům s jeho hodností, ale oni neměli povinnost je používat.

Neuvědomil si, že je pistole odjištěná.

To, že střelil toho hochy, byla politováníhodná nehoda. Kdyby ho nekopl a nezpůsobil mu tu náhlou bolest, neudělal by to.

Tragédie toho nebohého hochy ho mučila. Sám byl přece otec. Vždyť byli svědci, kteří mohli vypovědět pravdu, jak to té noci opravdu bylo: Klaus Hoffman, vážený obchodník s realitami. Byla to nehoda: Josef Siehl, důvěryhodný člen bezpečnostní služby. Nenesl žádnou vinu: Ulf Fischer, obli-

bený řečník na pohřbech... Byla to tragická nehoda ze starých časů, z dávné minulosti.

Dieter Krause, obklopen hlukem probouzejícího se vězení, plánoval, co řekne, až přijde právník.

Policista na třídě Unter den Linden zíral v údivu.

Z trabantu zaparkovaného u chodníku vystoupil řidič, muž v dobrém obleku a působící dojmem vojenského důstojníka, a za ním mladá žena s nasazenými pouty...

Josh ji vedl za paži dveřmi, ignoroval policistův opožděný protest, že parkování před ambasádou je zakázané. Dveře se za nimi zabouchly.

Svítilo. Sluníčko nejprve vykouklo za televizní věží na Alexanderplatz a za pahorkem Prenzlauer Allee. Jen sám pánbůh věděl, kde je našli, starší urostlé a spokojeně vyhlížející muže, kteří byli bezpečnostními důstojníky v noční službě na ambasádách... Žádné slunce od rána do večera nedosáhlo na opevněnou kukaň ze zesíleného skla, v níž seděl člověk od bezpečnosti. Měl před sebou šálek kouřícího čaje a talíř tenkých toustů a poslouchal z rádia hudbu, přenášenou satelitem z Británie.

Podívala se na Joshe, jako by ho chtěla zkoušet.

Muž od bezpečnostní služby, s drobkou u úst, ho studoval. Potom pohlédl za Joshe, uviděl mladou ženu s pouty a zachmuřil čelo. Napil se ze šálku a utřel drobkou.

Josh pronesl: Jmenuji se Joshua Mantle, jsem úředník advokáta ve Sloughu v Británii. Přivedl jsem vězně, slečnu Tracy Barnesovou z I Corps, armádní výzvědné služby. Je žalována pro špionáž - Oddíl 1 Úředního ustanovení o tajemstvích. V Berlíně se pohybuje muž, který se jmenuje Perkins, Albert Perkins. Měli byste ho vyhledat. Má dnes odlétat, měli byste ho však zastihnout, než odcestuje. Od této chvíle je slečna Barnesová uvězněna u vás, vy jste zodpovědní... Vlastně, prosím, potřebuji list papíru, abych napsal svoje prohlášení o zatčení. Děkuji vám."

Dostal papír a tvrdou židli u nízkého stolu a začal psát. Popsal příběh noční vraždy v Reriku a zvonění zvonu vysoko na kostelní věži.

Muž z bezpečnostní služby telefonoval a ona se opírala o dřevěnou polici před ním. Muž opětoval její úsměv a ona zvedla svoje zápěstí s pouty a vzala si toust, podobně jako když veverka bere něco z ptačího krmítka.

Dveřmi vnitřního zabezpečení vešel mladý muž v košili s krátkými rukávy, rozepnutým límečkem, uvolněnou kravatou a únavou v očích a zeptal se, proč ho zavolali.

Muž z bezpečnostní služby hovořil tiše do ucha mladého muže. Nevěřičně potřásl hlavou. Dojedla toust z talíře muže z bezpečnostní služby, vzala jeho hrnek, pila jeho čaj a usmívala se sladce na mladého muže.

Vypsal příběh Hanse Beckera, který zemřel osamocen, odvážně a zbytečně. Složil papír. Dal pero zpět do kapsy a zkontroloval si uzel na kravatě.

Kráčel ke stolu, nejistý a s pocitem slabosti v nohou.

„Jmenuji se Rogers, pracuji s panem Perkinsem. Co, proboha, má tohle všechno znamenat?"

Josh mu podal složený list papíru.

V očích jí pohrávala světlá, která viděl, znal a miloval. Zaútočila.

„Roztrhej to, Joshi, roztrhej to na malé kousky. Jestli to neroztrháš, Joshi, teď, tak už nebude žádné potom. Jestli to neroztrháš na malé kousky, budeš žít starý a opuštěný... starý a osamocený, Joshi. S principy nemůžeš spát, nemůžeš je milovat, nemůžeš najít štěstí. Se svými principy zůstaneš starý a sám."

Rogersův mladý obličej se nahněvaně zkroutil a vyštlkl: „Co z toho vzejde dobrého? Je to zapomenutá historie, je to strašlivě zamotané. Nikdo o tom nebude chtít slyšet."

Josh řekl tvrdě: „Je to důkaz. Důkaz nelze ignorovat prostě proto, že se právě nikomu nehodí. Důkaz nelze někam zastrčit z důvodu trapnosti. Slibuji vám, a vyřídíte můj slib panu Perkinsovi, že pokud zjistím, že se snaží tuhle záležitost ututlat, obviním ho z pokusu o zatajení této věci. Zodpovědnost pak dopadne na jeho hlavu. Kdosi mi jednou řekl, že průchod zákona se nedá zastavit, nemohou zablokovat důkaz, a já jsem tomu uvěřil. Můj pozdrav panu Perkinsovi..." Díval se na ni, do jejího malého záhadného obličeje s maskou. Neznal ji. Sáhl do kapsy a podal mladému muži klíče od pout.

Vyšel z ambasády na Unter den Linden.

Čtyři policisté stáli okolo trabantu, smáli se takovému vozu a šťouchali špičkami bot do karoserie. Josh si vzal svoji tašku ze zadního sedadla. Řekli mu, že tam nemůže nechat auto zaparkované.

Odpověděl, že patří té mladé dámě. Vždy jezdí trabantem. To byla její chyba. Musí říct jí, ať ho odveze.

Odnášel svoji tašku pryč a jarní slunce ho hřálo do zad.

„Ano, ovšemže to bylo správné, že jsi mi hned zavolaš. Budu u tebe za půl hodiny. Telefonát, sprchu, toaletu a oholit se. Díky, Rogersi... Kolik je hodin? Musel jsem být unavený, obvyklej nezaspím. Na shledanou.”

Albert Perkins položil telefon.

Protíral si oči, aby zahnal hluboký spánek. Zatřepal se a protáhl.

Vyhrabal se z postele a roztáhl záclony. Slunce zalilo pokoj. Seděl ve zmatku prostěradel, polštářů a pokrývek. Myslel na její obličej. Viděl každý její rys, postavení její brady, jas jejího pohledu a barvu vlasů. Seděl po dlouhou chvíli s hlavou v rukách.

Vztyčil se. Není třeba, aby dbal na zabezpečení a rozplétal ty proklaté dráty. Vytočil číslo.

Zvednout zvonící telefon, to bylo něco nad cenu práce uklízečky.

Měla odsud odejít již před pětatřiceti minutami, než začal zvonit telefon v kanceláři pana Fleminga. Odstranila již většinu skvrn od pití na koberci, ale starosti jí dělala skvrna od červeného vína na zdi za stolem pana Fleminga. Telefon zvonil naléhavě. Uklízečku nepřekvapilo, že pan Fleming, člověk s nepravdivými zvyky, ještě nebyl u svého stolu, podívovala se však tomu, že se opozdila Violet. Plastický sak v jejím odpadním koši na označeném místě koberce u stolu byl z poloviny naplněný plastovými pohárky a prázdnými lahvemi. Drhla stěnu kuchyňskou utěrkou, snad bude třeba stěnu přemalovat a koberec by se mohl vyměnit. Sesbírala svůj mop, kbelík a táhla vysavač ke dveřím.

Nechala telefon zvonit a zamkla za sebou dveře.

Bylo to velké město v samotném středu Evropy.

Se svojí taškou byl Josh Mantle pouze slimák, hlemýžď na trase pásového stroje.

Jeřáby, buldozery a stroje na přemísťování zeminy měly pásová kola, která rozdrtila ulitu hlemýždě, pochovala minulost a zničila historii.

Byl na ulici osamocený. Byl trpaslíkem mezi ženoucími se a spěchajícími davy, které určují tempo nového města. Kráčel s přízraky, těmi několika přízraky, které byly odvrženy tisícovkami lidí. Přízraky ho pevně držely pod tyčícími se jeřáby, vedle buldozerů a stavebních strojů, které vymazaly jejich podobu. Krátký úsek berlínské zdi, zachovaný pro turisty, vypadal křehce ve srovnání s její bývalou silou, symbolem smrti. Zajímalo by se někdo o zapomenutou minulost, zapomenutou historii, kdyby se zastavil, položil na zem svoji tašku, rozpráhl ruce, vykřičel svoji pravdu a vrátil do tisíců lidí, kteří spěchali okolo něho, šli za svými záležitostmi a žili své nové životy? Byla to ješitnost Joshe Mantlea, že on jediný znal cenu dluhu minulosti a historie.

Došel k bývalému kontrolnímu stanovišti ve Zdi.

Nové budovy a nové jeřáby vytlačovaly z ulice sluneční teplo. Budova s bývalou zadržovací celou, budova, kam tenkrát přišel vyšetřující důstojník, kde prosila a plakala, aby ji pustili, byla zbouraná. Pozorovací věž ještě stála.

Tenkrát, když zvedli závoru, ji pozorovali dalekohledem, jak přechází přes hraniční pásmo, měli na ni zaostřeno z pozorovací věže, jak odchází do šerého jitra, se svou lží a svým závazkem. Prach ze staveniště ho dusil v krku. Byl volný...

Zezadu se objevilo auto a zahoukal klakson.

Perkinsův obličej vykukoval otevřeným oknem.

„Kdybych věděl, že tu budeš, byl bych tě, krucinál, na té cestě rozmázl. Nikdy se nedokážeš držet stranou v záležitostech, po kterých ti nic není, že, Mantle? Vždycky se musíš do toho motat, že ano? Myslíš si, že jsme chtěli, aby se producovala na veřejném soudu? Ale jeden malý chlapík, malý chlap s posraným obličejem na nás musí vycedit svoje sakramentské principy. Doufám, že jsi hrdý. Doufám, že shniješ.”

Zakřičel: „Byl jsem, jsem, velmi si toho cením, že jsem sám sebou.”

Okno auta se zavřelo.

Seděla sama na zadním sedadle. Později a navždy by si přísahal, že se na něj smála.

Auto se rozjelo a projelo bývalým kontrolním stanovištěm, kde již nebyly žádné bariéry, žádné samopaly, žádné zbytky minulosti. Pozoroval auto, dokud mohl vidět její měděné, zlatavě zbarvené vlasy nad sedadlem, až se v dálce slilo v blátivou louži a hladina vody se uklidnila.